

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان امور اراضی کشور

مجموعه قوانین، مقررات و دستورالعمل‌های رفع تداخلات اراضی

موضوع ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

مشمول بر:

قوانین، آیین‌نامه‌ها و شیوه‌نامه‌های اجرایی
کاربرگ‌های مورد عمل در رفع تداخل
بخشنامه‌های مهم سازمان امور اراضی کشور
و زیرنویس‌های تنقیحی و توضیحی

گردآوری و تدوین: حمیدرضا نریمانی

۱۳۹۹

مجموعه قوانین، مقررات و دستورالعمل‌های رفع تداخلات اراضی

تهیه و تدوین: سازمان امور اراضی کشور
(معاونت توسعه و ساماندهی اراضی، دفتر ساماندهی و تعیین تکلیف اراضی)
نظارت فنی و آماده سازی: دفتر ترویج، روابط عمومی و امور بین‌الملل

نظارت: کارگروه مرکزی رفع تداخلات
مشاوره و نظارت: حسین امیر حیدری، محمد محمدنیا احمدی
گردآوری و تدوین: حمیدرضا نریمانی
با همکاری: شاهین قاسمی بختیاری
طراح جلد: عباس ملکی

چاپ اول: ۱۳۹۹، تهران

ناشر: سازمان امور اراضی کشور

شمارگان: ۳۵۰۰ نسخه

کلیه حقوق برای تهیه کننده محفوظ است ©

نشانی: تهران، خیابان طالقانی، خیابان ملک‌الشعرا بهار، شماره یک

تلفن: ۰۲۱-۴۳۶۷۳۰۰۰، دورنگار: ۸۸۸۳۳۶۱۲ - ۰۲۱، پست الکترونیک: ltm@laoi.ir

فهرست مطالب

پیشگفتار ۹

فصل اول: ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور
آیین نامه اجرایی، شیوه نامه اصلاحی، شیوه نامه مالی و کاربرگ های مورد عمل .. ۱۱
ماده ۹ قانون افزایش بهره‌وری: ۱۲
ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور ۱۳
آیین نامه اجرایی تبصره ۳ الحاقی ماده ۹ قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع
طبیعی موضوع ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور ۱۴
شیوه نامه اصلاحی ماه ۸ آیین نامه اجرایی ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و
ارتقای نظام مالی کشور ۲۲
شیوه نامه مالی موضوع ماده ۹ آیین نامه اجرایی ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقاء
نظام مالی کشور ۵۲

فصل دوم: مصوبات کارگروه مرکزی ۶۱

فصل سوم: بخشنامه های صادره از سازمان امور اراضی در خصوص رفع تداخلات
..... ۱۵۱
دستورالعمل تکمیل فرم های استخراج خلاصه اطلاعات سوابق و پرونده های اجرائی
امور اراضی ۱۶۸

فصل چهارم: پاره ای از قوانین و مقررات مرتبط با رفع تداخلات ۲۱۱
قانون اصلاحات ارضی مصوب چهارم خرداد ماه ۱۳۳۹ ۲۱۲
قانون اصلاحی قانون اصلاحات ارضی (مصوب ۱۳۴۰/۱۰/۱۹) ۲۱۳
فصل پنجم - مقررات مربوط به تقسیم و تحویل اراضی ۲۱۸
مواد الحاقی به قانون اصلاحات ارضی (مصوب ۱۳۴۱/۱۰/۲۷) ۲۲۰
آیین نامه اجرایی قانون اصلاحات ارضی (مصوب ۱۳۴۳/۵/۱۳) ۲۲۱
قانون مواد الحاقی به آیین نامه اصلاحات ارضی (مصوب ۴۶/۲/۱۸) ۲۳۱

- اصلاح تصویب‌نامه مربوط به اصلاح قانون اصلاحات ارضی..... ۲۳۱
- قانون راجع به الحاق ۸ ماده به آیین‌نامه اصلاحات ارضی (مصوب ۱۳۴۶/۳/۲۵).... ۲۳۲
- قانون تقسیم و فروش املاک مورد اجاره به زارعین مستاجر (مصوب ۱۳۴۷/۱۰/۲۹)..... ۲۳۲
- آیین‌نامه اجرایی قانون تقسیم و فروش املاک مورد اجاره به زارعین مستاجر (مصوب شماره ۴۳۸۷۶ مورخ ۱۳۴۷/۱۲/۱۹ هیئت وزیران)..... ۲۴۰
- اصلاح ماده ۱۲ آیین‌نامه اجرایی قانون تقسیم و فروش املاک مورد اجاره به زارعین مستاجر..... ۲۴۴
- قانون تمدید مهلت و مواعد مختلف مقرر در قانون تقسیم و فروش املاک مورد اجاره به زارعین مستاجر در موارد خاص..... ۲۴۵
- آیین‌نامه اجرایی ماده ۲۵ آیین‌نامه اصلاحات ارضی مصوب کمیسیون خاص مشترک مجلسین راجع به استفاده از مراتع واقع در محدوده دهات..... ۲۴۶
- قانون تمدید مهلت و مواعد مختلف مقرر در قانون تقسیم و فروش املاک مورد اجاره به زارعین مستاجر در موارد خاص..... ۲۴۸
- لایحه قانونی طریقه رفع مشکلات پیش‌بینی نشده در قوانین و مقررات اصلاحات ارضی (مصوب ۴۹/۱۰/۱۴)..... ۲۴۹
- قانون تقسیم عرصه و اعیان باغات مشمول قوانین و مقررات اصلاحات ارضی بین مالکان و زارعان مربوط..... ۲۵۱
- قانون مواد الحاقی به قانون تقسیم و فروش املاک مورد اجاره به زارعین مستاجر (مصوب ۱۳۴۷/۱۰/۲۳)..... ۲۵۲
- قانون ترتیب رسیدگی و ختم پرونده‌های اصلاحات ارضی (مصوب ۲۳ تیرماه ۱۳۵۴)..... ۲۵۳
- لایحه قانونی اضافه نمودن یک تبصره به ماده ۳۸ آیین‌نامه اصلاحات ارضی مصوب ۱۳۴۳/۵/۳ (مصوب ۵۸/۹/۱۷ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران)..... ۲۵۴
- آیین‌نامه عمران اراضی بایر..... ۲۵۵

مواد ۸ و ۱۱ آیین‌نامه عمران اراضی بایر مصوب ۵۵/۶/۱ به استناد تبصره ماده ۳ قانون اصلاحی قانون اصلاحات ارضی.....	۲۶۰
ضوابط تعیین تکلیف و نحوه تقویم اراضی و بهره مالکانه اراضی بایر و موات اصلاحات ارضی.....	۲۶۱
لایحه قانون فروش خالصجات مصوب ۱۳۳۴.....	۲۶۶
آیین‌نامه اجرایی قانون فروش خالصجات.....	۲۶۷
تصویب‌نامه تعیین تکلیف زارعین و متصرفین اراضی سیستان به استناد قانون مصوب ۱۳۱۲ و قانون تقسیم خالصجات و قانون اصلاحات ارضی و ملحقات آن.....	۲۷۲
قانون انحلال بنگاه خالصجات.....	۲۷۵
قانون تعیین تکلیف اراضی مزروعی و اعیان مستحدث از طرف اشخاص در دهات و مزارع خالصه (مصوب ۲۹ تیرماه ۱۳۵۴).....	۲۷۷
قانون ملی شدن جنگل‌های کشور مصوب مورخ ۱۳۴۱/۱۰/۲۷.....	۲۸۲
قانون تعیین تکلیف اراضی اختلافی_موضوع اجرای ماده ۵۶ قانون جنگل‌ها و مراتع	۲۸۴
آیین‌نامه اصلاحی آیین‌نامه اجرایی قانون تعیین تکلیف اراضی اختلافی موضوع اجرای ماده ۵۶ قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع کشور.....	۲۸۶
آیین‌نامه اجرایی قانون ملی شدن جنگل‌ها.....	۲۹۴
موادی از قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع (۱۳۴۶/۰۵/۲۵).....	۲۹۴
قانون اصلاح فصل پنجم و پاره‌ای از مواد قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع (مصوب سال ۱۳۴۶).....	۲۹۶
قانون اصلاح تبصره ماده ۵۵ اصلاحی قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع	۲۹۶
قانون حفظ و حمایت از منابع طبیعی و ذخائر جنگلی کشور (مصوب ۱۳۷۱/۰۷/۰۵)	۲۹۷
آیین‌نامه اجرایی ماده(۲) قانون حفظ و حمایت از منابع طبیعی و ذخایر جنگلی کشور به	

شماره ۴۴۵۰/ت ۶۱ هـ - ۱۳۷۲/۳/۱۸ هیئت وزیران ۲۹۸

فصل پنجم مصوبات شورای عالی اصلاحات ارضی..... ۳۰۴

مصوبه ۲۰۳۱ شورای عالی اصلاحات ارضی موضوع دستورالعمل اجرایی قانون تعیین تکلیف اراضی مزروعی و اعیان مستحدث از طرف اشخاص در دهات و مزارع خالصه.... ۳۰۵

مصوبه ۲۰۱۱ شورای عالی اصلاحات ارضی موضوع تعیین تکلیف متصرفین عرصه اعیانهای موضوع ماده ۵ قانون الحاق ۸ ماده به آیین نامه اصلاحات ارضی بایر باقیمانده مرحله اول..... ۳۱۰

مصوبه ۲۰۴۶ شورای عالی اصلاحات ارضی ۳۱۵

مصوبه ۲۰۵۳ شورای عالی اصلاحات ارضی ۳۲۱

مصوبه ۲۰۷۳ شورای عالی اصلاحات ارضی..... ۳۲۷

مصوبه ۲۰۸۰ شورای عالی اصلاحات ارضی ۳۲۹

فصل ششم: فهرست موضوعی مصوبات کارگروه مرکزی..... ۳۳۲

پیشگفتار

براساس ماده ۹ قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی مصوب ۸۹/۴/۲۳ مجلس شورای اسلامی وزارت جهاد کشاورزی مکلف است نسبت به تثبیت مالکیت دولت بر منابع ملی و اراضی موات و دولتی با رعایت حریم روستاها و همراه با رفع تداخلات ناشی از اجرای مقررات موازی اقدام و سند مالکیت این عرصه‌ها را به نمایندگی از سوی دولت اخذ کند و ضمن اعلام مدیریت کارآمد، نسبت به حفاظت و بهره‌برداری از عرصه اعیانی منابع ملی و اراضی یاد شده اقدام کند.

به موجب تبصره ۳ ماده فوق‌الذکر، موضوع ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور نیز وزارت جهاد کشاورزی مکلف است با همکاری سازمان ثبت اسناد و املاک کشور نسبت به رفع تداخلات ناشی از اجرای قوانین و مقررات موازی در اراضی ملی، دولتی و مستثنیات اشخاص اقدام نموده پس از رفع موارد اختلافی نسبت به اصلاح اسناد مالکیت و صدور اسناد اراضی کشاورزی اقدام نماید. قوانین و مقررات موازی در حوزه عمل وزارت جهاد کشاورزی عبارتند از: اجرای قانون ملی شدن جنگل‌های کشور، قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع کشور، قانون حفاظت و حمایت از منابع طبیعی و ذخایر جنگلی کشور، قوانین و مقررات مراحل سه گانه اصلاحات ارضی، خالصجات، قانون واگذاری زمین‌های دایر و بایر که بعد از انقلاب به صورت کشت موقت در اختیار کشاورزان قرار گرفته است و.... لذا با توجه به مبانی قانونی فوق‌الذکر و در جهت نیل به اهداف فوق و تسهیل در امور و توجه به مراجعات و درخواست‌های مردمی و پیگیری‌های مکرر نمایندگان مردم در مجلس شورای اسلامی مبنی بر حل و فصل مشکلات اراضی کشاورزی، باغ‌ها و خانه‌سرای زارعان و روستائیان

که در آن‌ها اجرای مقررات موازی صورت پذیرفته است، ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید و ارتقای نظام مالی کشور در تاریخ ۹۴/۲/۱ در مجلس شورای اسلامی و آیین نامه اجرایی قانون فوق الذکر نیز در مورخه ۹۴/۴/۲۱ توسط هیات محترم وزیران تصویب و همچنین شیوه نامه اصلاحی ماده ۸ آیین نامه اجرایی فوق‌الذکر که در مورخه ۹۷/۷/۵ توسط وزیر محترم جهاد کشاورزی ابلاغ گردیده که هدف از آن تسریع در رسیدگی به مشکلات کشاورزان و روستاییان و احقاق حق متقابل مردم و دولت و رفع مشکلات ناشی از اجرای مقررات موازی است.

مجموعه حاضر با هدف ارائه قوانین و مقررات مصوبات و مستندات مرتبط گردآوری شده است. امید است در رسیدگی به پرونده‌های یاد شده برای اعضای محترم کارگروه‌های شهرستانی و کمیسیون استانی رفع تداخل و سایر دست اندرکاران سودمند واقع شود.

علیرضا اورنگی

رئیس سازمان امور اراضی کشور

فصل اول

ماده ۴۵ قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر
و ارتقای نظام مالی کشور
آیین‌نامه اجرایی، شیوه‌نامه اصلاحی
شیوه‌نامه مالی
و کاربرگ‌های مورد عمل

ماده ۹ قانون افزایش بهره‌وری:^۱

وزارت جهاد کشاورزی مکلف است با همکاری سازمان ثبت اسناد و املاک کشور در اجراء قوانین و مقررات مربوط، با تهیه حدنگاری (کاداستر) و نقشه‌های مورد نیاز، نسبت به تثبیت مالکیت دولت بر منابع ملی و اراضی موات و دولتی و با رعایت حریم روستاها و همراه با رفع تداخلات ناشی از اجراء مقررات موازی اقدام و حداکثر تا پایان برنامه پنجساله پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، سند مالکیت عرصه‌ها را به نمایندگی از سوی دولت اخذ و ضمن اعمال مدیریت کارآمد، نسبت به حفاظت و بهره‌برداری از عرصه و اعیانی منابع ملی و اراضی یاد شده بدون پرداخت هزینه‌های دادرسی در دعاوی مربوطه اقدام نماید.

۱. مصوب ۸۹/۴/۲۳ مجلس شورای اسلامی

ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور^۱

تبصره به شرح زیر به ماده (۹) قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی اضافه می‌گردد:

تبصره - وزارت جهاد کشاورزی مکلف است با همکاری سازمان ثبت اسناد و املاک کشور نسبت به رفع تداخلات ناشی از اجرای قوانین و مقررات موازی در اراضی ملی، دولتی و مستثنیات اشخاص اقدام نموده پس از رفع موارد اختلافی نسبت به اصلاح اسناد مالکیت و صدور اسناد اراضی کشاورزی اقدام نماید

آیین نامه اجرایی این تبصره و چگونگی دریافت هزینه و قیمت اراضی رفع تداخل شده و مصرف آن برای حفاظت، پایش و سنددار کردن اراضی کشاورزی، با پیشنهاد وزارت جهاد کشاورزی با همکاری وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان ثبت اسناد و املاک کشور سه ماه پس از ابلاغ قانون به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

۱. مصوب ۹۴/۲/۱ مجلس شورای اسلامی

شماره: ۴۹۶۷۰/ت ۵۲۰۸۳ هـ

تاریخ: ۱۳۹۴/۴/۲۱

آیین نامه اجرایی تبصره ۳ الحاقی ماده ۹ قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی موضوع ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

هیأت وزیران در جلسه ۱۳۹۴/۴/۷ به پیشنهاد وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی و امور اقتصادی و دارایی و سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و به استناد تبصره (۳) الحاقی ماده (۹) قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی موضوع ماده (۵۴) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور - مصوب ۱۳۹۴/۲/۲۰ - آیین نامه اجرایی تبصره یادشده را تصویب کرد:

آیین نامه اجرایی تبصره (۳) الحاقی ماده (۹) قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی موضوع ماده (۵۴) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور
ماده ۱- در این آیین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

الف - تداخل: اجرای قوانین و مقررات موازی بر روی عرصه واحد از اراضی ملی، دولتی و مستثنیات قانونی اشخاص که منجر به صدور سند مالکیت شده یا نشده باشد شامل خالصجات، مراحل سه گانه اصلاحات ارضی، مقررات ملی شدن، موات، کشت موقت، اراضی شهری، مستحدثه و ساحلی که منجر به تشخیص متفاوت نوع و ماهیت آن عرصه گردیده است.

ب - رفع تداخلات: رفع هم پوشانی قوانین و مقررات موازی (تثبیت نوعیت) و اصلاح سوابق، نقشه‌ها و کلیه دفاتر و اسناد از جمله اسناد مالکیت در عرصه‌های مورد تداخل.

ج - مالک: شخص یا اشخاصی که به موجب اسناد صادره از اداره ثبت اسناد و املاک با رعایت قوانین و مقررات مربوط دارای سند مالکیت یا گواهی مشعر بر مالکیت

بوده و کشاورزانی که حسب گواهی صادره از سازمان امور اراضی کشور مشمول مقررات اراضی خالصه، اجرای مراحل سه گانه اصلاحات ارضی، مالک، خرده مالک، مالک خودکار یا زارع صاحب نسق اصلاحات ارضی و کشت موقت و یا به موجب آرای قطعیت یافته از مراجع قضایی مالک شناخته شده‌اند.

د - اراضی کشاورزی: اراضی که مشمول قوانین و مقررات مندرج در بند (الف) بوده و به عنوان زراعی یا باغی تشخیص داده شده باشد و توسط زارعین و مالکین و یا متصرفین قانونی برای امور زراعت، باغبانی و سایر فعالیت‌های کشاورزی مورد بهره‌برداری قرار می‌گیرند.

ه - نقشه تجمیعی پلاک: نقشه‌ای که از تلفیق نقشه‌های مختلف اجرای قوانین و مقررات موازی که توسط دستگاه ذیربط ارایه شده و با تعیین میزان دقیق تداخل و رعایت ضوابط حدنگاری (کاداستر) تهیه می‌شود.

و - اراضی دولتی: اراضی غیرملی که در اجرای قوانین و مقررات اراضی خالصه، بایر و موات اصلاحات ارضی، مستحدثه ساحلی و موات موضوع قانون مرجع تشخیص اراضی موات و ابطال اسناد آن و مجهول‌المالک ثبتی به مالکیت دولت درآمده است.

ز - اراضی ملی: عرصه‌های مشمول قانون ملی شدن جنگل‌ها و مراتع - مصوب ۱۳۴۱ - و آیین‌نامه اجرایی آن، قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع - مصوب ۱۳۴۶ - و اصلاحیه‌های بعدی آن و همچنین قانون حفظ و حمایت از منابع طبیعی و ذخایر جنگلی کشور - مصوب ۱۳۷۱ -.

ح - مستثنیات مقررات ملی شدن: عرصه و محاط تأسیسات و خانه‌های روستایی و همچنین زمین‌های زراعی و باغ‌ها و اراضی که در اجرای مقررات به عنوان مستثنیات، تشخیص داده شده است.

ط - مستثنیات مالکان اصلاحات ارضی و کشت موقت: مستثنیات موضوع قانون اصلاحات ارضی و قانون واگذاری زمین‌های دایر و بایر که بعد از انقلاب به صورت

کشت موقت در اختیار کشاورزان قرار گرفته است.

تبصره - تعریف سایر عبارت‌های موضوع این آیین‌نامه تابع قوانین مربوط خاص خود می‌باشد.

ماده ۲- تداخلات مشمول این آیین‌نامه شامل موارد زیر است:

- ۱- تداخل در اجرای مقررات ملی شدن و مقررات اصلاحات ارضی.
- ۲- تداخل در اجرای مقررات اراضی موات، اراضی مستحدثه و مقررات اصلاحات ارضی.
- ۳- تداخل در اجرای مقررات ملی شدن و مقررات اراضی خالصه و بایر مرحله اول اصلاحات ارضی و موات.

۴- تداخل در اجرای مقررات کشت موقت و مقررات ملی شدن.

۵- تداخل اراضی موات، اراضی مستحدثه و مقررات ملی شدن.

ماده ۳- به منظور رفع تداخلات اراضی و پلاک‌هایی که مشمول اجرای قوانین و مقررات خالصجات، مراحل سه گانه اصلاحات ارضی، موات و کشت موقت شده و نیز مقررات منابع ملی نیز فارغ از تقدم و یا تأخر در آن اجرا شده است اعم از اینکه منجر به صدور سند مالکیت به نام دولت شده یا نشده باشد و اتخاذ تصمیم نسبت به اصلاح نقشه‌ها، سوابق و اسناد مالکیت آنها، کمیسیون رفع تداخلات در سطح استان به شرح زیر تشکیل می‌شود:

- ۱- مدیرکل جهاد کشاورزی استان (رئیس)
- ۲- مدیر امور اراضی استان (دبیر)
- ۳- مدیرکل ثبت اسناد و املاک استان
- ۴- مدیرکل منابع طبیعی و آبخیزداری استان
- ۵- مدیرکل امور اقتصادی و دارایی استان
- ۶- معاون حفاظت امور اراضی اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان

۷- یک نفر آشنا به مباحث حقوقی به انتخاب مدیر کل جهاد کشاورزی استان تبصره ۱- جلسات کمیسیون با حضور حداقل پنج نفر رسمی و تصمیمات آن با حداقل چهار رأی معتبر است.

تبصره ۲- به منظور بررسی سوابق، بازدید و معاینه محل و همچنین تجمیع نقشه‌های ارایه شده مربوط به اجرای مقررات از واحدهای ذیربط، کارگروهی با عضویت اعضای متناظر کمیسیون استانی در سطح شهرستان تشکیل می‌شود. کارگروه مذکور موظف است ظرف دو سال پس از ابلاغ این آیین‌نامه، گزارش کاملی از وضعیت پلاک‌های دارای تداخل در سطح شهرستان تهیه و برای اتخاذ تصمیم به دبیرخانه کمیسیون استان ارسال نماید. اطلاعات و نقشه‌های موردنیاز برای کارگروه حسب مورد توسط دستگاه مجری مقررات موازی به این کارگروه ارایه می‌گردد.

تبصره ۳- در صورتی که با اجرای یکی از قوانین مذکور برای اشخاص حقی ایجاد شده باشد و نسبت به اجرای مقررات ملی شدن در هیأت‌های تعیین تکلیف اراضی اختلافی اعتراض آنان مطرح ولی رسیدگی و منجر به رأی نشده باشد، رسیدگی هیأت‌های یادشده موکول به تصمیم کمیسیون و رفع تداخل اجرای قوانین و مقررات موازی در اجرای این آیین‌نامه می‌باشد. نقشه‌های رفع تداخل شده پلاک، ملاک تعیین موقعیت اراضی موضوع حقوق اشخاص و اراضی ملی و دولتی بوده و اشخاص ذی‌ربط نمی‌توانند ادعایی خارج از محدوده‌های تعیین شده در این نقشه‌ها را داشته باشند.

تبصره ۴- رفع تداخل اراضی موات موضوع قانون تشخیص اراضی موات و ابطال اسناد آن و اراضی مستحده با اجرای مقررات ملی شدن رأساً توسط سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور انجام خواهد شد.

ماده ۴- دبیرخانه کمیسیون رفع تداخلات استان در مدیریت امور اراضی استان مستقر بوده و وظایف آن به شرح زیر می‌باشد:

۱- بررسی پرونده‌ها و گزارش‌های ارسالی از کارگروه شهرستان و اخذ استعلام و

تکمیل سوابق و اطلاعات مالکین، ملی شدن و سوابق ثبتی ملک با همکاری ادارات کل منابع طبیعی و آبخیزداری و ثبت اسناد و املاک استان.

۲- تکمیل پرونده هر یک از پلاک‌ها و تعیین اولویت در رسیدگی و طرح در کمیسیون.

۳- ابلاغ مصوبات کمیسیون به ادارات کل منابع طبیعی و آبخیزداری، ثبت اسناد و املاک و ذینفعان و سایر مراجع ذیربط.

ماده ۵ - کمیسیون استان موظف است پس از وصول پرونده از کارگروه شهرستان و با بررسی حقوق قانونی و مکسبه اشخاص و مستندات قابل قبول از جمله موارد ذیل، اتخاذ تصمیم نماید:

۱- سوابق مربوط به اجرای اصلاحات ارضی

۲- سوابق مربوط به اجرای مقررات ملی شدن

۳- سوابق اجرایی مربوط به قراء و مزارع مربوط به اراضی دولتی و خالصجات

۴- سوابق مربوط به اجرای قانون واگذاری زمین‌های دایر و بایر که بعد از انقلاب به صورت کشت موقت در اختیار کشاورزان قرار گرفته است (کشت موقت)

- سوابق اجرایی قانون مرجع تشخیص اراضی موات و ابطال اسناد آن‌ها

تبصره ۱- پس از بررسی پرونده‌ها در صورتی که مشخص گردد هیچ‌گونه تداخلی در اجرای مقررات بر روی عرصه موردنظر وجود نداشته است، پرونده طی صورتجلسه‌ای مختومه و مراتب توسط دبیر کمیسیون به ادارات کل منابع طبیعی و ثبت اسناد و املاک اعلام می‌گردد.

تبصره ۲- در پلاک‌هایی که حسب تصمیم کمیسیون استان تداخل تشخیص داده می‌شود، مراتب به همراه نقشه دارای مختصات جغرافیایی که در آن میزان اراضی مالکین و همچنین اراضی ملی و دولتی تعیین گردیده است، از طریق دبیر کمیسیون به دستگاه‌های عضو کمیسیون اعلام می‌شود تا حسب مورد نسبت به اصلاح سوابق و نقشه‌ها

و اسناد اقدام نمایند.

تبصره ۳- از تاریخ ابلاغ تصمیم کمیسیون رفع تداخلات، ادارات کل منابع طبیعی و آبخیزداری و مدیریت امور اراضی استان مکلفند در صدور هرگونه گواهی و پاسخ به استعلام‌ها براساس مصوبه کمیسیون مذکور عمل نمایند.

ماده ۶ - در صورتی که در حین رسیدگی توسط کمیسیون محرز گردد مشخصات ملک مشمول قوانین اصلاحات ارضی اعم از پلاک اصلی، فرعی، بخش و مدارک و مستندات پرونده اجرایی و یا اسناد نسقی صادره برای زارعین پلاک دارای اشکال بوده و طرح پرونده در کمیسیون مذکور مستلزم رفع این اشکال باشد پرونده برای رسیدگی به شورای اصلاحات ارضی استان ارسال و شورای اصلاحات ارضی موظف است در اجرای لایحه قانونی اضافه نمودن یک تبصره به ماده (۳۸) آیین‌نامه اصلاحات ارضی مصوب ۱۳۴۳/۵/۳ - مصوب ۱۳۵۸- نسبت به رسیدگی و صدور رأی مبنی بر اصلاح آن اقدام و مراتب را به انضمام یک نسخه از رأی صادره به کمیسیون رفع تداخلات ارسال نماید.

ماده ۷- مدیریت امور اراضی استان موظف است پس از تعیین تکلیف مستثنیات قانونی اشخاص موضوع این آیین‌نامه، در چارچوب قوانین و مقررات مربوط از جمله قانون جلوگیری از خردشدن اراضی کشاورزی و ایجاد قطعات مناسب فنی و اقتصادی - مصوب ۱۳۸۵- و اصلاحات بعدی و قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغ‌ها - مصوب ۱۳۷۴- با همکاری ادارات ثبت اسناد و املاک محل نسبت به پیگیری صدور اسناد مالکین اراضی کشاورزی و جلوگیری از تغییر کاربری اراضی کشاورزی رفع تداخل شده، اقدام نماید.

ماده ۸ - به منظور ایجاد رویه واحد، نظارت بر عملکرد کمیسیون استان‌ها و حل و فصل مشکلات احتمالی در تعیین تکلیف پرونده‌های مشمول این آیین‌نامه، کارگروهی در مرکز با مسئولیت رئیس سازمان امور اراضی کشور و عضویت معاونین ذیربط سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور و نماینده

وزارت امور اقتصادی و دارایی (مدیر کل اموال دولتی) و وزارت جهاد کشاورزی (مدیر کل حقوقی) تشکیل می‌شود.

تبصره ۱- شیوه‌نامه‌ها، دستورالعمل‌ها و کاربرگ‌های موردنیاز برای اجرای این آیین‌نامه پس از تصویب در کارگروه مذکور توسط وزیر جهاد کشاورزی ابلاغ می‌گردد.

تبصره ۲- دبیرخانه کارگروه در سازمان امور اراضی کشور مستقر می‌باشد.

ماده ۹- چگونگی دریافت هزینه و قیمت اراضی رفع تداخل شده به شرح زیر می‌باشد:

الف - هزینه‌های اجرایی رفع تداخل شامل تشکیل پرونده، تهیه سوابق، نقشه‌های تجمیعی، گزارش‌های فنی و حقوقی و تهیه و تفسیر عکس‌های هوایی معادل حداکثر ده درصد ارزش معاملاتی زمین مورد تقاضا.

ب - قیمت اراضی رفع تداخل شده به شرح زیر محاسبه و دریافت می‌گردد:

۱- زارعین صاحب نسق اصلاحات ارضی که تاکنون اقساط خود را پرداخت ننموده‌اند به نسبت اقساط پرداخت نشده حداکثر تا صددرصد ارزش معاملاتی زمان رفع تداخل.

۲- متصرفین قانونی غیردولتی واجد شرایط اراضی دولتی معادل صددرصد قیمت کارشناسی روز.

تبصره ۱- قیمت کارشناسی روز توسط کارشناس رسمی دادگستری و ارزش معاملاتی حسب گواهی ادارات کل امور اقتصادی و دارایی تعیین می‌گردد.

تبصره ۲- ذینفع یا ذینفعان موظفند هزینه و قیمت اراضی را که توسط دبیر کمیسیون استان ابلاغ می‌شود، ظرف شش ماه پرداخت نمایند. عدم پرداخت در مهلت مقرر به منزله انصراف از دریافت گواهی صدور سند مالکیت رفع تداخل می‌باشد و صدور گواهی و صدور یا اصلاح اسناد مالکیت و نقشه‌ها منوط به پرداخت مبالغ فوق می‌باشد.

تبصره ۳- اداره کل جهاد کشاورزی استان موظف است نسبت به وصول درآمدهای فوق و واریز آن به حساب مربوط نزد خزانه‌داری کل کشور به نام سازمان امور اراضی کشور اقدام نماید .

ماده ۱۰- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به پیشنهاد وزارت جهاد کشاورزی (سازمان امور اراضی کشور) نسبت به پیش‌بینی ردیف درآمد و اختصاص درآمدهای حاصله برای اجرای طرح‌های حفاظت، پایش و سنددار کردن اراضی کشاورزی در قوانین بودجه سنواتی اقدام می‌نماید

جهانگیری

معاون اول رئیس جمهور

شماره: ۸۵۷۶ / ۲۰

تاریخ: ۱۳۹۷/۵/۷

شیوه نامه اصلاحی ماه ۸ آیین نامه اجرایی ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

فصل اول: اهداف، قوانین و مقررات مرتبط و تعاریف

ماده ۱: اهداف

- حل و فصل مشکلات احتمالی در تعیین تکلیف پرونده‌های مشمول آیین نامه شماره ۵۲۰۸۳/۴۹۶۷۰ مورخ ۱۳۹۴/۴/۲۱ هیئت محترم وزیران.
- ارتقای سطح ضریب اطمینان تولید محصولات کشاورزی.
- اصلاح و سند دار کردن اراضی کشاورزی.
- استاندارد سازی فرایند انجام کار و پرهیز از کار سلیقه ای.
- تدوین وظایف و نقش واحدهای درگیر.
- ارتقاء سطح نظارت و هماهنگی و بهره وری.
- تسهیل و تسریع در فرایند انجام کار.
- ارتقاء سطح رضایت مندی مردم.
- تسهیل در اجرای قانون جامع حدنگار (کاداستر) کشور و صدور اسناد اراضی کشاورزی.

ماده ۲: قوانین و مقررات مرتبط

قوانین و مقررات مرتبط به منظور رفع تداخل اراضی کشاورزان عبارتند از:

۲-۱- قوانین و مقررات خالصجات

۲-۲- قوانین و مقررات اصلاحات ارضی

۲-۳- قوانین و مقررات تعیین تکلیف متصرفین اراضی دولتی

۲-۴- قانون ملی شدن جنگل‌های کشور.

- ۵-۲- قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع با اصلاحات بعدی.
- ۶-۲- قانون حفظ و حمایت از منابع طبیعی و ذخایر جنگلی کشور.
- ۷-۲- قانون واگذاری زمین‌های دایر و بایر که بعد از انقلاب به صورت کشت موقت در اختیار کشاورزان قرار گرفته است مصوب ۱۳۶۵/۸/۸ مجلس شورای اسلامی .
- ۸-۲- قانون مرجع تشخیص اراضی موات و ابطال اسناد آن مصوب ۱۳۶۵ مجلس شورای اسلامی.
- ۹-۲- قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین مصوب ۱۳۷۳/۱۲/۲۸ مجلس شورای اسلامی.
- ۱۰-۲- قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغ‌ها مصوب ۱۳۷۴ مجلس شورای اسلامی و اصلاحیه آن مصوب ۱۳۸۵
- ۱۱-۲- قانون جلوگیری از خرد شدن اراضی کشور و ایجاد قطعات مناسب فنی اقتصادی مصوب ۱۳۸۵/۱۱/۲۱ مجمع تشخیص مصلحت نظام.
- ۱۲-۲- مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام اسلامی در خصوص حل مشکل اراضی بایر مورخ ۱۳۶۷/۵/۲۵
- ۱۳-۲- قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی مصوب ۱۳۸۹ مجلس شورای اسلامی.
- ۱۴-۲- قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴/۲/۱.
- ۱۵-۲- قوانین و مقررات ثبت اسناد و املاک کشور و اصلاحات بعدی آن.

ماده ۳: تعاریف:

قانون: منظور ماده ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید و ارتقای نظام مالی کشور مصوب سال ۱۳۹۴.

آیین نامه: منظور از آیین نامه در این شیوه نامه آیین نامه اجرایی تبصره (۳) الحاقی

ماده ۹ قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی موضوع ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید و ارتقای نظام مالی کشور (مصوبه شماره ۵۲۰۸۳-ت/۴۹۶۷۰ مورخ ۱۳۹۴/۴/۲۱ هیئت محترم وزیران) می‌باشد.

تداخل: اجرای قوانین و مقررات موازی بر روی عرصه واحد از اراضی ملی، دولتی و مستثنیات قانونی اشخاص که منجر به صدور سند مالکیت شده یا نشده باشد شامل خالصجات، مراحل سه گانه اصلاحات ارضی، مقررات ملی شدن، موات، کشت موقت، اراضی شهری، مستحدثه و ساحلی که منجر به تشخیص متفاوت نوع و ماهیت آن عرصه گردیده است.

پلاک: منظور از پلاک شماره‌ای است که در اجرای ماده ۹ قانون ثبت برای املاک غیر منقول تخصیص می‌یابد.

پلاکهای دارای تداخل: منظور کلیه پلاکهایی است که بر اساس مصادیق موضوع ماده ۲ آیین نامه که در آن مقررات اجرا شده باشد.

رفع تداخلات: رفع هم پوشانی قوانین و مقررات موازی (تثبیت نوعیت) و اصلاح سوابق، نقشه‌ها و کلیه دفاتر و اسناد از جمله اسناد مالکیت در عرصه‌های مورد تداخل.

نقشه تجمیعی پلاک: منظور از نقشه تجمیعی، نقشه‌ای است که از تلفیق نقشه‌های مختلف اجرای قوانین و مقررات موازی که توسط دستگاه ذیربط ارائه شده و با تعیین میزان دقیق تداخل و رعایت ضوابط حدنگاری (کاداستر) تهیه می‌شود.

مبذر: واحد محلی اندازه گیری اراضی نسقی زارعین صاحب نسق در پرونده‌های اصلاحات ارضی اعم از سطح یا وزن که قابل تبدیل به واحد سطح (متر مربع یا هکتار) است و به تصویب شورای اصلاحات ارضی رسیده باشد.

مرتع:

الف) باستناد بند ۷ و ۸ ماده ۱ آیین نامه اجرایی قانون ملی شدن جنگل‌ها مرتع عبارت است از زمینی اعم از کوه و دامنه یا زمین مسطح که در فصل چرا دارای پوششی از نباتات

علوفه‌ای خودرو بوده و با توجه به سابقه چرا عرفاً مرتع شناخته می‌شود. زمین‌هایی که آیش زراعت هستند ولو آنکه دارای پوشش نباتات علوفه‌ای خودرو باشند مشمول تعریف مرتع نیستند. اگر مرتع دارای درختان جنگلی خودرو باشد مرتع مشجر نامیده می‌شود.

ب) باستاندبندب ازردیف ۱۱ ماده ۱ قانون اصلاحی قانون اصلاحات ارضی مرتع عبارت است از زمینی اعم از کوه و دامنه یا زمین مسطح که در آن نباتات علوفه بطور طبیعی روئیده و در هر هکتار آن بتوان حداقل سه راس گوسفند یا معادل آن دام دیگر در یک فصل چرا تعلیف نمود.

مالک: منظور از مالک در این شیوه نامه شخصی است که به موجب اسناد مالکیت، گواهی ثبتی یا آرای صادره از محاکم قضایی و یا در اجرای قانون اصلاحات ارضی یا کشت موقت و یا در اجرای سایر قوانین و مقررات مورد عمل سازمان امور اراضی کشور یا سازمان جنگلها، مراتع و آبخیز داری کشور و همچنین کمیسیون‌های ذیربط مالک شناخته می‌شود.

خرده مالک: منظور مالکانی هستند که در اجرای قوانین اصلاحات ارضی کمتر از شش‌دانگ یک روستا یا در چند روستای پراکنده کمتر از شش‌دانگ مالکیت داشته باشند.

مالک خودکار: مالکانی هستند که در اجرای قوانین و مقررات اصلاحات ارضی، بر روی زمینهای تحت مالکیت خود شخصاً یا به کمک کارگر کشاورزی امور زراعت و باغداری را انجام می‌داده‌اند و فاقد زارع صاحب نسق بوده‌اند.

مالک مشمول قانون کشت موقت: مالکین اراضی که زمینهای آنان بعد از پیروزی انقلاب اسلامی مشمول قوانین و مقررات واگذاری اراضی دایر و بایر گردیده است.

مستثنیات اجرای قانون کشت موقت: عبارت است از اراضی موضوع تبصره‌های ۲ و ۵ ماده واحده قانون کشت موقت و بند ۴ ماده ۱ آیین نامه اجرایی آن.

کشاورز (آیین نامه اجرایی قانون کشت موقت): کسی که شخصاً به کشاورزی

اشتغال داشته و منبع اصلی درآمد او از طریق کشاورزی تامین می‌گردد.

زارع از نظر قانون اصلاحات ارضی مصوب ۱۳۴۰/۱۰/۱۹: زارع کسی است که مالک زمین نیست و با دارا بودن یک یا چند عامل زراعی شخصاً یا به کمک افراد خانواده خود در زمین متعلق به مالک مستقیماً زراعت می‌کند و مقداری از محصول را به صورت نقدی یا جنسی به مالک می‌دهد.

زارع صاحب نسق: منظور شخصی است که در اجرای قوانین و مقررات مربوط مراحل اصلاحات ارضی و فروش خالصجات آمار برداری و میزان نسق آنان مشخص شده اعم از اینکه سند (نسق) اخذ کرده یا نکرده باشد.

اسناد نسقی: اسناد بنچاقی که در اجرای قوانین و مقررات اصلاحات ارضی و خالصجات توسط دفاتر اسناد رسمی عامل برای زارع صاحب نسق صادر شده یا خواهد شد.

ماده ۴: انواع اراضی مشمول آیین نامه باغات مشمول مواد ۲۷ و ۲۸ آیین نامه اصلاحات ارضی مصوب ۱۳/۵/۴۳: کلیه اراضی که در اجرای مراحل اصلاحات ارضی و باغات مواد ۲۷ و ۲۸ آیین نامه اصلاحات ارضی اعم از اینکه سند نسقی صادر شده یا نشده باشد که براساس پرونده‌های اجرایی ملک مشمول و آخرین تصمیمات شورای عالی و شورای اصلاحات ارضی استان اعلام نظر می‌گردد.

اراضی دولتی: املاک خالصه، بایر باقیمانده مرحله اول، موات ماده ۱۷ و موات قانون مرجع تشخیص... که در اجرای قوانین و مقررات مربوط به مالکیت دولت درآمده و بنام دولت سند مالکیت صادر شده یا نشده باشد و یا با توجه به سوابق، اقدامات ثبتی آن در جریان می‌باشد.

اراضی تصرفی دولتی: آندسته از اراضی دولتی شامل خالصه، بایر باقیمانده مرحله اول اصلاحات ارضی، ماده ۱۷ قانون تقسیم و فروش املاک مورد اجاره به زارعین مستاجر، مصوب ۱۳۴۷/۱۰/۲۳ که در تصرف اشخاص حقیقی و حقوقی قرار گرفته است.

اراضی بایر اصلاحات ارضی: شامل اراضی بایر ناشی از اجرای قوانین و مقررات

اصلاحات ارضی است که دارای مالک بوده و در زمان اجرای قانون هیچگونه عملیات زراعی روی آن انجام نگرفته بود.

اراضی موات اصلاحات ارضی: اراضی ناشی از اجرای قوانین و مقررات اصلاحات ارضی که فاقد مالک مشخص بوده و در زمان اجرای قانون هیچگونه عملیات زراعی روی آن انجام نگرفته است.

اراضی کشت موقت: اراضی مشمول قانون «واگذاری اراضی دایر و بایر که بعد از انقلاب به صورت کشت موقت در اختیار کشاورزان قرار گرفته است» اعم از اینکه منجر به صدور سند شده یا نشده باشد و اراضی اختصاصی مالکین شامل حد نصاب تبصره ۵ ماده واحده مذکور، استرداد و مصادره.

اراضی کشاورزی: اراضی که مشمول قوانین و مقررات مندرج در بند الف آیین نامه بوده و به عنوان زراعی یا باغی تشخیص داده شده باشد و توسط زارعین و مالکین و یا بهره‌برداران برای امور زراعت، باغبانی و سایر فعالیت‌های کشاورزی مورد بهره‌برداری قرار می‌گیرند.

اراضی مکانیزه: شامل اراضی است که در زمان اجرای قوانین و مقررات اصلاحات ارضی بوسیله تراکتور و سایر ماشین آلات و ادوات کشاورزی بدون دخالت زارع صاحب نسق زراعت مکانیزه می‌شده است.

اراضی سهم مالک پس از تقسیم: آن دسته از اراضی مشمول اصلاحات ارضی و تحت نسق زارعین که در اجرای بند ج ماده ۱ قانون مواد الحاقی و ماده ۱۱ قانون تقسیم و فروش، پس از تقسیم به نسبت بهره مالکانه بین زارع و مالک، در سهم مالک قرار گرفته است.

مستثنیات قانونی مالکین اصلاحات ارضی: منظور مستثنیات موضوع ماده ۳ قانون اصلاحی قانون اصلاحات ارضی می‌باشد.

اراضی موات: زمینهایی است که سابقه احیاء و بهره‌برداری ندارد و بصورت طبیعی مانده و افراد بصورت رسمی یا غیر رسمی برای آنها سند تهیه کرده‌اند.

اراضی ملی: عرصه و اعیانی کلیه جنگلها و مراتع و بیشه‌های طبیعی و اراضی جنگلی کشور جزء اموال عمومی محسوب و متعلق به دولت است و لواینکه قبل از تاریخ تصویب قانون ملی شدن افراد آنرا متصرف شده و سند مالکیت گرفته باشند و همچنین اراضی موضوع ماده ۲۰ آیین نامه اجرایی آن و ماده ۵۶ قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگلها و مراتع کشور و ماده ۲ قانون حفظ و حمایت از منابع طبیعی و ذخایر جنگلی که ملی اعلام شده باشند اعم از اینکه به نام دولت سند صادر شده یا نشده باشد.

اراضی غیر ملی: عبارتند از کلیه اراضی موجود پلاک به استثنای عرصه‌های چهارگانه (جنگلها؛ مراتع؛ بیشه‌های طبیعی؛ اراضی جنگلی) مشمول ماده یک قانون ملی شدن جنگلها.

مستثنیات قانون ملی شدن جنگلها: عرصه و محاط تاسیسات و خانه‌های روستایی و همچنین زمین‌های زراعی و باغ‌های واقع شده در محدوده اسناد مالکیت جنگلها و مراتع کشور که در اجرای ماده ۱ قانون ملی شدن جنگلها و قوانین و مقررات مرتبط به عنوان مستثنیات قانونی اشخاص تشخیص شده و یا می‌شود.

اراضی مستحدث و ساحلی: عبارتست از زمینهایی که در نتیجه پایین رفتن سطح آب یا هر نوع جریان آب در کرانه‌های دریا و دریاچه‌ها و جزایر یا در نتیجه پایین رفتن آب یا خشک شدن تالابها ظاهر و یا ایجاد می‌شوند.

سایر اراضی: اراضی واقع در حریم و محدوده شهرها که مشمول بندهای فوق الذکر و همچنین اراضی موات موضوع قانون زمین شهری.

فصل دوم: ساختار

ساختار اجرایی این شیوه نامه به ترتیب در قالب کارگروه شهرستان، کمیسیون استان و کارگروه مرکزی به شرح ذیل می‌باشد:

ماده ۵- ترکیب و وظایف کارگروه شهرستان:

۱-۵- کارگروه شهرستان:

به منظور بررسی سوابق، بازدید و معاینه محل و همچنین تجميع نقشه‌های ارائه شده مربوط به اجرای مقررات اراضی مشمول ماده ۲ آیین نامه از واحدهای ذی ربط، کارگروهی با عضویت اعضای زیر تشکیل می‌گردد:

- ۱- مدیر جهاد کشاورزی شهرستان (عضو و رئیس).
 - ۲- رئیس اداره امور اراضی شهرستان (عضو و دبیر).
 - ۳- رئیس اداره ثبت اسناد و املاک شهرستان (عضو).
 - ۴- رئیس اداره امور اقتصادی و دارایی شهرستان (عضو).
 - ۵- رئیس اداره منابع طبیعی شهرستان (عضو).
 - ۶- معاون اداره منابع طبیعی شهرستان (عضو).
 - ۷- کارشناس حقوقی با انتخاب مدیر جهاد کشاورزی شهرستان (عضو).
- تبصره ۱-** در صورت نبودن واحد یا پست سازمانی یا رئیس اداره متناظر در شهرستان، نماینده دستگاه ذی ربط توسط مدیر کل استانی معرفی می‌شود.
- تبصره ۲-** دبیرخانه کارگروه در محل مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان و رئیس اداره امور اراضی به عنوان دبیر کارگروه تعیین می‌گردد.

۲-۵- وظایف ادارات عضو کارگروه شهرستان:

۱- اداره ثبت اسناد و املاک شهرستان:

ارائه نقشه محدوده ثبتی پلاک و یا تحدید حدود ثبتی یا حدود اظهاری **حداکثر ظرف ده روز** از تاریخ وصول در خواست دبیرخانه کارگروه.

تبصره ۱- در صورت عدم وجود مدارک مذکور در بند فوق، نقشه اجرای مقررات منابع طبیعی پلاک که به استناد آن محدوده مالکیت دولت و اشخاص تعیین شده است ملاک عمل اقدامات کارگروه خواهد بود.

تبصره ۲- ادارات ثبت اسناد و املاک شهرستان موظفند، در صورت عدم تحقق بند فوق و تبصره (۱) آن، همکاری لازم را در خصوص تعیین محدوده ثبتی پلاک و تهیه

نقشه آن به عمل آورند.

۲- اداره منابع طبیعی شهرستان:

الف- بررسی وضعیت اجرای قوانین و مقررات منابع طبیعی در پلاک و استخراج اطلاعات مورد نیاز جهت تکمیل کاربرگ شماره (۱).

ب- ارائه نقشه رقومی دارای مختصات (UTM) از اجرای مقررات ملی در پلاک به کارگروه ظرف **حداکثر ده روز** از تاریخ وصول درخواست دبیرخانه کارگروه.

تبصره- در صورتی که نقشه اجرای مقررات ملی شدن با عوارض طبیعی (عدم صحت و دقت هندسی مناسب) مغایرت داشته باشد، نقشه مذکور اصلاح هندسی و قطعات در جای صحیح خودش جانمایی و ارائه گردد.

ج- جانمایی محدوده اراضی طرح‌های موضوع ماده ۳ قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و همچنین اراضی که به موجب اجرای قوانین و مقررات واگذاری اراضی تا قبل از تفکیک وظایف بین سازمان امور اراضی و سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور به صورت قطعی به اشخاص واگذار گردیده و همچنین پرونده‌هایی که قسمتی از ثمن معامله توسط منابع طبیعی وصول گردیده است، در نقشه قسمت (ب) بند ۲.

د- جانمایی اراضی موضوع آرای کمیسیون ماده واحده و محاکم قضایی به استثناء آراء کیفری در نقشه قسمت (ب) بند ۲.

ه- دبیرخانه کمیسیون ماده واحده شهرستان مکلف است حداکثر ظرف مهلت ده روز پس از ابلاغ شیوه نامه اصلاحی لیست پلاک‌هایی که اشخاص به اجرای قوانین و مقررات ملی در آن اعتراض و در دبیرخانه مذکور ثبت شده و در جریان رسیدگی است را به دبیرخانه کارگروه اعلام نماید.

۳- مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان:

الف- بررسی وضعیت اجرای قوانین و مقررات امور اراضی در پلاک مورد نظر و استخراج اطلاعات مورد نیاز جهت تکمیل کاربرگ شماره ۱ **حداکثر ظرف ده روز.**

ب - ارائه نقشه رقومی دارای مختصات UTM از پهنه اجرای مقررات اصلاحات ارضی و خالصه، بر اساس پرونده‌های مربوطه، تفسیر عکس هوایی و تصاویر ماهواره‌ای دهه ۴۰، ۵۰ و ۶۰ شمسی ظرف **مدت یکماه** که به تائید مدیریت جهاد کشاورزی رسیده باشد.

ج- تهیه نقشه رقومی دارای مختصات UTM پهنه محدوده اراضی مشمول قوانین و مقررات کشت موقت و جانمایی آن در نقشه قسمت (ب) بند ۳.

د- جانمایی محدوده اراضی ملی و دولتی که به موجب قوانین و مقررات توسط هیئتهای هفت نفره واگذاری زمین و مدیریتهای امور اراضی به استثناء موارد بند (ج) قسمت ۲، تعیین تکلیف و یا به اشخاص واگذار گردیده است.

۳-۵ - وظایف کارگروه شهرستان:

۱- تعیین اولویتهای رسیدگی در پلاک‌های دارای تداخل براساس شاخص‌های ذیل:
الف) پلاک‌های دارای پرونده در کمیسیون ماده واحده (هیات تعیین تکلیف اراضی اختلافی) و شعب ویژه مرکز استان .

ب) پلاک‌های دارای تقاضای صدور سند براساس قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی ساختمانها و اراضی فاقد سند رسمی در هیاتهای رسیدگی ادارات ثبت اسناد و املاک شهرستانها (سامانه سازمان ثبت اسناد و املاک کشور)

ج) پلاک‌هایی که طرح حدنگاری و تهیه اطلاعات مکانی و توصیفی اراضی کشاورزی در آن در حال اجرا باشد .

د) پلاک‌هایی که مقرر است طرح‌های تجهیز و نوسازی و یکپارچگی اراضی در آن اجراء گردد.

تبصره: تعیین اولویت پلاکها برای رسیدگی براساس بخش ثبتی یا تقسیمات کشوری و بصورت موزائیکی صورت پذیرد.

۲- بررسی وضعیت اجرای قوانین و مقررات موازی در پلاک مورد نظر و تکمیل کاربرگ شماره ۱.

تبصره: در خصوص اجرای قوانین و مقررات اصلاحات ارضی الزاماً انتقال ملک از مالک به زارع ملاک عمل نبوده بلکه هرگونه تشخیصی از قبیل مالکین خودکار، خرده مالک، مکانیزه، مستثنیات ماده ۳ قانون اصلاحی، ماده ۴۰ آیین نامه (مسلوب المنفعه) و ماده ۴۵ آیین نامه اجرایی (خرید حق ریشه)، ... که مامورین اصلاحات ارضی حسب وظیفه قانونی خود اعمال نموده‌اند بعنوان اجرای قوانین و مقررات مذکور ملاک عمل می‌باشد.

۳- تهیه نقشه تجمیعی دارای مختصات (UTM) اراضی براساس نقشه‌های موضوع بندهای (ب) از ردیف ۲ و (ب) و (ج) از ردیف ۳ قسمت ۲-۵.

۴ - جانمایی عرصه‌های دارای تداخل در نقشه تجمیعی و تکمیل کاربرگ شماره ۲.
۵- تایید و امضای نقشه تجمیعی تهیه شده و کاربرگ شماره ۲ توسط کلیه اعضا کارگروه شهرستان و رسیدگی به پرونده متشکله و اظهار نظر برای احاله آن به کمیسیون استان ظرف مدت حداکثر یکماه.

۶- بعد از تهیه نقشه تجمیعی چنانچه محرز گردید قسمتی از اراضی پلاک با اجرای مقررات منابع طبیعی به عنوان مستثنیات اشخاص تشخیص ؛ ولی در نقشه پهنه اجرای مقررات امور اراضی از زمان اجرای قوانین مربوط و تا کنون مورد بهره‌برداری قرار نگرفته باشد اداره منابع طبیعی شهرستان مکلف است حداکثر ظرف مدت ده روز با رعایت موارد ذیل نسبت به تهیه گزارش، اقدام و نتیجه را به کارگروه اعلام نماید:

الف: وضعیت عرصه از جهت پوشش گیاهی و وجود عرصه‌های چهارگانه ملی
ب: تعداد و مساحت گواهی‌های مستثنیات صادره به عنوان اداره ثبت اسناد برای

ذینفعان

ج: میزان اسناد مالکیت صادره و آخرین وضعیت ثبتی آن در عرصه مورد نظر

۷- بعد از تهیه نقشه تجمیعی چنانچه محرز گردید قسمتی از اراضی پلاک با اجرای مقررات منابع طبیعی به عنوان ملی تشخیص و در نقشه پهنه اجرای مقررات امور اراضی فاقد آثار احیا و عمران (بایر) باشد، اداره منابع طبیعی شهرستان مکلف است حداکثر **ظرف مدت ده روز** با رعایت موارد ذیل نسبت به تهیه گزارش اقدام و نتیجه را به کارگروه اعلام نماید:

الف: وضعیت عرصه از جهت پوشش گیاهی و وجود عرصه‌های چهارگانه ملی

ب: تعداد و مساحت پروانه‌های چرای دام

ج: طرح‌ها و قراردادهای موضوع ماده ۳ قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع

۴-۵) وظایف دبیرخانه کارگروه شهرستان:

- ۱- ارسال دعوتنامه و دستور کار برای تشکیل جلسات .
- ۲- برگزاری هفتگی و مستمر جلسات کارگروه شهرستان.
- ۳- تدوین و جمع‌بندی اطلاعات پرونده و تکمیل کاربرگ‌های مربوطه.
- ۴- ایجاد هماهنگی بین اعضای کارگروه شهرستان به منظور انجام بازدیدها و تحقیقات محلی.
- ۵- ارسال پرونده‌های تشکیل شده به همراه اعلام نظر کارگروه با تنظیم صورتجلسه و سوابق و اسناد و مدارک مثبت به دبیرخانه کمیسیون استان.
- ۶- جمع‌بندی ایرادات، ابهامات و مشکلات اجرایی از سوی اعضاء و ارسال به دبیرخانه کمیسیون استان.
- ۷- تهیه آمار و ارسال گزارش عملکرد پیشرفت کار و اقدامات انجام شده در اراضی مشمول به دبیرخانه کمیسیون استان و اعضاء کارگروه شهرستان تا بیستم هرماه.
- ۸- دبیر کارگروه موظف است پس از جمع‌بندی عملکرد کارگروه شهرستان

حداکثر ظرف مدت یک هفته در اجرای تبصره ۳ ماده ۳ آیین نامه و در پاسخ به استعلام دبیرخانه کمیسیون ماده واحده مراتب تداخل یا عدم تداخل را اعلام نماید.

ماده ۶- ترکیب و وظایف کمیسیون استان

۱-۶) کمیسیون رفع تداخلات استان: به منظور رفع تداخل اجرای مقررات موازی در اراضی که مشمول ماده ۲ آیین نامه می باشد فارغ از تقدم و یا تأخر قانون اجراء شده در آن، اعم از اینکه منجر به صدور سند مالکیت به نام دولت شده یا نشده باشد و اتخاذ تصمیم نسبت به اصلاح نقشه‌ها، سوابق و اسناد مالکیت آن‌ها، کمیسیون رفع تداخلات در سطح استان با ترکیب مندرج در ماده ۳ آیین نامه تشکیل می گردد.

۲-۶) دبیرخانه کمیسیون استان: دبیرخانه کمیسیون استان موضوع ماده ۴ آیین

نامه اجرایی در مدیریت امور اراضی مستقر بوده و وظایف آن به شرح ذیل می باشد:

- ۱- ثبت، بررسی و پیگیری رفع نواقص احتمالی پرونده ها.
- ۲- ارسال دعوتنامه و دستور کار برگزاری جلسات کمیسیون به صورت هفتگی.
- ۳- طرح پرونده در کمیسیون استان با توجه به اولویت‌های مقرر در بند ۱ قسمت ۳-۵ (وظایف کارگروه شهرستان)
- ۴- تنظیم صورتجلسات و ابلاغ مصوبات کمیسیون بانضمام نقشه تایید شده به استناد تبصره ۲ ماده ۵ آیین نامه در قالب کاربرگ شماره ۵ به دستگاههای عضو کمیسیون.

تبصره ۵: در صورت وجود ایراد، ابهام و یا اشکال در صورتجلسات کمیسیون و یا نقشه‌های اصلاحی، دبیر کمیسیون قبل از ابلاغ، موارد فوق را در جلسه بعدی کمیسیون مطرح و تصمیمات نهایی مورد تایید کمیسیون را به دستگاههای عضو ابلاغ می نماید.

۵- تدوین عناوین دوره‌های آموزشی مورد نیاز کارگروه‌ها و عوامل اجرایی شهرستان.

۶- هماهنگی و پیگیری تشکیل جلسات کارگروه‌های شهرستان.

۷- پیگیری و نظارت مستمر بر عملکرد دبیرخانه کارگروه‌های شهرستان و اخذ

گزارش آمار عملکرد ماهیانه

۸- تهیه و ارسال گزارش آمار عملکرد به صورت ماهیانه به دبیرخانه کارگروه

مرکزی در قالب نرم افزار مربوطه

تبصره: رئیس اداره ساماندهی و تعیین تکلیف اراضی مدیریت امور اراضی به عنوان

مسئول دبیرخانه کمیسیون استان تعیین می‌گردد.

۳-۶) وظایف کمیسیون استان:

۱- بررسی و اتخاذ تصمیم در خصوص پرونده‌های ارسالی از کارگروه‌های

شهرستان .

۲- امضاء و تایید صورتجلسه و نقشه‌های نهایی

۳- آموزش، ارائه طریق و رفع ابهامات کارگروه‌های شهرستان در خصوص

پرونده‌های مشمول آیین نامه .

۴- پیگیری، نظارت و هماهنگی بر عملکرد کارگروه‌های شهرستان .

تبصره ۱- کمیسیون استان هفته‌ای یکبار با حضور حداقل ۵ نفر از اعضاء تشکیل و

تصمیمات کمیسیون با حداقل ۴ رای موافق معتبر است. حضور اعضاء و تشکیل کمیسیون

قائم به شخص می‌باشد.

تبصره ۲- چنانچه در بررسی مدارک و مستندات ارسالی از جانب کارگروه

شهرستان به کمیسیون استان ابهام و یا سوالی وجود داشته باشد؛ پرونده مذکور در جلسه

بعدی و با حضور اعضاء کارگروه شهرستان تشکیل و تصمیمات مقتضی اتخاذ می‌گردد.

تبصره ۳- اعضاء کمیسیون در صورت لزوم برای رفع ابهام و اتخاذ تصمیم از محل

بازدید بعمل آورند.

ماده ۷: نحوه رسیدگی پرونده‌ها در کمیسیون استان

کمیسیون با توجه به اولویت‌های تعیین شده در بند ۱ ماده (۳-۵)، نسبت به بررسی و

اتخاذ تصمیم در خارج از محدوده اراضی واگذاری از سوی مراجع قانونی ذیربط در مورد پرونده‌های ارسال شده توسط کارگروه شهرستان، به شرح زیر اقدام می‌نماید:

۱-۷) در رابطه با پلاک‌های ثبتی که ۶ دانگ آن مشمول اجرای مقررات مرحله اول اصلاحات ارضی یا اراضی خالصه بوده است کمیسیون رفع تداخلات استان، بر اساس موارد زیر تصمیم‌گیری خواهد نمود:

الف: در مورد تداخل اراضی ملی (نقشه اجرای مقررات منابع طبیعی) با اراضی دایر (نقشه اجرای مقررات امور اراضی)، کمیسیون استان اراضی که مطابق با تفسیر عکس هوایی دهه ۴۰ شمسی به عنوان جنگل، بیشه طبیعی، اراضی جنگلی و مرتع مشجر تشخیص داده شوند به عنوان اراضی ملی و مابقی اراضی تداخلی را به عنوان اراضی غیر ملی اعلام می‌نماید.

ب: در مورد تداخل اراضی ملی (نقشه اجرای مقررات منابع طبیعی) با اراضی بایر (نقشه اجرای مقررات امور اراضی)، کمیسیون استان جنگل‌ها، بیشه‌های طبیعی، اراضی جنگلی، مرتع مشجر (مطابق با تفسیر عکس هوایی دهه ۴۰) و مرتع غیر مشجری که حسب گزارش ارسالی از سوی شهرستان موضوع بند (۶) ماده (۳-۵) در حال حاضر دارای تعریف مرتع باشند را به عنوان اراضی ملی و در غیر اینصورت اراضی تداخلی را به عنوان اراضی بایر دولتی اعلام می‌نماید.

ج: در مورد تداخل اراضی مستثنیات (نقشه ملی شدن) با اراضی بایر (نقشه اجرای مقررات امور اراضی)، کمیسیون استان عرصه مذکور را به عنوان عرصه غیر ملی محسوب و با بررسی گزارش ارسالی از سوی شهرستان موضوع بند (۶) ماده (۳-۵) و عنداللزوم بازدید از محل، در صورتیکه در حال حاضر بصورت بایر و فاقد بهره‌بردار و متصرف باشد به عنوان اراضی بایر دولتی تثبیت و در غیر اینصورت سازمان امور اراضی بر اساس بند (ب) ماده ۹ آیین نامه اجرایی ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقاء نظام مالی کشور اراضی موصوف را تعیین تکلیف نماید.

۷-۲) در رابطه با پلاک‌های ثبتی که ۶ دانگ آن مشمول اجرای مقررات مرحله دوم یا سوم اصلاحات ارضی بوده است کمیسیون رفع تداخلات استان بر اساس موارد زیر تصمیم‌گیری خواهد نمود:

الف: در مورد تداخل اراضی ملی (نقشه اجرای مقررات منابع طبیعی) با اراضی دایر (نقشه اجرای مقررات امور اراضی)، کمیسیون استان اراضی که مطابق با تفسیر عکس هوایی دهه ۴۰ شمسی به عنوان جنگل، بیشه طبیعی، اراضی جنگلی و مرتع مشجر تشخیص داده شوند به عنوان اراضی ملی و مابقی اراضی تداخلی را به عنوان اراضی غیر ملی اعلام می‌نماید.

ب: در مورد تداخل اراضی ملی (نقشه اجرای مقررات منابع طبیعی) با اراضی بایر (نقشه اجرای مقررات امور اراضی)، کمیسیون استان اراضی تداخلی را ملی اعلام می‌نماید.

ج: در مورد تداخل اراضی مستثنیات (نقشه ملی شدن) با اراضی بایر (نقشه اجرای مقررات امور اراضی)، کمیسیون استان با بررسی گزارش ارسالی از سوی شهرستان موضوع بند (۶) قسمت (۳-۵) و عنداللزوم بازدید از محل، در صورتی که سابقه احیاء و بهره‌برداری داشته و اراضی مذکور دارای بهره‌بردار باشد، نسبت به غیر ملی اعلام نمودن اراضی تداخلی اقدام و در صورتی که کماکان فاقد سابقه احیاء و بهره‌برداری و مشمول تعریف جنگل‌ها؛ مراتع؛ بیشه‌های طبیعی و اراضی جنگلی باشد به عنوان اراضی ملی و چنانچه مشمول مقررات موات شده باشد به عنوان اراضی موات و در غیر اینصورت براساس مقررات اراضی بایر مجمع تشخیص مصلحت نظام تعیین تکلیف می‌گردد.

۷-۳) در رابطه با پلاک‌های ثبتی که بخشی از آن مشمول اجرای مقررات مرحله اول اصلاحات اراضی یا خالصه بوده و بخش دیگری از آن مشمول اجرای مقررات مرحله دوم یا سوم اصلاحات ارضی بوده؛ کمیسیون رفع تداخلات استان بر اساس موارد زیر تصمیم‌گیری خواهد نمود:

الف: در مورد تداخل اراضی ملی (نقشه اجرای مقررات منابع طبیعی) با اراضی دایر (نقشه اجرای مقررات امور اراضی)، کمیسیون استان اراضی که مطابق با تفسیر عکس هوایی دهه ۴۰ شمسی آن قسمت از اراضی که به عنوان جنگل‌ها، بیشه‌های طبیعی، اراضی جنگلی و مرتع مشجر تشخیص داده شوند به عنوان اراضی ملی و مابقی اراضی تداخلی را به عنوان اراضی غیر ملی اعلام می‌نماید.

ب: در مورد تداخل اراضی ملی (نقشه اجرای مقررات منابع طبیعی) با اراضی بایر (نقشه اجرای مقررات امور اراضی)، کمیسیون استان جنگل‌ها، بیشه‌های طبیعی، اراضی جنگلی، مرتع مشجر (مطابق با تفسیر عکس هوایی دهه ۴۰) و مرتع غیر مشجری که حسب گزارش ارسالی از سوی شهرستان موضوع بند (۷) قسمت (۳-۵) در حال حاضر دارای پروانه چرا و طرح مرتع داری باشد را به عنوان اراضی ملی و در غیر اینصورت اراضی تداخلی را به عنوان اراضی غیر ملی تعیین و در چهارچوب مقررات مربوطه توسط سازمان امور اراضی تعیین تکلیف می‌گردد.

ج: در مورد تداخل اراضی مستثنیات (نقشه ملی شدن) با اراضی بایر (نقشه اجرای مقررات امور اراضی)، کمیسیون استان با بررسی گزارش ارسالی از سوی شهرستان موضوع بند (۶) ماده (۳-۵) و عنداللزوم بازدید از محل، در صورتی که سابقه احیاء و بهره‌برداری داشته و اراضی مذکور دارای بهره‌بردار باشد، نسبت به غیر ملی اعلام کردن اراضی تداخلی اقدام نموده و در صورتی که کماکان فاقد سابقه احیاء و بهره‌برداری و مشمول تعریف جنگل‌ها؛ مراتع؛ بیشه‌های طبیعی و اراضی جنگلی باشد به عنوان اراضی ملی و چنانچه مشمول مقررات موات شده باشد به عنوان اراضی موات و در غیر اینصورت براساس مقررات مربوطه توسط سازمان امور اراضی کشور تعیین تکلیف می‌گردد.

۴-۷) آندسته از اراضی که در اجرای مقررات ملی شدن بعنوان اراضی ملی اعلام و در اجرای قانون کشت موقت به کشاورزان واگذار شده است مستند به نظریه حقوقی

ریاست جمهوری در سال ۷۱ و مصوبه ستاد مرکزی هیات‌های هفت نفره به شرح ذیل اقدام می‌گردد:

۱- با پذیرش ملی بودن، صرفاً قیمت اراضی به حساب خزانه داری کل که توسط اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان اعلام می‌گردد واریز و سند متقاضیان با رعایت سایر مقررات صادر خواهد شد.

۲- آن دسته از اراضی مشمول قانون کشت موقت که پس از بررسی‌های لازم مطابق آیین نامه اجرایی؛ شیوه‌نامه اجرایی و مصوبات کارگروه مرکزی؛ محرز گردد جزء عرصه‌های چهارگانه ملی (جنگل‌ها؛ مراتع؛ بیشه‌های طبیعی و اراضی جنگلی) نمی‌باشد؛ جزء عرصه‌های غیر ملی محسوب و برابر مقررات قانون کشت موقت تعیین تکلیف گردد.

۵-۷) در اراضی جنگل‌های حوزه زاگرس چنانچه عرصه مورد تداخل مشمول تعریف جنگل بوده و از طرفی مشمول مقررات اصلاحات ارضی شده و به صورت زیر اشکوب تحت کشت و بهره‌برداری است؛ با حفظ حقوق نسق زارخانه بهره‌بردار؛ به عنوان اراضی ملی (جنگل یا اراضی جنگلی) تثبیت و رفع تداخل گردد. ضمناً برای چگونگی نحوه استمرار بهره‌برداری زارعین صاحب نسق دستورالعمل مشترکی توسط سازمان امور اراضی و سازمان جنگل‌ها مراتع و آبخیزداری کشور تهیه و ابلاغ خواهد شد.

تبصره ۵: برای تشخیص عرصه‌های چهارگانه ملی (جنگل‌ها؛ بیشه‌های طبیعی؛ اراضی جنگلی و مراتع) عکس‌های هوایی دهه ۴۰ و برای تشخیص احیاء اراضی بایر عکس‌های هوایی دهه ۶۰ مورد استفاده قرار می‌گیرد.

۶-۷) کمیسیون رفع تداخلات استان، در مورد ماهیت محدوده‌ای از اراضی پلاک که دارای رای کمیسیون ماده واحده (هیات تعیین تکلیف اراضی اختلافی) یا رای از محاکم قضایی هستند، مطابق با آخرین رای صادره شده عمل خواهد نمود. بدیهی است چنانچه متعاقباً از مرجع قضایی رای دیگری صادر گردد ملاک رای صادره اخیرالذکر

می‌باشد.

تبصره: در صورتی که آراء کمیسیون ماده واحده و یا مراجع قضائی، بر اساس اعتراض اشخاص نسبت به کل پلاک صادر شده باشد، آراء صادره تنها در مورد آن بخش از اراضی اعتراضی مورد درخواست معترض یا معترضین که ماهیتاً مورد رسیدگی قرار گرفته ملاک عمل بوده و کمیسیون رفع تداخلات استان موظف به رسیدگی باقیمانده اراضی پلاک است.

ماده ۸- کارگروه مرکزی

۸-۱) به منظور ایجاد رویه واحد، نظارت بر عملکرد کمیسیون استان‌ها و حل و فصل مشکلات احتمالی در تعیین تکلیف پرونده‌های مشمول آیین‌نامه، کارگروهی در مرکز با ترکیب زیر تشکیل می‌گردد:

- ۱- رئیس سازمان امور اراضی کشور (رئیس).
- ۲- معاون املاک و حدنگار سازمان ثبت اسناد و املاک کشور (عضو).
- ۳- معاون حفاظت و امور اراضی سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور (عضو).
- ۴- مدیر کل اموال دولتی وزارت امور اقتصاد دارایی (عضو).
- ۵- مدیر کل حقوقی وزارت جهاد کشاورزی (عضو).

تبصره: دبیرخانه کارگروه مرکزی در سازمان امور اراضی کشور (دفتر ساماندهی و تعیین تکلیف اراضی) مستقر بوده و مدیر کل دفتر مذکور نیز به عنوان دبیر کارگروه مرکزی تعیین می‌گردد.

۸-۲) وظایف کارگروه مرکزی:

- ۱- تعیین خط‌مشی اجرایی، برنامه‌ریزی و نظارت مستمر بر حسن اجرای آیین‌نامه توسط کمیسیون استان.
- ۲- رفع ابهامات، ایرادات و مشکلات اعلام شده از سوی کمیسیون‌های استان در خصوص پرونده‌های مورد رسیدگی.

- ۳- تهیه و تدوین نظام اجرایی و فرم‌های موردنیاز و بازنگری و اصلاح فرآیندها؛
- ۴- بررسی و پیشنهاد اعتبارات، نیروی انسانی و سایر امکانات موردنیاز برای اجرای آیین نامه.

تبصره: جلسات کارگروه حداقل هر یک ماه یکبار و با حضور کلیه اعضا (قائم به شخص) تشکیل و رای اکثریت منوط اعتبار است.

۳-۸- وظایف دبیرخانه کارگروه مرکزی:

- ۱- پیگیری تشکیل دبیرخانه‌های استان و شهرستان جهت اجرای آیین نامه.
 - ۲- برگزاری جلسات، تنظیم و ابلاغ مصوبات کارگروه مرکزی به اعضا و کمیسیون استان‌ها.
 - ۳- تهیه و تدوین فرآیندها؛ فرم‌ها و نمودار ابلاغ به استان‌ها پس از تصویب کارگروه مرکزی.
 - ۴- جمع‌بندی ایرادات، ابهامات و مشکلات اجرایی آیین نامه و پیشنهادات استان‌ها و طرح در کارگروه مرکزی.
 - ۵- دریافت گزارش عملکرد و نظارت بر پیشرفت کار استان‌ها جهت طرح در کارگروه مرکزی.
 - ۶- برگزاری دوره‌های آموزشی برای اعضای کمیسیون و کارگروه‌های شهرستان.
 - ۷- تصویب، تهیه و تدوین جزوه‌ها و مجموعه‌های آموزشی در راستای اجرای دقیق‌تر و بهتر آیین نامه.
- ۴-۸) سازمان امور اراضی با همکاری سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور جهت بهره‌مندی از مزایای استفاده از فناوری اطلاعات، نسبت به راه‌اندازی سامانه‌ای مکان محور جهت اجرای مقررات رفع تداخلات، ظرف مدت ۶ ماه پس از ابلاغ این شیوه‌نامه اقدام نماید.

تبصره ۱- پس از راه‌اندازی سامانه، کلیه نقشه‌ها، عکس‌های هوایی، تصاویر ماهواره‌ای و کاربرگ‌های تهیه شده در راستای اجرای این شیوه‌نامه، در سامانه بارگذاری خواهد شد. کاربرگ‌ها و نقشه‌هایی که خارج از سامانه مذکور تهیه شده و فاقد شناسه یکتای سامانه باشند از درجه اعتبار ساقط خواهند بود.

تبصره ۲- سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور ظرف مدت ۳ ماه از راه‌اندازی سامانه نسبت به بارگذاری عکس‌های هوایی ارتقوشده، نقشه‌های شیب زمین و مدل رقومی ارتفاعی در سامانه اقدام خواهد نمود.

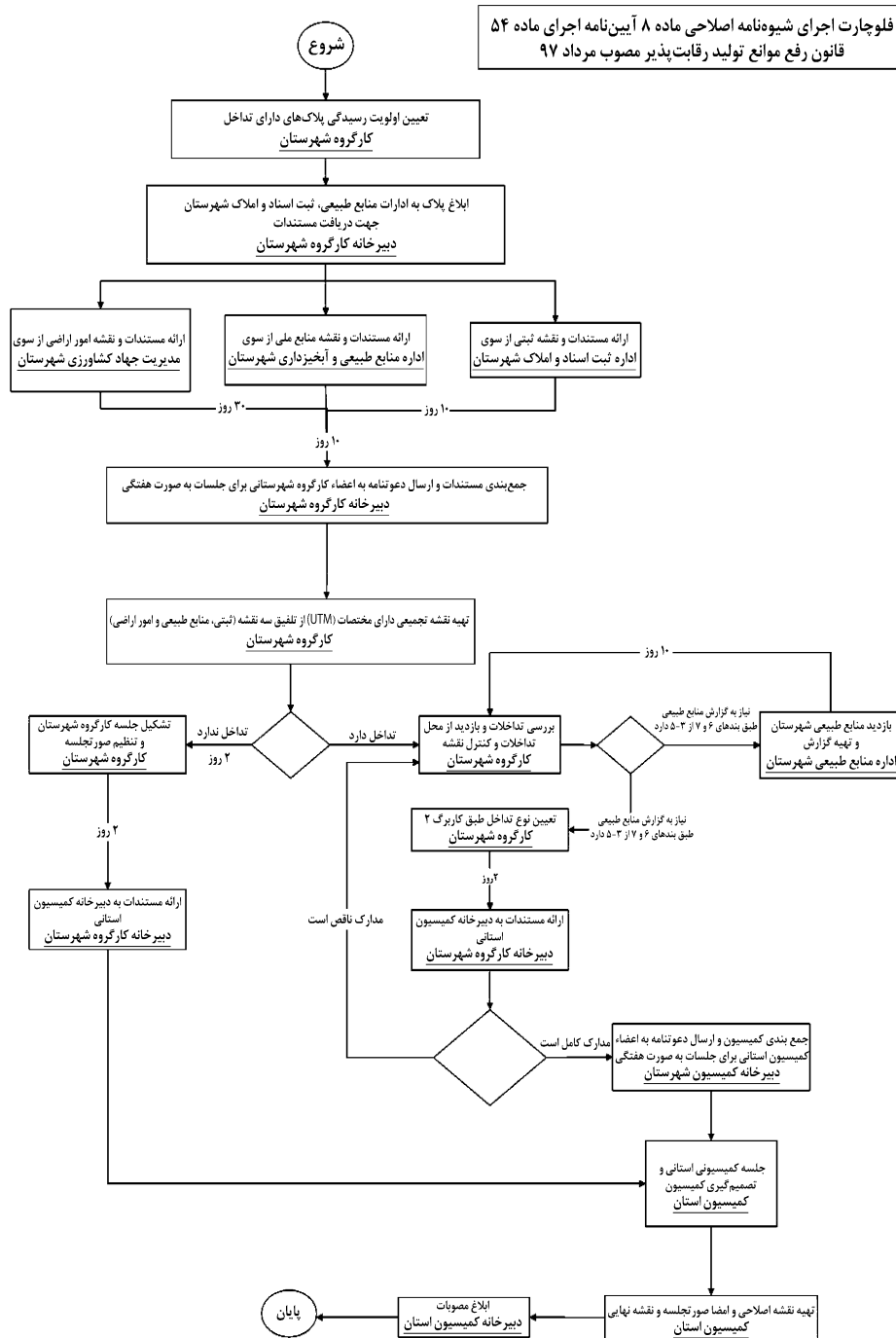
تبصره ۳- سازمان امور اراضی پس از راه‌اندازی سامانه با همکاری سازمان ثبت اسناد و املاک کشور اقدامات لازم را جهت برقراری ارتباط بین این سامانه و سامانه نظام جامع حدنگار کشور به گونه‌ای که امکان تبادل برخط اطلاعات بین سامانه‌ها فراهم شود، معمول می‌نماید.

ماده ۹- نحوه نظارت بر اجرای شیوه نامه:

۱- گزارش‌های واصله به دبیرخانه کارگروه مرکزی مورد بررسی و در دستور کار اولین جلسه کارگروه قرار می‌گیرد.

۲- کارگروه مرکزی در صورت لزوم برای بررسی گزارش‌های واصله و تطبیق با عرصه‌های مورد عمل کمیسیون، کارشناس منتخب خود را به استان‌ها اعزام می‌نماید.

ماده ۱۰: این شیوه نامه در ۱۰ ماده و ۱۵ تبصره و در تاریخ ۹۷/۰۴/۳۰ به تصویب اعضای کارگروه مرکزی رفع تداخلات رسیده و جایگزین شیوه نامه اجرایی مصوب ۹۴/۱۰/۱۵ می‌باشد؛ که از تاریخ ابلاغ وزیر جهاد کشاورزی لازم الاجراء است. کلیه واحدهای ستادی و استانی و شهرستانی وزارت جهاد کشاورزی؛ وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و سایر دستگاه‌های اجرایی موظفند همکاری‌های لازم را با سازمان‌های مسئول بعمل آورند. در صورت نیاز به اصلاح و تکمیل این شیوه نامه مراتب به تصویب کارگروه مرکزی رسیده و از طریق وزیر محترم ابلاغ خواهد گردید.

شماره: ۵۳/۰۳۶/۳۳۹۳۸۹

تاریخ: ۱۳۹۷/۵/۱۷

پیوست: ندارد

بسمه تعالی

همه با هم حافظ زمین باشیم

مدیریت محترم امور اراضی استان

سلام علیکم

با احترام پیرو نامه شماره ۵۳/۰۲۰/۳۳۸۸۷۷ مورخه ۹۷/۵/۱۳ موضوع ارسال شیوه نامه اصلاحی ماده ۸ آیین نامه اجرایی تبصره ۳ الحاقی به ماده ۹ قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی موضوع ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور که در تاریخ ۹۷/۴/۳۰ به تصویب اعضای کارگروه مرکزی رفع تداخلات رسیده و به موجب نامه شماره ۰۲۰/۸۵۷۶ مورخه ۹۷/۵/۷ وزیر محترم جهاد کشاورزی برای اجراء ابلاغ شده است، به پیوست تعداد ۷ برگ، کاربرگ‌های اصلاحی مورد عمل در اجرای شیوه‌نامه فوق‌الذکر در قالب word ارسال می‌گردد. مقتضی است دستور فرمایید دبیرخانه کمیسیون رفع تداخلات استان صرفاً از کاربرگ‌های پیوست استفاده نموده و تمامی ابلاغ‌های تصمیمات کمیسیون توسط مدیر امور اراضی استان نیز با عنوان دبیر کمیسیون صورت پذیرد.

محمد محمدنیا احمدی

سرپرست دفتر ساماندهی و تعیین تکلیف اراضی

رونوشت به:

جناب آقای امیر حیدری معاون محترم توسعه و ساماندهی اراضی جهت استحضار

بسمه تعالی

(کاربرگ شماره ۲)

صورتحجلسه موضوع ماده ۲ آیین‌نامه اجرایی ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

در تاریخ پرونده اراضی پلاک فرعی از اصلی بخش موسوم به واقع در شهرستان مورد رسیدگی قرار گرفت و با توجه به مستندات موجود در کاربرگ شماره ۱ و نقشه‌های اجرای مقررات ملی و امور اراضی و نقشه تجمیعی وضعیت تداخل اراضی ملی و غیر ملی به استناد بندهای ۱، ۲، ۳، ۴ و ۵ ماده ۲ آیین‌نامه بشرح ذیل بررسی و تشخیص گردید:

شرح تداخل	نوع تداخل	مساحت مورد تداخل (هکتار)
اجرای مقررات ملی شدن با قوانین و مقررات اصلاحات ارضی		
اجرای قانون موات، قانون اراضی مستحدثه و مقررات اصلاحات ارضی		
اجرای مقررات ملی شدن و مقررات خالصه و بایر مرحله اول و موات		
اجرای قانون کشت موقت با مقررات ملی		
اجرای مقررات موات، اراضی مستحدث و مقررات ملی		

..... دارای تداخل / عدم تداخل است. که مقرر شد مراتب جهت اتخاذ تصمیم توسط

کارگروه موضوع تبصره ۲ ماده ۳ آیین‌نامه صدرالذکر به انضمام کلیه مدارک و مستندات لازم به دبیرخانه کمیسیون رفع تداخلات استان ارسال گردد.

نام و امضای اعضای کارگروه شهرستان

۱- مدیر جهاد کشاورزی شهرستان (رئیس و عضو) ۲- رئیس اداره امور اراضی شهرستان (دبیر و عضو)

۳- رئیس اداره ثبت اسناد و املاک شهرستان (عضو) ۴- نماینده اداره کل امور اقتصادی و دارایی استان (عضو)

۵- رئیس اداره منابع طبیعی شهرستان (عضو) ۶- معاون اداره منابع طبیعی شهرستان (عضو)

۷- کارشناس منتخب حقوقی مدیر جهاد کشاورزی شهرستان (عضو)

بسمه تعالی

(کاربرگ شماره ۳)

صور تجلسه کمیسیون رفع تداخلات موضوع ماده ۳ آیین نامه اجرای ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید (مبنی بر عدم احراز تداخل)

در تاریخ کمیسیون رفع تداخلات موضوع ماده ۳ آیین نامه اجرای ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید تشکیل و در خصوص تداخل اجرای مقررات موازی در پلاک ثبتی فرعی از اصلی موسوم به روستا / مزرعه از توابع شهرستان که باستناد کاربرگ شماره ۲ تداخل در آن احراز نگردیده است بررسی و با توجه به سوابق اجرایی و مستندات ارسالی موضوع عدم احراز تداخل اجرای مقررات موازی در پلاک موصوف مورد تأیید اعضای کمیسیون قرار گرفت.

تأیید اعضای کمیسیون رفع تداخلات:

	مدیر کل جهاد کشاورزی استان
	مدیر امور اراضی استان
	مدیر کل ثبت اسناد و املاک استان
	مدیر کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان
	مدیر کل امور اقتصادی و دارایی استان
	معاون حفاظت امور اراضی اداره کل منابع طبیعی و آبخیز داری استان
	یک نفر آشنا به مباحث حقوقی به انتخاب مدیر کل جهاد کشاورزی استان

بسمه تعالی

(کاربرگ شماره ۴)

صور تجلسه کمیسیون رفع تداخلات موضوع ماده ۳ آیین نامه اجرای ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید ... (مبنی بر احراز تداخل)

در تاریخ کمیسیون رفع تداخلات موضوع ماده ۳ آیین نامه اجرای ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید تشکیل و در خصوص تداخل اجرای مقررات موازی در پلاک ثبتی فرعی از اصلی موسوم به روستا / مزرعه از توابع شهرستان که باستناد کاربرگ شماره ۲ موضوع از مصادیق بند ماده ۲ آیین نامه اجرایی و دارای تداخل تشخیص داده شده است؛ با بررسی سوابق اجرایی و مستندات ارسالی از کارگروه شهرستان تداخلات اجرای مقررات موازی احراز و از مجموع هکتار مساحت کل پلاک میزان هکتار اراضی ملی / موات / مستحدثه و میزان هکتار اراضی غیر ملی دولتی و اشخاص) تشخیص و تأیید می‌گردد.

تأیید اعضای کمیسیون رفع تداخلات:

	مدیر کل جهاد کشاورزی استان
	مدیر امور اراضی استان
	مدیر کل ثبت اسناد و املاک استان
	مدیر کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان
	مدیر کل امور اقتصادی و دارایی استان
	معاون حفاظت امور اراضی اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان
	یک نفر آشنا به مباحث حقوقی به انتخاب مدیر کل جهاد کشاورزی استان

بسمه تعالی

(کاربرگ شماره ۵)

مدیر کل محترم ثبت اسناد و املاک استان
مدیر کل محترم منابع طبیعی و آبخیزداری استان

سلام علیکم

احتراماً در اجرای تبصره ۲ ماده ۵ آیین نامه اجرایی تبصره ۳ الحاقی ماده ۹ قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی موضوع ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور و ردیف ۴ قسمت ۲-۶ از ماده ۵ شیوه نامه اجرایی ماده ۸ آیین نامه اجرایی فوق‌الذکر؛ به پیوست یک نسخه صورتجلسه تصمیم کمیسیون رفع تداخلات استان بشماره مورخ به انضمام یک شیت نقشه utm اصلاحی با مقیاس ۱:۲۰۰۰ پلاک ثبتی فرعی از اصلی موسوم به از توابع شهرستان ارسال می‌گردد؛ خواهشمند است دستور فرمایید در اسرع وقت بر اساس تصمیم کمیسیون نسبت به اصلاح سوابق، نقشه‌ها و صدور اسناد اراضی کشاورزی اقدام لازم مبذول و از نتیجه این دبیرخانه را مطلع فرمایند.

دبیر کمیسیون رفع تداخلات استان

رونوشت

- ۱- ریاست محترم سازمان جهاد کشاورزی استان جهت استحضار و دستور لازم
- ۲- مدیر کل محترم امور اقتصادی و دارایی استان جهت استحضار و دستور لازم
- ۳- مدیریت امور اراضی استان جهت اطلاع و اقدام لازم

بسمه تعالی

(کاربرگ شماره ۶)

مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان

موضوع: ابلاغ مصوبه کمیسیون رفع تداخلات استان

با سلام و احترام بازگشت بنامه شماره مورخ در خصوص ارسال پرونده کارگروه رفع تداخلات آن شهرستان در مورد پلاک ثبتی موسوم به به پیوست صورتجلسه مورخ کمیسیون رفع تداخلات استان منضم به یک شیت نقشه رفع تداخل شده اراضی مذکور که به تأیید اعضای کمیسیون رسیده است ارسال، مقتضی است پس از تهیه نقشه حد نگار اراضی کشاورزی بر اساس نقشه مزبور و اعمال شیوه‌نامه اراضی رفع تداخل شده ابلاغی بشماره ۰۲۰/۱۲۲۳۳ - ۹۵/۵/۶ از سوی وزیر محترم جهاد کشاورزی نسبت به معرفی کشاورزان و بهره‌برداران قانونی به اداره ثبت اسناد و املاک محل به منظور صدور اسناد کاداستری اقدام و از نتیجه این مدیریت را را مطلع نمائید.

مدیر امور اراضی استان

بسمه تعالی

(کاربرگ شماره ۷)

مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان

موضوع: ابلاغ مصوبه کمیسیون رفع تداخلات استان

با سلام

احتراماً بازگشت به نامه شماره مورخ در خصوص
ارسال پرونده کارگروه رفع تداخلات آن شهرستان در مورد پلاک ثبتی موسوم به
..... پیوست صورتجلسه مورخ کمیسیون رفع تداخلات استان
مبنی بر عدم احراز تداخل منضم به یک شیت نقشه مربوط که موقعیت اراضی اجرای مقررات
قانونی در پلاک مذکور تثبیت گردیده است. به منظور بهره‌برداری و اقدام لازم ایفاد می‌گردد.

مدیر امور اراضی استان

شیوه‌نامه مالی موضوع ماده ۹ آیین‌نامه اجرایی
ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقاء نظام
مالی کشور

شماره: ۰۲۰/۱۲۲۳۳

تاریخ: ۹۵/۵/۶

پیوست:

بسمه تعالی

جناب آقای جلالی

معاون محترم وزیر و رئیس سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور

جناب آقای اورنگی

رئیس محترم سازمان امور اراضی

رؤسای محترم سازمان جهاد کشاورزی استان‌ها

سلام علیکم

به استناد تبصره ذیل ماده (۸) و ماده (۹) آیین نامه اجرایی تبصره (۳) الحاقی ماده (۹) قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی موضوع ماده (۵۴) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور (تصویب نامه شماره ۴۹۶۷۰/ت/۵۲۰۸۳ هـ مورخ ۹۴/۴/۲۱)، بدین وسیله « شیوه‌نامه مالی اراضی رفع تداخل شده » جهت اجرا ابلاغ می‌گردد.

محمود حجتی

وزیر جهاد کشاورزی

بسمه تعالی

شیوه نامه مالی اراضی رفع تداخل شده موضوع:

تبصره ذیل ماده ۸ و ماده ۹ آیین نامه اجرایی ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای

نظام مالی کشور:

ماده ۱) هزینه‌های اجرایی شامل هزینه‌های تشکیل پرونده، تهیه سوابق، نقشه تجمیعی گزارش‌های فنی و حقوقی، تفسیر عکس‌های هوایی می‌باشد که از ذینفع به نسبت سهم وی از مساحت اراضی رفع تداخل شده در هنگام صدور گواهی برای معرفی به واحدهای ثبتی جهت صدور سند مالکیت، بر مبنای حداکثر ده درصد ارزش معاملاتی (قیمت منطقه‌ای) زمین وصول به حسابی که نزد خزانه‌داری کل کشور افتتاح می‌گردد واریز خواهد شد.

تبصره ۱: مبنای دریافت هزینه‌های رفع تداخل زمان صدور گواهی می‌باشد.

تبصره ۲: مبنای ده درصد ارزش معاملاتی تا پایان سال ۱۳۹۶ می‌باشد تعدیل و تعیین مبنای مذکور برای سنوات آتی به عهده کارگروه مرکزی خواهد بود.

ماده ۲) حق‌الزحمه عوامل اجرایی موضوع ماده ۳ آیین نامه اجرایی و هزینه‌های بازدید، تهیه نقشه، تفسیر عکس‌های هوایی و همچنین حق‌الزحمه کارگروه‌های مندرج در آیین نامه از محل درآمدهای مذکور قابل پرداخت می‌باشد.

ماده ۳) قیمت اراضی رفع تداخل شده بر اساس بند الف و ب ماده ۹ آیین نامه اخذ خواهد شد.

الف) در خصوص زراعتین مشمول این آیین نامه به دو روش عمل می‌گردد:

۱- زارعینی که قبوض اقساطی خود را در موعد مقرر قانون پرداخت نموده‌اند بابت قیمت اراضی رفع تداخل شده وجهی پرداخت نمی‌نمایند.

۲- زارعینی که قبوض اقساطی خود را در موعد مقرر در قانون پرداخت ننموده‌اند، علاوه بر پرداخت دیون معوقه می‌بایست بابت قیمت اراضی رفع تداخل شده به نسبت اقساط پرداخت نشده و مساحت اراضی رفع تداخل شده برای اینگونه اراضی ۵۰ درصد ارزش معاملاتی را برای سال‌های ۹۵ و ۹۶ بر اساس فرمول زیر محاسبه و در زمان صدور گواهی از آنان اخذ و به حساب خزانه‌داری کل واریز خواهد شد.

$$\frac{1}{2} \times \frac{\text{تعداد اقساط پرداخت} \times \text{ارزش معاملاتی (یک متر مربع)} \times \text{مساحت زمین رفع تداخل شده (متر مربع)}}{\text{تعداد اقساط موضوع سند اراضی نسفی}}$$

تبصره: زراعتین صاحب نسق مکلفند قبل از درخواست گواهی به عنوان اداره ثبت اسناد و املاک، قبوض اقساطی معوقه خود را پرداخت و گواهی لازم را از صندوق ثبت و یا بانک کشاورزی ارائه و نسبت به فک رهن سند اراضی نسقی اقدام نمایند.

ب) از اشخاص متصرف قانونی غیردولتی واجد شرایط در اراضی دولتی رفع تداخل شده (غیرملی)، معادل صد درصد قیمت کارشناسی روز اراضی دریافت و سپس نسبت به انتقال سند اقدام می‌گردد.

فصل اول – ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید و آیین نامه اجرایی ... ۵۵

تبصره: قیمت کارشناسی روز توسط کارشناس رسمی دادگستری و ارزش معاملاتی حسب گواهی ادارات کل امور اقتصادی و دارایی تعیین می گردد.

ماده ۴) وجوه برگشتی از خزانه داری کل کشور، جهت اجرای طرح های حفاظت، پایش و سنددار کردن اراضی کشاورزی و اجرای آیین نامه و شیوه نامه های آن هزینه می گردد.

ماده ۵) این شیوه نامه در ۵ ماده و ۴ تبصره و ۴ بند در تاریخ ۹۵/۹/۱۲ به تصویب اعضای کارگروه مرکزی رسیده است و از تاریخ ابلاغ وزیر محترم جهاد کشاورزی لازم الاجرا می باشد، کلیه واحدهای ستادی و استانی و شهرستانی وزارت جهاد کشاورزی، وزارت امور اقتصاد و دارایی و سازمان ثبت اسناد و املاک کشور موظفند همکاری های لازم را برای اجرای آن به عمل آورند.

نام و نام خانوادگی عضو	سمت	امضاء
علیرضا اورنگی	رئیس سازمان امور اراضی کشور و رئیس کارگروه مرکزی	
حسین صعید زرنندی	معاون امور املاک سازمان ثبت اسناد و املاک کشور	
فریدون قربانپور	مدیر کل اموال دولتی وزارت امور اقتصادی و دارایی	
مسعود منصور	معاون حفاظت و امور اراضی سازمان جنگل ها، مراتع و آبخیزداری	
عباسعلی پورحیدری	سرپرست دفتر حقوقی وزارت جهاد کشاورزی	

شماره: ۰۲۰/۳۰۱۲۴

تاریخ: ۱۳۹۶/۱۲/۳

پیوست:

بسمه تعالی

معاون محترم وزیر و رئیس سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور

رئیس محترم سازمان امور اراضی کشور

رؤسای محترم سازمان جهاد کشاورزی استان‌ها

سلام علیکم

پیرو ابلاغیه شماره ۰۲۰/۱۲۲۳۳ مورخ ۹۵/۵/۶ و با استناد به تبصره ذیل ماده (۸) و ماده (۹) قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی، موضوع ماده (۵۴) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور (تصویب نامه شماره ۵۲۰۸۳/ت/۴۹۶۷۰ هـ مورخ ۹۴/۴/۲۱ هیئت محترم وزیران) بدوین وسیله متن اصلاح شده ماده (۲) شیوه نامه مالی اراضی رفع تداخل شده که در جلسه مورخ ۹۶/۱۱/۱۱ به تصویب کارگروه مرکزی رفع تداخلات رسیده است، برای اجرا ابلاغ می‌گردد.

محمود حجتی

وزیر جهاد کشاورزی

رونوشت:

- جناب آقای جوادی معاون محترم توسعه مدیریت و منابع برای اطلاع
- جناب آقای فتاح‌الجنان مشاور محترم وزیر و مدیر کل دفتر هماهنگی امور استان‌ها برای اطلاع

شماره: ۵۳/۰۲۰/۳۳۸۸۷۸

تاریخ: ۱۳۹۷/۵/۱۳

پیوست: ندارد

بسمه تعالی

همه با هم حافظ زمین باشیم

رئیس محترم سازمان جهاد کشاورزی استان

سلام علیکم

با احترام، به پیوست صورت جلسه مورخ ۹۷/۰۵/۰۶ موضوع مصوبات کارگروه رفع تداخلات مرکز، در اجرای ماده ۸ آیین نامه اجرایی تبصره ۳ الحاقی ماده ۹ قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی موضوع ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور در خصوص اعلام نظر و بررسی ابهامات و پاسخگویی به سؤالات کمیسیون‌های استانی جهت بهره‌برداری و اقدام لازم ارسال می‌گردد.

علیرضا اورنگی

رئیس سازمان امور اراضی کشور

رونوشت:

جناب آقای صعید معاون محترم سازمان ثبت اسناد و املاک کشور برای استحضار و اقدام لازم
 جناب آقای منصور معاون محترم حفاظت و امور اراضی سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشوری برای استحضار و اقدام لازم
 سرکار خانم دادگر مدیر کل محترم اموال دولتی و اوراق بهادار وزارت امور اقتصاد و دارایی برای استحضار و اقدام لازم
 جناب آقای حججی سرپرست محترم دفتر امور حقوقی وزارت جهاد کشاورزی برای استحضار و اقدام لازم
 جناب آقای امیرحیدری معاون محترم توسعه و ساماندهی اراضی برای استحضار و اقدام لازم
 جناب آقای خصرئی مدیر کل محترم دفتر حقوقی سازمان امور اراضی برای اطلاع و اقدام لازم
 جناب آقای محمدنیا احمدی دبیر محترم کارگروه مرکزی رفع تداخلات برای اطلاع و اقدام لازم
 جناب آقای نیازی مدیر کل محترم مهندسی و حدنگاری اراضی کشوری (کاداستر) برای اطلاع و اقدام لازم
 مدیر محترم امور اراضی استان برای اطلاع و اقدام لازم

باسمه تعالی

صور تجلسه کار گروه موضوع ماده ۸ آیین نامه اجرائی ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید

۱- عنوان جلسه: کار گروه مرکزی رفع تداخلات ۲- تاریخ: ۹۷/۰۵/۰۶		
۳- موضوع: بررسی مشکلات و ابهامات رفع تداخلات استان ها ۴- مکان: سالن جلسات سازمان امور اراضی کشور		
۵- اعضاء کار گروه:		
۱- علیرضا اورنگی ۲- خانم فاطمه دادگر ۳- محمد حججی ۴- مسعود منصور ۵- حسین صعید زرنندی		
پیرو دعوتنامه شماره ۵۳/۰۳۵/۳۳۷۷۹۲ مورخ ۹۷/۰۵/۰۲ با عنایت به اتمام مهلت مبنای اخذ هزینه های اجرایی موضوع تبصره ۲ ماده یک شیوه نامه مالی اراضی رفع تداخل شده و در اجرای ماده ۸ آیین نامه اجرایی تبصره ۳ الحاقی ماده ۹ قانون افزایش بهره وری موضوع ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر در جلسه مورخ ۹۷/۰۵/۰۶ کار گروه مرکزی رفع تداخلات مطرح و پس از بررسی لازم به شرح ذیل اتخاذ تصمیم گردید:		
ردیف	مصوبه	
۱	به استناد قسمت اخیر تبصره ۲ ماده ۱ شیوه نامه مالی اراضی رفع تداخل شده موضوع بند الف ماده ۹ آیین نامه اجرایی ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقاء نظام مالی کشور، مبنای وصول هزینه های اجرایی اراضی رفع تداخل شده هفت درصد قیمت ارزش معاملاتی (قیمت منطقه ای) تعیین می گردد.	
نام و نام خانوادگی عضو	سمت	امضاء
علیرضا اورنگی	رئیس سازمان امور اراضی کشور و رئیس کار گروه مرکزی	
حسین صعید زرنندی	معاون امور املاک سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و عضو کار گروه مرکزی	
خانم فاطمه دادگر	مدیر کل اموال دولتی وزارت امور اقتصادی و دارایی و عضو کار گروه مرکزی	
مسعود منصور	معاون حفاظت و امور اراضی سازمان جنگل ها، مراتع و آبخیزداری و عضو کار گروه مرکزی	
محمد حججی	سرپرست دفتر حقوقی وزارت جهاد کشاورزی و عضو کار گروه مرکزی	

فصل دوم

مصوبات کارگروه مرکزی

شماره: ۵۳/۰۳۶/۲۶۱۰۱۶

تاریخ: ۱۳۹۵/۱/۲۱

پیوست: ندارد

بسمه تعالی

همه با هم حافظ زمین باشیم

مدیریت محترم امور اراضی استان

سلام علیکم

با احترام، به پیوست دومین صورتجلسه کارگروه مرکزی رفع تداخلات موضوع ماده (۸) آیین‌نامه اجرائی تبصره (۳) الحاقی ماده (۹) قانون افزایش بهره‌وری (ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید) موضوع بررسی ابهامات و پاسخگویی به سؤالات مطروحه توسط کمیسیون‌های رفع تداخلات استان‌های کشور جهت استحضار و بهره‌برداری ارسال می‌گردد.

احمد احمدی

مدیر کل دفتر ساماندهی و تعیین تکلیف اراضی

رونوشت به:

جناب آقای قاسمی بختیاری کارشناس محترم

باسمه تعالی

صور تجلسه کار گروه موضوع ماده ۸ آیین نامه اجرائی ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید

۱- عنوان جلسه: کار گروه مرکزی رفع تداخلات ۲- تاریخ: ۹۴/۱۲/۳ ۳- شماره جلسه: ۲ ۴- موضوع: بررسی ابهامات و سوالات کمیسیون تداخلات استان های کشور ۵- مکان: سالن جلسات سازمان امور اراضی کشور		
۶- حاضرین: ۱- قباد افشار ۲- فریدون قربانپور ۳- عباسعلی پورسیدی ۴- مسعود منصور ۵- محمد حسن بکائیان ۶- احمد احمدی طالبیان ۷- عادل خصرئی ۸- حسین امیرحیدری		
پیرو دعوتنامه شماره ۵۳/۰۳۶/۲۵۶۱۹۲ مورخ ۹۴/۱۱/۲۵ دومین جلسه هماهنگی اجرای رفع تداخلات در تاریخ ۹۴/۱۲/۳ با حضور کلیه اعضای کارگروه موضوع ماده ۸ آیین نامه تبصره ۳ الحاقی ماده ۹ قانون افزایش بهره‌وری موضوع ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید در سالن جلسات سازمان امور اراضی کشور، تشکیل گردید.		
ابتدا جناب آقای طالبیان دبیر کارگروه رفع تداخلات مرکز ضمن عرض خوشامدگویی به اعضای محترم کارگروه و با عنایت به ابلاغ شیوه‌نامه شماره ۰۲۰/۳۱۰۱۳ مورخ ۹۴/۱۰/۱۵ مقام عالی وزارت نسبت به طرح سوالات و ابهامات کمیسیون‌های استانی بر اساس بند ۴ ماده ۳-۵ شیوه نامه ابلاغی و ماده ۸ آیین نامه شماره ۴۹۶۷۰ / ت ۵۲۰۸۳ هـ مورخ ۹۴/۴/۲۱ هیئت محترم وزیران اقدام که به شرح جدول ذیل به تصویب اعضای کارگروه مرکزی رسید:		
ردیف	سوالات استان‌ها	نظریه کارگروه مرکزی
۱	در خصوص اوراق صورت وضعیت روستایی که مشمول مرحله اول قانون اصلاحات اراضی گردیده است، میزان اراضی بایر قابل عمران، مشخص نگردیده است و لیکن در نقشه‌برداری به عمل آمده جهت اجرای آیین‌نامه اجرائی تبصره ۳ الحاقی به ماده ۹ قانون افزایش بهره‌وری میزان مشابهی اراضی مازاد بر نسق وجود	با توجه به خرید دولت از مالکین در مرحله اول قانون اصلاحات اراضی، اراضی مازاد بر ششدانگ اعم از دایر و بایر توسط دولت خریداری شده که می‌بایست نقشه کل اراضی توسط امور اراضی تهیه و موضوع در کمیسیون رفع تداخلات استان مطرح و در رابطه با اراضی تبدیل شده به کشاورزی اتخاذ تصمیم شود و سپس قوانین و مقررات حاکم بر روی اراضی مزبور اعمال گردد.

	دارد که زارعین آن مدعی می باشند که اراضی بایر قابل عمران پلاک را به زراعی تبدیل نموده اند . این اراضی مازاد چگونه بایستی تعیین تکلیف گردد (ایلام)	
نقشه ۲۰۰ هکتار اجرای مقررات اصلاحات ارضی فارغ از اینکه داخل یا خارج محدوده قانون شهر قرار گرفته توسط دبیرخانه تهیه و با نقشه اجرای مقررات ملی شده تطبیق داده شود و پس از آن پرونده مربوطه تکمیل و در کمیسیون رفع تداخلات استان مطرح و بر اساس سوابق و اجرای مقررات اصلاحات ارضی اتخاذ تصمیم گردد	پس از اجرای مرحله سوم اصلاحات ارضی در چند پلاک استان ایلام، میزان مستثنیات منظور شده کمتر از سر جمع اسناد زارعین بوده و عملاً تداخل وجود دارد و لیکن از زمانی اجرای قانون تا کنون، چندین هکتار از اراضی موصوف، بلحاظ واقع شدن در داخل محدوده قانونی شهر، به مناطق مسکونی تبدیل و از حالت زراعی خارج گردیده اند، تقاضا می شود بر فرض زیر، قانونی ترین تصمیم را که کمیسیون رفع تداخلات می تواند اتخاذ نماید را اعلام فرمائید میزان مستثنیات ۱۰۰ هکتار میزان اسناد زارعین ۲۰۰ هکتار میزان اراضی مورد بهره برداری زراعی قرار نمی گیرد ۷۰ هکتار میزان اراضی که در حال حاضر مورد بهره برداری زراعی قرار دارد ۱۳۰ هکتار ایا میزان تداخل ۱۰۰ هکتار می باشد یا ۳۰ هکتار؟ (ایلام)	۲
بررسی شود اولاً "اگر اراضی مصادره ای در اجرای قانون کشت موقت واگذاری گردیده و ملی اعلام شده است از مصادیق بند ۴ از ماده ۲ آئین نامه می باشد ثانیاً" اگر اراضی مورد نظر قبل از مصادره که به مالکیت شخص در آمده مشمول اجرای مقررات اصلاحات ارضی بوده است جزء اراضی دارای	در خصوص اراضی مصادره ای که بنام دولت به نمایندگی مدیریت امور اراضی یا سازمان امور اراضی سند صادر شده است و در اجرای مصوبه شورای هیات ۷ نفره و به استان بودجه سنواتی و موادی از قانون تنظیم	۳

تداخل می باشد، در غیر این صورت مشمول آئین نامه رفع تداخلات نخواهد بود	بخشی از مقررات مالی دولت به زارعین واگذار گردید و از طرفی منابع طبیعی و آبخیزداری منابع ملی اعلام نموده است آیا مشمول تداخل می باشد یا خیر؟ (گلستان)
استعلام مطابق شیوه نامه نیاز نمی باشد و همچنین عکس هوای نیز صرفاً "یکی از مستندات می باشد. لذا روش کار آن است که نقشه اجرای مقررات قانون ملی شدن و نقشه اجرای مقررات اصلاحات اراضی در کارگروه تطبیق و براساس مستندات موجود از جمله پرونده و سوابق قانون و نیز در صورت وجود تداخل عندالزوم از عکس های هوایی جهت اتخاذ تصمیم استفاده می گردد .	۴ بر اساس آئین نامه تبصره ۳ الحاقی ماده ۹ قانون افزایش بهروری بخش کشاورزی و منابع طبیعی و شیوه نامه ارسالی اقدام به تکمیل پرونده ها و طرح آن در کمیسیون رفع تداخلات استان نموده و در این راستا از اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان جهت اعلام نظریه صریح فنی استعلام نموده است که اداره کل منابع طبیعی صرفاً اراضی که در عکس های هوایی دارای سابقه کشت بوده اند را طی نظریه فنی خود تأیید و همچنین کمیسیون استانی نیز صرفاً در خصوص این اراضی اقدام به رفع تداخل می نماید در حالی که میزان اراضی کشاورزان در سالیان متمادی بسیار بیشتر از مقادیر اعلامی توسط منابع طبیعی است و این روند اصولاً ماهیت وجودی در کمیسیون رفع تداخلات را ندارد و در شیوه نامه جدید فقط به شورای اصلاحات ارضی اجازه ورود به تفسیر عکس های هوایی را داده است. خواهشمند در خصوص نحوه اقدام این مدیریت را راهنمایی فرمائید (کرمانشاه)

شماره: ۵۳/۰۳/۲۷۷۲۵۱

تاریخ: ۱۳۹۵/۷/۱۲

پیوست: ندارد

بسمه تعالی

همه با هم حافظ زمین باشیم

رئیس محترم سازمان جهاد کشاورزی استان

سلام علیکم

با احترام، پیوست صورتجلسه مورخ ۹۵/۰۶/۱۶ کارگروه رفع تداخلات مرکز، موضوع ماده ۸ آیین‌نامه اجرائی تبصره ۳ الحاقی ماده ۹ قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی (ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور) در خصوص بررسی ابهامات و پاسخگویی به سؤالات مطروحه کمیسیون‌های رفع تداخلات استان‌های کشور جهت بهره‌برداری و اقدام لازم ارسال می‌گردد.

علیرضا اورنگی

رئیس سازمان امور اراضی کشور

رونوشت به:

جناب آقای منصور معاون محترم حفاظت و امور اراضی سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور جهت استحضار
 جناب آقای قربانپور مدیر کل محترم اموال دولتی و اوراق بهادار وزارت امور اقتصادی و دارایی - خزانه‌داری کل جهت استحضار
 جناب آقای سعید معاون محترم سازمان ثبت اسناد و املاک کشور جهت استحضار
 جناب آقای پورسیدی سرپرست محترم دفتر امور حقوقی وزارت جهاد کشاورزی جهت استحضار
 جناب آقای امیرحیدری معاون محترم توسعه و ساماندهی اراضی جهت استحضار
 جناب آقای خصرئی مدیر کل محترم امور حقوقی سازمان امور اراضی جهت استحضار
 جناب آقای کریمی مدیر کل محترم دفتر ساماندهی و تعیین تکلیف اراضی جهت استحضار
 مدیریت محترم امور اراضی استان جهت استحضار و اقدام لازم

باسمه تعالی

صور تجلسه کار گروه موضوع ماده ۸ آیین نامه اجرائی ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید

۱- عنوان جلسه: کار گروه مرکزی رفع تداخلات ۲- تاریخ: ۹۵/۶/۱۶		
۳- شماره جلسه: ششم ۴- موضوع: بررسی مشکلات و ابهامات استان‌ها در خصوص اجرای شیوه‌نامه رفع تداخلات		
۵- مکان: سالن جلسات سازمان امور اراضی کشور		
۶- اعضای کار گروه:		
۱- علیرضا اورنگی ۲- فریدون قربانپور ۳- عباسعلی پورسیدی ۴- مسعود منصور ۵- حسین صعید زرنندی		
پیرو دعوت‌نامه شماره ۵۳/۰۳۶/۲۷۴۵۳۶ مورخ ۹۵/۵/۸ ششمین جلسه هماهنگی اجرای رفع تداخلات در تاریخ ۹۵/۶/۱۶ با حضور اعضای کار گروه موضوع ماده ۸ آیین‌نامه تبصره ۳ الحاقی ماده ۹ قانون افزایش بهره‌وری موضوع ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید در سالن جلسات سازمان امور اراضی کشور، تشکیل گردید: ابتدا آقای کریمی دبیر کار گروه مرکزی رفع تداخلات ضمن عرض خیر مقدم به اعضای محترم کار گروه و با عنایت به ابلاغ شیوه‌نامه شماره ۰۲۰/۲۱۰۱۳ مورخ ۹۴/۱۰/۱۵ مقام عالی وزارت، سوالات و ابهامات کمیسیون‌های استانی بر اساس بند ۴ ماده ۳-۵ شیوه‌نامه ابلاغی و ماده ۸ آیین‌نامه شماره ۴۹۶۷۰/ت/۵۲۰۸۳ مورخ ۹۴/۴/۲۱ هیئت محترم وزیران را ارائه و سپس اعضا پیرامون سؤالات مطرح شده بحث و بررسی و بشرح ذیل اتخاذ تصمیم نمودند:		
ردیف	سوالات استان‌ها	نظریه کار گروه مرکزی
۱	در مناطق جنگ‌زده که سوابق ثبتی به دلیل جنگ تحمیلی امحاء گردیده و سوابق جدید ثبتی بر اساس نقشه‌های اجرای مقررات منابع طبیعی تهیه شده و در موقع تهیه نقشه رفع تداخلات مشخص می‌گردد که محدوده اینگونه پلاک‌ها دارای تداخل و تعارض می‌باشد نحوه اقدام چگونه است؟	در صورتیکه نقشه تهیه شده توسط منابع طبیعی در مناطق جنگ‌زده با حدود ثبتی مغایرت داشته باشد می‌بایست مطابق قانون نحوه صدور اسناد مالکیت مناطق جنگ‌زده مصوب ۷۰/۳/۱۷ و آیین‌نامه اجرائی آن رفع مغایرت گردد و در صورت عدم رفع مغایرت توسط هیأت موضوع ماده ۵ قانون مذکور مراتب به اداره کل امور املاک سازمان ثبت اسناد و املاک کشور منعکس تا اقدام لازم صورت پذیرد.
۲	با توجه به لایحه و آیین‌نامه اجرای قانون فروش خالصجات مصوبات ۳۴/۹/۲۰ و ۳۶/۸/۲۱ و قانون انحلال بنگاه خالصجات مصوب ۶۴/۴/۲۰ و قانون تقسیم و فروش املاک مورد اجاره به زراعین مستأجر مصوب ۴۷/۱۰/۲۹ و قانون	املاک تشخیص بر اساس تفسیر عکس‌های هوایی بر عرصه‌های چهارگانه ملی شامل: جنگل، مرتع، بیشه‌زار و اراضی جنگلی موضوع ماده یک قانون ملی شدن مصوب ۴۱/۱۰/۲۷ عکس‌های هوایی موجود مقارن

تعیین تکلیف اراضی مزروعی و اعیان مستحدث از طرف اشخاص در دهات و مزارع خالصه مصوب ۵۴/۴/۲۹ و آیین‌نامه عمران اراضی بایر مصوب ۵۵/۶/۱ و بند (ب) ماده ۴ قانون ملی شدن، در صورتیکه عندالزوم نیاز به تفسیر عکس‌های هوایی باشد عکس‌های هوایی چه سالی می‌بایست ملاک عمل قرار گیرد و نحوه احصاء اراضی ملی از سایر عرصه‌ها چگونه است؟	اجرای قانون مذکور و برای تشخیص عرصه‌های غیر ملی ملاک اجرای مقررات خالصه و اصلاحات ارضی در سنوات مختلف در پلاک مورد نظر می‌باشد.
---	---

نام و نام خانوادگی عضو	سمت	امضاء
علیرضا اورنگی	رئیس سازمان امور اراضی کشور و رئیس کارگروه مرکزی	
حسین صعید زرنندی	معاون امور املاک، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و عضو کارگروه مرکزی	
فریدون قربان‌پور	مدیرکل اموال دولتی وزارت امور اقتصادی و دارایی و عضو کارگروه مرکزی	
مسعود منصور	معاون حفاظت و امور اراضی سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری و عضو کارگروه مرکزی	
عباسعلی پورسیدی	سرپرست دفتر حقوقی وزارت جهاد کشاورزی و عضو کارگروه مرکزی	

شماره: ۵۳/۰۲۰/۲۸۷۳۸۴
 تاریخ: ۱۳۹۵/۱۰/۲۹
 پیوست: ندارد

بسمه تعالی
 همه با هم حافظ زمین باشیم

رئیس محترم سازمان جهاد کشاورزی استان

سلام علیکم

با احترام، پیوست هفتمین صورتجلسه کارگروه رفع تداخلات مرکز، موضوع ماده ۸ آیین نامه اجرایی تبصره ۳ الحاقی ماده ۹ قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی (ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور) در خصوص بررسی ابهامات و پاسخگویی به سؤالات کمیسیون‌های رفع تداخلات استان‌های کشور جهت بهره‌برداری و اقدام لازم ارسال می‌گردد.

علیرضا اورنگی
 رئیس سازمان امور اراضی کشور

رونوشت به:

جناب آقای منصور معاون محترم حفاظت و امور اراضی سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور جهت استحضار
 جناب آقای سعید معاون محترم سازمان ثبت اسناد و املاک کشور جهت استحضار
 جناب آقای قربانپور مدیر کل محترم اموال دولتی و اوراق بهادار وزارت امور اقتصادی و دارایی - خزانه‌داری کل جهت استحضار
 جناب آقای پورسیدی سرپرست محترم دفتر امور حقوقی وزارت جهاد کشاورزی جهت استحضار
 جناب آقای امیرحیدری معاون محترم توسعه و ساماندهی اراضی جهت استحضار
 جناب آقای خصرئی مدیر کل محترم امور حقوقی سازمان امور اراضی جهت استحضار
 جناب آقای کریمی مدیر کل محترم دفتر ساماندهی و تعیین تکلیف اراضی جهت استحضار
 مدیریت محترم امور اراضی استان جهت استحضار و اقدام لازم

باسمه تعالی

صور تجلسه کار گروه موضوع ماده ۸ آیین نامه اجرائی ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید

۱- عنوان جلسه: کار گروه مرکزی رفع تداخلات ۲- تاریخ: ۹۵/۷/۲۶ ۳- شماره جلسه: هفتم ۴- موضوع: بررسی مشکلات و ابهامات استان‌ها در خصوص اجرای شیوه‌نامه رفع تداخلات ۵- مکان: سالن جلسات سازمان امور اراضی کشور		
۶- اعضای کار گروه:		
۱- علیرضا اورنگی ۲- فریدون قربانپور ۳- عباسعلی پورسیدی ۴- مسعود منصور ۵- حسین صعید زرنندی پیرو دعوت‌نامه شماره ۵۳/۰۳۶/۲۷۸۱۵۰ مورخ ۹۵/۰۷/۲۴ هفتمین جلسه هماهنگی اجرای رفع تداخلات در تاریخ ۹۵/۰۷/۲۶ با حضور اعضای کار گروه موضوع ماده ۸ آیین نامه تبصره ۳ الحاقی ماده ۹ قانون افزایش بهره‌وری موضوع ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید در سالن جلسات سازمان امور اراضی کشور، تشکیل گردید: ابتدا آقای کریمی دبیر کار گروه مرکزی رفع تداخلات ضمن عرض خیر مقدم به اعضای محترم کار گروه و با عنایت به ابلاغ شیوه‌نامه شماره ۵۳/۰۳۶/۲۷۸۱۵۰ مورخ ۹۴/۱۰/۱۵ مقام عالی وزارت، سؤالات و ابهامات کمیسیون‌های استانی بر اساس بند ۴ ماده ۳-۵ شیوه‌نامه ابلاغی و ماده ۸ آیین نامه شماره ۵۳/۰۳۶/۲۷۸۱۵۰ مورخ ۹۴/۱۰/۲۱ هیئت محترم وزیران را مطرح، سپس اعضای پیرامون سؤالات مطروحه بحث و بررسی و بشرح ذیل اتخاذ تصمیم نمودند:		
ردیف	سؤالات	نظریه کار گروه مرکزی
۱	با توجه به اینکه آراء هیئت‌های تعیین تکلیف اراضی اختلافی (کمیسیون‌های ماده واحده) قطعی نبوده و قابل اعتراض در محاکم قضائی است و با عنایت به تبصره ۳ ماده ۳ آیین نامه اجرایی و همچنین بند ۲ ماده ۷ شیوه نامه اجرائی رفع تداخلات که ملاک عمل را آراء قطعی صادره از محاکم قضائی اعلام نموده، در خصوص نحوه رسیدگی به پرونده و یا پلاک‌هایی که صرفاً دارای رأی کمیسیون ماده واحده می‌باشند اعلام نظر گردد؟	برابر تبصره ۳ ماده ۳ آیین نامه اجرایی تبصره ۳ الحاقی ماده ۹ قانون افزایش بهره‌وری و همچنین ردیف ۲ ماده ۷ شیوه نامه رفع تداخلات، قطعات و پلاک‌هایی که قبلاً در مراجع ذیصلاح قضایی رسیدگی و حکم قطعی صادر شده است، ملاک حکم صادره است و پلاک‌هایی که پرونده آن در کمیسیون ماده واحده مطرح و منجر به صدور رأی کمیسیون نگردیده و یا پرونده مربوطه در مراجع قضایی مطرح رسیدگی بوده ولی منجر به صدور رأی قطعی نگردیده، قابل طرح در کمیسیون رفع تداخلات استان می‌باشد.
۲	با عنایت به ماده ۷ آیین نامه اجرایی ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید، نحوه اصلاح سوابق و دفاتر اسناد مالکیت صادره، در اداره ثبت اسناد و املاک محل چگونه می‌باشد؟	با توجه به مصوبه کمیسیون رفع تداخلات استان و از آنجا که نقشه‌های اصلاحی اراضی رفع تداخل شده و به امضاء اعضای کمیسیون می‌رسد، لذا بر اساس بند ب از قسمت ۲-۴ ماده

		۷ شیوه‌نامه اجرایی رفع تداخلات، اداره ثبت اسناد و املاک محل نسبت به اصلاح اسناد مالکیت اقدام می‌نماید.
۳	برخی از پلاک‌های ثبتی در زمان اجرای قانون اصلاحات ارضی دارای صورتجلسه‌ای مبنی بر اینکه کل پلاک خودکار و یا مکانیزه می‌باشد و اسامی زارعین و مالکین خودکار و مساحت اراضی مزبور ذکری نگردیده است، در اینگونه موارد آیا موضوع مشمول رفع تداخل مقررات موازی می‌باشد یا خیر؟	در اجرای رفع تداخلات، اصل بر این است که هر دو مقررات اجراء شده باشد، در اجرای مقررات اصلاحات ارضی به صرف اجرای هر یک از مراحل سه گانه برای طرح موضوع در کارگروه رفع تداخلات کفایت می‌نماید و اینکه در اجرای مقررات مذکور به زارع منتقل شده، یا در سهم مالک مانده و یا مستثنیات قانونی تعیین شده باشد تأثیری در طرح موضوع ندارد.
۴	در خصوص اراضی دولتی (بایر مرحله اول، خالصه، موات ماده ۱۷ و اراضی مسلوب المنفعه ماده ۴۰) که در قانون ملی شدن جنگل‌ها به اشتباه ملی اعلام گردیده و دارای متصرف می‌باشد، نحوه اقدام پس از صدور نظریه کمیسیون رفع تداخلات استان برای تعیین تکلیف چگونه است؟	وضعیت اشتباه یا عدم اشتباه اجرای مقررات و رفع تداخل در کمیسیون استان مشخص می‌شود، بنابراین چنانچه پلاک بر اساس شیوه‌نامه اجرائی، رفع تداخل گردید و غیر ملی بودن آن احراز شد، متصرفین اراضی رفع تداخل شده بر اساس قانون و مقررات ذیربط و حسب مورد از طریق امور اراضی تعیین تکلیف می‌گردند.
نام و نام خانوادگی عضو		
امضاء	سمت	
علیرضا اورنگی	رئیس سازمان امور اراضی کشور و رئیس کارگروه مرکزی	
حسین صعید زرنندی	معاون امور املاک، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و عضو کارگروه مرکزی	
فریدون قربان‌پور	مدیرکل اموال دولتی وزارت امور اقتصادی و دارایی و عضو کارگروه مرکزی	
مسعود منصور	معاون حفاظت و امور اراضی سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری و عضو کارگروه مرکزی	
عباسعلی پورسیدی	سرپرست دفتر حقوقی وزارت جهاد کشاورزی و عضو کارگروه مرکزی	

شماره: ۵۳/۰۲۰/۲۸۷۳۸۸

تاریخ: ۱۳۹۵/۱۰/۲۹

پیوست: ندارد

بسمه تعالی

همه با هم حافظ زمین باشیم

رئیس محترم سازمان جهاد کشاورزی استان

سلام علیکم

با احترام، پیوست هشتمین صورتجلسه مورخ ۹۵/۱۰/۱۱ کارگروه رفع تداخلات مرکز، موضوع ماده ۸ آیین‌نامه اجرایی تبصره ۳ الحاقی ماده ۹ قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی (ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور) در خصوص بررسی ابهامات و پاسخگویی به سؤالات کمیسیون‌های استانی جهت بهره‌برداری و اقدام لازم ارسال می‌گردد.

علیرضا اورنگی

رئیس سازمان امور اراضی کشور

رونوشت به:

جناب آقای قربانپور مدیر کل محترم اموال دولتی و اوراق بهادار وزارت امور اقتصادی و دارایی - خزانه‌داری کل جهت استحضار
 جناب آقای سعید معاون محترم سازمان ثبت اسناد و املاک کشور جهت استحضار
 جناب آقای منصور معاون محترم حفاظت و امور اراضی سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور جهت استحضار
 جناب آقای پورسیدی سرپرست محترم دفتر امور حقوقی وزارت جهاد کشاورزی جهت استحضار
 جناب آقای امیرحیدری معاون محترم توسعه و ساماندهی اراضی جهت استحضار
 جناب آقای خصرئی مدیر کل محترم امور حقوقی سازمان امور اراضی جهت استحضار
 جناب آقای کریمی مدیر کل محترم دفتر ساماندهی و تعیین تکلیف اراضی جهت استحضار
 مدیریت محترم امور اراضی استان جهت استحضار و اقدام لازم

باسمه تعالی

صور تجلسه کار گروه موضوع ماده ۸ آیین نامه اجرائی ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید

۱- عنوان جلسه: کار گروه مرکزی رفع تداخلات ۲- تاریخ: ۹۵/۱۰/۱۱ ۳- شماره جلسه: هشتم ۴- موضوع: بررسی مشکلات و ابهامات استان ها در خصوص اجرای شیوه نامه رفع تداخلات و عملکرد استان ها ۵- مکان: سالن جلسات سازمان امور اراضی کشور ۶- اعضای کار گروه: ۱- علیرضا اورنگی ۲- فریدون قربانپور ۳- عباسعلی پورسیدی ۴- مسعود منصور ۵- حسین صعید زرنندی پیرو دعوت نامه شماره ۵۳/۰۳۶/۲۸۵۱۲۵۹ مورخ ۹۵/۱۰/۰۷ هشتمین جلسه هماهنگی اجرای رفع تداخلات در تاریخ ۹۵/۱۰/۱۱ با حضور اعضای کار گروه موضوع ماده ۸ آیین نامه تبصره ۳ الحاقی ماده ۹ قانون افزایش بهره وری موضوع ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید در سالن جلسات سازمان امور اراضی کشور، تشکیل گردید: ابتدا آقای کریمی دبیر کار گروه مرکزی رفع تداخلات ضمن عرض خیر مقدم به اعضای محترم کار گروه و با عنایت به ابلاغ شیوه نامه شماره ۰۲۰/۲۱۰۱۳ مورخ ۹۴/۱۰/۱۵ مقام عالی وزارت، سؤالات و ابهامات کمیسیون های استانی بر اساس بند ۴ ماده ۳-۵ شیوه نامه ابلاغی و ماده ۸ آیین نامه شماره ۴۹۶۷۰/ت/۵۲۰۸۳ هـ مورخ ۹۴/۴/۲۱ هیئت محترم وزیران را مطرح، سپس اعضای پیرامون سؤالات مطروحه بحث و بررسی و به شرح ذیل اتخاذ تصمیم نمودند:		
ردیف	سؤالات	نظریه کار گروه مرکزی
۱	آیا پلاک های ثبتی که مشمول اجرای مقررات امور اراضی گردیده لیکن تا کنون در اجرای قانون ملی شدن جنگل ها و قانون حفاظت و بهره برداری اجراء نگردیده قابل طرح در کار گروه رفع تداخلات شهرستان و کمیسیون استان می باشد یا خیر؟	با توجه به ماده ۲ آیین نامه اجرائی، پلاک های مشمول اجرای رفع تداخلات بوده که اجرای هر دو مقررات به عمل آمده باشد، لذا در فرض مذکور به دلیل عدم تحقق تداخل قابل طرح نمی باشد.
۲	با عنایت به ماده ۳ شیوه نامه مالی اراضی رفع تداخل شده و بندهای مربوط، در خصوص چگونگی اخذ قیمت اراضی رفع تداخل شده خورده مالکین، خود کار و ... اعلام نظر گردد.	دریافت هزینه و قیمت اراضی رفع تداخل شده مطابق ماده ۹ آیین نامه اجرایی محدود به موارد بندهای ۱ و ۲ ذیل بند ب آن خواهد بود که به موجب آن دریافت قیمت اراضی رفع تداخل شده صرفاً از زارعین و متصرفین قانونی اراضی دولتی رفع تداخل شده تجویز می گردد و لا غیر.

نام و نام خانوادگی عضو	سمت	امضاء
علیرضا اورنگی	رئیس سازمان امور اراضی کشور و رئیس کارگروه مرکزی	
حسین صعید زرنندی	معاون امور املاک، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و عضو کارگروه مرکزی	
فریدون قربان‌پور	مدیرکل اموال دولتی وزارت امور اقتصادی و دارائی و عضو کارگروه مرکزی	
مسعود منصور	معاون حفاظت و امور اراضی سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری و عضو کارگروه مرکزی	
عباسعلی پورسیدی	سرپرست دفتر حقوقی وزارت جهاد کشاورزی و عضو کارگروه مرکزی	

شماره: ۵۳/۰۲۰/۲۹۵۹۳۵

تاریخ: ۱۳۹۶/۲/۴

پیوست: ندارد

بسمه تعالی

همه با هم حافظ زمین باشیم

رئیس محترم سازمان جهاد کشاورزی استان

سلام علیکم

با احترام، به پیوست نهمین صورتجلسه مورخ ۹۵/۱۲/۱۶ کارگروه رفع تداخلات مرکز، موضوع ماده ۸ آیین نامه اجرایی تبصره ۳ الحاقی ماده ۹ قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی موضوع ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور در خصوص بررسی ابهامات و پاسخگویی به سؤالات کمیسیون‌های استانی جهت بهره‌برداری و اقدام لازم ارسال می‌گردد.

علیرضا اورنگی

رئیس سازمان امور اراضی کشور

رونوشت به:

جناب آقای صعید معاون محترم سازمان ثبت اسناد و املاک کشور جهت استحضار
 جناب آقای منصور معاون محترم حفاظت و امور اراضی سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور جهت استحضار
 جناب آقای قربانپور مدیر کل محترم اموال دولتی و اوراق بهادار وزارت امور اقتصادی و دارایی - خزانه‌داری کل جهت استحضار
 جناب آقای پورسیدی سرپرست محترم دفتر امور حقوقی وزارت جهاد کشاورزی جهت استحضار
 جناب آقای امیرحیدری معاون محترم توسعه و ساماندهی اراضی جهت استحضار
 جناب آقای خصرئی مدیر کل محترم امور حقوقی سازمان امور اراضی جهت استحضار
 جناب آقای کریمی مدیر کل محترم دفتر ساماندهی و تعیین تکلیف اراضی جهت استحضار
 مدیریت محترم امور اراضی استان جهت استحضار و اقدام لازم

باسمه تعالی

صور تجلسه کار گروه موضوع ماده ۸ آیین نامه اجرائی ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید

۱- عنوان جلسه: کار گروه مرکزی رفع تداخلات ۲- تاریخ: ۹۵/۱۱/۳۰ ۳- شماره جلسه: نهم ۴- موضوع: ارائه گزارش عملکرد رفع تداخلات استان‌ها دی و بهمن ۱۳۹۵ و بررسی مشکلات و ابهامات استان‌ها در خصوص اجرای شیوه‌نامه رفع تداخلات ۵- مکان: سالن جلسات سازمان امور اراضی کشور		
۶- اعضای کار گروه: ۱- علیرضا اورنگی ۲- فریدون قربانپور ۳- عباسعلی پورسیدی ۴- مسعود منصور ۵- حسین صعیب زرنندی		
پیرو دعوت‌نامه شماره ۵۳/۰۳۶/۲۹۱۹۰۱ مورخ ۹۵/۱۲/۱۱ نهمین جلسه هماهنگی اجرای رفع تداخلات در تاریخ ۹۵/۱۲/۱۶ با حضور اعضای کار گروه موضوع ماده ۸ آیین‌نامه تبصره ۳ الحاقی ماده ۹ قانون افزایش بهره‌وری موضوع ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید در سالن جلسات سازمان امور اراضی کشور، تشکیل گردید: ابتدا آقای کریمی دبیر کار گروه مرکزی رفع تداخلات ضمن عرض خیر مقدم به اعضای محترم کار گروه گزارش کاملی از عملکرد اجرای رفع تداخلات استان‌ها در دی و بهمن ۹۵ ارائه نموده و سپس با عنایت به ابلاغ شیوه‌نامه شماره ۰۲۰/۳۱۰۱۳ مورخ ۹۴/۱۰/۱۵ مقام عالی وزارت، سؤالات و ابهامات کمیسیون‌های استانی را بر اساس بند ۴ ماده ۳-۵ شیوه‌نامه ابلاغی و ماده ۸ آیین‌نامه شماره ۴۹۶۷۰/ت ۵۲۰۸۳ هـ مورخ ۹۴/۴/۲۱ هیئت محترم وزیران طرح و اعضاء پیرامون سؤال مطرح شده بحث و بررسی و به شرح ذیل اتخاذ تصمیم نمودند:		
ردیف	سؤالات	نظریه کار گروه مرکزی
۱	چنانچه برای تشخیص عرصه‌های چهارگانه منابع طبیعی (مرتفع، بیشه، جنگل و اراضی جنگلی) در هر پلاک نیاز به تفسیر عکس‌های هوایی مقارن قانون مورد اجراء باشد، تفسیر عکس‌های مزبور توسط چه دستگاه و یا مرجع ذیصلاحی انجام گردد؟	از آنجائیکه عکس هوایی یکی از ابزار تشخیص نوعیت اراضی بوده که عنداللزوم و بنا به نظر کمیسیون رفع تداخلات استان مورد استفاده قرار می‌گیرد، لذا تعیین دستگاه و یا مرجع ذیصلاح تفسیر عکس‌های هوایی به عهده کمیسیون مذکور بوده، ضمن اینکه بهر حال تصمیم نهایی در خصوص تعیین نوعیت عرصه پلاک با کمیسیون رفع تداخلات استان می‌باشد.

نام و نام خانوادگی عضو	سمت	امضاء
علیرضا اورنگی	رئیس سازمان امور اراضی کشور و رئیس کارگروه مرکزی	
حسین صعید زرنندی	معاون امور املاک، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و عضو کارگروه مرکزی	
فریدون قربان پور	مدیرکل اموال دولتی وزارت امور اقتصادی و دارائی و عضو کارگروه مرکزی	
مسعود منصور	معاون حفاظت و امور اراضی سازمان جنگل ها، مراتع و آبخیزداری و عضو کارگروه مرکزی	
عباسعلی پورسیدی	سرپرست دفتر حقوقی وزارت جهاد کشاورزی و عضو کارگروه مرکزی	

شماره: ۵۳/۰۲۰/۳۰۰۳۲۸

تاریخ: ۱۳۹۶/۳/۲۸

پیوست: ندارد

بسمه تعالی

همه با هم حافظ زمین باشیم

رئیس محترم سازمان جهاد کشاورزی استان

سلام علیکم

با احترام، به پیوست یازدهمین صورتجلسه مورخ ۹۶/۰۳/۰۱ کارگروه رفع تداخلات مرکز، موضوع ماده ۸ آیین‌نامه اجرایی تبصره ۳ الحاقی ماده ۹ قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی موضوع ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور در خصوص بررسی ابهامات و پاسخگویی به سؤالات کمیسیون‌های استانی جهت بهره‌برداری و اقدام لازم ارسال می‌گردد.

علیرضا اورنگی

رئیس سازمان امور اراضی کشور

رونوشت به:

جناب آقای سعید معاون محترم سازمان ثبت اسناد و املاک کشور جهت استحضار و بهره‌برداری
جناب آقای منصور معاون محترم حفاظت و امور اراضی سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور جهت استحضار و بهره‌برداری

جناب آقای قربانپور مدیر کل محترم اموال دولتی و اوراق بهادار وزارت امور اقتصادی و دارایی - خزانه‌داری کل جهت استحضار و بهره‌برداری

جناب آقای پورسیدی سرپرست محترم دفتر امور حقوقی وزارت جهاد کشاورزی جهت استحضار و بهره‌برداری

جناب آقای امیرحیدری معاون محترم توسعه و ساماندهی اراضی جهت استحضار و بهره‌برداری

جناب آقای خصرئی مدیر کل محترم امور حقوقی سازمان امور اراضی جهت استحضار و بهره‌برداری

جناب آقای نیازی مدیر کل محترم مهندسی و حدنگاری اراضی کشاورزی (کاداستر) جهت استحضار و بهره‌برداری

جناب آقای کریمی دبیر محترم کارگروه مرکزی رفع تداخلات جهت استحضار و اقدام لازم

مدیریت محترم امور اراضی استان جهت استحضار و اقدام لازم

باسمه تعالی

صور تجلسه کار گروه موضوع ماده ۸ آیین نامه اجرائی ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید

۱- عنوان جلسه: کار گروه مرکزی رفع تداخلات ۲- تاریخ: ۹۶/۰۳/۱۰ ۳- شماره جلسه: یازدهم ۴- موضوع: بررسی مشکلات و ابهامات استان‌ها در خصوص اجرای شیوه‌نامه رفع تداخلات ۵- مکان: سازمان جهاد کشاورزی استان کرمان		
۶- اعضای کار گروه:		
۱- علیرضا اورنگی ۲- فریدون قربانپور ۳- عباسعلی پورسیدی ۴- مسعود منصور ۵- حسین صعید زرنندی بر اساس دعوت‌نامه شماره ۵۳/۰۳۶/۲۹۷۸۰۸ مورخ ۹۶/۲/۲۶ دبیر کارگروه مرکزی رفع تداخلات ماده ۸ آیین‌نامه اجرایی تبصره ۳ الحاقی به ماده ۹ قانون افزایش بهره‌وری موضوع ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید؛ یازدهمین جلسه کارگروه مذکور در تاریخ ۱۳۹۶/۳/۱ با حضور اعضای در سالن جلسات سازمان جهاد کشاورزی استان کرمان، تشکیل گردید: ابتدا آقای باقدرت مدیر امور اراضی استان ضمن عرض خیر مقدم به اعضای محترم کارگروه و مسائل و مشکلات موجود در استان و خصوصاً شهرستان‌های بم، فهرج، نماشیر و ریگان و همچنین اقدامات انجام شده در خصوص اجرای شیوه‌نامه شماره ۰۲۰/۲۱/۱۳ مورخ ۹۶/۱۰/۱۵ وزیر محترم جهاد کشاورزی در استان را ارائه، سپس آقای کریمی دبیر کارگروه مرکز سؤالات و ابهامات کمیسیون‌های سایر استان‌ها را مطرح و اعضای محترم پیرامون سؤالات مطرح شده بحث و بررسی و به شرح ذیل اتخاذ تصمیم نمودند:		
ردیف	سؤالات	نظریه کارگروه مرکزی
۱	از آنجائیکه تبدیل مبذر و مشخص نمودن سهم هر یک از زراعین، در مرحله اجرای شیوه‌نامه مالی و معرفی به واحدهای ثبتی ضروری می‌باشد، که این امر در زمان اجرای مقررات شیوه‌نامه اجرایی، باعث کند شدن روند و مستلزم صرف زمانی طولانی است، آیا اقدامات لازم در راستای شیوه‌نامه اجرایی بدون استخراج میاذر موجود در سوابق اجرایی امکان پذیر می‌باشد یا خیر؟	تهیه نقشه اجرای مقررات امور اراضی توسط مدیریت جهاد کشاورزی و امور اراضی شهرستان در هر پلاک علی‌القائده بر اساس قانون و رعایت تبدیل مبذر انجام می‌شود و لذا با ارائه آن به کارگروه رفع تداخلات؛ برای رسیدگی توسط کمیسیون استان قابل قبول می‌باشد.
۲	در کاربرگ شماره ۹ (صور تجلسه اتخاذ تصمیم کمیسیون) نتیجه تصمیم بر اساس اراضی ملی و مستثنیات درج گردیده؛ از آنجائی که در عرصه‌های غیر ملی امکان وجود اراضی دولتی (خالصه، بایر مرحله اول و موات ماده ۱۷) می‌باشد و در صورت ذکر	به منظور تعیین سهم دولت و جلوگیری از تضییع حقوق دولت در اراضی خالصه، بایر مرحله اول و موات ماده ۱۷ عبارت غیر ملی به جای کلمه مستثنیات در کاربرگ شماره ۹ درج و می‌بایست در زمان اجرای قانون حدنگار و تثبیت مالکیت‌ها؛ اراضی سهم دولت نیز برابر مقررات موضوعه تعیین

	مستثنیات باعث تضییع حقوق دولت و عدم امکان تعیین تکلیف با متصرفین می‌باشد لذا در خصوص درج عبارت مناسب بجای کلمه مستثنیات نظریه ارشادی را اعلام فرمائید.	تکلیف شود و آن قسمت از اراضی دولت که دارای متصرفین فاقد شرایط قانونی می‌باشند تعیین تکلیف و به اداره کل منابع طبیعی استان تحویل گردد.
۳	در پلاک‌هایی که اجرای قوانین و مقررات کشت موقت و منابع ملی اعمال گردیده، چنانچه پس از بررسی‌های لازم و تشخیص تداخلات مشخص گردد که محل اجرای قانون کشت موقت دارای آثار کشت مربوط به قبل از سال ۱۳۴۶ می‌باشد؛ چگونگی اقدام در اینگونه اراضی را اعلام فرمائید.	اولاً آن دسته از اراضی که در اجرای مقررات ملی شدن به عنوان اراضی ملی اعلام و در اجرای قانون کشت موقت به کشاورزان واگذار شده است؛ مستند به نظریه حقوقی ریاست جمهوری در سال ۷۱ و مصوبه ستاد مرکزی هیأت‌های هفت نفره با پذیرش ملی بودن، صرفاً قیمت اراضی بحساب خزانه‌داری کل اعلام شده توسط اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان واریز و سند متقاضیان با رعایت سایر مقررات صادر خواهد شد. ثانیاً دسته دیگر از اراضی مشمول قانون کشت موقت که پس از بررسی‌های لازم مطابق آیین‌نامه اجرایی، شیوه‌نامه اجرایی و مصوبات کارگروه مرکزی، محرز گردد جزء عرصه‌های چهارگانه ملی (جنگل، مرتع، بیشه و اراضی جنگلی) نمی‌باشد، جزء عرصه‌های غیر ملی محسوب و برابر مقررات قانون کشت موقت تعیین تکلیف گردد.
نام و نام خانوادگی عضو	سمت	امضاء
علیرضا اورنگی	رئیس سازمان امور اراضی کشور و رئیس کارگروه مرکزی	
حسین صعیب زرنندی	معاون امور املاک، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و عضو کارگروه مرکزی	
فریدون قربان‌پور	مدیرکل اموال دولتی وزارت امور اقتصادی و دارائی و عضو کارگروه مرکزی	
مسعود منصور	معاون حفاظت و امور اراضی سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری و عضو کارگروه مرکزی	
عباسعلی پورسیدی	سرپرست دفتر حقوقی وزارت جهاد کشاورزی و عضو کارگروه مرکزی	

شماره: ۵۳/۰۲۰/۳۰۲۱۸۲

تاریخ: ۱۳۹۶/۴/۱۸

پیوست: ندارد

بسمه تعالی

همه با هم حافظ زمین باشیم

جناب آقای حیدرپور**رئیس محترم سازمان جهاد کشاورزی استان مازندران**

سلام علیکم

با احترام، پیرو رونوشت دعوتنامه شماره ۵۳/۰۳۶/۳۰۰۰۵۰ - ۹۶/۳/۲۳ پیوست دوازدهمین صورتجلسه مورخ ۹۶/۳/۲۹ کارگروه رفع تداخلات مرکز، موضوع ماده ۸ آیین نامه اجرایی تبصره ۳ الحاقی ماده ۹ قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی موضوع ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور در خصوص رفع مشکلات آن استان در اجرای آیین نامه و شیوه نامه اجرایی رفع تداخلات ناشی از قوانین و مقررات موازی جهت بهره‌برداری و اقدام لازم ارسال می‌گردد.

علیرضا اورنگی

رئیس سازمان امور اراضی کشور

رونوشت به:

جناب آقای سعید معاون محترم سازمان ثبت اسناد و املاک کشور جهت استحضار و بهره‌برداری
 جناب آقای منصور معاون محترم حفاظت و امور اراضی سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور جهت استحضار و بهره‌برداری
 جناب آقای قربانپور مدیر کل محترم اموال دولتی و اوراق بهادار وزارت امور اقتصادی و دارایی - خزانه‌داری کل جهت استحضار و بهره‌برداری

جناب آقای پورسیدی سرپرست محترم دفتر امور حقوقی وزارت جهاد کشاورزی جهت استحضار و بهره‌برداری
 جناب آقای امیرحیدری معاون محترم توسعه و ساماندهی اراضی جهت استحضار و بهره‌برداری
 جناب آقای خصرئی مدیر کل محترم امور حقوقی سازمان امور اراضی جهت استحضار و بهره‌برداری
 جناب آقای نیازی مدیر کل محترم مهندسی و حدنگاری اراضی کشاورزی (کاداستر) جهت استحضار و بهره‌برداری
 جناب آقای کریمی دبیر محترم کارگروه مرکزی رفع تداخلات جهت استحضار و اقدام لازم
 جناب آقای درخشان محلی مدیر محترم امور اراضی استان مازندران بازگشت به نامه‌های شماره ۹۶/۱۱۲۷۶/ی/۹۶/۲/۳۱ و ۹۶/۱۰۱۳۷/ی/۹۶/۲/۲۶ جهت بهره‌برداری و اقدام لازم

باسمه تعالی

صور تجلسه کار گروه موضوع ماده ۸ آیین نامه اجرائی ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید

۱- عنوان جلسه: کار گروه مرکزی رفع تداخلات ۲- تاریخ: ۹۶/۰۳/۲۹ ۳- شماره جلسه: دوازدهم ۴- موضوع: بررسی مشکلات و ابهامات کمیسیون رفع تداخلات استان مازندران در اجرای شیوه‌نامه ابلاغی ۵- مکان: سالن جلسات سازمان امور اراضی کشور		
۶- اعضای کار گروه: ۱- علیرضا اورنگی ۲- فریدون قربانپور ۳- عباسعلی پورسیدی ۴- مسعود منصور ۵- حسین صعیب زرنندی		
بر اساس دعوتنامه شماره ۵۳/۰۳۶/۳۰۰۵۰ مورخ ۹۶/۰۳/۲۳ دبیر کار گروه مرکزی رفع تداخلات ماده ۸ آیین نامه اجرایی تبصره ۳ الحاقی ماده ۹ قانون افزایش بهره‌وری موضوع ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید: دوازدهمین جلسه کارگاه مذکور در تاریخ ۱۳۹۶/۳/۲۹ با حضور اعضاء و مدعوین محترم از استان مازندران در خصوص رفع مشکلات و ابهامات کمیسیون استان در سالن جلسات سازمان امور اراضی کشور، تشکیل گردید: ابتدا آقای کریمی دبیر کار گروه مرکز ضمن عرض خیر مقدم کلیاتی از مشکل استان را بیان داشته و سپس توضیحات تکمیلی توسط همکاران محترم امور اراضی؛ اداره کل منابع طبیعی و ثبت اسناد و املاک استان ارائه گردید پس از آن بر اساس بند ۴ ماده ۳-۵ شیوه‌نامه ابلاغی و ماده ۸ آیین نامه اجرایی اعضاء محترم پیرامون سؤال مطرح شده بحث و بررسی و سپس به شرح ذیل اتخاذ تصمیم نمودند:		
ردیف	سؤال	نظریه کار گروه مرکزی
۱	در استان مازندران تعدادی از پلاک‌های اصلی در قالب یک بلوک واقع و اجرای مقررات منابع ملی نیز به صورت بلوکی انجام پذیرفته و دارای یک برگ تشخیص می‌باشد، از طرفی نقشه پلاک‌های ثبتی واقع در بلوک وجود نداشته و تحدید حدود ثبتی هر پلاک نیز زمان‌بر و باعث کند شدن روند اجرای رفع تداخلات گردیده است؛ لذا	مقرر گردید صرفاً در استان مازندران امور اراضی مجاز می‌باشد نسبت به تهیه نقشه اجرای مقررات امور اراضی بر مبنای بلوک مورد عمل مقررات ملی بدون تعیین مرز پلاک‌های محاط در بلوک اقدام نماید و پس از تهیه نقشه تجمعی بر اساس بلوک، این نقشه مبنای رفع تداخلات و تعیین محدوده اجرای مقررات ملی از غیر ملی قرار گیرد و در همین راستا برای هم‌افزایی و تسریع در کار کاداستر اراضی کشاورزی و ملی؛ عکس‌های فوتو تهیه شده

	خواهشمند است در خصوص رفع مشکل فوق اظهار نظر فرمائید.	توسط امور اراضی برای استفاده در اختیار منابع طبیعی قرار گرفته و متقابلاً منابع طبیعی نیز همکاری لازم را در کاداستر اراضی کشاورزی معمول نماید.
نام و نام خانوادگی اعضاء	سمت	امضاء
علیرضا اورنگی	رئیس سازمان امور اراضی کشور و رئیس کارگروه مرکزی	
حسین سعید زرنندی	معاون امور املاک، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و عضو کارگروه مرکزی	
فریدون قربان پور	مدیرکل اموال دولتی وزارت امور اقتصادی و دارائی و عضو کارگروه مرکزی	
مسعود منصور	معاون حفاظت و امور اراضی سازمان جنگل ها، مراتع و آبخیزداری و عضو کارگروه مرکزی	
عباسعلی پورسیدی	سرپرست دفتر حقوقی وزارت جهاد کشاورزی و عضو کارگروه مرکزی	

شماره: ۵۳/۰۲۰/۳۱۴۲۷۲

تاریخ: ۱۳۹۶/۸/۲۷

پیوست: ندارد

بسمه تعالی

همه با هم حافظ زمین باشیم

رئیس محترم سازمان جهاد کشاورزی استان ...

سلام علیکم

با احترام، پیوست چهاردمین صورتجلسه مورخ ۹۶/۰۸/۱۳ کارگروه مرکزی رفع تداخلات، موضوع ماده ۸ آیین‌نامه اجرایی تبصره ۳ الحاقی ماده ۹ قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی موضوع ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور در خصوص بررسی ابهامات و پاسخگویی به سؤالات کمیسیون‌های استانی جهت بهره‌برداری و اقدام لازم ارسال می‌گردد.

علیرضا اورنگی

رئیس سازمان امور اراضی کشور

رونوشت به:

جناب آقای صعید معاون محترم سازمان ثبت اسناد و املاک کشور جهت استحضار
 جناب آقای منصور معاون محترم حفاظت و امور اراضی سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور برای استحضار
 جناب آقای قربانپور مدیر کل محترم اموال دولتی و اوراق بهادار وزارت امور اقتصادی و دارایی - خزانه‌داری کل برای استحضار
 جناب آقای پورسیدی سرپرست محترم دفتر امور حقوقی وزارت جهاد کشاورزی برای استحضار
 جناب آقای امیرحیدری معاون محترم توسعه و ساماندهی اراضی برای استحضار
 جناب آقای خصرئی مدیر کل محترم امور حقوقی سازمان امور اراضی برای استحضار و اقدام لازم
 جناب آقای کریمی دبیر محترم کارگروه مرکزی رفع تداخلات برای استحضار و اقدام لازم
 جناب آقای نیازی مدیر کل محترم مهندسی و حدنگاری اراضی کشاورزی (کاداستر) برای استحضار و اقدام لازم
 مدیر محترم امور اراضی استان برای اطلاع و اقدام لازم

باسمه تعالی

صور تجلسه کار گروه موضوع ماده ۸ آیین نامه اجرائی ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید

۱- عنوان جلسه: کار گروه مرکزی رفع تداخلات ۲- تاریخ: ۹۶/۰۸/۱۳ ۳- شماره جلسه: سیزدهم ۴- موضوع: بررسی سؤالات کمیسیون استانها در خصوص اجرای آیین نامه و شیوه نامه اجرایی رفع تداخلات ۵- مکان: سالن جلسات سازمان امور اراضی کشور ۶- اعضای کار گروه: ۱- علیرضا اورنگی ۲- فریدون قربانپور ۳- عباسعلی پورسیدی ۴- مسعود منصور ۵- حسین صعید زرنندی بر اساس دعوت نامه شماره ۵۳/۰۳۶/۳۱۲۸۰۵ مورخ ۹۶/۰۸/۰۸ دبیر کار گروه مرکزی رفع تداخلات، موضوع ماده ۸ آیین نامه اجرایی تبصره ۳ الحاقی ماده ۹ قانون افزایش بهره وری موضوع ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید؛ چهاردهمین جلسه کار گروه مذکور در تاریخ ۱۳۹۶/۰۸/۱۳ با حضور اعضای محترم در سالن جلسات سازمان امور اراضی کشور تشکیل گردید: ابتدا آقای کریمی دبیر کار گروه مرکز ضمن عرض خیر مقدم به اعضای محترم سؤالات و ابهامات کمیسیون های استانی را بر اساس بند ۴ ماده ۳-۵ شیوه نامه ابلاغی و ماده ۸ آیین نامه اجرایی طرح و اعضای محترم پیرامون سؤالات مطرح شده بحث و بررسی و سپس به شرح ذیل اتخاذ تصمیم نمودند:		
ردیف	سؤالات	نظریه کار گروه مرکزی
۱	در خصوص رفع تداخل آن دسته از اراضی مشمول مقررات امور اراضی که در زیر اشکوب درختان جنگلی حوزه زاگرس واقع و ملی گردیده است و در حال حاضر نیز زارعین به امر زراعت مشغول می باشند کمیسیون رفع تداخلات استان چگونه عمل نماید؟	پلاک در کمیسیون مطرح و چنانچه عرصه فارغ از کشت زیر اشکوب به عنوان جنگل یا اراضی جنگلی از سوی کمیسیون احصاء گردد، به موجب ماده یک قانون ملی شدن جنگل و ابطال مالکیت اشخاص بر این عرصه ها، در کمیسیون استان به عنوان اراضی ملی (جنگل یا اراضی جنگلی) شناخته و رفع تداخل نماید. بدیهی است در خصوص حقوق زراعین صاحب نسقی که در زیر اشکوب این عرصه ها از زمان قانون اصلاحات ارضی، فعالیت کشاورزی دارند مقرر شد که دستورالعمل جامعی مبتنی بر حفظ جنگل و ملی بودن عرصه و تأمین حقوق اشخاص مشترکاً توسط سازمان جنگل ها، مراتع و آبخیزداری و سازمان امور اراضی تدوین و با تأیید وزیر محترم جهاد کشاورزی ابلاغ گردد.

نام و نام خانوادگی عضو	سمت	امضاء
علیرضا اورنگی	رئیس سازمان امور اراضی کشور و رئیس کارگروه مرکزی	
حسین صعید زرنندی	معاون امور املاک، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و عضو کارگروه مرکزی	
فریدون قربان‌پور	مدیرکل اموال دولتی وزارت امور اقتصادی و دارائی و عضو کارگروه مرکزی	
مسعود منصور	معاون حفاظت و امور اراضی سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری و عضو کارگروه مرکزی	
عباسعلی پورسیدی	سرپرست دفتر حقوقی وزارت جهاد کشاورزی و عضو کارگروه مرکزی	

شماره: ۵۳/۰۲۰/۳۱۴۹۰۰

تاریخ: ۱۳۹۶/۹/۴

پیوست: ندارد

بسمه تعالی

همه با هم حافظ زمین باشیم

رئیس محترم سازمان جهاد کشاورزی استان ...

سلام علیکم

با احترام، پیوست پانزدهمین صورت جلسه مورخ ۹۶/۰۸/۲۹ کارگروه مرکزی رفع تداخلات، موضوع ماده ۸ آیین نامه اجرایی تبصره ۳ الحاقی ماده ۹ قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی موضوع ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور در خصوص بررسی ابهامات و پاسخگویی به سؤالات کمیسیون‌های استانی جهت بهره‌برداری و اقدام لازم ارسال می‌گردد.

علیرضا اورنگی

رئیس سازمان امور اراضی کشور

رونوشت به:

جناب آقای صعید معاون محترم سازمان ثبت اسناد و املاک کشور برای استحضار و دستور لازم
 جناب آقای منصور معاون محترم حفاظت و امور اراضی سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور برای استحضار و دستور لازم
 جناب آقای قربانپور مدیر کل محترم اموال دولتی و اوراق بهادار وزارت امور اقتصادی و دارایی – خزانه‌داری کل برای استحضار و دستور لازم

باسمه تعالی

صور تجلسه کار گروه موضوع ماده ۸ آیین نامه اجرائی ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید

۱- عنوان جلسه: کار گروه مرکزی رفع تداخلات ۲- تاریخ: ۹۶/۰۸/۲۹ ۳- شماره جلسه: پانزدهمین ۴- موضوع: بررسی سؤالات و کمیسیون استان‌ها در خصوص اجرای آیین‌نامه و شیوه‌نامه اجرایی رفع تداخلات ۵- مکان: سالن جلسات سازمان امور اراضی کشور ۶- اعضای کار گروه: ۱- علیرضا اورنگی ۲- فریدون قربانپور ۳- عباسعلی پورسیدی ۴- مسعود منصور ۵- حسین صعید زرنندی بر اساس دعوت‌نامه شماره ۵۳/۰۳۵/۳۱۳۲۹۰ مورخ ۹۶/۰۸/۱۳ دبیر کار گروه مرکزی رفع تداخلات، موضوع ماده ۸ آیین نامه اجرایی تبصره ۳ الحاقی ماده ۹ قانون افزایش بهره‌وری موضوع ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر؛ پانزدهمین جلسه کار گروه مذکور در تاریخ ۱۳۹۶/۰۸/۲۹ با حضور اعضای محترم در سالن جلسات سازمان امور اراضی کشور، تشکیل گردید: ابتدا آقای کریمی دبیر کار گروه مرکز ضمن عرض خیر مقدم به اعضای محترم سؤالات و ابهامات کمیسیون‌های استانی را بر اساس بند ۴ ماده ۳-۵ شیوه‌نامه ابلاغی و ماده ۸ آیین‌نامه اجرایی طرح و اعضای محترم پیرامون سؤالات مطرح شده بحث و بررسی و سپس بشرح ذیل اتخاذ تصمیم نمودند:		
ردیف	سؤالات	نظریه کار گروه مرکزی
۱	در خصوص آراء صادره از محاکم قضایی و کمیسیون‌های ماده واحده و همچنین آن دسته از پرونده‌های دارای معترض در محاکم قضایی که در حال رسیدگی می‌باشد کمیسیون رفع تداخلات استان چگونه عمل کند؟	در صورتی که حکم صادره از نظر ماهیت اراضی بر ملی و یا غیر ملی بودن صادر شده باشد به شرح ذیل اقدام می‌گردد: اولاً: در خصوص آن دسته از آراء کمیسیون ماده واحده و مراجع بدوی قضایی که رأی بر ملی بودن محل اعتراض صادر و شخص به رأی صادره اعتراض ننموده است ملاک عمل رأی صادره است و در صورتیکه شخص در مرجع قضایی بعدی اعتراض و موضوع در حال رسیدگی باشد، در صورتیکه معترض نسبت به استرداد دعوی خود اقدام نماید قابل بررسی در کمیسیون رفع تداخلات استان خواهد بود و در غیر این صورت ملاک عمل نظر مرجع قضائی رسیدگی کننده است. ثانیاً در خصوص آن دسته از آراء کمیسیون ماده واحده و مراجع بدوی قضایی که رأی بر مستثنیات محل صادر و منابع طبیعی به رأی صادره اعتراض ننموده است موضوع در کمیسیون رفع تداخلات استان مطرح و رسیدگی شود، در صورتیکه

		تصمیم کمیسیون نیز مبنی بر غیر ملی بودن محل صادر گردد ملاک عمل تصمیم کمیسیون رفع تداخلات بوده و منابع طبیعی می بایست نسبت به مسترد نمودن دعوی مطروحه اقدام نماید. در صورتیکه تصمیم کمیسیون مبنی بر ملی بودن محل اعتراض باشد؛ منابع طبیعی به اعتراض خود در محاکم مربوطه ادامه خواهد داد. ضمناً آن دسته از آراء صادره که از نظر ماهیت اراضی مبنی بر ملی و یا غیر ملی بودن صادر نشده باشد از جمله احکام صادره از محاکم کیفری ولو اینکه قطعی باشد قابل طرح و رسیدگی در کمیسیون رفع تداخلات می باشد.
نام و نام خانوادگی عضو	سمت	امضاء
علیرضا اورنگی	رئیس سازمان امور اراضی کشور و رئیس کارگروه مرکزی	
حسین صعید زرنندی	معاون امور املاک، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و عضو کارگروه مرکزی	
فریدون قربان پور	مدیرکل اموال دولتی وزارت امور اقتصادی و دارائی و عضو کارگروه مرکزی	
مسعود منصور	معاون حفاظت و امور اراضی سازمان جنگل ها، مراتع و آبخیزداری و عضو کارگروه مرکزی	
عباسعلی پورسیدی	سرپرست دفتر حقوقی وزارت جهاد کشاورزی و عضو کارگروه مرکزی	

شماره: ۵۳/۰۲۰/۳۲۲۴۷۲

تاریخ: ۱۳۹۶/۱۱/۲۳

پیوست: ندارد

بسمه تعالی

همه با هم حافظ زمین باشیم

جناب آقای مزروعی**رئیس محترم سازمان جهاد کشاورزی استان خراسان رضوی**

سلام علیکم

با احترام، پیرو نامه شماره ۵۳/۰۲۰/۳۱۳۱۰۱ - ۹۶/۸/۱۳ به پیوست سیزدهمین صورتجلسه مورخ ۹۶/۱۰/۱۹ کارگروه رفع تداخلات مرکز، موضوع ماده ۸ آیین‌نامه اجرائی تبصره ۳ الحاقی ماده ۹ قانون در خصوص بررسی و اعلام نظر نسبت به پرونده پلاک ۲۳ اصلی موسوم به تکمار در اجرای آیین‌نامه و شیوه‌نامه اجرایی رفع تداخل ناشی از مقررات موازی جهت بهره‌برداری و اقدام لازم ارسال می‌گردد.

علیرضا اورنگی

رئیس سازمان امور اراضی کشور

رونوشت به:

جناب آقای صعید معاون محترم سازمان ثبت اسناد و املاک کشور جهت استحضار و دستور سرکار خانم دادگر مدیر کل محترم اموال دولتی و اوراق بهادار وزارت امور اقتصادی و دارایی جهت استحضار و دستور جناب آقای منصور معاون محترم حفاظت و امور اراضی سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور جهت استحضار و دستور جناب آقای حججی سرپرست محترم دفتر امور حقوقی وزارت جهاد کشاورزی جهت استحضار و دستور جناب آقای امیرحیدری معاون محترم توسعه و ساماندهی اراضی جهت استحضار و بهره‌برداری لازم جناب آقای خصرئی مدیر کل محترم امور حقوقی سازمان امور اراضی جهت استحضار و بهره‌برداری لازم جناب آقای کریمی دبیر محترم کارگروه مرکزی رفع تداخلات جناب آقای نیازی مدیر کل محترم مهندسی و حدنگاری اراضی کشاورزی (کاداستر) جهت استحضار و بهره‌برداری جناب آقای علی‌نیا مدیر محترم امور اراضی استان خراسان رضوی بازگشت به نامه شماره ۱۰۵۴۹۷/ص / ۱۱ مورخ ۹۶/۹/۴ جهت بهره‌برداری و اقدام لازم

باسمه تعالی

صور تجلسه کار گروه موضوع ماده ۸ آیین نامه اجرائی ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید

۱- عنوان جلسه: کار گروه مرکزی رفع تداخلات ۲- تاریخ: ۹۶/۱۰/۱۹ ۳- شماره جلسه: سیزدهم ۴- موضوع: بررسی مشکلات و ابهامات در خصوص اجرای شیوه نامه رفع تداخلات و عملکرد استان ها ۵- مکان: سالن جلسات سازمان امور اراضی کشور ۶- اعضای کار گروه: ۱- علیرضا اورنگی ۲- فریدون قربانپور ۳- محمد حججی ۴- مسعود منصور ۵- حسین صعید زرنندی پیرو دعوت نامه شماره ۵۳/۰۳۶/۳۱۱۷۵۷ مورخ ۹۶/۷/۲۹ و نامه شماره ۵۳/۰۲۰/۳۱۳۲۰۱ مورخ ۹۶/۸/۱۳ ریاست محترم سازمان امور اراضی کشور سیزدهمین جلسه کار گروه مرکزی رفع تداخلات در تاریخ ۹۶/۱۰/۱۹ با حضور کلیه اعضای کار گروه، موضوع ماده ۸ آیین نامه اجرایی تبصره ۳ الحاقی ماده ۹ قانون افزایش بهره وری موضوع ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید در سالن جلسات سازمان امور اراضی کشور، در خصوص پرونده پلاک ۲۳ اصلی موسوم به تکمار واقع در شهرستان خلیل آباد از توابع استان خراسان رضوی تشکیل و پس از بحث و تبادل نظر اعضا به شرح ذیل اتخاذ تصمیم گردید:		
ردیف	سوال	نظریه کار گروه مرکزی
۱	پیرو نامه شماره ۵۳/۰۲۰/۳۱۳۲۰۱ مورخ ۹۶/۸/۱۳ ریاست محترم سازمان امور اراضی کشور در خصوص اجرای مقررات موازی در پلاک ۲۳ - اصلی موسوم به تکمار واقع در شهرستان خلیل آباد از توابع استان خراسان رضوی و درخواست طرح موضوع در کار گروه مرکزی رفع تداخلات و با توجه به گزارش استان و سوابق اجرایی اقدامات انجام شده مقرر گردید:	با توجه به اینکه پلاک مذکور به موجب ماده ۴۰ آیین نامه اجرایی اصلاحات ارضی منسوب المنفعه تشخیص داده شده که بر این اساس امکان شمول ماده ۶۴ قانون حفاظت و بهره برداری نسبت به پلاک یاد شده وجود نداشته است؛ لذا پیشنهاد می گردد: کمیسیون رفع تداخلات استان نسبت به رفع تداخلات مقررات ماده ۴۰ و ملی و احراز مساحت عرصه های تاغ کاری موجود و عرصه های موضوع ماده یک قانون ملی شدن جنگل ها به عنوان اراضی ملی محسوب و باقیمانده اراضی را به عنوان غیر ملی تشخیص و مراتب را به همراه نقشه تایید شده به دستگاه های ذیربط جهت اقدام لازم اعلام نماید. سپس مدیریت امور اراضی استان بر اساس نقشه اصلاحی تأیید شده نسبت به اعمال مقررات در اراضی منسوب المنفعه و کشت موقت اقدام نماید.

نام و نام خانوادگی عضو	سمت	امضاء
علیرضا اورنگی	رئیس سازمان امور اراضی کشور و رئیس کارگروه مرکزی	
حسین صعید زرنندی	معاون امور املاک، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و عضو کارگروه مرکزی	
فریدون قربان‌پور	مدیرکل اموال دولتی وزارت امور اقتصادی و دارائی و عضو کارگروه مرکزی	
مسعود منصور	معاون حفاظت و امور اراضی سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری و عضو کارگروه مرکزی	
محمد حبیبی	سرپرست دفتر حقوقی وزارت جهاد کشاورزی و عضو کارگروه مرکزی	

شماره: ۵۳/۰۲۰/۳۲۲۴۷۳

تاریخ: ۱۳۹۶/۱۱/۲۳

پیوست: ندارد

بسمه تعالی

همه با هم حافظ زمین باشیم

رئیس محترم سازمان جهاد کشاورزی استان ...

سلام علیکم

با احترام، به پیوست شانزدهمین صورتجلسه مورخ ۹۶/۱۰/۱۹ کارگروه رفع تداخلات مرکز، موضوع ماده ۸ آیین نامه اجرایی تبصره ۳ الحاقی ماده ۹ قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی موضوع ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور در خصوص بررسی ابهامات و پاسخگویی به سؤالات کمیسیون‌های استانی جهت بهره‌برداری و اقدام لازم ارسال می‌گردد.

علیرضا اورنگی

رئیس سازمان امور اراضی کشور

رونوشت به:

جناب آقای صعید معاون محترم سازمان ثبت اسناد و املاک کشور جهت استحضار و دستور
 جناب آقای منصور معاون محترم حفاظت و امور اراضی سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور برای استحضار و دستور
 سرکار خانم دادگر مدیر کل محترم اموال دولتی و اوراق بهادار وزارت امور اقتصادی و دارایی جهت استحضار و دستور
 جناب آقای حججی سرپرست محترم دفتر امور حقوقی وزارت جهاد کشاورزی جهت استحضار و دستور
 جناب آقای امیر حیدری معاون محترم توسعه و ساماندهی اراضی جهت استحضار و بهره‌برداری
 جناب آقای خصرئی مدیر کل محترم دفتر حقوقی سازمان امور اراضی جهت استحضار و بهره‌برداری لازم
 جناب آقای کریمی دبیر محترم کارگروه مرکزی رفع تداخلات جهت استحضار و بهره‌برداری لازم
 جناب آقای نیازی مدیر کل محترم مهندسی و حدنگاری اراضی کشاورزی (کاداستر) جهت استحضار و بهره‌برداری لازم
 مدیریت محترم امور اراضی استان جهت اطلاع و اقدام لازم

باسمه تعالی

صور تجلسه کار گروه موضوع ماده ۸ آیین نامه اجرائی ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید

۱- عنوان جلسه: کار گروه مرکزی رفع تداخلات ۲- تاریخ: ۹۶/۱۰/۱۹ ۳- شماره جلسه: شانزدهمین ۴- موضوع: بررسی مشکلات و ابهامات استان‌ها در خصوص اجرای شیوه نامه رفع تداخلات ۵- مکان: سالن جلسات سازمان امور اراضی کشور ۶- اعضای کار گروه: ۱- علیرضا اورنگی ۲- فریدون قربانپور ۳- محمد حججی ۴- مسعود منصور ۵- حسین صعیب زرنندی پیرو دعوتنامه شماره ۵۳/۰۳۶/۳۱۸۸۵۳ مورخ ۹۶/۱۰/۱۶ شانزدهمین جلسه هماهنگی اجرای رفع تداخلات در تاریخ ۹۶/۱۰/۱۹ با حضور اعضای کار گروه مرکزی موضوع ماده ۸ آیین نامه اجرایی تبصره ۳ الحاقی ماده ۹ قانون افزایش بهره‌وری موضوع ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید در سالن جلسات سازمان امور اراضی کشور، تشکیل گردید: ابتدا آقای کریمی دبیر کار گروه مرکزی ضمن رفع تداخلات ضمن عرض خیر مقدم به اعضای محترم کار گروه و با عنایت به ابلاغ شیوه نامه شماره ۵۳/۰۳۶/۳۱۸۸۵۳ مورخ ۹۶/۱۰/۱۵ مقام عالی وزارت، سؤالات و ابهامات کمیسیون‌های استانی بر اساس بند ۴ ماده ۳-۵ شیوه نامه ابلاغی و ماده ۸ آیین نامه شماره ۴۹۶۷۰/ت ۵۲۰۸۳ مورخ ۹۶/۰۴/۲۱ هیئت محترم وزیران را مطرح، سپس اعضاء پیرامون سؤالات مطروحه بحث و بررسی و بشرح ذیل اتخاذ تصمیم نمودند:		
ردیف	سؤالات	نظریه کار گروه مرکزی
۱	پلاک‌هایی که قبلاً با موضوع اختلاف اجرای مقررات ملی با موات مرجع تشخیص، در مراجع قضائی با دعوی اداره کل منابع طبیعی و مدیریت امور اراضی رسیدگی و حکم قطعی به نفع هر یک از طرفین (منابع ملی و یا امور اراضی) نسبت به قسمتی یا کل پلاک ثبتی صادر گردیده، آیا کمیسیون استان صلاحیت رسیدگی به تداخل ناشی از اجرای قوانین و مقررات امور اراضی یا موات مرجع تشخیص و یا اراضی ملی را دارد یا خیر؟	با توجه به بند ۵ ماده ۲ آیین نامه اجرایی ابتداء اداره کل منابع طبیعی با رفع تداخل اجرای مقررات ملی و موات، یکی از مقررات مذکور را در عرصه مورد نظر تثبیت و سپس با بررسی سوابق و پرونده‌های اجرایی دو قانون ملی و موات، چنانچه رأی قضایی با ورود ماهیتی به موضوع حکم به ملی و یا موات عرصه صادر شده باشد موضوع مشمول بند ۲ و ماده ۷ شیوه نامه اجرایی می‌باشد. و در صورتیکه صدور دادنامه مرجع قضایی مستند به مکاتبات دو دستگاه امور اراضی و منابع طبیعی بعد از ادغام وزارتین جهاد سازندگی و کشاورزی و سایر موارد صادر گردیده باشد، موضوع قابل طرح در کمیسیون رفع تداخلات می‌باشد.

۲	در خصوص آن دسته از پلاک‌هایی که در اجرای بخشنامه شماره ۰۲۰/۴۵۹۵۷ مورخ ۸۹/۱۱/۱۱ بررسی و تعیین تکلیف گردیده، لیکن در زمان تنفیذ در کمیسیون استانی مشخص گردیده اقدامات انجام شده دارای ایرادات و اشکالات قانونی می‌باشد؟ آیا موضوع برای رفع ایراد قابل طرح در کمیسیون رفع تداخلات استان می‌باشد یا خیر؟	تصمیمات اتخاذ شده در اجرای بخشنامه شماره ۰۲۰/۴۵۹۵۷ - ۸۹/۱۱/۱۱ و دستورالعمل شماره ۰۲۰/۶۹۹۹ - ۹۷/۳/۱۳ پس از تنفیذ در کمیسیون استان قابل اجراء می‌باشد؛ چنانچه کمیسیون اقدامات مذکور را تنفیذ ننماید رسیدگی بر اساس مقررات ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر امکان‌پذیر خواهد بود.
نام و نام خانوادگی عضو	سمت	امضاء
علیرضا اورنگی	رئیس سازمان امور اراضی کشور و رئیس کارگروه مرکزی	
حسین صعید زرنندی	معاون امور املاک، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و عضو کارگروه مرکزی	
فریدون قربان‌پور	مدیرکل اموال دولتی وزارت امور اقتصادی و دارائی و عضو کارگروه مرکزی	
مسعود منصور	معاون حفاظت و امور اراضی سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری و عضو کارگروه مرکزی	
محمد حبیبی	سرپرست دفتر حقوقی وزارت جهاد کشاورزی و عضو کارگروه مرکزی	

شماره: ۵۳/۰۲۰/۳۲۷۲۷۰

تاریخ: ۱۳۹۷/۱/۱۷

پیوست: ندارد

بسمه تعالی

همه با هم حافظ زمین باشیم

مدیر محترم امور اراضی استان ...

سلام علیکم

با احترام، در اجرای تبصره یک ماده ۸ آیین‌نامه اجرائی تبصره ۳ الحاقی ماده ۹ قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی موضوع ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور، پیوست ابلاغیه شماره ۰۲۰/۳۰۱۲۴ - ۹۶/۱۲/۱۳ وزیر محترم جهاد کشاورزی در خصوص اصلاح ماده ۲ شیوه‌نامه مالی اراضی رفع تداخل شده (موضوع ابلاغیه شماره ۰۲۰/۱۲۲۲۳۳ - ۹۵/۵/۶) که در جلسه مورخ ۹۶/۱۱/۱۱ به تصویب کارگروه مرکزی رفع تداخلات رسیده است جهت بهره‌برداری و اقدام لازم ارسال می‌گردد.

علیرضا اورنگی

رئیس سازمان امور اراضی کشور

رونوشت به:

جناب آقای صعید معاون محترم سازمان ثبت اسناد و املاک کشور جهت استحضار و بهره‌برداری
 جناب آقای منصور معاون محترم حفاظت و امور اراضی سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور برای استحضار و بهره‌برداری
 جناب آقای حججی سرپرست محترم دفتر امور حقوقی وزارت جهاد کشاورزی جهت استحضار و بهره‌برداری
 سرکار خانم دادگر مدیر کل محترم اموال دولتی و اوراق بهادار وزارت امور اقتصادی و دارایی جهت استحضار و بهره‌برداری
 جناب آقای امیر حیدری معاون محترم توسعه و ساماندهی اراضی جهت اطلاع و اقدام لازم
 جناب آقای محمدی معاون محترم برنامه‌ریزی و توسعه منابع سازمان امور اراضی جهت اطلاع و اقدام لازم
 جناب آقای خصرئی مدیر کل محترم دفتر حقوقی سازمان امور اراضی جهت اطلاع و اقدام لازم
 جناب آقای کریمی مدیر کل محترم دفتر ساماندهی و تعیین تکلیف اراضی جهت اطلاع و اقدام لازم
 جناب آقای نیازی مدیر کل محترم مهندسی و حدنگاری اراضی کشاورزی (کاداستر) جهت اطلاع و اقدام لازم

شماره: ۰۲۰/۳۰۱۲۴

تاریخ: ۱۳۹۶/۱۲/۱۳

پیوست: ندارد

بسمه تعالی

معاون محترم وزیر و رئیس سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور
رئیس محترم سازمان امور اراضی کشور
رؤسای محترم سازمان جهاد کشاورزی استان‌ها

سلام علیکم

پیرو ابلاغیه شماره ۰۲۰/۱۲۲۳۳ مورخ ۹۵/۵/۶ و با استناد به تبصره ذیل ماده (۸) و ماده (۹) قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی، موضوع ماده (۵۴) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور (تصویب‌نامه شماره ۵۲۰۸۳/ت/۴۹۶۷۰ هـ مورخ ۹۴/۴/۲۱ هیئت محترم وزیران) بدین وسیله متن اصلاح شده ماده (۲) شیوه‌نامه مالی اراضی رفع تداخل شده که در جلسه مورخ ۹۶/۱۱/۱۱ به تصویب کارگروه مرکزی رفع تداخلات رسیده است، برای اجرا ابلاغ می‌گردد.

محمود حجتی

وزیر جهاد کشاورزی

رونوشت به:

جناب آقای جوادی معاون محترم توسعه مدیریت و منابع برای اطلاع
جناب آقای فتاح الجنان مشاور محترم وزیر و مدیر کل دفتر هماهنگی امور استان‌ها برای اطلاع

باسمه تعالی

صور تجلسه کار گروه موضوع ماده ۸ آیین نامه اجرائی ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید

۱- عنوان جلسه: کار گروه مرکزی رفع تداخلات ۲- تاریخ: ۹۶/۱۱/۱۱ ۳- شماره جلسه: هفدهم ۴- موضوع: بررسی ایرادات و مشکلات شیوه نامه مالی اراضی رفع تداخلات شده ۵- مکان: سالن جلسات سازمان امور اراضی کشور		
۶- اعضای کار گروه:		
۱- علیرضا اورنگی ۲- فریدون قربانپور ۳- محمد حججی ۴- مسعود منصور ۵- حسین صعید زرنندی پیرو دعوتنامه شماره ۵۳/۰۳۶/۳۲۰۹۱۶ مورخ ۹۶/۱۱/۰۷ و با توجه به ایرادات و مشکلات موجود در شیوه نامه مالی اراضی رفع تداخل شده، موضوع تبصره ذیل ماده ۸ و ماده ۹ آیین نامه اجرائی ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور (ابلاغیه شماره ۰۲۰/۱۲۲۳۳ - ۹۵/۰۵/۰۶ وزیر محترم جهاد کشاورزی) و در اجرای ماده ۸ آیین نامه اجرائی تبصره ۳ الحاقی ماده ۹ قانون افزایش بهره‌وری موضوع ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید، هفدهمین جلسه کار گروه مرکز در تاریخ ۹۶/۱۱/۱۱ با حضور کلیه اعضا در سالن جلسات سازمان امور اراضی کشور تشکیل و پس از بررسی‌های لازم و بحث و تبادل نظر شیوه نامه مالی فوق‌الذکر بشرح ذیل اصلاح می‌گردد:		
ردیف	مصوبات	
۱	ماده ۲ شیوه نامه مالی اراضی رفع تداخل شده بدین شرح اصلاح می‌گردد: «هزینه‌های بازدید، تهیه نقشه، تفسیر عکس‌هایی هوایی، حق الزحمه و حق جلسه اعضای کمیسیون‌ها و کارگروه‌های تعیین شده در مواد ۳ و ۸ آیین نامه اجرایی و سایر عوامل اجرایی از محل ردیف مربوطه قابل پرداخت می‌باشد.»	
نام و نام خانوادگی عضو	سمت	امضاء
علیرضا اورنگی	رئیس سازمان امور اراضی کشور و رئیس کارگروه مرکزی	
حسین صعید زرنندی	معاون امور املاک، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و عضو کارگروه مرکزی	
فریدون قربانپور	مدیرکل اموال دولتی وزارت امور اقتصادی و دارائی و عضو کارگروه مرکزی	
مسعود منصور	معاون حفاظت و امور اراضی سازمان جنگل‌ها، مراعات و آبخیزداری و عضو کارگروه مرکزی	
محمد حججی	سرپرست دفتر حقوقی وزارت جهاد کشاورزی و عضو کارگروه مرکزی	

شماره: ۵۳/۰۲۰/۳۳۸۸۷۸

تاریخ: ۱۳۹۷/۵/۱۳

پیوست: ندارد

بسمه تعالی

همه با هم حافظ زمین باشیم

رئیس محترم سازمان جهاد کشاورزی استان ...

سلام علیکم

با احترام، پیوست صورتجلسات مورخ ۹۷/۰۵/۰۶ موضوع مصوبات کارگروه رفع تداخلات مرکز، در اجرای ماده ۸ آیین نامه اجرایی تبصره ۳ الحاقی ماده ۹ قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی موضوع ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور در خصوص اعلام نظر و بررسی ابهامات و پاسخگویی به سؤالات کمیسیون‌های استانی جهت بهره‌برداری و اقدام لازم ارسال می‌گردد:

علیرضا اورنگی

رئیس سازمان امور اراضی کشور

رونوشت به:

جناب آقای صعید معاون محترم سازمان ثبت اسناد و املاک کشور برای استحضار و اقدام لازم
 جناب آقای منصور معاون محترم حفاظت و امور اراضی سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور برای استحضار و اقدام لازم
 سرکار خانم دادگر مدیر کل محترم اموال دولتی و اوراق بهادار وزارت امور اقتصادی و دارایی برای استحضار و اقدام لازم
 جناب آقای حججی سرپرست محترم دفتر امور حقوقی وزارت جهاد کشاورزی برای استحضار و اقدام لازم
 جناب آقای امیر حیدری معاون محترم توسعه و ساماندهی اراضی برای استحضار و اقدام لازم
 جناب آقای خصرئی مدیر کل محترم دفتر حقوقی سازمان امور اراضی برای اطلاع و اقدام لازم
 جناب آقای محمدنیا احمدی دبیر محترم کارگروه مرکزی رفع تداخلات برای اطلاع و اقدام لازم
 جناب آقای نیازی مدیر کل محترم مهندسی و حدنگاری اراضی کشاورزی (کاداستر) برای اطلاع و اقدام لازم
 مدیر محترم امور اراضی استان برای اطلاع و اقدام لازم

باسمه تعالی

صور تجلسه کار گروه موضوع ماده ۸ آیین نامه اجرائی ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید

۱- عنوان جلسه: کار گروه مرکزی رفع تداخلات ۲- تاریخ: ۹۷/۰۵/۰۶ ۳- موضوع: بررسی مشکلات و ابهامات رفع تداخلات استان‌ها ۴- مکان: سالن جلسات سازمان امور اراضی کشور ۵- اعضای کار گروه: ۱- علیرضا اورنگی ۲- خانم فاطمه دادگر ۳- محمد حبیبی ۴- مسعود منصور ۵- حسین صعید زرنندی پیرو دعوتنامه شماره ۵۳/۰۳۵/۳۳۷۷۹۲ مورخ ۹۷/۰۵/۰۲ با عنایت به اتمام مهلت مبنای اخذ هزینه‌های اجرایی موضوع تبصره ۲ ماده یک شیوه‌نامه اراضی رفع تداخل شده و در اجرای ماده ۸ آیین‌نامه تبصره ۳ الحاقی ماده ۹ قانون افزایش بهره‌وری موضوع ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر در جلسه مورخ ۹۷/۰۵/۰۶ کار گروه مرکزی رفع تداخلات مطرح و پس از بررسی لازم به شرح ذیل اتخاذ تصمیم گردید:		
ردیف		مصوبات
۱		به استناد قسمت اخیر تبصره ۲ ماده ۱ شیوه‌نامه مالی اراضی رفع تداخل شده موضوع بند الف ماده ۹ آیین‌نامه اجرایی ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقاء نظام مالی کشور، مبنای وصول هزینه‌های اجرایی اراضی رفع تداخل شده هفت درصد قیمت ارزش معاملاتی (قیمت منطقه‌ای) تعیین می‌گردد.
نام و نام خانوادگی عضو	سمت	امضاء
علیرضا اورنگی	رئیس سازمان امور اراضی کشور و رئیس کارگروه مرکزی	
حسین صعید زرنندی	معاون امور املاک، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و عضو کارگروه مرکزی	
خانم فاطمه دادگر	مدیرکل اموال دولتی وزارت امور اقتصادی و دارائی و عضو کارگروه مرکزی	
مسعود منصور	معاون حفاظت و امور اراضی سازمان جنگل‌ها، مراعات و آبخیزداری و عضو کارگروه مرکزی	
محمد حبیبی	سرپرست دفتر حقوقی وزارت جهاد کشاورزی و عضو کارگروه مرکزی	

شماره: ۵۳/۰۲۰/۳۴۱۰۰۲

تاریخ: ۱۳۹۷/۶/۴

پیوست: ندارد

بسمه تعالی

همه با هم حافظ زمین باشیم

جناب آقای کریمیان

رئیس محترم سازمان جهاد کشاورزی استان اصفهان

سلام علیکم

با احترام، پیرو رونوشت دعوتنامه شماره ۵۳/۰۳۵/۳۳۹۶۱۴ - ۹۷/۵/۲۰ دبیرخانه کارگروه مرکزی رفع تداخلات، موضوع ماده ۸ آییننامه تبصره ۳ الحاقی ماده ۹ قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی (ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور) به پیوست صورتجلسه مصوبه مورخ ۹۷/۵/۲۴ کارگروه مرکزی در خصوص تعیین تکلیف پرونده آب شیرین در پلاک ۱۰۲ اصلی بخش ۴ حوزه ثبتی کاشان موسوم به شوراب جهت استحضار و بهره‌برداری لازم ارسال می‌گردد.

علیرضا اورنگی

رئیس سازمان امور اراضی کشور

رونوشت به:

جناب آقای فلاح‌الجنان مشاور محترم وزیر و مدیر کل دفتر هماهنگی امور استان‌ها وزارت جهاد کشاورزی برای استحضار
جناب آقای صعیب معاون محترم سازمان ثبت اسناد و املاک کشور برای استحضار
جناب آقای منصور معاون محترم حفاظت و امور اراضی سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور برای استحضار
سرکار خانم دادگر مدیر کل محترم اموال دولتی و اوراق بهادار وزارت امور اقتصادی و دارایی برای استحضار
جناب آقای حججی سرپرست محترم دفتر امور حقوقی وزارت جهاد کشاورزی برای استحضار
جناب آقای امیر حیدری معاون محترم توسعه و ساماندهی اراضی جهت اطلاع و اقدام لازم
جناب آقای زمانی مدیر محترم امور اراضی استان اصفهان جهت اطلاع و پیگیری لازم
جناب آقای خصرئی مدیر کل محترم دفتر حقوقی سازمان امور اراضی جهت اطلاع و اقدام لازم
جناب آقای محمدنیا احمدی دبیر محترم کارگروه مرکزی رفع تداخلات جهت اطلاع و اقدام لازم

شماره: ۵۳/۰۲۰/۳۴۵۱۳۱

تاریخ: ۱۳۹۷/۷/۱۷

پیوست: ندارد

بسمه تعالی

همه با هم حافظ زمین باشیم

رئیس محترم سازمان جهاد کشاورزی استان ...

سلام علیکم

با احترام، به پیوست صورتجلسه مورخ ۹۷/۰۷/۰۷ مصوبات کارگروه رفع تداخلات مرکز، موضوع ماده ۸ آیین نامه اجرایی تبصره ۳ الحاقی ماده ۹ قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی موضوع ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور در خصوص بررسی ابهامات و پاسخگویی به سؤالات مطروحه که در سازمان جهاد کشاورزی استان کرمانشاه تشکیل گردیده جهت بهره‌برداری و اقدام لازم ارسال می‌گردد.

علیرضا اورنگی

رئیس سازمان امور اراضی کشور

رونوشت به:

جناب آقای صعید معاون محترم سازمان ثبت اسناد و املاک کشور برای استحضار
جناب آقای منصور معاون محترم حفاظت و امور اراضی سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور برای استحضار
سرکار خانم دادگر مدیر کل محترم اموال دولتی و اوراق بهادار وزارت امور اقتصادی و دارایی برای استحضار
جناب آقای حججی سرپرست محترم دفتر امور حقوقی وزارت جهاد کشاورزی برای استحضار
جناب آقای امیر حیدری معاون محترم توسعه و ساماندهی اراضی جهت اطلاع و بهره‌برداری لازم
جناب آقای خصرئی مدیر کل محترم دفتر حقوقی سازمان امور اراضی جهت اطلاع و بهره‌برداری لازم
جناب آقای محمدنیا احمدی دبیر محترم کارگروه مرکزی رفع تداخلات جهت اطلاع و بهره‌برداری لازم
جناب آقای نیازی مدیر کل محترم مهندسی و حدنگاری اراضی کشاورزی (کاداستر) جهت اطلاع و بهره‌برداری لازم
مدیر محترم امور اراضی استان جهت اطلاع و اقدام لازم

باسمه تعالی

صور تجلسه کار گروه موضوع ماده ۸ آیین نامه اجرائی ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید

۱- عنوان جلسه: کار گروه مرکزی رفع تداخلات ۲- تاریخ: ۹۷/۷/۷		
۳- موضوع: بررسی ابهامات و مشکلات موجود در اجرای شیوه‌نامه اصلاحی رفع تداخلات ناشی از قوانین و مقررات موازی ۴- مکان: سالن جلسات شماره ۲ سازمان جهاد کشاورزی استان کرمانشاه		
۵- اعضای کار گروه:		
۱- علیرضا اورنگی ۲- حسین صعید زرنندی ۳- فاطمه دادگر ۴- مسعود منصور		
پیرو دعوت‌نامه شماره ۵۳/۰۳۵/۳۴۳۶۴۲ مورخ ۹۷/۷/۳ سازمان امور اراضی کشور و با توجه به ابهامات و مشکلات موجود در شیوه‌نامه اصلاحی رفع تداخلات ناشی از قوانین و مقررات موازی (ابلاغیه شماره ۰۲۰/۸۵۷۶ مورخ ۹۷/۵/۷ وزیر محترم جهاد کشاورزی) و در اجرای ماده ۸ آیین‌نامه اجرایی تبصره ۳ الحاقی ماده ۹ قانون افزایش بهره‌وری موضوع ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید، جلسه کار گروه مرکز در تاریخ ۹۷/۷/۷ با حضور اعضا مذکور در سالن جلسات شماره ۲ سازمان جهاد کشاورزی استان کرمانشاه تشکیل و پس از بررسی‌های لازم و بحث و تبادل نظر موارد ذیل به تصویب رسید.		
ردیف	سوالات کمیسیون رفع تداخلات استان کرمانشاه	نظریه کارگروه مرکزی
۱	با عنایت به بند ب ماده ۳-۲-۵ شیوه‌نامه اصلاحی برای رفع تداخلات و ارائه نقشه رقومی دارای مختصات UTM: آیا تفسیر عکس هوایی کل پلاک ضرورت دارد یا صرفاً محدوده تداخل مورد تفسیر قرار گیرد.	آن میزان از اراضی موجود در پلاک که دارای تداخل تشخیص داده می‌شود برای اتخاذ تصمیم تفسیر عکس هوایی همان بخش به عنوان یکی از موارد تصمیم‌گیری مورد نیاز است.
۲	با توجه به اینکه اسناد غالب پلاک‌های منابع طبیعی توسط اداره کل ثبت اسناد و املاک صادر شده است، با استناد به ماده ۱-۲-۵ شیوه‌نامه اصلاحی، آیا استعلام دبیرخانه کارگروه از اداره ثبت شهرستان و اخذ موردی و یا نقشه محدوده ثبتی پلاک از اداره ثبت لازم می‌باشد یا خیر؟	با توجه به اینکه بیش از ۹۸٪ استان کرمانشاه با اجرای مقررات منابع طبیعی دارای سند مالکیت کاداستری می‌باشد که حدود آن مورد تأیید اداره ثبت می‌باشد، لذا برای این چنین پلاک‌ها لزومی به استعلام و اخذ مجدد محدوده ثبتی پلاک از اداره ثبت اسناد نبوده و حدود پلاک مندرج در نقشه منابع طبیعی مبنای کار قرار گرفته و نقشه تجمیعی بر اساس آن تهیه و کارگروه شهرستان نسبت به تأیید آن اقدام می‌نماید.
۳	با عنایت به بند ج ماده ۲-۲-۵ شیوه‌نامه اصلاحی رفع تداخلات، جانمایی محدوده واگذاری‌ها، انتقال قطعی و آراء کمیسیون	جانمایی محدوده واگذاری‌ها، انتقال قطعی اراضی مشمول قانون کشت موقت و آراء کمیسیون ماده واحده و محاکم قضایی در محدوده کل پلاک

	ماده واحده و محاکم قضایی در کل محدوده پلاک مورد نیاز می باشد با صرفاً در محدوده تداخل کفایت می کند؟	مورد نیاز می باشد.
۴	در صورت عدم وجود عکس هوایی یا عدم وضوح عکس های هوایی خصوصاً در مناطق جنگی، نحوه عمل کمیسیون چگونه می باشد؟	مواردی که تفسیر عکس هوایی و تصاویر ماهواره ای امکان پذیر نباشد کمیسیون رفع تداخلات استان می تواند با استفاده از سایر روش ها مانند مطالعه سوابق اجرایی، تحقیق از معتمدین و معمرین در بازدید و معاینه محل نسبت به محدوده دارای تداخل اتخاذ تصمیم نماید.
۵	وضعیت اصلاح هندسی و تهیه نقشه های تجمیعی چگونه است؟	مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان (امور اراضی) بر اساس نقشه مرز پلاک بر اساس بند ۲ این صورتجلسه، نسبت به تهیه نقشه اجرای مقررات مربوطه اقدام و چنانچه نقشه کاداستر اراضی ملی نیز قبلاً تهیه نشده باشد با تهیه نقشه تجمیعی، نقشه اجرای مقررات ملی شدن نیز به وسیله مشاور جهاد کشاورزی (امور اراضی) با نظارت منابع طبیعی کاداستر می شود.
۶	با توجه به زمان بر بودن تأیید نقشه های تهیه شده مشاور توسط سازمان نقشه برداری در طرح صدور سند اراضی کشاورزی در پروژه ۱۰ هزار هکتاری اجرای کاداستر در شهرستان سرپل ذهاب و ضرورت تسریع در صدور اسناد اراضی کشاورزی به چه نحوی اقدام شود؟	در راستای طرح صدور اسناد کشاورزی ۱۰ هزار هکتاری سرپل ذهاب مقرر گردید با توجه به تهیه و آماده بوده نقشه میزان ۴۸۰۰ هکتار قطعات اراضی کشاورزی با توجه به بخشنامه اخیر سازمان ثبت اسناد و املاک نیازی به تأیید نقشه ها توسط سازمان نقشه برداری کشور نمی باشد، اداره کل ثبت اسناد استان مراتب ضرورت صدور سند بهره برداران اراضی کشاورزی به میزان ۴۸۰۰۰ هکتار تا آبان ماه را به اداره ثبت اسناد و املاک ابلاغ و پیگیری لازم را معمول می نماید و مابقی پلاک ها تا پایان سال جاری به اتمام می رسد.

... شماره: ۵۳/۰۲۰/۳۴۸۷۱۶

تاریخ: ۱۳۹۷/۸/۲۶

پیوست: ندارد

بسمه تعالی

همه با هم حافظ زمین باشیم

رییس محترم سازمان جهاد کشاورزی استان ...

سلام علیکم

با احترام، به پیوست صورتجلسه مورخ ۹۷/۰۷/۲۹ مصوبات کارگروه رفع تداخلات مرکز، موضوع ماده ۸ آیین‌نامه اجرایی تبصره ۳ الحاقی ماده ۹ قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی موضوع ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور در خصوص بررسی ابهامات و پاسخگویی به سؤالات مطروحه کمیسیون‌های استانی جهت بهره‌برداری و اقدام لازم ارسال می‌گردد.

علیرضا اورنگی

رئیس سازمان امور اراضی کشور

رونوشت به:

جناب آقای صعید معاون محترم سازمان ثبت اسناد و املاک کشور برای استحضار و دستور لازم
جناب آقای منصور معاون محترم حفاظت و امور اراضی سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور برای استحضار و دستور لازم

سرکار خانم دادگر مدیر کل محترم اموال دولتی و اوراق بهادار وزارت امور اقتصادی و دارایی برای استحضار و دستور لازم

سرکار خانم مصر سرپرست محترم اموال دولتی و اوراق بهادار وزارت امور اقتصادی و دارایی برای استحضار و دستور لازم

جناب آقای امیر حیدری معاون محترم توسعه و ساماندهی اراضی جهت اطلاع و اقدام لازم

جناب آقای خصرئی مدیر کل محترم دفتر حقوقی سازمان امور اراضی جهت اطلاع و اقدام لازم

جناب آقای محمدنیا احمدی دبیر محترم کارگروه مرکزی رفع تداخلات جهت اطلاع و اقدام لازم

جناب آقای نیازی مدیر کل محترم مهندسی و حدنگاری اراضی کشاورزی (کاداستر) جهت اطلاع و اقدام لازم

مدیر محترم امور اراضی استان جهت اطلاع و بهره برداری لازم

باسمه تعالی

صور تجلسه کارگروه موضوع ماده ۸ آیین نامه اجرائی ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید

۱- عنوان جلسه: کارگروه مرکزی رفع تداخلات ۲- تاریخ: ۹۷/۷/۲۹		
۳- موضوع: بررسی ابهامات و سؤالات کمیسیون تداخلات استان‌های کشور		
۴- مکان: سالن جلسات سازمان امور اراضی		
۵- اعضای کارگروه:		
۱- علیرضا اورنگی ۲- حسین صعید زرنندی ۳- مسعود منصور ۴- فاطمه دادگر ۵- محمد حججی		
پیرو دعوتنامه شماره ۵۳/۰۳۵/۳۴۵۷۰۳ مورخ ۹۷/۷/۲۲ جلسه هماهنگی اجرای رفع تداخلات در تاریخ ۱۳۹۷/۰۷/۲۹ با حضور کلیه اعضای کارگروه موضوع ماده ۸ آیین نامه تبصره ۳ الحاقی ماده ۹ قانون افزایش بهره‌وری موضوع ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید در سالن جلسات سازمان کشور، تشکیل گردید. ابتدا جناب آقای محمدنیا احمدی مدیر کل محترم دفتر ساماندهی و تعیین تکلیف اراضی ضمن عرض خوش آمدگویی به اعضای محترم کارگروه نسبت به طرح سؤالات و ابهامات کمیسیون‌های استانی بر اساس بند ۲ ماده ۲-۸ شیوه نامه اصلاحی و ماده ۸ آیین نامه شماره ۴۹۶۷۰/ت ۵۲۰۸۳ هـ مورخ ۹۴/۴/۲۱ هیئت محترم وزیران اقدام که به شرح جدول ذیل به تصویب اعضای کارگروه مرکزی رسید:		
ردیف	سؤالات استان‌ها	نظریه کارگروه مرکزی
۱	با توجه به قسمت ۲-۵ از ماده ۵ شیوه نامه اصلاحی جانمایی محدوده اراضی موات موضوع قانون ابطال اسناد از وظایف کدامیک از اعضاء کارگروه شهرستانی رفع تداخل می باشد؟	بر اساس تفکیک وظایف بین سازمان امور اراضی و سازمان جنگل ها مراتع و آبخیزداری کشور، جانمایی محدوده اراضی موات از وظایف ادارات منابع طبیعی و آبخیزداری شهرستان می باشد. چنانچه اجرای مقررات موات با اجرای مقررات قانون ملی شدن تداخل داشته باشد ابتدا راسا از طریق سازمان جنگل ها مراتع و آبخیزداری رفع تداخل صورت پذیرفته سپس عرصه رفع تداخل شده در نقشه پیاده می شود.
۲	وفق تبصره و بند ۲ قسمت به ماده ۹ آیین نامه اجرائی ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و همچنین تبصره ذیل بند به ماده ۳ شیوه نامه مالی اراضی رفع تداخل شده عرصه های متصرفین قانونی غیر دولتی واجد شرایط از اراضی دولتی معادل صددر صد قیمت کارشناسی روز توسط کارشناسان رسمی	باعنایت به تبصره ۲ ماده ۹ آیین نامه اجرایی ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور و همچنین ماده ۸ ضوابط تعیین تکلیف و نحوه تقویم اراضی و بهره مالکانه اراضی بایر و موات اصلاحات ارضی ، پرداخت هزینه کارشناسی به عهده متصرفین ، ذینفعان و متقاضیان می باشد و

	دادگستری تعیین می‌گردد لذا خواهشمند است اعلام فرمایید حق الزحمه کارشناس و یا هیات کارشناسی بعهده چه کسی خواهد بود؟	در صورت اعتراض به نظریه مذکور معترض یا معترضین موظف به پرداخت هزینه کارشناسی می‌باشد.
نام و نام خانوادگی عضو	سمت	امضاء
علیرضا اورنگی	رئیس سازمان امور اراضی کشور و رئیس کارگروه مرکزی	
حسین سعید زرنندی	معاون امور املاک، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور	
مسعود منصور	معاون حفاظت و امور اراضی سازمان جنگلها، مراتع و آبخیز داری	
فاطمه دادگر	مدیر کل اموال دولتی وزارت امور اقتصادی و دارایی	
محمد حججی	سرپرست دفتر حقوقی وزارت جهاد کشاورزی	

شماره: ۵۳/۰۲۰/۳۴۹۰۸۷

تاریخ: ۱۳۹۷/۸/۲۹

پیوست: ندارد

بسمه تعالی

همه با هم حافظ زمین باشیم

رئیس محترم سازمان جهاد کشاورزی استان ...

سلام علیکم

با احترام، به پیوست مصوبات جلسه مورخه ۹۷/۸/۲ کارگروه رفع تداخلات ، موضوع ماده ۸ آئین نامه اجرایی تبصره ۳ الحاقی به ماده ۹ قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی موضوع ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور در خصوص بررسی ابهامات و پاسخگویی به سؤالات مطروحه توسط استانها که در محل سازمان جهاد کشاورزی استان فارس تشکیل گردیده بود جهت بهره برداری و اقدام لازم ارسال می گردد.

علیرضا اورنگی

رئیس سازمان امور اراضی کشور

رونوشت به:

جناب آقای صعید معاون محترم سازمان ثبت اسناد و املاک کشور برای استحضار
 جناب آقای منصور معاون محترم حفاظت و امور اراضی سازمان جنگل ها، مراتع و آبخیزداری کشور برای استحضار
 سرکار خانم دادگر مدیر کل محترم اموال دولتی و اوراق بهادار وزارت امور اقتصادی و دارایی برای استحضار
 سرکار خانم مصر سرپرست محترم دفتر امور حقوقی وزارت جهاد کشاورزی برای استحضار
 جناب آقای امیر حیدری معاون محترم توسعه و ساماندهی اراضی جهت اطلاع و بهره برداری لازم
 جناب آقای خصرئی مدیر کل محترم دفتر حقوقی سازمان امور اراضی جهت اطلاع و بهره برداری لازم
 جناب آقای محمدنیا احمدی سرپرست محترم دفتر ساماندهی و تعیین تکلیف اراضی جهت اطلاع و بهره برداری لازم
 جناب آقای نیازی مدیر کل محترم مهندسی و حدنگاری اراضی کشاورزی (کاداستر) جهت اطلاع و بهره برداری لازم
 مدیر محترم امور اراضی استان جهت اطلاع و اقدام لازم

باسمه تعالی

صورتحال کارگروه موضوع ماده ۸ آیین نامه اجرائی ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید

۱- عنوان جلسه: کارگروه مرکزی رفع تداخلات ۲- تاریخ: ۹۷/۸/۲		
۳- موضوع: پاسخگویی به سوالات و ابهامات استان‌های فارس، اصفهان، بوشهر، کهگیلویه و بویراحمد و چهارمحال و بختیاری		
۵- مکان: سالن جلسات سازمان جهاد کشاورزی استان فارس		
۶- اعضای کارگروه:		
۱- علیرضا اورنگی ۲- حسین صعیب زرنندی ۳- مسعود منصور ۴- فاطمه دادگر ۵- محمد حججی		
پیرو دعوتنامه شماره ۵۳/۰۳۵/۳۴۴۶۷۹ مورخ ۹۷/۰۷/۱۴ جلسه هماهنگی اجرای رفع تداخلات پاسخگویی به سوالات و ابهامات استانها در تاریخ ۹۷/۰۸/۳۰ با حضور کلیه اعضای کارگروه موضوع ماده ۸ آیین نامه تبصره ۳ الحاقی ماده ۹ قانون افزایش بهره‌وری موضوع ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید و روسای سازمان‌های جهاد کشاورزی، مدیران کل منابع طبیعی، مدیران کل ثبت اسناد و املاک و مدیران امور اراضی استان‌های فارس، اصفهان، بوشهر، کهگیلویه و بویراحمد و چهارمحال و بختیاری در سالن جلسات سازمان جهاد کشاورزی استان فارس، تشکیل گردید. ابتدا جناب آقای دکتر قاسمی رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان فارس ضمن خوشامدگویی به اعضای محترم کارگروه و سایر مدعوین به ارائه سیمای کشاورزی استان فارس پرداختند. در ادامه جلسه جناب آقای اورنگی رئیس محترم سازمان امور اراضی کشور و رئیس کارگروه مرکزی رفع تداخلات با توجه به تاکیدات وزیر محترم جهاد کشاورزی به اهمیت اجرای ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید پرداخته و از اعضای کمیسیون‌های رفع تداخلات استان‌های حاضر در جلسه درخواست نمودند با تلاش و جدیت مضاعف نسبت به تعیین تکلیف هر چه زودتر پرونده‌های پلاک‌های دارای تداخل اقدام نمایند. در ادامه جلسه اعضای محترم کمیسیون‌های رفع تداخل استان‌های حاضر در جلسه به طرح سوالات و ابهامات خود در خصوص اجرای مقررات رفع تداخل ناشی از اجرای مقررات موازی پرداختند که سوالات مطرح شده در این جلسه و همچنین سوالات واصله به دبیرخانه کارگروه مرکزی رفع تداخلات از سایر استان‌ها و پاسخ آن‌ها به شرح ذیل می‌باشد.		
ردیف	سوالات استان‌ها	نظریه کارگروه مرکزی
۱	مرجع تفسیر عکس‌های هوایی در استان‌ها چه دستگاه و یا مرجعی می‌باشد؟	با عنایت به پاسخ سوال ۱ در نهمین جلسه کارگروه مرکزی رفع تداخل مورخه ۹۵/۱۱/۳۰ تعیین دستگاه و یا مرجع ذیصلاح تفسیر عکس‌های هوایی به عهده کمیسیون رفع تداخلات استان می‌باشد

		و کمیسیون مذکور می تواند هر پرونده را بر اساس شرایط پرونده به دستگاه و یا کارشناسان رسمی دادگستری جهت تفسیر ارجاع نماید.
۲	با عنایت به اینکه در بسیاری از ادارات منابع طبیعی شهرستان ها معاون حضور ندارد جایگزین ایشان در کارگروه شهرستانی رفع تداخل چه شخصی می باشد؟	در بند ۱-۵ ماده ۵ شیوه نامه اصلاحی به جای معاون اداره منابع طبیعی شهرستان، کارشناس ممیزی اداره منابع طبیعی شهرستان بعنوان عضو کارگروه شهرستان تعیین می گردد.
۳	نامه شماره ۱۲۷۳۷/۱۲۲۰/۹۷/۱۴/ص مورخه ۹۷/۶/۱۹ مدیریت امور اراضی استان زنجان مطرح و مقرر گردید:	در قسمت (ب) بند ۳ ماده ۷ شیوه نامه اصلاحی عبارت پروانه چرا (و) طرح های مرتعداری به عبارت پروانه چرا (یا) طرح های مرتعداری تغییر یابد.
۴	آیا کمیسیون رفع تداخلات استان ها اجازه ورود به اراضی دارای تداخل در عرصه های داخل در محدوده و حریم شهرها و تعیین تکلیف اراضی مذکور را دارا می باشد؟	با عنایت به بند ۱۴ تفاهم نامه فیما بین سازمان امور اراضی و سازمان جنگل ها مراتع و آبخیزداری کشور ابلاغی طی نامه شماره ۵۳/۰۲۰/۲۸۴۶۷۶ مورخه ۹۵/۱۰/۴ اجرای مقررات ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور در محدوده و حریم شهرها در صورتیکه عرصه همچنان در نمایندگی وزارت جهاد کشاورزی (سازمان جنگل ها مراتع و آبخیزداری کشور) باشد منعی ندارد و در سایر موارد در صورت ارجاع از سوی ادارات کل راه و شهر سازی استان ها موضوع قابل رسیدگی در کمیسیون استان ها و کارگروه های شهرستانی می باشد.

۵	نحوه اقدام کارگروه‌های شهرستانی رفع تداخل و کمیسیون رفع تداخلات استان‌ها در استانها و یا مناطقی از استان‌های کشور که عکس‌های هوایی دهه ۵۰ و ۶۰ وجود ندارد چگونه می‌باشد؟	در استان هایی که عکس‌های هوایی دهه ۵۰ و ۶۰ وجود ندارد پس از پیگیری از سازمان امور اراضی (دفتر مهندسی و حدنگاری اراضی) چنانچه امکان تهیه عکس‌های مذکور مقدور نباشد از عکس‌های هوایی دهه ۷۰ با شرایط ذیل بعنوان یکی از دلایل تشخیص اراضی دایر و بایر در نقشه امور اراضی استفاده می‌گردد. چنانچه در عکس‌های هوایی دهه ۷۰ اراضی بایر باشد چون به تبع آن در دهه ۶۰ نیز اراضی بایر بوده اند لذا عکس‌های دهه ۷۰ ملاک عمل کمیسیون می‌باشد. چنانچه در عکس‌های هوایی دهه ۷۰ اراضی دایر باشد علاوه بر تفسیر عکس هوایی استفاده از سوابق پرونده‌های اصلاحات ارضی و سایر سوابق، معاینه محل و تحقیق محل و سایر مدارک و مستندات برای تعیین اراضی دایر نقشه اجرای مقررات امور اراضی الزامی می‌باشد.
۶	آیا برای در اختیار قرار دادن نقشه رقومی دارای مختصات utm از اجرای مقررات ملی در اجرای بند ۲ قسمت ۵-۲ شیوه نامه اصلاحی رفع تداخل توسط اداره منابع طبیعی شهرستان نیاز به در اختیار قراردادن اطلاعات اجرای مقررات امور اراضی توسط مدیریت‌های جهاد کشاورزی شهرستان‌ها می‌باشد؟	با عنایت به بند ۲ قسمت ۵-۲ شیوه نامه اصلاحی نیاز به ارائه سوابق امور اراضی نمی‌باشد. چنانچه دبیر خانه اعلام نماید که موضوع در دستور کار کار گروه قرار دارد هم اداره منابع طبیعی و هم اداره امور اراضی موظف به ارائه نقشه اجرای مقررات می‌باشند.
۷	نحوه اقدام ادارات ثبت اسناد و املاک پس از ابلاغ مصوبات کمیسیون رفع تداخل چگونه می‌باشد و آیا ادارات مذکور برای اصلاح اسناد نیاز به اخذ مجوز مجدد از ادارات منابع طبیعی و آبخیزداری و یا طرح در هیات نظارت ادارات کل ثبت اسناد و املاک دارند یا خیر ؟	در اجرای تبصره ۲ ماده ۵ آیین نامه اجرایی ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر در پلاک هایی که حسب تصمیم کمیسیون رفع تداخلات استان تداخل تشخیص داده می‌شود، مراتب به همراه نقشه نهایی دارای مختصات جغرافیایی که در آن میزان اراضی مالکین و همچنین اراضی ملی و دولتی تعیین شده است از طریق دبیر کمیسیون به دستگاههای عضو کمیسیون ابلاغ می‌گردد تا حسب مورد نسبت

		به اصلاح سوابق و نقشه‌ها و اسناد اقدام نمایند. لذا با توجه به صراحت آئین نامه در صورت حصول شرایط فوق نیازی به اخذ مجوز مجدد از اعضاء در قالب مکاتبات مجزا نمی باشد و حتی در مواردی که هر یک از اعضاء با نظر مخالف صورتجلسه را امضاء نموده باشند و یا صورتجلسه را امضاء ننموده باشند تصمیمات کمیسیون رفع تداخل استان که با رعایت آیین نامه و شیوه نامه تصویب شده باشد برای اصلاح سوابق ثبتی و اسناد پلاک رفع تداخل شده نیاز به طرح در هیات نظارت ثبت اسناد و املاک نمی باشد و ادارات ثبت اسناد و املاک و منابع طبیعی می‌بایست نسبت به اصلاح سوابق و نقشه‌ها براساس مصوبه کمیسیون رفع تداخل اقدام نمایند.
۸	در صورتیکه کمیسیون استان در خصوص پلاک اعلام نظر نموده و صورتجلسه تنظیمی به همراه نقشه نهایی به ادارات عضو جهت اعمال اصلاح سوابق و سند مالکیت ارسال گردیده و سپس اعضاء کمیسیون متوجه شوند اشتباهی رخ داده است، آیا قبل از اقدام به اصلاح سوابق توسط ادارات عضو امکان اصلاح مصوبه کمیسیون وجود دارد یا خیر؟	به صورت کلی مصوبات کمیسیون رفع تداخل نهایی می‌باشد، لیکن در موارد ضروری و خاص موضوع طی گزارشی مشروح با ذکر دلایل وقوع اشتباه به کار گروه مرکزی رفع تداخلات منعکس و در صورت موافقت کار گروه مذکور امکان طرح مجدد و بررسی دوباره در کمیسیون استان را خواهد داشت.
۹	آیا با ابلاغ شیوه نامه اصلاحی رفع تداخل توسط وزیر محترم جهاد کشاورزی طی ابلاغیه شمار ۰۲۰/۸۵۷۶ مورخه ۹۷/۵/۷ شیوه نامه ماده ۸ آیین نامه اجرایی ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور از درجه اعتبار ساقط می‌باشد؟	در خصوص پرونده‌هایی که منجر به تصمیم گیری در کمیسیون استان و تصویب نقشه اصلاحی نشده باشد ادامه رسیدگی بر اساس شیوه نامه اصلاحی صورت پذیرد.

۱۰	آیا نیاز به جانمایی اراضی واگذار شده در اجرای ماده ۳ قانون حفاظت و بهره برداری از جنگل‌ها و مراتع کشور در نقشه اجرای مقررات ملی شدن توسط ادارات منابع طبیعی و آبخیز داری استان می‌باشد؟	در صورتی که عرصه واگذار شده در اجرای ماده ۳ تبدیل به باغ و یا پارک جنگلی و به طور کلی اجرای طرح شده باشد می‌بایست در نقشه اراضی ملی توسط ادارات منابع طبیعی و آبخیزداری شهرستان‌ها جانمایی گردد ولی در غیر اینصورت نیاز به جانمایی آن نمی باشد.																		
۱۱	در پلاک‌های اصلی که در قالب یک بلوک واقع و اجرای مقررات منابع ملی به صورت بلوکی انجام پذیرفته و دارای یک برگ تشخیص می‌باشد، نحوه اقدام کمیسیون به چه صورت می‌باشد؟	با عنایت به مصوبه مورخه ۹۶/۰۳/۲۹ کارگروه مرکزی رفع تداخل در خصوص پلاک‌های استان مازندران، تمامی استان‌های کشور مجاز می‌باشند نسبت به تهیه نقشه اجرای مقررات امور اراضی بر مبنای بلوک مورد عمل مقررات ملی بدون تعیین مرز پلاک‌های محاط در بلوک اقدام نمایند و پس از تهیه نقشه تجمیعی بر اساس بلوک، این نقشه مبنای رفع تداخلات و تعیین محدوده اجرای مقررات ملی از غیر ملی قرار گیرد.																		
<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="970 1090 1209 1149">نام و نام خانوادگی عضو</th><th data-bbox="619 1090 970 1149">سمت</th><th data-bbox="331 1090 619 1149">امضاء</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="970 1149 1209 1252">علیرضا اورنگی</td><td data-bbox="619 1149 970 1252">رئیس سازمان امور اراضی کشور و رئیس کارگروه مرکزی</td><td data-bbox="331 1149 619 1252"></td></tr> <tr> <td data-bbox="970 1252 1209 1355">حسین صعید زرنندی</td><td data-bbox="619 1252 970 1355">معاون امور املاک، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور</td><td data-bbox="331 1252 619 1355"></td></tr> <tr> <td data-bbox="970 1355 1209 1507">مسعود منصور</td><td data-bbox="619 1355 970 1507">معاون حفاظت و امور اراضی سازمان جنگلها، مراتع و آبخیز داری</td><td data-bbox="331 1355 619 1507"></td></tr> <tr> <td data-bbox="970 1507 1209 1612">فاطمه دادگر</td><td data-bbox="619 1507 970 1612">مدیر کل اموال دولتی وزارت امور اقتصادی و دارائی</td><td data-bbox="331 1507 619 1612"></td></tr> <tr> <td data-bbox="970 1612 1209 1713">محمد حججی</td><td data-bbox="619 1612 970 1713">سرپرست دفتر حقوقی وزارت جهاد کشاورزی</td><td data-bbox="331 1612 619 1713"></td></tr> </tbody> </table>			نام و نام خانوادگی عضو	سمت	امضاء	علیرضا اورنگی	رئیس سازمان امور اراضی کشور و رئیس کارگروه مرکزی		حسین صعید زرنندی	معاون امور املاک، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور		مسعود منصور	معاون حفاظت و امور اراضی سازمان جنگلها، مراتع و آبخیز داری		فاطمه دادگر	مدیر کل اموال دولتی وزارت امور اقتصادی و دارائی		محمد حججی	سرپرست دفتر حقوقی وزارت جهاد کشاورزی	
نام و نام خانوادگی عضو	سمت	امضاء																		
علیرضا اورنگی	رئیس سازمان امور اراضی کشور و رئیس کارگروه مرکزی																			
حسین صعید زرنندی	معاون امور املاک، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور																			
مسعود منصور	معاون حفاظت و امور اراضی سازمان جنگلها، مراتع و آبخیز داری																			
فاطمه دادگر	مدیر کل اموال دولتی وزارت امور اقتصادی و دارائی																			
محمد حججی	سرپرست دفتر حقوقی وزارت جهاد کشاورزی																			

شماره: ۵۳/۰۲۰/ ۳۵۳۰۸۱۹

تاریخ: ۱۳۹۷/۹/۱۸

پیوست: ندارد

بسمه تعالی

همه با هم حافظ زمین باشیم

ریس محترم سازمان جهاد کشاورزی استان گلستان

سلام علیکم

با احترام، پیرو دعوتنامه‌های ۵۳/۰۳۵/۳۴۵۷۰۳ - ۹۷/۰۷/۲۲ و ۵۳/۰۳۵/۳۴۸۹۱۸ - ۹۷/۰۸/۲۸ در خصوص اجرای رفع تداخلات و بررسی و تعیین تکلیف پرونده پلاکهای خالصه ۱۶ الی ۲۵ بندر گز پیوست مصوبه جلسه مورخ ۹۷/۰۹/۰۶ کار گروه مرکزی رفع تداخلات ، موضوع ماده ۸ آئین نامه اجرایی تبصره ۳ الحاقی به ماده ۹ قانونی افزایش بهره وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی موضوع ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور جهت بهره برداری و اقدام لازم ارسال می گردد.

محمد محمدنیا احمدی

دبیر کار گروه مرکزی رفع تداخلات

رونوشت به:

جناب آقای صعید معاون محترم سازمان ثبت اسناد و املاک کشور به انضمام یک نسخه مصوبه کار گروه مرکزی برای استحضار

جناب آقای منصور معاون محترم حفاظت و امور اراضی سازمان جنگلها ، مراتع و آبخیز داری کشور به انضمام یک نسخه مصوبه کار گروه مرکزی برای استحضار

سرکار خانم دادگر مدیر کل محترم اموال دولتی و اوراق بهادار وزارت امور اقتصادی و دارایی باانضمام یک نسخه مصوبه کار گروه مرکزی برای استحضار

سرکار خانم مصر سرپرست محترم دفتر امور حقوقی وزارت جهاد کشاورزی به انضمام یک نسخه مصوبه کار گروه مرکزی برای استحضار

جناب آقای امیر حیدری معاون محترم توسعه و ساماندهی اراضی جهت اطلاع و اقدام لازم

جناب آقای خصرئی مدیر کل محترم دفتر حقوقی سازمان امور اراضی جهت استحضار و بهره برداری

جناب آقای محمد نیا احمدی دبیر محترم کار گروه مرکزی رفع تداخلات جهت اطلاع و اقدام لازم

جناب آقای نیازی مدیر کل محترم مهندسی و حدنگاری اراضی کشاورزی (کاداستر) جهت اطلاع و اقدام لازم

جناب آقای خسروی مدیر محترم امور اراضی استان گلستان جهت اطلاع و اقدام لازم

باسمه تعالی

صور تجلسه کار گروه موضوع ماده ۸ آئین نامه اجرائی ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید

۱- عنوان جلسه: کار گروه مرکزی رفع تداخلات ۲- تاریخ: ۹۷/۰۹/۰۶
۳- موضوع: بررسی و تعیین تکلیف رفع تداخل پلاک‌های خالصه ۱۶ الی ۲۱ و ۲۲ الی ۲۵ اصلی شهرستان بندر گز استان گلستان
۵- مکان: سالن جلسات سازمان امور اراضی کشور
۶- اعضای کار گروه:
۱- علیرضا اورنگی ۲- حسین سعید زرنندی ۳- مسعود منصور ۴- فاطمه دادگر ۵- مهری مصر
پیرو دعوتنامه شماره ۵۳/۰۳۵/۳۴۵۷۰۳ مورخ ۹۷/۰۷/۲۲ و ۵۳/۰۳۵/۳۴۸۹۱۸ مورخ ۹۷/۰۸/۲۸ جلسه بررسی اجرای رفع تداخلات و بررسی و تعیین تکلیف پرونده رفع تداخل پلاک‌های خالصه ۱۶ الی ۲۵ بندر گز در تاریخ ۹۷/۰۹/۰۶ با حضور کلیه اعضای کار گروه موضوع ماده ۸ آئین نامه تبصره ۳ الحاقی ماده ۹ قانون افزایش بهره‌وری موضوع ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید و مدیر کل محترم منابع طبیعی و آبخیز داری استان گلستان، مدیر کل محترم ثبت اسناد و املاک استان گلستان و مدیر محترم امور اراضی استان گلستان در سالن جلسات سازمان امور اراضی کشور، تشکیل گردید: ابتدا جناب آقای محمدرضا احمدی مدیر کل محترم دفتر ساماندهی و تعیین تکلیف اراضی ضمن عرض خوشامدگویی به حاضرین نسبت به طرح موضوع اقدام و در ادامه جناب آقای خسروی مدیر امور اراضی استان گلستان گزارشی از اقدامات و سوابق و مستندات پرونده را به شرح ذیل به اعضا کار گروه ارائه دادند: بر اساس آخرین گردش ثبتی اعلام شده توسط اداره ثبت اسناد و املاک شهرستان بندر گز به شماره ۷۴۲۴۱ مورخه ۹۷/۵/۲۴، برای شش دانگ پلاک‌های اصلی به شماره (۱۶-۱۷-۱۹-۲۰-۲۳-۲۴- و ۱۸-۲۱-۲۲- ۲۵) توسط بنگاه خالصه اظهار نامه ثبتی تکمیل و تحدید حدود بعمل آمده و بعنوان اراضی خالصه در سال ۱۳۴۰ به مالکیت وزارت کشاورزی (دولت) در آمده و سپس بخشی از این اراضی در اجرای مرحله اول اصلاحات ارضی این املاک مشمول قانون مذکور شده و به زارعین صاحب نسق واگذار گردیده و برخی اسناد انتقالی به زارعین در دفتر خانه شماره ۸ حوزه ثبت گرگان صادر شده است و از طرفی برای تعدادی از پلاک‌ها در اجرای قانون اراضی مستحدث ساحلی سال ۱۳۵۴ سند مالکیت بنام دولت بنماینده سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیز داری کشور صادر شده است. پس از ارائه گزارش‌های فوق الذکر و بحث و تبادل نظر اعضا کار گروه مقرر نمودند ابهامات استان به شرح ذیل پاسخ داده شود: ۱- اداره کل منابع طبیعی و آبخیز داری استان نسبت به تعیین و پیاده سازی حریم قانونی دریا با استفاده از تفسیر عکس‌های هوایی دهه ۴۰ نسبت به پلاک‌های ۱۶ الی ۲۵ اصلی اقدام و به عنوان حریم بنام دولت به

نماینده گی سازمان جنگلها و مراتع تثبیت مالکیت نماید و باقیمانده پلاک های مذکور بعنوان اراضی خالصه (باتوجه به تقدم اقدامات بنگاه خالصجات و طی تشریفات ثبتی اراضی موصوف بعنوان خالصه دولتی) و با رعایت تبصره ۱ ماده ۳ قانون اراضی مستحدث ساحلی مبنای اقدامات بعدی قرار گیرد.

۲- پس از انجام مرحله بند ۱، مدیریت امور اراضی نقشه اراضی که بعنوان اراضی خالصه مطابق قانون به زارعین و بهره برداران از اراضی خالصه پلاکهای فوق در اجرای مرحله اول اصلاحات ارضی واگذار شده را تهیه و به کمیسیون استان ارائه تا پس از تصمیم کمیسیون در خصوص اراضی واگذار شده به اشخاص و کسر آن از مساحت پلاک، باقی مانده اراضی هریک از پلاک ها بعنوان اراضی دولتی (خالصه) بنام دولت تثبیت و اسناد مالکیت آن به نمایندگی سازمان جنگلها، مراتع و آبخیز داری کشور صادر گردد.

نام و نام خانوادگی عضو	سمت	امضاء
علیرضا اورنگی	رئیس سازمان امور اراضی کشور و رئیس کارگروه مرکزی	
حسین صعید زرنندی	معاون امور املاک، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور	
مسعود منصور	معاون حفاظت و امور اراضی سازمان جنگلها، مراتع و آبخیز داری	
فاطمه دادگر	مدیر کل اموال دولتی وزارت امور اقتصادی و دارائی	
مهری مصر	سرپرست دفتر حقوقی وزارت جهاد کشاورزی	

شماره: ۵۳/۰۳۵/۳۵۲۴۷۸

تاریخ: ۱۳۹۷/۱۰/۴

پیوست: ندارد

بسمه تعالی
همه با هم حافظ زمین باشیم

جناب آقای شهبازی

رییس سازمان جهاد کشاورزی استان کرمانشاه

سلام علیکم

با احترام، عطف به نامه شماره ۹۶/۱۴۷۲۲۸۸ مورخ ۹۷/۹/۲۰ مدیریت محترم امور اراضی آن سازمان با موضوع ارسال گزارش پلاک ۱۰۶ فرعی از یک اصلی قریه بوسان جار شهرستان جوانرود و در خواست طرح پرونده مذکور در کارگروه مرکزی رفع تداخلات، در اجرای بند ۲ قسمت ۳-۸ از ماده ۸ شیوه نامه اصلاحی رفع تداخلات ناشی از مقررات موازی، به پیوست مصوبه جلسه مورخ ۹۷/۹/۲۰ کارگروه مرکزی در خصوص پلاک مورد نظر جهت بهره برداری و اقدام لازم ارسال می گردد..

محمد محمدنیا احمدی

دبیر کار گروه مرکزی رفع تداخلات

رونوشت به:

جناب آقای اورنگی رییس محترم سازمان امور اراضی کشور برای استحضار
جناب آقای صعید معاون محترم سازمان ثبت اسناد و املاک کشور بانضمام نسخه ای از مصوبه صدر الذکر برای استحضار و ابلاغ به دستگاههای استانی
جناب آقای منصور معاون محترم حفاظت و امور اراضی سازمان جنگلها، مراتع و آبخیزداری کشور بانضمام نسخه ای از مصوبه صدر الذکر برای استحضار و ابلاغ به دستگاههای استانی
سرکار خانم دادگر مدیر کل محترم اموال دولتی و اوراق بهادار وزارت امور اقتصادی و دارایی بانضمام نسخه ای از مصوبه صدر الذکر برای استحضار و ابلاغ به دستگاههای استانی
جناب آقای امیر حیدری معاون محترم توسعه و ساماندهی اراضی برای استحضار
جناب آقای خصرئی مدیر کل محترم دفتر حقوقی سازمان امور اراضی برای استحضار
جناب آقای نیازی مدیر کل محترم مهندسی و حدنگاری اراضی کشاورزی (کاداستر) برای استحضار
جناب آقای پرنوره مدیر محترم امور اراضی استان کرمانشاه بازگشت بنامه فوق اشاره جهت بهره برداری، اقدام لازم و ارائه گزارش از اقدامات صورت گرفته در اسرع وقت

باسمه تعالی

صور تجلسه کار گروه موضوع ماده ۸ آیین نامه اجرائی ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید

۱- عنوان جلسه: کار گروه مرکزی رفع تداخلات ۲- تاریخ: ۹۷/۰۹/۲۰
۳- موضوع: بررسی و تعیین تکلیف پرونده تداخلات پلاک ۱۰۶ اصلی بوسان جار از توابع استان کرمانشاه
۵- مکان: سالن جلسات سازمان امور اراضی کشور
۶- اعضای کار گروه:
۱- علیرضا اورنگی ۲- حسین صعید زرنندی ۳- مسعود منصور ۴- فاطمه دادگر ۵- محمد حججی
پیرو دعوتنامه شماره ۵۳/۰۳۵/۳۵۰۷۰۱ مورخ ۹۷/۹/۱۷ جلسه بررسی اجرای رفع تداخلات و تعیین تکلیف پرونده پلاک ثبتی ۱۰۶- اصلی شهرستان جوانرود موسوم به بوسان جار از توابع استان کرمانشاه در تاریخ ۹۷/۹/۲۰ با حضور کلیه اعضای کارگروه مرکزی موضوع ماده ۸ آیین نامه اجرائی تبصره (۳) الحاقی ماده ۹ قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی موضوع ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید و رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور با حضور مدیر امور اراضی و معاون حفاظت اداره کل منابع طبیعی و آبخیز داری استان در محل سازمان امور اراضی کشور تشکیل گردید: ابتدا جناب آقای محمد نیا احمدی دبیر محترم کارگروه مرکزی نسبت به طرح موضوع و ارائه توضیحات در خصوص پرونده پلاک مذکور اقدام و سپس آقایان پرنوره و عسگری مدیر امور اراضی و معاون حفاظت منابع طبیعی استان توضیحاتی مبسوط در خصوص اقدامات صورت گرفته در پلاک مورد بحث را بشرح ذیل ارائه نمودند: براساس سوابق اجرایی پلاک ۱۰۶- اصلی بوسان جار شش دانگ مشمول مرحله سوم اجرای قانون اصلاحات ارضی گردیده و در همین راستا کلیه اراضی مذکور (اعم از دایر و بایر) در اجرای قانون به زارعین صاحب نسق منتقل شده است. همچنین اداره مسکن و شهرسازی در سال ۱۳۸۴ اقدام به موات نمودن قسمتی از اراضی مذکور در اجرای ماده ۱۲ قانون زمین شهری نموده که اراضی مذکور براساس اعتراض تعدادی از زارعین در محاکم قضایی ابطال و به زارعین عودت می‌گردد، پس از آن اداره منابع طبیعی و آبخیز داری شهرستان در سال ۱۳۹۳ در اجرای ماده یک قانون ملی شدن جنگلها اقدام به اجرای مقررات ملی نموده و در همین راستا زمین مذکور را که توسط زارعین اجرای مقررات مسکن و شهرسازی در آن ابطال گردیده بود را ملی و در سال ۱۳۹۴ اجرای ماده ۱۰ قانون زمین شهری و برابر برگ تشخیص صادره و قبل از اخذ سند مالکیت با توجه به اینکه در حریم شهر جوانرود واقع گردیده به اداره مسکن و شهرسازی تحویل می‌نماید و در حال حاضر بدلیل تداخل اجرای مقررات موازی، موضوع در کمیسیون رفع تداخلات استان مطرح و کمیسیون مزبور بدلیل وجود ابهامات در خواست طرح و رسیدگی در کارگروه مرکزی را نموده است. پس از استماع گزارشات مار الذکر و تبادل نظر، اعضای محترم کارگروه مرکزی پاسخ ابهامات استان را بشرح ذیل مصوب نمودند:

از آنجائیکه قسمتی از اراضی موضوع تداخل توسط اداره منابع طبیعی و آبخیز داری قبلا در اجرای ماده ۱۰ قانون زمین شهری و ماده ۲۰ آیین نامه آن تحویل گردیده است ، لذا با توجه به بند ۴ مصوبات جلسه مورخ ۹۷/۸/۲ کارگروه مرکزی موضوع نامه شماره ۵۳/۰۲۰/۳۴۹۰۸۷ مورخ ۹۷/۸/۲۹ ریاست محترم سازمان امور اراضی کشور ضمن هماهنگی با سازمان مسکن و شهرسازی آن قسمت از اراضی مذکور که برابر برگ تشخیص ، ملی و به اداره مزبور تحویل گردیده است ، و در حال حاضر در اختیار زارعین و یا معترضین بوده و در عکسهای هوایی مقارن اجرای قانون اصلاحات ارضی دایر / بایر تشخیص داده شده است ، موضوع از مصادیق رفع تداخل اجرای مقررات موازی می‌باشد و کمیسیون استان در صورت هماهنگی و درخواست سازمان مذکور موظف به طرح در کمیسیون با اولویت اراضی واقع در حریم می‌باشد و آنچه در محدوده شهر واقع شده ابتدا با اداره کل شهرسازی استان برای تفاهم با زارعین صاحب نسق هماهنگی در اینصورت در کمیسیون مطرح و در غیر اینصورت زارعین جهت اقدامات قضایی راهنمایی شوند.

نام و نام خانوادگی عضو	سمت	امضاء
علیرضا اورنگی	رئیس سازمان امور اراضی کشور و رئیس کارگروه مرکزی	
حسین سعید زرنندی	معاون امور املاک، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور	
مسعود منصور	معاون حفاظت و امور اراضی سازمان جنگلها، مراتع و آبخیز داری	
فاطمه دادگر	مدیر کل اموال دولتی وزارت امور اقتصادی و دارائی	
محمد حججی	سرپرست دفتر حقوقی وزارت جهاد کشاورزی	

شماره: ۵۳/۰۳۵/۳۵۲۴۸۰

تاریخ: ۱۳۹۷/۱۰/۴

پیوست: ندارد

بسمه تعالی

همه با هم حافظ زمین باشیم

رییس محترم سازمان جهاد کشاورزی استان ...

سلام علیکم

با احترام، در اجرای بند ۲ قسمت ۳-۸ از ماده ۸ شیوه نامه اصلاحی رفع تداخلات ناشی از قوانین و مقررات موازی به پیوست مصوبات جلسه مورخ ۹۷/۰۹/۰۷ کار گروه مرکزی رفع تداخلات، موضوع ماده ۸ آئین نامه اجرایی تبصره (۳) الحاقی به ماده (۹) قانون افزایش بهره وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی موضوع ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور در خصوص بررسی ابهامات و پاسخگویی به سوالات مطروحه توسط استانها که در محل سازمان جهاد کشاورزی استان آذربایجان غربی تشکیل گردید جهت بهره برداری و اقدام لازم ارسال می گردد.

محمد محمدنیا احمدی

دبیر کار گروه مرکزی رفع تداخلات

رونوشت به:

جناب آقای اورنگی رییس محترم سازمان امور اراضی کشور برای استحضار
جناب آقای صعید معاون محترم سازمان ثبت اسناد و املاک کشور بانضمام نسخه ای از مصوبه صدر الذکر برای استحضار و ابلاغ به دستگاههای استانی
جناب آقای منصور معاون محترم حفاظت و امور اراضی سازمان جنگلها، مراتع و آبخیزداری کشور بانضمام از مصوبه صدر الذکر برای استحضار و ابلاغ به دستگاههای استانی
سرکار خانم دادگر مدیر کل محترم اموال دولتی و اوراق بهادار وزارت امور اقتصادی و دارایی بانضمام نسخه ای از مصوبه صدر الذکر برای استحضار و ابلاغ به دستگاههای استانی
سرکار خانم مصر سرپرست محترم دفتر امور حقوقی وزارت جهاد کشاورزی بانضمام نسخه ای از مصوبه صدر الذکر برای استحضار و ابلاغ به دستگاههای استانی
جناب آقای امیر حیدری معاون محترم توسعه و ساماندهی اراضی جهت استحضار و بهره برداری

جناب آقای خصرئی مدیر کل محترم دفتر حقوقی سازمان امور اراضی جهت استحضار و بهره برداری
جناب آقای نیازی مدیر کل محترم مهندسی و حدنگاری اراضی کشاورزی (کاداستر) جهت استحضار و بهره برداری
مدیر محترم امور اراضی استان جهت و اقدام لازم

باسمه تعالی

صور تجلسه کار گروه موضوع ماده ۸ آئین نامه اجرائی ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید

۱- عنوان جلسه: کار گروه مرکزی رفع تداخلات ۲- تاریخ: ۱۳۹۷/۰۹/۰۷		
۳- موضوع: پاسخگویی به سوالات و ابهامات استان‌های آذربایجان غربی، آذربایجان شرقی، اردبیل، کردستان و زنجان		
۵- مکان: سالن جلسات سازمان جهاد کشاورزی استان آذربایجان غربی		
۶- اعضای کار گروه:		
۱- علیرضا اورنگی ۲- حسین صعیب زرنندی ۳- مسعود منصور ۴- فاطمه دادگر ۵- مهری مصر		
پیرو دعوتنامه شماره ۵۳/۰۳۵/۳۴۹۱۸۰ مورخ ۹۷/۰۸/۳۰ جلسه هماهنگی اجرای رفع تداخلات و پاسخگویی به سوالات و ابهامات استانها در تاریخ ۹۷/۰۹/۰۷ با حضور کلیه اعضای کار گروه موضوع ماده ۸ آئین نامه تبصره ۳ الحاقی ماده ۹ قانون افزایش بهره‌وری موضوع ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید و روسای سازمان‌های جهاد کشاورزی، مدیران کل منابع طبیعی، مدیران کل ثبت اسناد و املاک و مدیران امور اراضی استان‌های آذربایجان غربی، آذربایجان شرقی، اردبیل، کردستان و زنجان در سالن جلسات سازمان جهاد کشاورزی استان آذربایجان غربی تشکیل گردید: ابتدا جناب آقای مهندس کریم‌زاده رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان آذربایجان غربی ضمن خوشامدگویی به اعضای محترم کار گروه و سایر مدعوین به ارائه سیمای کشاورزی استان مذکور پرداخت. در ادامه جلسه جناب آقای اورنگی رئیس محترم سازمان امور اراضی کشور و رئیس کار گروه مرکزی رفع تداخلات با توجه به تاکیدات وزیر محترم جهاد کشاورزی به اهمیت اجرای ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید پرداخته و از اعضای کمیسیون‌های رفع تداخلات استان‌های حاضر در جلسه درخواست نمودند با تلاش وجدیت مضاعف نسبت به تعیین تکلیف هر چه زودتر پرونده‌های پلاک‌های دارای تداخل اقدام نمایند. در ادامه جلسه اعضای محترم کمیسیون‌های رفع تداخل استانهای حاضر در جلسه به طرح سوالات و ابهامات خود در خصوص اجرای مقررات رفع تداخل ناشی از اجرای مقررات موازی پرداختند که سوالات مطرح شده در این جلسه و همچنین سوالات واصله به دبیرخانه کار گروه مرکزی رفع تداخلات از سایر استان‌ها و پاسخ‌های لازم به شرح ذیل اعلام گردید.		
ردیف	سوالات استان‌ها	نظریه کار گروه مرکزی
۱	آیا کمیسیون رفع تداخلات استان صلاحیت ورود به اراضی دارای تداخل ناشی از اجرای مقررات موازی در عرصه‌های داخل در	در صورتیکه عرصه همچنان در نمایندگی وزرات جهاد کشاورزی (سازمان جنگل‌ها مراتع و آبخیزداری کشور) باشد منعی ندارد. ولی در سایر موارد در صورت ارجاع از سوی بنیاد مسکن انقلاب

	محدوده طرح هادی روستا و تعیین تکلیف اراضی مذکور را دارا می‌باشد؟	اسلامی موضوع قابل رسیدگی در کارگروه‌های شهرستان و کمیسیون استان می‌باشد.
۲	کمیسیون رفع تداخلات استان‌ها در مواجهه با آراء قضایی چگونه تصمیم‌گیری می‌نماید؟	به استناد بند ۶-۷ شیوه نامه اصلاحی رفع تداخلات، آراء کیفری و احکامی که در خصوص ماهیت اراضی صادر نشده باشد مانعی برای رسیدگی در کمیسیون رفع تداخلات استان‌ها نمی‌باشد. و تنها آراء حقوقی صادره از مراجع قضایی در صورتی که در خصوص ماهیت عرصه اراضی دارای تداخل صادر گردیده شده باشد، مطابق آخرین رای صادره عمل خواهد شد.
۳	نحوه تشخیص آراء شکلی و یا ماهیتی صادره از محاکم قضایی چگونه می‌باشد؟	موضوع می‌بایست توسط کارشناسان حقوقی عضو در کارگروه‌های شهرستان و کمیسیون استانی رفع تداخل مورد بررسی و تعیین تکلیف قرار گیرد. لذا در صورت وجود ابهام موضوع در کمیسیون رفع تداخل استان مطرح و به استناد تصمیم کمیسیون استان اقدام گردد. در صورت عدم تعیین تکلیف موضوع در کمیسیون استان موضوع به همراه گزارش مفصلی از پرونده و آراء صادره به کارگروه مرکزی رفع تداخل مستقر در سازمان امور اراضی ارسال و با تصمیم کارگروه مذکور تعیین تکلیف خواهد گردید.
۵	نحوه اقدام کمیسیون استان در خصوص اراضی واگذاری کمیسیون‌های ماده ۲ و ۲۱ دستورالعمل واگذاری و یا شورای هیات که در نقشه اجرای مقررات منابع طبیعی ملی می‌باشند چگونه است؟	با عنایت به اینکه واگذاری اراضی ملی و دولتی موجبات ایجاد حق مکتسبه ای برای واگذارشوندگان می‌باشد، لذا در تصمیم‌گیری‌های کمیسیون رفع تداخل و در نقشه اصلاحی می‌بایست به عنوان اراضی ملی تعیین گردند.
۶	نحوه تصمیم‌گیری کمیسیون استان در خصوص اراضی در پلاک که سابقه صدور سند در اجرای مواد ۱۴۷ و ۱۴۸ قانون ثبت را دارا می‌باشند چگونه است؟	اگر اراضی مبحث ۷ در نقشه اجرای مقررات امور اراضی به عنوان اراضی دایر و بایر تعیین شده اند در نقشه تجمیعی و بر اساس تداخل حاصل شده و مرحله اجرای مقررات اصطلاحات اراضی و به استناد ماده ۷ شیوه نامه اصلاحی تصمیمات مقتضی اتخاذ خواهد

		گردید. در واقع اسناد صادره در اجرای مواد ۱۴۷ و ۱۴۸ قانون ثبت مانعی برای تعیین تکلیف تداخل اراضی مشمول قانون ملی شدن و سایر مقررات نمی باشد.
۷	در پلاک هایی که نقشه اجرای مقررات منابع طبیعی وجود ندارد نحوه اقدام چگونه است؟	در صورتی که در پلاک عملیات تشخیص انجام شده است و تنها نقشه تهیه نشده و یا کروکی اجرای مقررات منابع طبیعی در پرونده وجود دارد در زمان رسیدگی در کارگروه های شهرستانی و همزمان با تهیه نقشه تجمیعی نقشه اجرای مقررات منابع طبیعی نیز تهیه می گردد. در صورتی که عملیات تشخیص در پلاک صورت نگرفته لذا قوانین موازی اجراء نشده است که تداخلی وجود داشته باشد. در این صورت قبل از انجام عملیات تشخیص اداره منابع طبیعی شهرستان می بایست با هماهنگی امور اراضی و اخذ مدارک و مستندات اجرای مقررات اصلاحات ارضی و سایر مقررات نسبت به تشخیص ملی و مستثنیات اقدام خواهد نمود.
۸	در زمان رفع تداخل نحوه برخورد با زارعینی که بیش از نسق اجرای مقررات اصلاحات ارضی زمین در اختیار دارند چگونه است؟	در زمان رفع تداخل تنها در خصوص تثبیت اراضی ملی، دولتی و غیر ملی پلاک وفق بند ۷ شیوه نامه تصمیم گیری خواهد شد. نحوه برخورد با زارعینی که بیش از نسق در اختیار دارند با کمیسیون رفع تداخل نمی باشد و پس از رفع تداخل می بایست بر اساس قوانین و مقررات مربوطه تعیین تکلیف گردد.
۹	در صورت اختلاف در حدود پلاک نحوه اقدام کمیسیون رفع تداخل چگونه است؟	در حدودات پلاک کمیسیون تابع اعلام نظر اداره ثبت اسناد و املاک است. در صورت وجود گپ و یا تداخل در حدودات پلاک با هماهنگی که با ادارات ثبت اسناد و املاک انجام خواهد پذیرفت حد پلاک اصلاح خواهد شد.

۱۰	امکان حضور افراد جایگزین اعضاء اصلی در کمیسیون‌های استانی رفع تداخل در جلسات مذکور می‌باشد؟	با عنایت به تبصره ۱ بند ۳-۶ ماده ۶ شیوه نامه اصلاحی ماده ۸ آئین نامه اجرایی ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقاء نظام مالی کشور حضور اعضاء قائم به شخص می‌باشد.																		
۱۱	نحوه پرداخت حق الزحمه اعضاء کارگروه‌های شهرستانی، و کمیسیون رفع تداخلات استان چگونه است؟	دستور العمل نحوه پرداخت حق الزحمه اعضای کارگروه‌های شهرستانی، کمیسیون استان و کارگروه مرکزی در دست تهیه است. که متعاقبا ابلاغ خواهد شد.																		
<table border="1"> <thead> <tr> <th>نام و نام خانوادگی عضو</th><th>سمت</th><th>امضاء</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>علیرضا اورنگی</td><td>رئیس سازمان امور اراضی کشور و رئیس کارگروه مرکزی</td><td></td></tr> <tr> <td>حسین صعید زرنندی</td><td>معاون امور املاک، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور</td><td></td></tr> <tr> <td>مسعود منصور</td><td>معاون حفاظت و امور اراضی سازمان جنگلها، مراتع و آبخیز داری</td><td></td></tr> <tr> <td>فاطمه دادگر</td><td>مدیر کل اموال دولتی وزارت امور اقتصادی و دارایی</td><td></td></tr> <tr> <td>مهری مصر</td><td>سرپرست دفتر حقوقی وزارت جهاد کشاورزی</td><td></td></tr> </tbody> </table>			نام و نام خانوادگی عضو	سمت	امضاء	علیرضا اورنگی	رئیس سازمان امور اراضی کشور و رئیس کارگروه مرکزی		حسین صعید زرنندی	معاون امور املاک، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور		مسعود منصور	معاون حفاظت و امور اراضی سازمان جنگلها، مراتع و آبخیز داری		فاطمه دادگر	مدیر کل اموال دولتی وزارت امور اقتصادی و دارایی		مهری مصر	سرپرست دفتر حقوقی وزارت جهاد کشاورزی	
نام و نام خانوادگی عضو	سمت	امضاء																		
علیرضا اورنگی	رئیس سازمان امور اراضی کشور و رئیس کارگروه مرکزی																			
حسین صعید زرنندی	معاون امور املاک، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور																			
مسعود منصور	معاون حفاظت و امور اراضی سازمان جنگلها، مراتع و آبخیز داری																			
فاطمه دادگر	مدیر کل اموال دولتی وزارت امور اقتصادی و دارایی																			
مهری مصر	سرپرست دفتر حقوقی وزارت جهاد کشاورزی																			

شماره: ۵۳/۰۳۵/ ۳۵۳۶۵۸

تاریخ: ۱۳۹۷/۱۰/۱۶

پیوست: ندارد

بسمه تعالی

همه با هم حافظ زمین باشیم

رییس محترم سازمان جهاد کشاورزی استان ...

سلام علیکم

با احترام، در اجرای بند ۲ قسمت ۳-۸ از ماده ۸ شیوه نامه اصلاحی رفع تداخلات ناشی از مقررات موازی ، به پیوست مصوبات جلسه مورخه ۹۷/۰۹/۲۶ کارگروه مرکزی رفع تداخلات، موضوع ماده ۸ آئین نامه اجرایی تبصره (۳) الحاقی به ماده (۹) قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی موضوع ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور در خصوص بررسی ابهامات و پاسخگویی به سؤالات مطروحه توسط استان‌ها که در محل سازمان امور اراضی کشور تشکیل گردید، جهت بهره برداری و اقدام لازم ارسال می‌گردد.

محمد محمدنیا احمدی

دبیر کار گروه مرکزی رفع تداخلات

رونوشت به:

جناب آقای اورنگی رییس محترم سازمان امور اراضی کشور برای استحضار
 جناب آقای صعید معاون محترم سازمان ثبت اسناد و املاک کشور به انضمام نسخه ای از مصوبه مار الذکر برای استحضار و ابلاغ به دستگاههای استانی
 جناب آقای منصور معاون محترم حفاظت و امور اراضی سازمان جنگلها ، مراتع و آبخیز داری کشور به انضمام نسخه ای از مصوبه مار الذکر برای استحضار و ابلاغ به دستگاههای استانی
 سرکار خانم دادگر مدیر کل محترم اموال دولتی و اوراق بهادار وزارت امور اقتصادی و دارائی به انضمام نسخه ای از مصوبه مار الذکر برای استحضار و ابلاغ به دستگاههای استانی
 سرکار خانم مصر سرپرست محترم دفتر امور حقوقی وزارت جهاد کشاورزی به انضمام نسخه ای از مصوبه مار الذکر برای استحضار و ابلاغ به دستگاههای استانی
 جناب آقای امیر حیدری معاون محترم توسعه و ساماندهی اراضی جهت استحضار و بهره برداری
 جناب آقای خصرئی مدیر کل محترم دفتر حقوقی سازمان امور اراضی جهت استحضار و بهره برداری
 جناب آقای نیازی مدیر کل محترم مهندسی و حدنگاری اراضی کشاورزی (کاداستر) جهت استحضار و بهره برداری
 مدیریت امور اراضی استان ... جهت استحضار و اقدام لازم

باسمه تعالی

صور تجلسه کار گروه موضوع ماده ۸ آیین نامه اجرائی ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید

۱- عنوان جلسه: کار گروه مرکزی رفع تداخلات ۲- تاریخ: ۱۳۹۷/۰۹/۲۶		
۳- موضوع: پاسخگویی به سوالات و ابهامات استان‌های تهران، البرز، سمنان، گیلان و مازندران		
۵- مکان: سالن جلسات سازمان امور اراضی کشور		
۶- اعضای کار گروه:		
۱- علیرضا اورنگی ۲- حسین صعید زرنندی ۳- مسعود منصور ۴- فاطمه دادگر ۵- مهری مصر		
پیرو دعوتنامه شماره ۵۳/۰۳۵/۳۵۳۵۰۷۰۲ مورخ ۹۷/۰۹/۱۷ جلسه هماهنگی اجرای رفع تداخلات و پاسخگویی به سوالات و ابهامات استانها در تاریخ ۹۷/۰۹/۲۶ با حضور کلیه اعضای کار گروه موضوع ماده ۸ آیین نامه تبصره ۳ الحاقی ماده ۹ قانون افزایش بهره وری موضوع ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید و روسای سازمان جهاد کشاورزی، مدیران کل منابع طبیعی، مدیران کل منابع طبیعی، مدیران کل ثبت اسناد و املاک و مدیران امور اراضی استان‌های تهران، البرز، سمنان، گیلان و مازندران در سالن جلسات سازمان امور اراضی کشور، تشکیل گردید: ابتدا جناب آقای مهندس محمدنیا احمدی مدیر کل دفتر ساماندهی و تعیین تکلیف اراضی سازمان امور اراضی کشور ضمن خوشامدگویی به اعضای محترم کار گروه و سایر مدعوین به گزارش اقدامات صورت گرفته اعضاء کمیسیون‌های رفع تداخل حاضر در جلسه پرداخت. در ادامه جلسه جناب آقای مهندس اورنگی رئیس محترم سازمان امور اراضی کشور و رئیس کار گروه مرکزی رفع تداخلات با توجه به تاکیدات وزیر محترم جهاد کشاورزی به اهمیت اجرای ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید پرداخته و از اعضاء کمیسیون‌های رفع تداخلات استان‌های حاضر در جلسه درخواست نمودند با تلاش و جدیت مضاعف نسبت به تعیین تکلیف هر چه سریعتر پرونده پلاک‌های دارای تداخل اقدام نمایند. در ادامه اعضاء محترم کمیسیون‌های رفع تداخل استانهای حاضر در جلسه به طرح سوالات و ابهامات خود در خصوص اجرای مقررات رفع تداخل ناشی از اجرای مقررات موازی پرداختند که سوالات مطرح شده در این جلسه و همچنین سوالات واصله به دبیرخانه کار گروه مرکزی رفع تداخلات از سایر استان‌ها و پاسخ‌های لازم به شرح ذیل اعلام گردید.		
ردیف	سوالات استان‌ها	نظریه کار گروه مرکزی
۱	آیا نقشه تجمیعی تهیه شده توسط کار گروه شهرستانی رفع تداخل نیاز به امضاء کلیه اعضاء کار گروه شهرستانی رفع تداخل دارد؟	از آنجائیکه نقشه تجمیعی از مجموع نقشه اجرای مقررات منابع طبیعی تحویلی توسط ادارات منابع طبیعی شهرستان و نقشه اجرای مقررات امور اراضی تحویلی مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان تهیه می‌گردد و همچنین توجه به این

		نکته که نقشه تجمیعی تهیه شده توسط کارگروه شهرستانی رفع تداخلات نقشه پیشنهادی بدون اتخاذ تصمیم و تعیین تکلیف در خصوص عرصه مذکور می باشد لذا همه اعضاء کارگروه شهرستان می بایست نسبت به امضاء نقشه تجمیعی اقدام نمایند.
۲	نحوه اقدام ادارات منابع طبیعی در تحویل نقشه های اجرای مقررات منابع طبیعی به دبیرخانه کارگروه شهرستانی رفع تداخل چگونه است؟	در صورتی که نقشه اجرای مقررات منابع طبیعی پلاک سابقا کاداستر شده باشد، ادارات منابع طبیعی می بایست بلافاصله پس از درخواست در اختیار قرار دهد. در صورتی که نقشه اجرای مقررات ملی شدن کاداستر نشده باشد شرکت نقشه بردار مدیریت جهاد کشاورزی مبادرت به کاداستر نمودن نقشه منابع طبیعی براساس دستور العمل کاداستر سازمان جنگل ها مراتع و آبخیز داری ، می نماید و از زمان تحویل نقشه کاداستر شده به ادارات منابع طبیعی آن ادارات حداکثر یکماه مهلت دارند نقشه مذکور را بررسی و نتیجه را به دبیرخانه کارگروه شهرستانی رفع تداخل ارسال نمایند.
۳	آیا می بایست برای تشخیص اراضی بایر در اجرای مقررات اصلاحات ارضی و یا تعیین اراضی بایر در نقشه اجرای مقررات امور اراضی حتما در پرونده اجرای مقررات اصلاحات ارضی واژه بایر ذکر شده باشد؟	در املاک مشمول مرحله اول اجرای مقررات اصلاحات ارضی به نسبتی از پلاک که مشمول اجرای مقررات اصلاحات ارضی شده است (شش دانگ و غیر آن) در نقشه اجرای مقررات اصلاحات ارضی می بایست اراضی دایر و بایر (در صورت وجود) مشخص گردد. در سایر مراحل اجرای مقررات اصطلاحات ارضی عدم ذکر بایر در پرونده مانعی برای این امر نمی باشد.

۵	آیا برای ارجاع پرونده به کمیسیون رفع تداخل استان ضرورتی مبنی بر ورود اطلاعات اسناد مالکیت اراضی ملی قبل از ارجاع به کمیسیون مذکور توسط ادارات منابع طبیعی در سامانه سادا وزارت اقتصاد و دارایی وجود دارد؟	براساس توافق سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور با اداره کل اموال دولتی وزارت امور اقتصاد و دارایی، ورود اطلاعات انفال به سامانه سادا به صورت تدریجی و توافقی انجام می‌شود و از آنجائیکه به دلیل وسعت و تعداد زیاد پلاک اراضی ملی این امر زمان زیادی را مصروف میدارد، لذا عدم ورود اطلاعات اراضی ملی در سامانه سادا مانعی برای اجرای رفع تداخلات نمی‌باشد.
نام و نام خانوادگی عضو		
علیرضا اورنگی	رئیس سازمان امور اراضی کشور و رئیس کارگروه مرکزی	امضاء
حسین صعید زرنندی	معاون امور املاک، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور	
مسعود منصور	معاون حفاظت و امور اراضی سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری	
فاطمه دادگر	مدیر کل اموال دولتی وزارت امور اقتصادی و دارایی	
مهری مصر	سرپرست دفتر حقوقی وزارت جهاد کشاورزی	

شماره: ۵۳/۰۳۵/۳۵۶۹۱۵

تاریخ: ۱۳۹۷/۱۱/۱۵

پیوست: ندارد

بسمه تعالی

همه با هم حافظ زمین باشیم

رییس محترم سازمان جهاد کشاورزی استان ...

سلام علیکم

با احترام، در اجرای بند ۲ قسمت ۳-۸ از ماده ۸ شیوه نامه اصلاحی رفع تداخلات ناشی از مقررات موازی ، به پیوست مصوبات جلسه مورخه ۹۷/۱۰/۲۵ کارگروه مرکزی رفع تداخلات ، موضوع ماده ۸ آئین نامه اجرایی تبصره ۳ الحاقی به ماده ۹ قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی موضوع ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور در خصوص بررسی ابهامات و پاسخگویی به سؤالات مطروحه توسط استانها جهت بهره برداری و اقدام لازم ارسال می‌گردد.

محمد محمدنیا احمدی

دبیر کار گروه مرکزی رفع تداخلات

رونوشت به:

جناب آقای اورنگی رییس محترم سازمان امور اراضی کشور برای استحضار
 جناب آقای سعید معاون محترم سازمان ثبت اسناد و املاک کشور منضم بتصویر مصوبه فوق الاشاره برای استحضار و ابلاغ به دستگاههای استانی
 جناب آقای منصور معاون محترم حفاظت و امور اراضی سازمان جنگلها ، مراتع و آبخیز داری کشور منضم بتصویر مصوبه فوق الاشاره برای استحضار و ابلاغ به دستگاههای استانی
 سرکار خانم دادگر مدیر کل محترم اموال دولتی و اوراق بهادار وزارت امور اقتصادی و دارائی منضم بتصویر مصوبه فوق الاشاره برای استحضار و ابلاغ به دستگاههای استانی
 سرکار خانم مصر سرپرست محترم دفتر امور حقوقی وزارت جهاد کشاورزی منضم بتصویر مصوبه فوق الاشاره برای استحضار و ابلاغ به دستگاههای استانی

جناب آقای امیر حیدری معاون محترم توسعه و ساماندهی اراضی جهت استحضار

جناب آقای خصرئی مدیر کل محترم دفتر حقوقی سازمان امور اراضی جهت استحضار و بهره برداری

جناب آقای نیازی مدیر کل محترم مهندسی و حدنگاری اراضی کشاورزی (کاداستر) جهت استحضار و بهره برداری

باسمه تعالی

صور تجلسه کار گروه موضوع ماده ۸ آیین نامه اجرائی ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید

۱- عنوان جلسه: کار گروه مرکزی رفع تداخلات ۲- تاریخ: ۹۷/۱۰/۲۵		
۳- موضوع: بررسی ابهامات و سوالات کمیسیون تداخلات استان‌های کشور		
۵- مکان: سالن جلسات سازمان امور اراضی کشور		
۶- اعضای کار گروه:		
۱- علیرضا اورنگی ۲- حسین صعید زرنندی ۳- مسعود منصور ۴- فاطمه دادگر ۵- مهری مصر		
پیرو دعوتنامه شماره ۵۳/۰۳۵/۳۵۴۱۶۳ مورخ ۹۷/۱۰/۱۹ دبیر خانه جلسه هماهنگی اجرای رفع تداخلات جلسه ای در تاریخ ۹۷/۱۰/۲۵ با حضور کلیه اعضای کار گروه موضوع ماده ۸ آیین نامه تبصره ۳ الحاقی ماده ۹ قانون افزایش بهره‌وری موضوع ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر، در سالن جلسات سازمان امور اراضی کشور تشکیل گردید. ابتدا جناب آقای محمدنیا احمدی مدیر کل محترم دفتر ساماندهی و تعیین تکلیف اراضی و دبیر کار گروه ضمن خوشامدگویی اقدام به طرح سوالات و ابهامات کمیسیون‌های استانی بر اساس بند ۲ قسمت ۲-۸ شیوه نامه اصلاحی و ماده ۸ آیین نامه اجرایی شماره ۴۹۶۷۰/ت ۵۲۰۸۳ مورخ ۲۱/۴/۹۴ هیئت محترم وزیران نمود که پس از بررسی و تبادل نظر اعضای محترم به شرح ذیل اتخاذ تصمیم و به تصویب اعضای کار گروه رسید		
ردیف	سوالات استان‌ها	نظریه کار گروه مرکزی
۱	از آنجائیکه کلیه اراضی واگذاری در اجرای قوانین و مقررات مربوط (کمیسیونهای مقرر در قانون و شورای هیئت هفت نفره) اعم از واگذاریهای قطعی سابق و اجاره ای در نقشه‌های اجرای مقررات امور اراضی، ملی و موات جانمایی و برابر شیوه نامه اصلاحی اتخاذ تصمیم می‌گردد، در زمان تهیه نقشه نهایی اینگونه اراضی می‌بایست در محدوده اراضی ملی و موات قرار گیرد یا غیر ملی؟	اولاً: اراضی مورد واگذاری اعم از انتقال قطعی و یا اجاره مشمول رفع تداخل نمی‌گردد. ثانیاً: با توجه به اینکه ماهیت عرصه اینگونه اراضی واگذاری (اجاره و یا قطعی) اصالتاً ملی و یا موات می‌باشد، لذا در زمان تهیه نقشه نهایی توسط کمیسیون استان حسب مورد می‌بایست بعنوان اراضی ملی و یا موات جانمایی گردد.

۲	آیا پس از اتخاذ تصمیم در کمیسیون رفع تداخل استان، نیاز به ابلاغ مصوبات کمیسیون به کلیه ذینفعان، زارعین و سایر اشخاص حقیقی و حقوقی پلاک ثبتی مزبور می باشد؟	با عنایت به بند ۳ ماده ۴ آئین نامه اجرایی ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور، دبیرخانه کمیسیون رفع تداخلات استان مصوبات کمیسیون را به ادارات کل منابع طبیعی آبخیزداری، ثبت اسناد و املاک، ذینفعان و سایر مراجع ذیربط ابلاغ می نماید. ذینفع در اینخصوص عبارت است از اشخاصی که قبل از تصمیم کمیسیون رفع تداخلات استان در دبیرخانه کمیسیون ماده واحده دارای پرونده اعتراض به اجرای مقررات ملی بوده اند لازم است اداره کل منابع طبیعی نتیجه تصمیم کمیسیون رفع تداخلات را در خصوص مورد اعتراض به اطلاع اشخاص مذکور برساند.																		
<table border="1"> <thead> <tr> <th>نام و نام خانوادگی عضو</th><th>سمت</th><th>امضاء</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>علیرضا اورنگی</td><td>رئیس سازمان امور اراضی کشور و رئیس کارگروه مرکزی</td><td></td></tr> <tr> <td>حسین صعید زرنندی</td><td>معاون امور املاک، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور</td><td></td></tr> <tr> <td>مسعود منصور</td><td>معاون حفاظت و امور اراضی سازمان جنگلها، مراتع و آبخیزداری</td><td></td></tr> <tr> <td>فاطمه دادگر</td><td>مدیر کل اموال دولتی وزارت امور اقتصادی و دارائی</td><td></td></tr> <tr> <td>مهری مصر</td><td>سرپرست دفتر حقوقی وزارت جهاد کشاورزی</td><td></td></tr> </tbody> </table>			نام و نام خانوادگی عضو	سمت	امضاء	علیرضا اورنگی	رئیس سازمان امور اراضی کشور و رئیس کارگروه مرکزی		حسین صعید زرنندی	معاون امور املاک، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور		مسعود منصور	معاون حفاظت و امور اراضی سازمان جنگلها، مراتع و آبخیزداری		فاطمه دادگر	مدیر کل اموال دولتی وزارت امور اقتصادی و دارائی		مهری مصر	سرپرست دفتر حقوقی وزارت جهاد کشاورزی	
نام و نام خانوادگی عضو	سمت	امضاء																		
علیرضا اورنگی	رئیس سازمان امور اراضی کشور و رئیس کارگروه مرکزی																			
حسین صعید زرنندی	معاون امور املاک، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور																			
مسعود منصور	معاون حفاظت و امور اراضی سازمان جنگلها، مراتع و آبخیزداری																			
فاطمه دادگر	مدیر کل اموال دولتی وزارت امور اقتصادی و دارائی																			
مهری مصر	سرپرست دفتر حقوقی وزارت جهاد کشاورزی																			

شماره: ۵۳/۰۳۵/ ۳۵۸۴۳۵

تاریخ: ۱۳۹۷/۱۲/۳

پیوست: ندارد

بسمه تعالی

همه با هم حافظ زمین باشیم

رییس محترم سازمان جهاد کشاورزی استان ...

سلام علیکم

با احترام، در اجرای بند ۲ قسمت ۳-۸ از ماده ۸ شیوه نامه اصلاحی رفع تداخلات ناشی از اجرای مقررات موازی، به پیوست مصوبات جلسه ۹۷/۱۱/۹ کارگروه مرکزی رفع تداخلات، موضوع ماده ۸ آئین نامه اجرایی تبصره (۳) الحاقی به ماده (۹) قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی موضوع ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور) در خصوص بررسی ابهامات و پاسخگویی به سؤالات مطروحه که از سوی استان‌ها که در محل سازمان جهاد کشاورزی استان هرمزگان تشکیل جهاد کشاورزی استان جهت بهره برداری و اقدام لازم ارسال می‌گردد.

محمد محمدنیا احمدی

دبیر کار گروه مرکزی رفع تداخلات

رونوشت به:

جناب آقای اورنگی رییس محترم سازمان امور اراضی کشور برای استحضار

جناب آقای سعید معاون محترم سازمان ثبت اسناد و املاک کشور منضم به تصویر مصوبه فوق‌الاشاره برای استحضار و ابلاغ به دستگاههای استانی

جناب آقای منصور معاون محترم حفاظت و امور اراضی سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور منضم به تصویر مصوبه فوق‌الاشاره برای استحضار و ابلاغ به دستگاههای استانی

سرکار خانم دادگر مدیر کل محترم اموال دولتی و اوراق بهادار وزارت امور اقتصادی و دارائی منضم به تصویر مصوبه فوق‌الاشاره برای استحضار و ابلاغ به دستگاههای استانی

سرکار خانم مصر سرپرست محترم دفتر امور حقوقی وزارت جهاد کشاورزی منضم به تصویر مصوبه فوق‌الاشاره برای استحضار و ابلاغ به دستگاههای استانی

جناب آقای امیر حیدری معاون محترم توسعه و ساماندهی اراضی جهت استحضار

جناب آقای خصرئی مدیر کل محترم دفتر حقوقی سازمان امور اراضی جهت استحضار و بهره برداری

جناب آقای نیازی مدیر کل محترم مهندسی و حدنگاری اراضی کشاورزی (کاداستر) جهت استحضار و بهره برداری

باسمه تعالی

صور تجلسه کار گروه موضوع ماده ۸ آیین نامه اجرائی ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید

۱-عنوان جلسه: کار گروه مرکزی رفع تداخلات	۲-تاریخ: ۹۷/۱۱/۹
۳-موضوع: بررسی ابهامات پاسخگویی به سوالات استانهای هرمزگان، کرمان، یزد، سیستان و بلوچستان و جنوب کرمان (جیرفت) ۵-مکان: سالن جلسات سازمان جهاد کشاورزی استان هرمزگان ۶-اعضای کار گروه: ۱- علیرضا اورنگی ۲- حسین صعیب زرنندی ۳- مسعود منصور ۴- فاطمه دادگر ۵- مهری مصر	
پیرو دعوتنامه شماره ۹۷/۱۱/۰۲ مورخ ۵۳/۰۳۵/۳۵۵۵۱۷ جلسه هماهنگی اجرای رفع تداخلات و پاسخگویی به سوالات و ابهامات استانها در تاریخ ۹۷/۱۱/۰۹ باحضور اعضای کار گروه موضوع ماده ۸ آیین نامه اجرایی تبصره ۳ الحاقی ماده ۹ قانون افزایش بهره وری موضوع ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید و روسای سازمان جهاد کشاورزی، مدیران کل منابع طبیعی، مدیران ثبت اسناد و املاک و مدیران امور اراضی استانهای هرمزگان، کرمان، یزد، سیستان و بلوچستان و جنوب کرمان (جیرفت در سالن جلسات سازمان جهاد کشاورزی استان هرمزگان، تشکیل گردید. ابتدا جناب آقای محمد نیا احمدی مدیر کل محترم دفتر ساماندهی و تعیین تکلیف اراضی ضمن خوشامدگویی به اعضای محترم کار گروه و سایر مدعوین گزارش عملکرد کمیسیونهای رفع تداخلات استانهای حاضر در جلسه را ارائه نمود؛ و سپس رئیس کار گروه مرکزی پیرامون اهمیت اجرای ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید (رفع تداخلات) و توجه ویژه وزیر محترم جهاد کشاورزی باین مهم و همچنین اقدامات بعدی آن موضوع صدور اسناد مالکیت اراضی کشاورزی توضیحاتی ارائه نمودند سپس آقای دکتر منصور معاون محترم حفاظت و امور اراضی به تبیین شیوه نامه اصلاحی و نحوه اجرای آن توسط کارگروه شهرستانی و کمیسیون استان پرداختند. در ادامه حاضرین در جلسه سوالات و ابهامات موجود در خصوص اجرای شیوه نامه اصلاحی را مطرح و پاسخهای لازم توسط اعضای کار گروه مرکزی بشرح ذیل ارائه گردید:	
ردیف سوالات استانها نظریه کار گروه مرکزی	۱ آیا کفیل قانونی اداره کل ثبت اسناد و املاک مجاز به حضور امضاء صورتجلسات و نقشه های تصمیمات کار گروه های شهرستانی و کمیسیون رفع تداخلات استان می باشد؟ از آنجائیکه کفیل اداره ثبت اسناد و املاک استان و اداره ثبت اسناد شهرستان بجای مدیر کل و رئیس اداره و با اختیارات کامل انجام وظیفه می نماید لذا مجاز به حضور در جلسه و امضاء صورتجلسات کمیسیون و کار گروه می باشد. ۲ در صورتی که اراضی ساحلی و مستحدث ساحلی در محدوده و حریم شهرها واقع گردند، آیا کمیسیون رفع تداخلات استان صلاحیت این دسته از اراضی با رعایت تبصره ۴ ماده ۳ آیین نامه اجرایی ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام ملی کشور قابل رسیدگی

۳	رسیدگی به اینگونه اراضی را دارند؟ در محدوده‌هایی که توسط ادارات منابع طبیعی آگهی تشخیص اراضی ملی صادر گردیده و در محدوده اجرای مقررات منابع ملی چندین پلاک واقع شده است و تاکنون توسط اداره ثبت اسناد و املاک شهرستان پلاک و سند مالکیت برای آن تعیین نگردیده است، آیا کمیسیون رفع تداخلات استان صلاحیت ورود به تعیین تکلیف این قبیل محدوده‌ها را دارد؟	در کمیسیون‌های رفع تداخل استان‌ها می‌باشد. کمیسیون استان با عنایت به سوابق و مدارک موجود در محدوده مورد نظر اعم از اجرای مقررات منابع ملی و امور اراضی موضوع را در کمیسیون رفع تداخلات استان مطرح بصورت پهنه‌ای در خصوص ملی و غیر ملی بودن اراضی در محدوده آگهی تشخیص اتخاذ تصمیم نماید و پس از ابلاغ نقشه رفع تداخل شده به اداره ثبت اسناد و املاک محل تطبیق غیر ملی تایید شده با پلاکات ثبتی به عهده اداره ثبت اسناد و املاک شهرستان می‌باشد.																		
<table border="1"> <thead> <tr> <th>نام و نام خانوادگی عضو</th><th>سمت</th><th>امضاء</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>علیرضا اورنگی</td><td>رئیس سازمان امور اراضی کشور و رئیس کارگروه مرکزی</td><td></td></tr> <tr> <td>حسین صعید زرنندی</td><td>معاون امور املاک، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور</td><td></td></tr> <tr> <td>مسعود منصور</td><td>معاون حفاظت و امور اراضی سازمان جنگلها، مراتع و آبخیزداری</td><td></td></tr> <tr> <td>فاطمه دادگر</td><td>مدیر کل اموال دولتی وزارت امور اقتصادی و دارایی</td><td></td></tr> <tr> <td>مهری مصر</td><td>سرپرست دفتر حقوقی وزارت جهاد کشاورزی</td><td></td></tr> </tbody> </table>			نام و نام خانوادگی عضو	سمت	امضاء	علیرضا اورنگی	رئیس سازمان امور اراضی کشور و رئیس کارگروه مرکزی		حسین صعید زرنندی	معاون امور املاک، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور		مسعود منصور	معاون حفاظت و امور اراضی سازمان جنگلها، مراتع و آبخیزداری		فاطمه دادگر	مدیر کل اموال دولتی وزارت امور اقتصادی و دارایی		مهری مصر	سرپرست دفتر حقوقی وزارت جهاد کشاورزی	
نام و نام خانوادگی عضو	سمت	امضاء																		
علیرضا اورنگی	رئیس سازمان امور اراضی کشور و رئیس کارگروه مرکزی																			
حسین صعید زرنندی	معاون امور املاک، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور																			
مسعود منصور	معاون حفاظت و امور اراضی سازمان جنگلها، مراتع و آبخیزداری																			
فاطمه دادگر	مدیر کل اموال دولتی وزارت امور اقتصادی و دارایی																			
مهری مصر	سرپرست دفتر حقوقی وزارت جهاد کشاورزی																			

شماره: ۰۲۰/۲۳۷۴۶

تاریخ: ۱۳۹۷/۱۲/۰۵

پیوست:

بسمه تعالی

جناب آقای آقایی

معاون محترم وزیر و رئیس سازمان جنگلها، مراتع و آبخیزداری کشور

جناب آقای اورنگی

رئیس محترم سازمان امور اراضی

روسای محترم سازمان جهاد کشاورزی استانها

سلام علیکم

پیرو ابلاغیه‌های شماره ۰۲۰/۱۲۲۳۳ مورخ ۹۵/۵/۶ و شماره ۰۲۰/۳۰۱۲۴ مورخ ۹۶/۱۲/۱۳ و با استناد به تبصره ذیل ماده (۸) و ماده (۹) آیین نامه اجرایی تبصره (۳) الحاقی ماده (۹) قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی موضوع ماده (۵۴) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور (تصویب نامه شماره ۴۹۶۷۰/ت ۵۲۰۸۳ ه مورخ ۹۴/۴/۲۱ هیات محترم وزیران) بدین وسیله (دستور العمل اجرایی ماده (۲) شیوه نامه مالی و اصلاحیه آن) موضوع بند (الف) ماده (۹) آیین نامه اجرایی تبصره (۳) الحاقی ماده (۹) قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی موضوع ماده (۵۴) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۹۴/۲/۱ جهت اجرا ابلاغ می‌گردد.

محمود حجتی

وزیر جهاد کشاورزی

بسمه تعالی

دستورالعمل اجرایی ماده ۲ شیوه نامه مالی و اصلاحیه آن موضوع بند الف ماده ۹ آیین نامه اجرایی تبصره (۳) الحاقی ماده (۹) قانون افزایش بهره وری بخش کشاورزی موضوع ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۹۴/۲/۱

در اجرای ماده (۵۴) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور، آیین نامه اجرایی تبصره (۳) الحاقی ماده (۹) قانون افزایش بهره وری بخش کشاورزی ...، شیوه نامه مالی و ابلاغیه متن اصلاح شده ماده (۲) شیوه نامه مالی اراضی رفع تداخل شده، بدینوسیله نحوه محاسبه و پرداخت حق الجلسات **اعضای کارگروه‌های شهرستانی، کمیسیون‌های استانی، کارگروه مرکزی و عوامل اجرایی مربوط**، به شرح ذیل برای اجراء ابلاغ می‌گردد:

ماده ۱- تعاریف:

در این دستورالعمل به غیر از اصطلاحاتی که در آئین نامه اجرائی قانون ذکر شده است اصطلاحات زیر در معانی مشروح به کار می‌رود:

۱. **آیین نامه:** آیین نامه اجرایی تبصره (۳) ماده (۹) قانون افزایش بهره وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی موضوع ماده (۵۴) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور موضوع مصوبه شماره ۴۹۶۴۰/ت/۵۲۰۸۳ هـ مورخ ۱۳۹۴/۴/۲۱ هیأت وزیران

۲. **شیوه نامه:** شیوه نامه مالی اراضی رفع تداخل شده که به استناد تبصره (۱) ذیل ماده (۸) آئین نامه تنظیم گردیده موضوع ابلاغیه شماره ۰۲۰/۳۰۱۲۴ مورخ ۹۶/۱۲/۱۳ وزیر محترم جهاد کشاورزی و اصلاحیه آن.

۳. **اعضای کارگروه مرکزی:** عبارتند از: رئیس سازمان امور اراضی کشور رئیس و عضویت معاونین ذریبط سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، سازمان جنگلها، مراتع و آبخیزداری کشور و نماینده وزارت امور اقتصادی و دارایی (مدیر کل اموال دولتی) و وزارت جهاد کشاورزی (مدیر کل حقوقی).

۴. **دبیرخانه کارگروه مرکزی:** دبیرخانه کارگروه که در سازمان امور اراضی کشور مستقر می‌باشد.

۵. **اعضای کمیسیون رفع تداخلات استان:** عبارتند از رئیس سازمان جهاد کشاورزی بعنوان (رئیس) مدیر امور اراضی استان (دبیر) مدیر کل ثبت اسناد و املاک استان، مدیر کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان، یکنفر آشنا به مباحث حقوقی به انتخاب رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان بعنوان عضو

۶. **دبیرخانه کمیسیون رفع تداخلات استان:** دبیرخانه موضوع ماده ۳ آئین نامه اجرائی قانون که در مدیریت امور اراضی استان مستقر می‌باشد.

۷. **اعضای کارگروه شهرستان:** برابر تبصره ۲ ذیل ماده ۳ آیین نامه اجرایی کارگروهی با عضویت اعضای متناظر کمیسیون استانی در سطح شهرستان تشکیل می‌شود.

۸. **عوامل اجرایی:** به کلیه کارکنانی که در مدیریت جهاد کشاورزی شهرستانها، سازمان جهاد کشاورزی استانها، ستاد سازمان امور اراضی کشور و یا دستگاههای اجرایی ذیربط که براساس وظایف محوله اقدامات اجرایی را به منظور اجراء و پیگیری پروندههای موضوع ماده (۵۴) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور و آئین نامه اجرایی آن بر عهده دارند، اطلاق می گردد.

ماده ۲- نحوه پرداخت حق الزحمه و حق جلسه :

الف: کار گروه شهرستان

۱. اعضای کارگروههای مستقر در شهرستان :

به ازای تکمیل و ارسال هر پرونده پلاک فاقد نقص و قابل طرح در کمیسیون استان جهت رفع تداخل ، پرداخت حق جلسه معادل ریالی دوازده ساعت اضافه کاری بر مبنای حکم کارگزینی پرداخت می گردد.

۲. عوامل اجرایی :

به هریک از عوامل اجرایی (حداکثر ۴ نفر) که با تشخیص رئیس کارگروه شهرستان تعیین می گردند، به ازای تکمیل پرونده، کنترل نقشه ها ، تایپ گزارشات و ورود اطلاعات به سامانه رفع تداخلات و به ازای هر نفر برای هر پرونده فاقد نقص و قابل طرح در کمیسیون استان ، پرداخت حق جلسه معادل ریالی شش ساعت اضافه کار بر مبنای حکم پرسنلی پرداخت می گردد.

ب کمیسیون استان

۱. اعضای کمیسیون رفع تداخلات استان:

به ازای تکمیل و ارسال هر پرونده پلاک فاقد نقص و قابل طرح در کمیسیون استان جهت رفع تداخل ، پرداخت حق جلسه معادل ریالی ده ساعت اضافه کاری بر مبنای حکم کارگزینی .

۲. **عوامل اجرایی:** به هریک از عوامل اجرایی (حداکثر ۵ نفر) که با تشخیص رئیس کمیسیون استان تعیین می گردند به ازای تکمیل پرونده، رفع نقص ، تایپ گزارشات و ورود اطلاعات به سامانه رفع تداخلات برای هر پرونده که منجر به صدور رأی گردد، پرداخت حق جلسه بر مبنای محاسبه ریالی شش ساعت اضافه کار حکم پرسنلی.

ج : کار گروه مرکزی :

متناسب با حجم کار، جلسات ، پرونده ها و موارد مطروحه ، بوسیله رئیس کار گروه مرکزی تعیین و قابل پرداخت است.

۲-عوامل اجرایی :

معاونین ، مدیران و کارشناسان دستگاههای ذیربط که امور اجرایی دبیرخانه، نظارت ، راهنمایی و ارائه راهکار اجرایی ، پشتیبانی و آموزش برای اجرای مقررات ماده ۵۴ به استانها را انجام می دهند به پیشنهاد معاون توسعه و ساماندهی اراضی و تایید رئیس سازمان حداکثر به تعداد ده نفر حق جلسه برای هر جلسه معادل

ریالی دوازده ساعت اضافه کار بر مبنای حکم پرسنلی پرداخت می‌گردد.

ماده ۳- اعتبار لازم برای اجرای این دستورالعمل از محل اعتبار هزینه ای موضوع ماده (۵۴) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور و در قالب موافقتنامه اعتبار هزینه ای مبادله شده ردیف ۱۰۳-۷۳۰۰۰۰ در صورت تامین اعتبار و در مقاطع شش ماهه پرداخت خواهد شد.

ماده ۴- نظارت بر حسن اجرای این دستورالعمل در استان برعهده ریاست سازمان جهاد کشاورزی استان‌ها می‌باشد.

این دستورالعمل در (۴) ماده تنظیم گردیده و در تاریخ ۹۷/۱۱/۳۰ در کارگروه مرکزی تصویب، با تایید و ابلاغ وزیر محترم جهاد کشاورزی و از ابتدای سال ۱۳۹۷ قابل اجراء می‌باشد.

نام و نام خانوادگی عضو	سمت	امضاء
علیرضا اورنگی	رئیس سازمان امور اراضی کشور و رئیس کارگروه مرکزی	
حسین صعید زرنندی	معاون امور املاک، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور	
مسعود منصور	معاون حفاظت و امور اراضی سازمان جنگلها، مراتع و آبخیز داری	
فاطمه دادگر	مدیر کل اموال دولتی وزارت امور اقتصادی و دارائی	
مهری مصر	سرپرست دفتر حقوقی وزارت جهاد کشاورزی	

شماره: ۵۳/۰۳۵/ ۳۶۵۷۹۰

تاریخ: ۱۳۹۸/۲/۲۲

پیوست: ندارد

بسمه تعالی

همه با هم حافظ زمین باشیم

رئیس محترم سازمان جهاد کشاورزی استان ...

سلام علیکم

با احترام، در اجرای بند (۲) قسمت ۳-۸ از ماده ۸ شیوه نامه اصلاحی رفع تداخلات ناشی از اجرای مقررات موازی بپیوست مصوبات جلسه ۹۷/۱۲/۲۰ کار گروه مرکزی رفع تداخلات ، موضوع ماده ۸ آیین نامه اجرایی تبصره ۳ الحاقی ماده ۹ قانون افزایش بهره وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی موضوع ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور که در خصوص بررسی ابهامات و پاسخگویی به اهم سوالات مطروحه از سوی استانها که در محل سازمان جهاد کشاورزی استان خراسان رضوی تشکیل گردید جهت بهره برداری و اقدام لازم ارسال میگردد.

محمد محمدنیا احمدی

دبیر کار گروه مرکزی رفع تداخلات

رونوشت به:

جناب آقای اورنگی رئیس محترم سازمان امور اراضی کشور برای استحضار
جناب آقای صعید معاون محترم سازمان ثبت اسناد و املاک کشور منضم به تصویر مصوبه فوق الاشاره برای استحضار و ابلاغ به دستگاههای استانی
جناب آقای افراسیابی سرپرست محترم معاونت حفاظت و امور اراضی سازمان جنگل ها ، مراتع و آبخیز داری کشور منضم به تصویر مصوبه فوق الاشاره برای استحضار و ابلاغ به دستگاههای استانی
سرکار خانم دادگر مدیر کل محترم اموال دولتی و اوراق بهادار وزارت امور اقتصادی و دارائی منضم به تصویر مصوبه فوق الاشاره برای استحضار و ابلاغ به دستگاههای استانی
سرکار خانم مصر سرپرست محترم دفتر امور حقوقی وزارت جهاد کشاورزی منضم به تصویر مصوبه فوق الاشاره برای استحضار و ابلاغ به دستگاههای استانی
جناب آقای امیر حیدری معاون محترم توسعه و ساماندهی اراضی جهت استحضار

باسمه تعالی

صور تجلسه کار گروه موضوع ماده ۸ آئین نامه اجرائی ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید

۱- عنوان جلسه: کار گروه مرکزی رفع تداخلات تاریخ: ۱۳۹۷/۱۲/۲۰		
۳- موضوع: بررسی ابهامات و سوالات استانهای خراسان رضوی، خراسان جنوبی، خراسان شمالی و گلستان ۵- مکان: سالن جلسات سازمان جهاد کشاورزی استان خراسان رضوی ۶- اعضای کار گروه: ۱- علیرضا اورنگی ۲- حسین سعید زرنندی ۳- مسعود منصور ۴- فاطمه داد گر ۵- مهری مصر		
پیرو دعوتنامه شماره ۵۳/۰۳۵/۳۵۹۶۸۱ مورخ ۹۷/۱۲/۱۴ جلسه هماهنگی اجرای رفع تداخلات و پاسخگویی به سوالات و ابهامات استانها در تاریخ ۹۷/۱۲/۲۰ با حضور کلیه اعضای کار گروه، موضوع ماده ۸ آئین نامه تبصره ۳ الحاقی ماده ۹ قانون افزایش بهره وری موضوع ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید و روسای سازمانهای جهاد کشاورزی، مدیران کل منابع طبیعی، مدیران کل ثبت اسناد و املاک و مدیران امور اراضی استانهای خراسان رضوی، خراسان جنوبی، خراسان شمالی و گلستان در سالن جلسات سازمان جهاد کشاورزی استان خراسان رضوی، تشکیل گردید. ابتدا جناب آقای محمدنیا احمدی مدیر کل محترم دفتر ساماندهی و تعیین تکلیف اراضی ضمن خوشامدگویی به اعضای محترم کار گروه وسایر مدعوین گزارش عملکرد کمیسیونهای رفع تداخلات استانهای حاضر در جلسه را ارائه نمود؛ سپس جناب آقای مهندس اورنگی رئیس سازمان امور اراضی کشور و رئیس کار گروه مرکزی رفع تداخلات توضیحاتی را در خصوص تاکیدات وزیر محترم جهاد کشاورزی و اهتمام لازم نسبت به تسریع در اجرای رفع تداخلات بیان نمودند. در ادامه اعضای کمیسیونهای استانهای حاضر در جلسه مشکلات و ابهامات مبتلا به در اجرای شیوه نامه اصلاحی رفع تداخلات را مطرح که پاسخهای لازم بشرح ذیل اعلام می گردد:		
ردیف	سوالات استانها	نظریه کار گروه مرکزی
۱	پس از اتخاذ تصمیم نهایی کمیسیون رفع تداخلات استان نسبت به پلاک و یا بلوک و تنظیم و تائید صورتجلسه و نقشه اصلاحی، آیا نقشه اصلاحی قابل اعتراض و رسیدگی می باشد؟	از آنجائیکه نقشه اصلاحی تایید شده براساس تصمیمات کمیسیون رفع تداخلات استان تهیه و ابلاغ گردیده است لذا نقشه و تصمیمات کلی کمیسیون قابل اعتراض از سوی اشخاص نخواهد بود، چنانچه اشخاص نسبت به اجرای مقررات ملی اعتراض داشته باشند می توانند موضوع را طریق شعب ویژه (مقرر در قانون افزایش بهره وری ..) در مراکز استانها پیگیری نماید.

۲	با توجه به بند ۲ مصوبات جلسه مورخ ۹۷/۰۹/۲۶ کارگروه مرکزی رفع تداخلات مبنی بر کاداستر نقشه اراضی ملی بر اساس دستور العمل کاداستر سازمان جنگلها مراتع و آبخیزداری کشور و همچنین جانمایی محدوده کلیه آراء قضائی، واگذاریهای انجام شده و ... پلاک ثبتی بر روی نقشه های اجرای مقررات ملی زمان بر بوده و باعث کندشدن روند اجرای رفع تداخلات گردیده است جهت تسریع در اجراء ارائه ارائه طریق فرمائید.	منابع طبیعی می بایست فایل نقشه های کاداستر شده پلاکهای، مطروحه در کارگروه شهرستان را تحویل نماید و چنانچه کاداستر نشده باشد ضمن تحویل اوزالید نقشه اجرای مقررات ملی، شرکت مشاور تهیه نقشه امور اراضی نسبت به کاداستر حدود پلاک، عوارض طبیعی و مصنوعی محدوده مستثنیات و ملی در نقشه منابع طبیعی کل پلاک اقدام و همچنین صرفا در محدوده اراضی دارای تداخل آراء قضایی و واگذاریهای قبل از سال ۸۵ اراضی مشمول ماده ۳۴ و طرحهای منابع طبیعی جانمایی نماید و در مابقی اراضی پلاک ضرورتی به جانمایی لایه های فوق توسط مشاور مذکور ندارد.
---	--	---

نام و نام خانوادگی عضو	سمت	امضاء
علیرضا اورنگی	رئیس سازمان امور اراضی کشور و رئیس کارگروه مرکزی	
حسین صعید زرنندی	معاون امور املاک، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور	
مسعود منصور	معاون حفاظت و امور اراضی سازمان جنگلها، مراتع و آبخیزداری	
فاطمه دادگر	مدیر کل اموال دولتی وزارت امور اقتصادی و دارائی	
مهری مصر	سرپرست دفتر حقوقی وزارت جهاد کشاورزی	

شماره: ۵۳/۰۳۵/ ۳۶۹۵۱۹

تاریخ: ۱۳۹۸/۳/۲۸

پیوست: ندارد

بسمه تعالی

همه با هم حافظ زمین باشیم

رییس محترم سازمان جهاد کشاورزی استان ...

سلام علیکم

با احترام، در اجرای بند ۲ قسمت ۳-۸ از ماده ۸ شیوه نامه اصلاحی رفع تداخلات ناشی از اجرای مقررات موازی، به پیوست مصوبات جلسه مورخه ۹۷/۱۲/۱۱ کارگروه مرکزی رفع تداخلات، موضوع ماده ۸ آئین نامه اجرایی تبصره ۳ الحاقی به ماده ۹ قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی (ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور) در خصوص بررسی ابهامات و پاسخگویی به اهم سؤالات مطروحه که در محل سازمان جهاد کشاورزی استان اصفهان تشکیل گردید. جهت بهره برداری و اقدام لازم ارسال می‌گردد.

محمد محمدنیا احمدی

دبیر کار گروه مرکزی رفع تداخلات

رونوشت به:

جناب آقای اورنگی رییس محترم سازمان امور اراضی کشور برای استحضار
 جناب آقای سعید معاون محترم سازمان ثبت اسناد و املاک کشور منضم به تصویر مصوبه فوق‌الاشاره برای استحضار و ابلاغ به دستگاههای استانی
 جناب آقای افراسیابی سرپرست محترم معاونت حفاظت و امور اراضی سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور منضم به تصویر مصوبه فوق‌الاشاره برای استحضار و ابلاغ به دستگاههای استانی
 سرکار خانم دادگر مدیر کل محترم اموال دولتی و اوراق بهادار وزارت امور اقتصادی و دارائی منضم به تصویر مصوبه فوق‌الاشاره برای استحضار و ابلاغ به دستگاههای استانی
 سرکار خانم مصر سرپرست محترم دفتر امور حقوقی وزارت جهاد کشاورزی منضم به تصویر مصوبه فوق‌الاشاره برای استحضار و ابلاغ به دستگاههای استانی
 جناب آقای امیر حیدری معاون محترم توسعه و ساماندهی اراضی جهت استحضار
 جناب آقای خصرئی مدیر کل محترم دفتر حقوقی سازمان امور اراضی جهت استحضار
 جناب آقای نیازی مدیر کل محترم مهندسی و حدنگاری اراضی کشاورزی (کاداستر) جهت استحضار
 مدیر محترم امور اراضی استان به انضمام تصویر مصوبه فوق‌الاشاره جهت بهره برداری و اقدام لازم

باسمه تعالی

صور تجلسه کار گروه موضوع ماده ۸ آیین نامه اجرائی ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید

۱-عنوان جلسه: کارگروه مرکزی رفع تداخلات		۲-تاریخ: ۹۷/۱۲/۱۱
۳-موضوع: بررسی ابهامات پاسخگویی به سوالات کارگروه شهرستانها و کمیسیون استان اصفهان		
۵- مکان: سالن جلسات سازمان جهاد کشاورزی استان اصفهان		
۶-اعضای کارگروه:		
۱- علیرضا اورنگی ۲- حسین صعیب زرنندی ۳- مسعود منصور ۴- فاطمه دادگر ۵- مهری مصر		
پرو و دعوتنامه شماره ۵۳/۰۳۵/۳۵۸۶۵۶ مورخ ۹۷/۱۲/۵ جلسه هماهنگی اجرای رفع تداخلات و پاسخگویی به سوالات و ابهامات کارگروه شهرستانها و کمیسیون استان اصفهان در تاریخ ۹۷/۱۲/۱۱ باحضور کلیه اعضای کارگروه موضوع ماده ۸ آیین نامه اجرایی تبصره ۳ الحاقی ماده ۹ قانون افزایش بهره وری موضوع ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید در سالن جلسات سازمان جهاد کشاورزی استان اصفهان، تشکیل گردید. ابتدا جناب آقای مهندس اورنگی رئیس کارگروه مرکزی پیرامون اهمیت اجرای ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید (رفع تداخلات) و توجه ویژه وزیر محترم جهاد کشاورزی باین مهم و همچنین اقدامات بعدی آن، موضوع صدور اسناد مالکیت اراضی کشاورزی توضیحاتی ارائه نمودند سپس آقای دکتر منصور معاون محترم حفاظت و امور اراضی به تبیین شیوه نامه اصلاحی و نحوه اجرای آن توسط کارگروه شهرستانی و کمیسیون استان پرداختند. در ادامه حاضرین در جلسه سوالات و ابهامات موجود در خصوص اجرای شیوه نامه اصلاحی را مطرح و پاسخهای لازم توسط اعضای کارگروه مرکزی بشرح ذیل ارائه گردید:		
ردیف	سوالات استانها	نظریه کارگروه مرکزی
۱	نحوه اقدام کمیسیون در خصوص رفع تداخل آندسته از پلاکهایی که اجرای مقررات موازی (ملی و اصلاحات ارضی) بر روی آن اعمال و اراضی ملی در حال حاضر در حریم و یا محدوده قانونی شهرها و شهرکها واقع شده است و باتوجه به بند ۴ مصوبات جلسه مورخ ۹۷/۸/۲ کارگروه مرکزی که بموجب آن لازم است (سازمان راه و شهرسازی) در خواست طرح پرونده را در کمیسیون رفع تداخلات ارائه نماید، در خصوص نحوه اقدام کمیسیون استان، کارگروه مرکزی اعلام نظر نماید؟	در مواردی که اجرای مقررات ملی و امور اراضی در یک پلاک ثبتی اجرا و درحال حاضر پلاک مذکور قسمتی و یا تمامی آن در محدوده و حریم شهر واقع شده باشند، اعم از اینکه مراحل تحویل و تحول و تغییر نمایندگی و نقل و انتقال با اداره کل راه شهر سازی شده و یا نشده باشد، پلاک مزبور پس از رعایت اولویتهای مندرج در شیوه نامه اصلاحی رفع تداخلات و انجام اقدام ذیل قابل طرح در کمیسیون رفع تداخلات استان خواهد بود: ۱- اعلام مراتب وجود تداخل ناشی از اجرای قوانین و مقررات موازی به اداره کل راه و شهرسازی استان و شهرستان، همچنین دعوت از نماینده نام الاختیار دستگاه فوق برای شرکت در جلسه کارگروه شهرستان و کمیسیون استان. ۲- اخذ نقشه تایید شده اجرای مقررات ملی و نیز نقشه مربوط به اقدامات دستگاه مزبور اعم از جانمایی

		واگذاریهای انجام شده (قطعی و یا اجاره) ، محل اجرای پروژه‌های عمرانی و طرحهای مربوط و همچنین قسمتهایی از پلاک که بدون تغییر و انتقال در مالکیت راه و شهرسازی باقیمانده است. ۳- استفاده از نقشه بند ۲ این مصوبه در نقشه تجمیعی و جانمایی عرصه واگذاری‌های انجام شده (اعم از قطعی و استیجاری) ، محل اجرای پروژه‌های عمرانی و طرحهای مربوط و عدم تغییر وضعیت آنها توسط کمیسیون رفع تداخلات استان .بدیهی است رای صادره از سوی کمیسیون استان با در نظر گرفتن موارد فوق ملاک عمل می‌باشد.
۲	پلاکهای دارای تداخلی وجود دارد که در حوزه جغرافیایی دو شهرستان واقع شده است، نحوه اقدام کمیسیون رفع تداخلات را بیان نمایید؟	اولاً: ملاک اجرای مقررات رفع تداخلات وجود سوابق اجرای مقررات ملی و امور اراضی و همچنین سوابق ثبتی در آن شهرستان می‌باشد. ثانیاً: فارغ از قرار گرفتن پلاک در مرز جغرافیایی دو شهرستان ، کار گروه شهرستانی که سوابق پلاک در آن قرار دارد برای کل پلاک مشمول اجرای دو قانون موازی پرونده تشکیل داده و اقدامات لازم و نقشه تجمیعی را تهیه و به کمیسیون استان ارسال می‌نماید و کمیسیون استان فارغ از موقعیت مکانی پلاک در خصوص نحوه اجرای دو قانون براساس شیوه نامه اصلاحی نسبت به رفع تداخل اقدام نموده و سپس مراتب اجرای رای کمیسیون به دستگاههای ذیربط در دو شهرستانی که پلاک در آن موقعیت دارد ابلاغ می‌گردد.
۳	نحوه تعیین تکلیف املاک مسلوب المنفعه در کمیسیون رفع تداخلات استان را بیان نمایید؟	در اینگونه املاک در صورتیکه قبلاً به استناد ماده ۴۰ آیین نامه اصلاحات ارضی به مالکیت دولت در نیامده باشند اقدامات رفع تداخل انجام و مطابق بند ۲-۷ شیوه نامه اصلاحی کمیسیون تصمیم مقتضی را اتخاذ و سپس چنانچه اراضی

		در محدوده پلاک مسلوب المنفعه کما کان بایر باشد براساس مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص حل مشکل اراضی بایر اقدام گردد.																		
۴	در پلاکهای که اجرای قوانین و مقررات ملی اعمال شده و اراضی ملی نیز به مالکیت دولت درآمده است و در حال حاضر موضوع جهت رفع تداخلات در کمیسیونهای مربوطه مطرح می باشد بعضاً قسمتی از این اراضی جهت واگذاری تخصیص داده شده و متقاضیانی نیز در این راستا مقدمات واگذاری را انجام داده و یا در شرف انجام می باشند، تکلیف این متقاضیان که پس از رفع تداخلات متضرر می شوند چیست ؟	اولاً: اراضی که واگذاری آن بتصویب مراجع واگذاری نرسیده است توام با باقیمانده اراضی پلاک قابل طرح در کمیسیون می باشد. ثانیاً: ملاک عمل تصمیم کمیسیون است و چنانچه اراضی از ملی خارج گردد متقاضی را راهنمایی تا در مکان مناسب دیگری که فاقد اجرای مقررات موازی باشد در خواست واگذاری ارائه و نسبت به انجام مراحل واگذاری برابر ضوابط و مقررات مربوط اقدام شود.																		
<table border="1"> <thead> <tr> <th>نام و نام خانوادگی عضو</th><th>سمت</th><th>امضاء</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>علیرضا اورنگی</td><td>رئیس سازمان امور اراضی کشور و رئیس کارگروه مرکزی</td><td></td></tr> <tr> <td>حسین صعید زرنندی</td><td>معاون امور املاک، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور</td><td></td></tr> <tr> <td>مسعود منصور</td><td>معاون حفاظت و امور اراضی سازمان جنگلها، مراتع و آبخیزداری</td><td></td></tr> <tr> <td>فاطمه دادگر</td><td>مدیر کل اموال دولتی وزارت امور اقتصادی و دارایی</td><td></td></tr> <tr> <td>مهری مصر</td><td>سرپرست دفتر حقوقی وزارت جهاد کشاورزی</td><td></td></tr> </tbody> </table>			نام و نام خانوادگی عضو	سمت	امضاء	علیرضا اورنگی	رئیس سازمان امور اراضی کشور و رئیس کارگروه مرکزی		حسین صعید زرنندی	معاون امور املاک، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور		مسعود منصور	معاون حفاظت و امور اراضی سازمان جنگلها، مراتع و آبخیزداری		فاطمه دادگر	مدیر کل اموال دولتی وزارت امور اقتصادی و دارایی		مهری مصر	سرپرست دفتر حقوقی وزارت جهاد کشاورزی	
نام و نام خانوادگی عضو	سمت	امضاء																		
علیرضا اورنگی	رئیس سازمان امور اراضی کشور و رئیس کارگروه مرکزی																			
حسین صعید زرنندی	معاون امور املاک، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور																			
مسعود منصور	معاون حفاظت و امور اراضی سازمان جنگلها، مراتع و آبخیزداری																			
فاطمه دادگر	مدیر کل اموال دولتی وزارت امور اقتصادی و دارایی																			
مهری مصر	سرپرست دفتر حقوقی وزارت جهاد کشاورزی																			

شماره: ۵۳/۰۳۵/ ۳۷۲۲۳۳

تاریخ: ۱۳۹۸/۰۴/۲۳

پیوست: ندارد

بسمه تعالی

همه با هم حافظ زمین باشیم

جناب آقای جلیلی**رئیس محترم سازمان جهاد کشاورزی استان آذربایجان غربی**

سلام علیکم

با احترام، در اجرای بند (۲) قسمت (۸-۳) از ماده (۸) شیوه نامه اصلاحی رفع تداخلات ناشی از اجرای مقررات موازی بپیوست مصوبات جلسه مورخ ۹۸/۴/۵ کار گروه مرکزی رفع تداخلات، موضوع ماده ۸ آیین نامه اجرایی تبصره ۳ الحاقی ماده ۹ قانون افزایش بهره وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی موضوع ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور که در خصوص تداخل اجرای مقررات موازی در پلاک بهنق از توابع شهرستان ارومیه در آن استان تشکیل گردید جهت بهره برداری و اقدام لازم ارسال می‌گردد.

محمد محمدنیا احمدی

دبیر کار گروه مرکزی رفع تداخلات

رونوشت به:

جناب آقای اورنگی رئیس محترم سازمان امور اراضی کشور برای استحضار

جناب آقای سعید معاون محترم سازمان ثبت اسناد و املاک کشور منضم به تصویر مصوبه فوق اشاره برای استحضار و ابلاغ به دستگاههای استانی برای اقدام

جناب آقای افراسیابی سرپرست محترم معاونت حفاظت و امور اراضی سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیز داری کشور منضم به تصویر مصوبه فوق اشاره برای استحضار و ابلاغ به دستگاههای استانی برای اقدام

سرکار خانم دادگر مدیر کل محترم اموال دولتی و اوراق بهادار وزارت امور اقتصادی و دارایی بانضمام یک نسخه مصوبه کار گروه مرکزی برای استحضار

سرکار خانم مصر سرپرست محترم دفتر امور حقوقی وزارت جهاد کشاورزی منضم به تصویر مصوبه فوق اشاره برای استحضار و ابلاغ

باسمه تعالی

صور تجلسه کار گروه موضوع ماده ۸ آئین نامه اجرائی ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید

۱- عنوان جلسه: کار گروه مرکزی رفع تداخلات تاریخ: ۹۸/۴/۵		
۳- موضوع: بررسی وضعیت اجرای مقررات موازی در پلاک ۹- اصلی و فروع موسوم به بهنق از توابع شهرستان ارومیه سالن جلسات استانداری آذربایجان غربی ۶- اعضای کار گروه: ۱- علیرضا اورنگی ۲- حسین سعید زرنندی ۳- افراسیابی ۴- فاطمه دادگر ۵- مهری مصر		
پیرو دعوتنامه شماره ۵۳/۰۳۵/۳۶۹۴۹۸ مورخ ۱۳۹۸/۳/۲۸ جلسه کار گروه مرکزی رفع تداخلات با حضور آقای قاضی پور نماینده محترم مردم شریف ارومیه در مجلس شورای اسلامی، دکتر شهرداری استاندار محترم و اعضای کمیسیون رفع تداخلات استان آذربایجان غربی در سالن جلسات استانداری تشکیل و پس از طرح موضوع تداخلات اجرای ملی شدن با مقررات اصلاحات ارضی (مرحله دوم و سوم) در پلاک بهنق و اقدامات انجام شده توسط مدیریت اراضی استان و همچنین بررسی های انجام شده توسط مدیریت امور اراضی استان زنجان و اداره کل منابع طبیعی و اداره مسکن و راه و شهر سازی، کار گروه مرکزی به شرح ذیل اعلام نظر می نماید: کمیسیون رفع تداخلات استان آذربایجان غربی در اجرای تبصره ذیل بند ۶-۷ شیوه نامه اصلاحی رفع تداخلات ناشی از اجرای مقررات موازی موضوع ماده ۸ آیین نامه اجرایی ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقاء نظام مالی کشور و بند ۱ جلسه مورخ ۹۷/۱۲/۱۱ کار گروه مرکزی و همچنین پرونده اجرایی و نقشه های اجرای مقررات امور اراضی و ملی نسبت به بررسی و اتخاذ تصمیم در خصوص پلاک ۹ اصلی موسوم به بهنق اقدام و پس از تصویب و تأیید نقشه توسط اعضای کمیسیون بر اساس پهنه های موجود در پلاک، مراتب برای اجرای اقدامات به دستگاه های ذیربط ابلاغ می گردد. محدوده پلاک های فرعی ۵۰۹-۱۱۸۴-۵۵۰-۵۴۳-۴۶۵ از ۹ اصلی توسط اداره ثبت اسناد و املاک شهرستان در نقشه مصوب کمیسیون که در آن محدوده اراضی ملی و غیر ملی تثبیت گردیده جانمایی خواهد شد. اداره کل ثبت اسناد و املاک استان یا اداره ثبت اسناد و املاک شهرستان ارومیه یا اداره کل راه و شهر سازی و اداره منابع طبیعی و آبخیز داری استان و سایر دستگاه های عضو کمیسیون مکلفند همکاری لازم را معمول و اطلاعات و نقشه مورد نیاز را حداکثر ظرف مدت ده روز از زمان درخواست به دبیرخانه کار گروه شهرستان و کمیسیون رفع تداخلات ارائه نمایند.		
نام و نام خانوادگی عضو	سمت	امضاء
علیرضا اورنگی	رئیس سازمان امور اراضی کشور و	

	رئیس کارگروه مرکزی	
حسین صعید زرنندی	معاون امور املاک، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور	
افراسیابی	معاون حفاظت و امور اراضی سازمان جنگلها، مراتع و آبخیزداری	
فاطمه دادگر	مدیر کل اموال دولتی وزارت امور اقتصادی و دارائی	
مهری مصر	سرپرست دفتر حقوقی وزارت جهاد کشاورزی	

فصل سوم

بخشنامه‌های صادره از سازمان امور
اراضی در خصوص رفع تداخلات

شماره: ۵۳/۰۲۰/۲۶۷۰۳۶

تاریخ: ۱۳۹۵/۳/۲۰

پیوست: ندارد

بسمه تعالی

همه با هم حافظ زمین باشیم

رئیس محترم سازمان جهاد کشاورزی استان ...

سلام علیکم

با احترام، به پیوست ۱۵ برگ فرم استخراج خلاصه اطلاعات سوابق و پرونده‌های اجرائی موجود در سوابق و بایگانی مدیریت‌های امور اراضی استان‌ها و جهاد کشاورزی شهرستان‌ها به تفکیک قوانین و مقررات مورد عمل وزارت متبوع شامل خالصجات، مراحل سه گانه اصلاحات ارضی، قانون کشت موقت، لایحه قانونی اصلاح لایحه واگذاری و احیا اراضی در حکومت جمهوری اسلامی، واگذاری‌های صورت گرفته از طریق سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور بر اساس ضوابط و نیز ۲ برگ فرم خلاصه اطلاعات مورد نیاز جهت اجرای قانون جامع حدنگار و طرح کاداستر اراضی کشاورزی جهت استحضار و اقدامات مقتضی ایفاد می‌گردد.

خواهشمند است دستور فرمائید مدیریت‌های جهاد کشاورزی شهرستان‌ها ضمن هماهنگی کامل با مدیریت امور اراضی استان به تدریج نسبت به مطالعه سوابق اجرائی با اولویت پلاک‌های دارای تداخلات قوانین و مقررات موازی وزارت جهاد کشاورزی موضوع ماده (۵۴) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور (تبصره (۳) الحاقی ماده (۹) قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی) و پلاک‌های در دست اجرای طرح کاداستر و سنددار کردن اراضی کشاورزی و تکمیل دقیق اطلاعات مد نظر مندرج در فرم‌های مذکور اقدام نمایند. لازم به توضیح است که نرم‌افزار مربوطه توسط دفتر آمار و فن‌آوری اطلاعات اراضی طراحی و ارسال خواهد شد.

علیرضا اورنگی

رئیس سازمان امور اراضی کشور

رونوشت به:

جناب آقای امیر حیدری معاون محترم توسعه و ساماندهی اراضی برای اطلاع و پیگیری

جناب آقای خصرئی مدیر کل محترم دفتر حقوقی سازمان امور اراضی برای اطلاع

جناب آقای نیازی مدیر کل محترم مهندسی و حدنگاری اراضی کشاورزی (کاداستر) برای اطلاع و پیگیری

مدیر محترم امور اراضی استان برای اطلاع و اقدام لازم

بسمه تعالی

خلاصه برگ‌های پرونده اجرای قانون تقسیم و فروش خالصات پلاک

پلاک فرعی از پلاک اصلی قریه / مزرعه شهرستان

ردیف	شرح نامه	مشخصات نامه			وضعیت مدارک در پرونده
		شماره	تاریخ	شماره جلد	
۱	اظهارنامه ثبتی املاک خالصه				
۲	سوابق دفاتر املاک خالصه				
۳	سند مالکیت املاک خالصه				
۴	صورتهای جلسات تحدید حدود				
۵	نقشه پلاک خالصه				
۶	فرم آمار زراعت و کشاورزان خالصه				
۷	فرم آمار پرداخت بهره مالکانه یا حق الارض				
۸	فرم فروش منضم به لیست زراعت ارسالی به دفاتر اسناد رسمی				
۹	ورقه‌های واگذاری املاک خالصه				
۱۰	پاسخ استعلام ثبت اسناد و املاک				

سایر مالکین پلاک به غیر از دولت:

ردیف	میزان کل مالکیت		میزان خودکار		میزان مستثنیات قانون مالکین و نوع بهره‌برداری			سایر توضیحات
	سهم	هکتار	سهم	هکتار	سهم	هکتار	نوع بهره‌برداری (زراعت/باغ/ابنیه و ...)	

بسمه تعالی

خلاصه برگ‌های پرونده اجرای مرحله اول قانون اصلاحات ارضی پلاک فرعی از پلاک

اصلی قریه / مزرعه شهرستان

ردیف	شرح نامه	مشخصات نامه		وضعیت مدارک در پرونده	
		شماره	تاریخ	شماره جلد	شماره برگ
۱	اظهارنامه				
۲	پاسخ استعلام ثبت				
۳	آگهی ماده ۱۳ قانون				
۴	سند انتقال ملک به دولت				
۵	فرم آمار زراعین ارسالی به دفترخانه				
۶	مستثنیات مالکین				
۷	پاسخ دفترخانه در مورد تکمیل اسناد				
۸					
۹					
۱۰					

وضعیت باقیمانده سهام مالکین پلاک بعد از اجرای قانون:

ردیف	میزان کل مالکیت		میزان خودکار		میزان مستثنیات قانون مالکین و نوع بهره‌برداری			سایر توضیحات
	سهام	هکتار	سهام	هکتار	سهام	هکتار	نوع بهره‌برداری (زراعت/باغ/ابنیه و ...)	

بسمه تعالی

خلاصه برگ‌های پرونده اجرای مرحله دوم قانون اصلاحات ارضی پلاک فرعی از پلاک اصلی قریه / مزرعه شهرستان

ردیف	شرح نامه	مشخصات نامه		وضعیت مدارک در پرونده	
		شماره	تاریخ	شماره جلد	شماره برگ
۱	اظهارنامه				
۲	فرم اعلام شق انتخابی				
۳	پاسخ استعلام ثبت				
۴	فرم فروش به تراضی مالک یا زراعین				
۵	فرم توافق در تقسیم - شماره ۱۲				
۶	فرم مستثنیات مالکین				
۷	فرم توافق در اجاره ۳۰ ساله - فرم ۲				
۸	فرم عدم توافق در اجاره ۳۰ ساله - فرم ۳				
۹	خرید حق ریشه (ماده ۴۵ آیین‌نامه اصلاحات ارضی)				
۱۰	پاسخ دفترخانه در مورد تکمیل اسناد				

وضعیت باقیمانده سهام مالکین پلاک بعد از اجرای قانون:

ردیف	میزان کل مالکیت		میزان خودکار		میزان مستثنیات قانون مالکین و نوع بهره‌برداری		سایر توضیحات
	سهام	هکتار	سهام	هکتار	سهام	هکتار	

لیست زارعین مشمول مرحله دوم قانون اصلاحات ارضی پلاک
فرعی از پلاک اصلی قریه / مزرعه شهرستان

جمع

بسمه تعالی

خلاصه برگ‌های پرونده اجرای مرحله سوم قانون اصلاحات ارضی پلاک

پلاک فرعی از پلاک اصلی قریه / مزرعه شهرستان

ردیف	شرح نامه	مشخصات نامه			وضعیت مدارک در پرونده
		شماره	تاریخ	شماره جلد	
۱	اظهاری نامه				
۲	فرم اعلام شق انتخابی				
۳	پاسخ استعلام ثبت				
۴	فرم فروش ملک به زراعت				
۵	فرم توافق در تقسیم				
۶	مستثنیات مالکین				
۷	فرم اعلام عدم توافق در تقسیم				
۸	فرم اعلام عدم توافق در مواد الحاقی				
۹	ارسال فرم به دفترخانه				
۱۰	پاسخ دفترخانه در مورد تکمیل اسناد				

وضعیت باقیمانده سهام مالکین پلاک بعد از اجرای قانون:

ردیف	میزان کل مالکیت		میزان خودکار		میزان مستثنیات قانون مالکین و نوع بهره‌برداری			سایر توضیحات
	سهام	هکتار	سهام	هکتار	سهام	هکتار	نوع بهره‌برداری (زراعت/باغ/ابنیه و ...)	

فرعی از پلاک اصلی قریه / مزرعه شهرستان

[illegible]

بسمه تعالی

خلاصه برگ‌های پرونده اجرای قانون تقسیم و فروش باغات مواد ۲۷ و ۲۸ آیین‌نامه اصلاحات

ارضی پلاک فرعی از پلاک اصلی قریه / مزرعه شهرستان

ردیف	شرح نامه	مشخصات نامه		وضعیت مدارک در پرونده	
		شماره	تاریخ	شماره جلد	شماره برگ
۱	اظهارنامه				
۲	پاسخ استعلام ثبت				
۳	لیست غارسین موضوع ماده ۲۷ آیین‌نامه				
۴	لیست غارسین موضوع ماده ۲۸ آیین‌نامه				
۵	فرم فروش ملک به زراعین				
۶	مستثنیات مالکین				
۷	ارسال فرم به دفترخانه				
۸	پاسخ دفترخانه در مورد تکمیل اسناد				
۹					
۱۰					

وضعیت باقیمانده سهام مالکین پلاک بعد از اجرای قانون:

ردیف	میزان کل مالکیت		میزان خودکار		میزان مستثنیات قانون مالکین و نوع بهره‌برداری			سایر توضیحات
	سهام	هکتار	سهام	هکتار	سهام	هکتار	نوع بهره‌برداری (زراعت/باغ/ابنیه و ...)	

لیست غار سین مشمول اجرای قانون تقسیم و فروش باغات موضوع مواد ۲۷ و ۲۸ آیین نامه اصلاحات ارضی پلاک فرعی از پلاک اصلی قریه / مزرعه شهرستان

[illegible]

بسمه تعالی

خلاصه برگ‌های پرونده اجرای قانون کشت موقت پلاک فرعی از پلاک اصلی قریه / مزرعه

شهرستان

ردیف	شرح نامه	مشخصات نامه		وضعیت مدارک در پرونده	
		شماره	تاریخ	شماره جلد	شماره برگ
۱	صورتمجلس تشخیص اراضی کشت موقت				
۲	پاسخ استعلام ثبت				
۳	لیست کشاورزان واجد شرایط				
۴	فرم فروش منضم به اسامی کشاورزان واجد شرایط ارسالی به دفترخانه اسناد رسمی				
۵	مستثنیات مالکین				
۶	پاسخ دفترخانه در خصوص تنظیم و مبادله اسناد زراعت				
۷	صورتمجلس تبصره ۵ ماده واحده کشت موقت				
۸	صورتمجلسه تحویل اراضی استرداد به مالکین				

وضعیت باقیمانده سهام مالکین پلاک بعد از اجرای قانون:

ردیف	میزان کل مالکیت		میزان خودکار		میزان مستثنیات قانون مالکین و نوع بهره‌برداری		سایر توضیحات
	سهام	هکتار	سهام	هکتار	نوع بهره‌برداری (زراعت/باغ/ابنیه و ...)	هکتار	

لیست کشاورزان واجد شرایط قانون کشت موقت پلاک فرعی از پلاک اصلی
قریه / مزرحه شهرستان

[illegible]

بسمه تعالی

خلاصه برگ پرونده پلاک‌های دارای اراضی دولتی و تعیین متصرفین آن (خالصه، بایر و موات
اصلاحات ارضی) پلاک فرعی از پلاک اصلی قریه / مزرعه شهرستان

ردیف	شرح نامه	مشخصات نامه		وضعیت مدارک در پرونده	
		شماره	تاریخ	شماره جلد	شماره برگ
۱	اظهارنامه ثبتی املاک خالصه				
۲	پاسخ استعلام ثبت				
۳	سند مالکیت املاک خالصه				
۴	سند خرید دولت در مرحله اول اصلاحات ارضی				
۵	اظهارنامه ثبتی اراضی بایر و موات اصلاحات ارضی				
۶	سند مالکیت اراضی بایر و موات اصلاحات ارضی				
۷	صورتهجلسات تشخیص متصرفین واجد شرایط				
۸	صورتهجلسات تقویم اراضی دولتی				
۹	فرم فروش منضم به اسامی متصرفین واجد شرایط ارسالی به دفترخانه اسناد رسمی				
۱۰	پاسخ دفترخانه اسناد رسمی مبنی بر تنظیم سند انتقال بنام متصرف				

۱- میزان اراضی دولتی بلا تصرف پلاک معادل هکتار می‌باشد.

۲- میزان اراضی دولتی تصرف که متصرفین واجد شرایط تعیین تکلیف نمی‌باشند به مساحت هکتار می‌باشد.

قريه / مزرحه شهرستان

[illegible]

[illegible]

فصل سوم / بخشنامه‌های صادره از سازمان امور اراضی در خصوص رفع تداخلات
۱۶۷

شماره: ۵۳/۰۲۰/۲۹۶۸۵۹

تاریخ: ۱۳۹۶/۲/۱۷

پیوست: ندارد

بسمه تعالی

همه با هم حافظ زمین باشیم

رئیس محترم سازمان جهاد کشاورزی استان ...

سلام علیکم

با احترام، پیرو نامه شماره ۵۳/۰۲۰/۲۶۷۰۳۶ مورخ ۱۳۹۵/۳/۲۰ به پیوست دستورالعمل نحوه تکمیل ۱۵ برگ فرم‌های مربوط به اجرای قوانین و مقررات مورد عمل وزارت متبوع و همچنین ۲ برگ فرم خلاصه اطلاعات مورد نیاز جهت اجرای قانون جامع حدنگاری و طرح کاداستر اراضی جهت استحضار و بهره‌برداری ایفاد می‌گردد. خواهشمند است دستور فرمایید همانطوری که در نامه صدرالذکر تأکید شده است مدیریت‌های جهاد کشاورزی شهرستان‌ها با هماهنگی مدیریت‌های امور اراضی ابتدا نسبت به رفع تداخل ناشی از اجرای قوانین و مقررات موازی در پلاک‌ها اقدام و پس از رفع تداخل توسط کمیسیون استانی ماده ۳ آیین‌نامه اجرایی ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور، در اجرای ماده ۹ قانون حدنگاری (کاداستر اراضی کشاورزی) نسبت به اجرای کاداستر اراضی کشاورزی با هماهنگی ادارات ثبت اسناد اقدام لازم معمول و نتیجه اقدامات و پیشرفت کار نیز هر ماه به دفتر مهندسی و کاداستر این سازمان گزارش شود.

علیرضا اورنگی

رئیس سازمان امور اراضی کشور

رونوشت به:

مدیریت محترم امور اراضی استان

جناب آقای امیر حیدری معاون محترم توسعه و ساماندهی اراضی

جناب آقای نیازی مدیر کل محترم مهندسی و حدنگاری اراضی کشاورزی (کاداستر)

جناب آقای محقق بهشتی مشاور و مدیر کل محترم دفتر ریاست و امور استان‌ها

جناب آقای کریمی مدیر کل محترم دفتر ساماندهی و تعیین تکلیف اراضی

**دستورالعمل تکمیل فرم‌های استخراج خلاصه اطلاعات
سوابق و پرونده‌های اجرائی امور اراضی
فروردین ۱۳۹۶**

مقدمه

بر اساس ماده ۹ قانون جامع حدنگار؛ کلیه دستگاهها مکلف شده‌اند تمام مستندات و اطلاعات توصیفی املاک متعلق به خود یا تحت اداره خود از جمله مشخصات ثبتی، کاربری، نام بهره‌بردار و نقشه‌های مختصات جغرافیایی املاک مذکور را با رعایت جنبه‌های امنیتی حداکثر ظرف مدت دو سال از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون تهیه نموده و جهت صدور سند مالکیت حدنگار در اختیار سازمان (سازمان ثبت اسناد و املاک کشور) قرار دهند.

از سوی دیگر طبق ماده ۹ قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی مصوب ۱۳۸۹/۴/۲۳ مجلس شورای اسلامی، وزارت جهاد کشاورزی مکلف است با همکاری سازمان ثبت اسناد و املاک کشور در اجراء قوانین و مقررات مربوط، با تهیه حدنگاری (کاداستر) و نقشه‌های مورد نیاز، نسبت به تثبیت مالکیت دولت بر منابع ملی و اراضی موات و دولتی و با رعایت حریم روستاها و همراه با رفع تداخلات ناشی از اجراء مقررات موازی اقدام... نماید و طبق ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴/۲/۱ ضمن الحاق یک تبصره به ماده (۹) قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی، وزارت جهاد کشاورزی مکلف شده با همکاری سازمان ثبت اسناد و املاک کشور نسبت به رفع تداخلات ناشی از اجرای قوانین و مقررات موازی در اراضی ملی، دولتی و مستثنیات اشخاص اقدام نموده پس از رفع موارد اختلافی نسبت به اصلاح اسناد مالکیت و صدور اسناد اراضی کشاورزی اقدام نماید که آیین نامه اجرایی این تبصره طی مصوبه شماره ۴۹۶۷۰/ت/۵۲۰۸۳ هـ مورخ ۱۳۹۴/۴/۲۱ هیئت وزیران و شیوه نامه اجرایی آن ابلاغ شده است.

همه این موارد حاکی از این است که تعیین تکلیف عرصه کلیه اراضی واقع در محدوده ثبتی یک روستا یا مزرعه، شامل تهیه نقشه حدنگار کلیه قطعات اعم از اراضی ملی، دولتی و اراضی کشاورزی، تکمیل فرمهای اطلاعات توصیفی به همراه اطلاعات بهره‌برداران اراضی و تطبیق همه این موارد با سوابق و پرونده‌های اجرایی خالصجات، اصلاحات ارضی، کشت موقت، منابع ملی، واگذاری اراضی در اجرای لایحه قانونی اصلاح لایحه قانونی احیاء و واگذاری اراضی مصوب ۱۳۵۹/۱/۲۶ شورای انقلاب و حتی سوابق ثبتی دارد که میبایست ضوابط و دستورالعملهای شفاف در این راستا تهیه و اجرائی گردد. از طرفی قوانین و مقررات متعددی در حوزه عمل وزارت جهاد کشاورزی و سازمان امور اراضی اجرا شده که دارای پرونده‌های اجرائی بوده و برای صدور سند مالکیت قطعات حدنگار اراضی کشاورزی میبایست رعایت گردد. لذا دستورالعمل زیر به منظور مشخص نمودن نحوه استخراج اطلاعات سوابق پرونده‌های اجرائی در امور اراضی تهیه شده که امید است مورد توجه همکاران و دست اندرکاران محترم قرار گیرد و چنانچه در استخراج خلاصه اطلاعات با ابهام یا مشکلی مواجه شدند مراتب را با ذکر موارد به دفتر مهندسی و حدنگاری اراضی کشاورزی (کاداستر) سازمان امور اراضی کشور منعکس نمایند.

مستندات قانونی مربوط به نمایندگی سازمان امور اراضی کشور از طرف زارعین، مالکین و خرده مالکین به منظور افراز، تفکیک و صدور سند مالکیت:

۱- قانون اصلاحی قانون اصلاحات ارضی مصوب ۱۳۴۰/۱۰/۱۹

۲- قانون مواد الحاقی به قانون اصلاحات ارضی مصوب ۱۳۴۱/۱۰/۲۷

۳- آئین نامه اصلاحات ارضی مصوب ۱۳۴۳/۵/۱۳ (مصوب کمیسیون خاص مشترک

مجلسین)

۴- قانون مواد الحاقی به آئین نامه اصلاحات ارضی مصوب ۴۶/۲/۱۸

۵- قانون راجع به الحاق ۸ ماده به آئین نامه اصلاحات ارضی مصوب ۱۳۴۶/۳/۲۵

فصل سوم / بخشنامه‌های صادره از سازمان امور اراضی در خصوص رفع تداخلات
۱۷۱

-
- ۶- قانون تقسیم و فروش املاک مورد اجاره به زارعین مستاجر مصوب ۱۳۴۷/۱۰/۲۳
- ۷- قانون اجازه امضاء اسناد فروش و قبوض مربوط به انتقال املاک مشمول مرحله اول قانون اصلاحات ارضی بوسیله وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستایی به قائم مقامی زارعین مستنکف
- ۸- قانون تمدید مهلت و مواعد مختلف مقرر در قانون تقسیم و فروش املاک مورد اجاره به زارعین مستاجر در موارد خاص مصوب ۱۳۴۹/۳/۱۷
- ۹- قانون مواد الحاقی به قانون تقسیم و فروش املاک مورد اجاره به زارعین مستاجر مصوب ۱۳۴۹/۱۲/۱۰
- ۱۰- قانون تقسیم عرصه و اعیان باغات مشمول قوانین ومقررات اصلاحات ارضی بین مالکان وزارعان مربوط مصوب ۱۳۵۱/۹/۱۹
- ۱۱- لایحه قانونی طریقه رفع مشکلات پیش بینی نشده در قوانین ومقررات اصلاحات ارضی مصوب ۱۳۴۹/۱۰/۱۴
- ۱۲- قانون انحلال بنگاه خالصجات مصوب ۱۳۴۶/۴/۲۰
- ۱۳- قانون تعیین تکلیف اراضی مزروعی واعیان مستحدث از طرف اشخاص دهات ومزارع خالصه مصوب ۱۳۵۴/۴/۲۹.
- ۱۴- آیین نامه عمران اراضی بایر مصوب ۵۵/۶/۱ هیئت دولت واصلاحیه‌های بعدی آن
- ۱۵- مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام درخصوص تعیین تکلیف باقیمانده قراء، مزارع و املاک مشمول قانون اصلاحات ارضی ۷۰/۳/۲ مجمع تشخیص مصلحت نظام
- ۱۶- مواد ۱۴۲ و ۱۴۴ و ۱۴۵ و ۱۴۶ قانون ثبت در مورد املاک مجهول المالک و املاکی که به ثبت نرسیده و در اجرای قانون اصلاحات ارضی به زارعین واگذار شده و تحدید حدود قطعات تقسیم شده بین زارعین ومالکین
- ۱۷- قانون صدور اسناد مالکیت اراضی مشمول اصلاحات ارضی در روستاها و شهرهای مشمول مصوب ۱۱ مهر ۱۳۷۲

- ۱۸- قانون واگذاری زمین‌های دایر و بایر که بعد از انقلاب اسلامی به صورت کشت موقت در اختیار کشاورزان قرار گرفته، ۱۳۶۵/۸/۵ مجلس شورای اسلامی
- ۱۹- آیین نامه اجرایی قانون واگذاری زمینهای دایر و بایر که بعد از انقلاب به صورت کشت موقت در اختیار کشاورزان قرار گرفته است مصوب ۱۳۶۵/۸/۸
- ۲۰- لایحه قانونی اصلاح لایحه قانونی واگذاری و احیاء اراضی در حکومت جمهوری اسلامی ایران (مصوب ۱۳۵۹/۱/۲۶)
- ۲۱- قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان‌های فاقد سند رسمی
- ۲۲- قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغها مصوب ۱۳۷۴/۳/۳۱ و اصلاحیه ۸۵/۸/۱ آن.
- ۲۳- قانون جلوگیری از خرد شدن اراضی کشاورزی و ایجاد قطعات مناسب فنی و اقتصادی مصوب ۱۳۸۵/۱۱/۲۱ مجمع تشخیص مصلحت نظام.
- ۲۴- قوانین و مقررات سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور
- ۲۵- سایر قوانین و مقررات سازمان امور اراضی کشور و سازمان جنگلها، مراتع و آبخیزداری کشور و سازمان ثبت اسناد و املاک کشور مورد عمل که در این دستورالعمل نیامده است.

استخراج خلاصه اطلاعات پرونده‌های اجرایی طبق فرم‌های ابلاغی

نظر به اینکه سازمان امور اراضی کشور از بدو اجرای قوانین و مقررات خالصه، مراحل ۳ گانه اصلاحات ارضی، قانون کشت موقت، لایحه قانونی اصلاح لایحه واگذاری و احیاء اراضی در حکومت جمهوری اسلامی و نیز قوانین مربوط به تعیین تکلیف متصرفین اراضی دولتی شامل قانون تعیین تکلیف اراضی مزروعی و اعیان مستحدث از طرف اشخاص در دهات و مزارع خالصه و ماده ۵ قانون راجع به الحاق ۸ ماده به آئین نامه اصلاحات ارضی و ماده ۷۶ قانون وصول برخی از درآمدهای دولت مصوب ۱۳۷۳ و آئین نامه عمران اراضی بایر مصوب ۵۵/۶/۱ و اصلاحیه مواد ۸ و ۱۱ آئین نامه مذکور موضوع تبصره ذیل ماده ۳ قانون اصلاحی قانون اصلاحات ارضی و

فصل سوم / بخشنامه‌های صادره از سازمان امور اراضی در خصوص رفع تداخلات
۱۷۳

ماده ۴۰ آئین نامه اصلاحات ارضی در مورد املاک مسلوب المنفعه و اراضی بایر اصلاحات ارضی و مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص حل مشکل اراضی بایر مصوب ۱۳۶۷/۵/۲۵ نسبت به اجرای قوانین مربوطه و آماربرداری از زارعین و کشاورزان و متصرفین و ثبت و ضبط در سوابق مربوطه اقدام نموده که پرونده‌های اجرائی کماکان در بایگانی مدیریت‌های جهاد کشاورزی موجود می‌باشد لذا به منظور تطبیق ریشه مالکیت و بررسی منشاء تصرفات فعلی زارعین و کشاورزان لازم است کلیه سوابق و پرونده‌های اجرائی مذکور مطالعه شده و بر اساس فرم‌های طراحی شده در ۱۵ برگ خلاصه اطلاعات از سوابق مذکور استخراج و در فرم‌ها درج گردد. لازم به توضیح است که ۱۵ برگ فرم‌های مذکور به همراه ۲ برگ فرم کاداستر طی بخشنامه شماره ۵۳/۰۲۰/۲۶۷۰۳۶ مورخ ۱۳۹۵/۳/۲۰ به روسای سازمان‌های جهاد کشاورزی و مدیریت‌های امور اراضی استانها ابلاغ شده که نرم افزار مربوط به ورود و ثبت خلاصه اطلاعات سوابق و پرونده‌های اجرائی توسط دفتر آمار و فن آوری اطلاعات اراضی طراحی و ارسال خواهد شد.

شایان ذکر است که به همین خاطر لازم است «فرم طرح کاداستر اراضی کشاورزی (۲ برگ)» با استفاده از فرم‌های ۱۵ برگی استخراج خلاصه اطلاعات سوابق و پرونده‌های اجرائی تکمیل شود و میبایست پس از تکمیل فرم‌های ۱۵ برگ و نیز اخذ اطلاعات از ادارات منابع طبیعی و ثبت اسناد و املاک، اطلاعات این فرم کامل گردد. در این جا به تعاریف عبارات و اصطلاحات به کار رفته می‌پردازیم:

تعاریف اصطلاحات به کار رفته در فرم‌های مربوط

اصطلاحات به کار رفته در فرم‌های «طرح کاداستر اراضی کشاورزی» و فرم‌های استخراج خلاصه اطلاعات سوابق و پرونده‌های اجرائی دارای معانی و تعاریف زیر می‌باشد:

روستا: منظور از روستا همان محدوده مورد اقدام عملی قوانین و مقررات اصلاحات ارضی، منابع ملی، کشت موقت بوده که دارای محل سکونت زارعین و اراضی زراعتی و

باغات و سایر اراضی ملی و دولتی دارای سنگ اصلی یا پلاک فرعی با محدوده ثبتی یا عرفی مشخص می‌باشد.

مزرعه: شامل محدوده اراضی زراعی و باغی زارعین و کشاورزان و سایر اراضی ملی و دولتی که دارای حدود ثبتی یا عرفی مشخص بوده و دارای سنگ اصلی یا پلاک فرعی می‌باشد

پلاک ثبتی: منظور از پلاک شماره‌ای است که در اجرای ماده ۹ قانون ثبت اسناد و املاک برای املاک غیر منقول تخصیص می‌یابد و معمولاً دارای حدود ثبتی مشخص و عرفی می‌باشد.

نقشه ثبتی: نقشه‌ایست که توسط ادارات ثبت اسناد و املاک به منظور تحدید حدود روستاها یا مزارع در اجرای قانون ثبت اسناد و املاک تهیه شده است.

بخش ثبتی: منظور تقسیمات بخش‌های ثبتی مناطق در اجرای قانون ثبت اسناد و املاک می‌باشد.

شهرستان: منظور محدوده مورد عمل فرمانداری‌ها طبق قانون تقسیمات کشوری که با مرز جغرافیائی مشخص میشود.

نقشه اجرای مقررات منابع ملی: نقشه‌ای است که در اجرای قوانین و مقررات منابع ملی توسط واحدهای شهرستانی سازمان جنگلها، مراتع و آبخیزداری با رعایت ضوابط حدنگاری (کاداستر) تهیه و به تائید ادارات ثبت اسناد و املاک رسیده باشد.

اراضی ملی: اراضی مشمول ماده ۱ قانون ملی شدن جنگل‌ها و ماده ۲۰ آیین نامه اجرایی آن و ماده ۵۶ قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع کشور و ماده ۲ قانون حفظ و حمایت از منابع طبیعی و ذخایر جنگلی ملی اعلام شده باشند اعم از اینکه به نام دولت سند صادر شده یا نشده باشد.

مستثنیات قانونی منابع ملی: عرصه و محاط تاسیسات و خانه‌های روستایی و همچنین زمین‌های زراعی و باغ‌های واقع شده در محدوده اسناد مالکیت جنگل‌ها و مراتع

کشور که در اجرای ماده ۱ قانون ملی شدن جنگل‌ها و قوانین و مقررات مرتبط به عنوان مستثنیات قانونی اشخاص تشخیص شده و یا می‌شود.

اراضی دولتی مستحده و ساحلی: عبارتست از زمینهایی که در نتیجه پایین رفتن سطح آب یا هر نوع جریان آب در کرانه‌های دریا و دریاچه‌ها و جزایر یا در نتیجه پایین رفتن آب یا خشک شدن تالابها ظاهر و یا ایجاد می‌شوند.

ماده ۳۴ قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگلها و مراتع: منظور عرصه‌های منابع ملی که در اجرای قانون اصلاح ماده ۳۴ قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگلها و مراتع و الحاق چند تبصره به آن مصوب ۱۳۷۳/۷/۷ مجمع تشخیص مصلحت نظام، اراضی جنگلی جلگه‌ای شمال و مراتع ملی غیر مشجر کشور را که تا پایان سال ۱۳۶۵ بدون اخذ مجوز قانونی تبدیل به باغ یا زراعت آبی شده و یا برای طرحهای تولید دام و آبزیان و سایر طرحهای غیر کشاورزی مورد استفاده قرار گرفته‌اند براساس تشخیص کمیسیونی مرکب از نمایندگان جهاد سازندگی، کشاورزی و سازمان جنگلها و مراتع کشور و فرمانداری به مسئولیت جهاد سازندگی و در قبال دریافت اجاره بها یا قیمت تعیین شده به اشخاص واگذار و یا بفروش رسیده است.

ماده ۶۴ قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگلها و مراتع: منظور عرصه‌های مراتع مذکور در بند ب ماده ۴ قانون ملی شدن جنگلهاست که حداکثر تا دو برابر مساحت اراضی مزروعی و آیش و باغات و قلمستان بوده و مشمول قانون ملی شدن جنگلها نبوده و بعنوان مستثنیات قانونی اشخاص تلقی شده است. .

«بند ب ماده ۴ قانون ملی شدن جنگلها: مراتع غیر مشجری که با توجه به قانون اصلاحات ارضی مصوب سال ۴۰ در سهم اشخاص قرار گرفته و همچنین مراتع غیر مشجری که در تاریخ تصویب این قانون یا بعداً بموجب اسناد مالکیت یا آراء قطعی محاکم قضائی یا هیات‌های رسیدگی به املاک واگذاری در محدوده املاک مزروعی قرار گرفته یا بگیرند مشمول مقررات این قانون نخواهد بود».

ماده ۶۴ مکرر قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگلها و مراتع: منظور

عرصه‌های منابع ملی است که وزارت منابع طبیعی (سازمان جنگلها، مراتع و آبخیزداری) معادل بهای مستثنیات تملک شده را از مراتع غیر مشجر نزدیکترین محل و یا سایر نقاط کشور و یا با توافق طرفین از اراضی جنگلی جلگه‌ای و یا مراتع غیر مشجر شمال به مالک انتقال داده است. (و وزارت منابع طبیعی مستثنیات مذکور در قانون ملی شدن جنگلها واقع در منابع ملی را در برابر واگذاری عوض به منظور اجرای برنامه‌های حفاظت خاک و جنگل کاری و ایجاد پارکهای عمومی یا هر نوع عملیاتی که مربوط به وظایف آن وزارت باشد تملک و تصرف نموده است)

اراضی دولتی: اراضی غیر ملی که در اجرای قوانین و مقررات مربوط به خالصجات، اصلاحات ارضی، مستحدثه ساحلی و موات موضوع قانون مرجع تشخیص اراضی موات و مجهول‌المالک ثبتی به مالکیت دولت درآمده است و شامل:

اراضی خالصه دولتی: شامل قراء و مزارع که در دفاتر و سوابق مربوطه بعنوان خالصه دولتی دارای سابقه اجرائی بوده یا از طریق اداره ثبت اسناد و املاک بعنوان املاک خالصه با نمایندگی اداره وقت مالیه (دارائی) بنام دولت درخواست ثبت شده است.

اراضی بایر اصلاحات ارضی: شامل اراضی بایر ناشی از اجرای قوانین و مقررات اصلاحات ارضی است که دارای مالک مشخص بوده و در زمان اجرای قانون هیچگونه عملیات زراعی روی آن انجام نگرفته و در شناسنامه یا صورت وضعیت روستا مضبوط در سوابق اجرائی مرحله اول اصلاحات ارضی قید شده است.

اراضی موات اصلاحات ارضی: اراضی ناشی از اجرای قوانین و مقررات اصلاحات ارضی که فاقد مالک مشخص بوده و در زمان اجرای قانون هیچگونه عملیات زراعی روی آن انجام نگرفته و در پرونده‌های اجرائی اصلاحات ارضی دارای سابقه بعنوان موات بوده و یا مدارک و مستندات پرونده‌های ثبتی که نشانگر درخواست ثبت بنام دولت می‌باشد.

اراضی بایر ماده ۴۰ و مسلوب المنفعه: شامل اراضی بایر یا مسلوب المنفعه متعلق به مالکین که در اجرای قوانین و مقررات اصلاحات ارضی بر اساس سوابق اجرائی مالکین مربوطه و میزان آن تشخیص داده شده است.

اراضی کشت موقت: اراضی مشمول قانون «واگذاری اراضی دایر و بایر که بعد از انقلاب به صورت کشت موقت در اختیار کشاورزان قرار گرفته است» اعم از اینکه منجر به صدور سند شده یا نشده باشد و اراضی اختصاصی مالکین شامل حد نصاب تبصره ۵ ماده واحده مذکور، استرداد و مصادره.

خرده مالکین خودکار: مالکانی هستند که در اجرای قوانین اصلاحات ارضی، در اراضی تحت مالکیت خود شخصاً یا به کمک کارگر کشاورزی می‌کردند و فاقد زارع صاحب نسق بوده‌اند.

مستثنیات قانونی مالکین اصلاحات ارضی: منظور مستثنیات موضوع ماده ۳ قانون اصلاحی قانون اصلاحات ارضی و نیز شامل موارد زیر:

باغات و عرصه و اعیان قلمستانها و تاسیسات و بیشه‌ها در دهات مشمول.
اراضی مکانیزه که در زمان اجرای قوانین و مقررات اصلاحات ارضی بوسیله تراکتور و سایر ماشین آلات و ادوات کشاورزی بدون دخالت زارع صاحب نسق زراعت مکانیزه کشت می‌شده است.

اراضی سهم مالک، پس از تقسیم شامل آن دسته از اراضی مشمول اصلاحات ارضی و تحت نسق زارعین که در اجرای بند ج ماده ۱ قانون مواد الحاقی و ماده ۱۱ قانون تقسیم و فروش، پس از تقسیم به نسبت بهره مالکانه بین زارع و مالک، در سهم مالک قرار گرفته است.
عرصه‌های مشمول ماده ۴۵ آیین نامه اصلاحات ارضی که حق ریشه آن از زارعین مربوطه توسط مالکین خریداری شده است.

اراضی موات قانون مرجع تشخیص: منظور آندسته از اراضی که در اجرای قانون مرجع تشخیص اراضی موات و ابطال اسناد آن توسط هیاتهای ۷ نفره واگذاری

زمین بعنوان موات تشخیص داده شده اعم از اینکه درخواست سند مالکیت بنام دولت شده یا نشده و سند مالکیت موات صادر شده یا نشده است.

اراضی دولتی تحویل و تحول شده با راه و شهرسازی: منظور کلیه شقوق و انواع اراضی دولتی واقع در حریم و محدوده شهرها که به همراه اسناد و مدارک با ادارات راه و شهرسازی تحویل و تحول و با تأیید نمایندگان هر دو دستگاه صورتجلسه شده است.

اراضی دولتی تصرفی (خالصه، بایر و موات اصلاحات ارضی): منظور آندسته از عرصه‌های دولتی است که مشمول مقررات مورد عمل سازمان امور اراضی کشور شامل اراضی خالصجات موضوع قانون تعیین تکلیف اراضی مزروعی و اعیان مستحدث از طرف اشخاص در دهات و مزارع خالصه مصوب ۱۳۵۴/۴/۲۹، اراضی بایر باقیمانده مرحله اول اصلاحات ارضی و موات ماده ۱۷ قانون تقسیم و فروش املاک مورد اجاره به زارعین مستاجر، موضوع ماده ۵ قانون راجع به الحاق ۸ ماده به آیین نامه اصلاحات ارضی و آیین نامه عمران اراضی بایر مصوب ۱۳۵۵/۶/۱ و اصلاحیه مواد ۸ و ۱۱ آن بوده و در حال حاضر تحت تصرف اشخاص قرار دارد.

مالک کشت موقت: افراد صاحب زمین یا صاحب نسق هستند که مشروعیت مالکیت آنان مورد تأیید دادگاه انقلاب اسلامی رسیده و در اجرای قانون کشت موقت مشمول قرار گرفته باشد.

کشاورز از نظر قانون کشت موقت: کسی که شخصاً به کشاورزی اشتغال دارد و منبع اصلی درآمد او کشاورزی است.

اسناد نسقی: اسناد بنچاقی که در اجرای مراحل سه گانه اصلاحات ارضی و خالصجات توسط دفاتر اسناد رسمی عامل برای زارع صاحب نسق صادر شده است.

حدنصاب اختصاصی مالکان مشمول کشت موقت: قسمتی یا تمامی اراضی مالکین مشمول مقررات واگذاری اراضی دایر و بایر که در اجرای تبصره ۵ قانون مذکور

و یا به دلیل واجد شرایط نبودن زارعین کماکان در مالکیت آنها باقی مانده است و مشروعیت مالکیت آنان مورد تایید دادگاه انقلاب اسلامی قرار گرفته و براساس صورتمجلس تنظیمی هیئت‌های ۷ نفره واگذاری زمین و یا در اجرای آراء هیئت ۳ نفره به مالکین مسترد گردیده است.

زارع صاحب نسق: منظور شخصی است که در اجرای قوانین و مقررات مربوط مراحل اصلاحات ارضی و فروش خالصجات آمار برداری و میزان نسق آنان مشخص شده اعم از اینکه سند (نسق) اخذ کرده یا نکرده باشد.

مرحله اول اصلاحات ارضی: طبق سوابق اجرائی، در این مرحله، قراء و مزارع مازاد بر حدنصاب مالکین توسط دولت با نمایندگی وزارت کشاورزی طبق اسناد انتقال رسمی تنظیمی در دفاتر اسناد رسمی به استثناء مستثنیات قانونی مالکین خریداری و اراضی مزروعی، عرصه باغات و خانه‌های دهقانی به زارعین مربوطه طبق فرم‌های آماری ارسالی به دفاتر اسناد رسمی عامل تقسیم و واگذار شده است.

مرحله دوم اصلاحات ارضی: طبق سوابق اجرائی، در این مرحله، قراء و مزارعی که مشمول مرحله اول نبوده ولی دارای زارع صاحب نسق بودند به سه شکل (اجاره ۳۰ ساله، فروش به ترازی، تقسیم به نسبت بهره مالکانه) طبق فرم‌های آماری ارسالی به دفاتر اسناد رسمی عامل به استثناء مستثنیات قانونی مالکین به زارعین مربوطه واگذار شده است. همچنین شامل تشکیل شرکتهای سهامی زراعی بین زارعین و مالکین و خرید حق ریشه زارعین توسط مالکین موضوع مواد ۱۷ و ۴۵ آیین نامه اصلاحات ارضی می‌باشد.

مرحله سوم اصلاحات ارضی: طبق سوابق اجرائی، در این مرحله، قراء و مزارع مشمول اجاره ۳۰ ساله و ماده ۱۷ تشکیل شرکتهای سهامی زراعی بین زارعین و مالکین، و نیز املاک مالکینی که هیچ کدام از شقوق را انتخاب ننموده و اظهارنامه تسلیم ننموده‌اند اراضی مزروعی، عرصه باغات و خانه‌های دهقانی اعم از دایر و بایر به استثناء مستثنیات قانونی مالکین به زارعین مربوطه طبق فرم‌های آماری ارسالی به دفاتر اسناد رسمی عامل

فروخته شده و یا به نسبت بهره مالکانه با مالکین تقسیم شده است.

اراضی واگذاری مواد ۳۱ و ۳۲ طرح‌های کشاورزی و غیر کشاورزی:

منظور واگذاری اراضی ملی، دولتی در اجرای مواد ۳۱ و ۳۲ آیین نامه اجرائی لایحه قانونی اصلاح لایحه واگذاری و احیاء اراضی که بر اساس «دستورالعمل اصلاحی ضوابط واگذاری اراضی ملی و دولتی» جهت اجرای طرح‌های کشاورزی و غیر کشاورزی به اشخاص حقیقی و حقوقی ایرانی توسط مراجع ذیصلاح و کمیسیونهای مربوطه واگذاری زمین بوده و فروش و انتقال قطعی این اراضی در اجرای ماده ۸۴ و ۷۵ قانون وصول برخی از درآمدهای مالی دولت توسط کمیسیونهای ماده ۲ و ۲۱ در اجرای مواد ۳۱ و ۳۲ مذکور می‌باشد.

مشاعهای هیات ۷ نفره واگذاری زمین: منظور واگذاری اراضی ملی، دولتی و مصادره‌ای مالکین توسط شوراهای هیاتهای ۷ نفره واگذاری زمین استانها به افراد بومی و علاقه مند به امور کشاورزی (طرح‌های زراعی و باغی و گلخانه) بوده که براساس ماده ۱۱۰ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت به فروش میرسد.

باغات مشمول مواد ۲۷ و ۲۸ آیین نامه اصلاحات ارضی مصوب ۱۳/۵/۴۳:

منظور عرصه باغات مواد ۲۷ و ۲۸ آیین نامه اصلاحات ارضی (غارس - مالکی) که دارای سابقه آماربرداری بوده اعم از اینکه سند نسقی صادر شده یا نشده باشد.

اراضی مستحدثه و ساحلی: منظور اراضی حاصل از پایین رفتن سطح آب دریای خزر و دریاچه‌ها و یا خشک شدن مردابها و باتلاق‌های ساحلی اراضی مستحدثه محسوب و متعلق به دولت است و اشخاص حق تقاضای ثبت آنها را ندارند و زمین‌هایی است که در اجرای قانون اراضی مستحدثه ساحلی مصوب ۱۳۵۴ توسط سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور تشخیص داده شده و به مالکیت دولت درآمده است.

اراضی مستحدثه: اراضی است که در نتیجه خشک شدن آب دریاها، دریاچه‌ها و تغییر بستر رودخانه‌ها یا خشک شدن تالاب ایجاد شده باشد.

اراضی ساحلی: اراضی ساحلی زمینهایی هستند که در مجاورت حریم دریا و دریاچه و یا اراضی مستحدثه قرار دارد

اراضی مصادره‌ای: اراضی مصادره‌ای، اراضی امرای لشکری و کشوری و اراضی وابستگان به رژیم سابق می باشد که بعد از انقلاب اسلامی توسط دادگاههای انقلاب قانوناً مصادره گردید. بعد از انقلاب میزان ۴۲۸۵۹ هکتار توسط هیئت‌های هفت نفره واگذاری زمین به افراد بی زمین واگذار گردید. مابقی این اراضی با مساحت بیش از ۱۰۰ هزار هکتار در حال حاضر در اختیار بنیاد مستضعفان قرار دارد.

اراضی مجهول المالك ثبتی: منظور آندسته از پلاکها یا قسمتی از پلاکها که فاقد سابقه ثبتی بنام اشخاص بوده و مجهول ثبتی تلقی میگردد.

املاک مسلوب المنفعه: املاک مالکین و اشخاصی که در اجرای قانون اصلاحات ارضی مصوب ۱۳۴۰/۱۰/۱۹ به دلیل بی آبی مفرط و سایر دلایل خشک و بی حاصل تشخیص داده شد و مشمول تقسیم نگردید موسوم به املاک مسلوب المنفعه می باشد. این املاک قبل از اجرای اصلاحات ارضی دایر بوده ولی با اجرای قانون مزبور به استناد ماده ۴۰ آئین نامه اصلاحات ارضی مصوب ۱۳۴۳/۵/۳ به همراه (توام) با اراضی بایر قانون اصلاحات ارضی در اختیار مالکان آن قرار گرفت که ظرف پنج سال برای آبادانی آن اقدام کنند و از سازمانهای ذیربط گواهی عمران دریافت دارند. در غیر این صورت ملک از ید آنها خارج و در اختیار دولت قرار می گرفت آخرین مهلت برای عمران پایان شهریور ۱۳۵۴ بوده است.

اراضی بایر مجمع تشخیص مصلحت نظام اسلامی مصوب ۱۳۶۷/۵/۲۵: اراضی است که قبلاً سابقه احیاء و بهره‌برداری داشته و مالک بدون عذر موجه پنج سال متوالی آن را بلاکشت و متروکه باقی گذاشته باشد. چنانچه مالکین اینگونه اراضی در یک فرصت یکساله به کشت اراضی یا عقد اجاره، مزارعه یا فروش با سایر اشخاص اقدام نمایند مدیریتهای امور اراضی برابر مقررات در اختیار واجدین شرایط قرار می

دهند.

اراضی کشت موقت: اراضی بایر و دایر مالکین که بعد از پیروزی انقلاب اسلامی تا پایان سال ۱۳۵۹ در مناطق غیر کردنشین و تا پایان سال ۱۳۶۳ در مناطق کردنشین در اختیار غیر مالکین قرار گرفت و آنان تا سال ۱۳۶۵ به صورت موقت روی اراضی کشت و کار می کردند و سپس بر اساس مصوبه ۱۳۶۵/۸/۸ مجلس شورای اسلامی از طریق هیئتهای هفت نفره واگذاری و احیاء اراضی به آنان به صورت بیع شرط واگذار گردید موسوم به اراضی کشت موقت است. مساحت این اراضی که اکثراً دایر بود بالغ بر ۸۵۰ هزار هکتار در سراسر کشور می باشد.

املاک سلطنتی: دهات و اراضی متعلق به خاندان پهلوی را املاک سلطنتی می گفتند، ازدیاد و تثبیت املاک سلطنتی در عهد رضا خان به حد اعلای خود رسید. رضا خان با خلع ید از برخی مالکان تعداد آبادی‌های تحت اختیار خود را به حدود ۲۱۰۰ ده در سال ۱۲۹۹ رسانید و بدین سان خودش را به صورت یکی از بزرگترین مالکان کشور درآورد. شاه سابق در سال ۱۳۲۰ تحت تاثیر جو حاکم بر کشور با تقسیم اراضی و دهات پدرش میان ۴۲ هزار نفر تغییراتی در ساختار روستایی منطقه ایجاد کرد.

اراضی یا املاک موقوفه: اراضی موقوفه اراضی است که به طور دائم از طریق قوانین تشیع به امور خیریه یا نهادهای مذهبی تعلق می گیرد. این املاک به دو دسته وقف عام (که برای منفعت عام وقف می گردد مانند وقف خیریه) و وقف خاص (که برای مقاصد خصوصی وقف می گردد مانند حق استفاده از زمین وقفی توسط یکی از فرزندان خانواده) تقسیم میگردد.

نحوه تکمیل فرمهای ضمیمه بخشنامه شماره ۵۳/۰۲۰/۲۶۷۰۳۶ مورخ ۱۳۹۵/۳/۲۰ (فرم استخراج اطلاعات سوابق و پرونده‌های اجرائی)

همانگونه که قبلاً نیز عنوان گردید؛ ۲ برگ فرم اول که با عنوان «طرح کاداستر اراضی کشاورزی» مشخص شده است در واقع چکیده و خلاصه شده ۱۵ برگ فرم

استخراج خلاصه اطلاعات سوابق و اطلاعات پرونده‌های اجرای قوانین و مقررات در پلاکهای مورد عمل می‌باشد. با این اوصاف بدو لازم است ۱۵ برگ فرم استخراج اطلاعات پرونده‌های اجرائی پس از مطالعه سوابق اجرائی برای کلیه پلاکها تکمیل شده و سپس فرم طرح کاداستر اراضی کشاورزی با استفاده از اطلاعات فرمهای مذکور تکمیل شود. فرم طرح کاداستر اراضی کشاورزی شامل دو بخش کلی می‌باشد که بخش اول مربوط به مشخصات و اطلاعات کلی پلاک بوده و بخش دوم مربوط به مشخصات کلیه زارعین و کشاورزان و متصرفین که از طریق اجرای قوانین و مقررات مربوطه، قسمتی از اراضی پلاک بصورت مشاع یا مفروزی به آنها واگذار شده است و به عبارت دیگر برای این قبیل اشخاص ایجاد حق شده است.

اگر چنانچه به فرمهای استخراج اطلاعات سوابق و پرونده‌های اجرایی دقت شود در مجموع قوانین و مراحل اجرای مقررات در روستاها و مزارع کشور که تا به حال به مرحله اجرا درآمده بشرح زیر مدنظر قرار گرفته است:

قوانین مربوط به تقسیم و فروش املاک سلطنتی

قوانین و مقررات تقسیم و فروش خالصجات

مقررات مرحله اول اصلاحات ارضی

مقررات مرحله دوم اصلاحات ارضی

باغات مشمول مواد ۲۷ و ۲۸ آیین نامه اصلاحات ارضی

مقررات مرحله سوم اصلاحات ارضی

قانون واگذاری اراضی دایر و بایر که بعد از انقلاب به صورت کشت موقت در

اختیار کشاورزان قرار گرفته است (قانون کشت موقت)

لایحه قانونی اصلاح لایحه واگذاری و احیاء اراضی در حکومت جمهوری اسلامی

قوانین مربوط به تعیین تکلیف متصرفین اراضی دولتی موضوع ماده ۷۶ قانون وصول

برخی از درآمدهای دولت مصوب ۱۳۷۳ شامل: قانون تعیین تکلیف اراضی مزروعی و

اعیان مستحدث از طرف اشخاص در دهات و مزارع خالصه و ماده ۵ قانون راجع به الحاق ۸ ماده به آئین نامه اصلاحات ارضی و آئین نامه عمران اراضی بایر مصوب ۵۵/۶/۱ و اصلاحیه مواد ۸ و ۱۱ آئین نامه مذکور مقررات مربوط به ماده ۴۰ آئین نامه اصلاحات ارضی در مورد املاک مسلوب المنفعه و اراضی بایر اصلاحات ارضی مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص حل مشکل اراضی بایر مصوب ۱۳۶۷/۵/۲۵

قانون مرجع تشخیص اراضی موات و ابطال اسناد آن
مقررات مربوط به ماده ۳۴ و ۶۴ و ۶۴ مکرر قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگلها و مراتع
قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغها و اصلاحیه بعدی ۱۳۸۵
و غیره.....

توجه:

۱- سوابق و پرونده‌های اجرایی قراء، مزارع و پلاکهای مشمول قوانین و مقررات یاد شده ممکن است انواع حالات مختلف اجرای قانون متصور باشد به نحویکه در یک پلاک یا سنگ اصلی صرفاً یک قانون اجرا شده باشد یا ترکیبی از قوانین و مقررات مختلف اجرا شده باشد و دارای سابقه می‌باشند مثلاً روستائی ممکن است مشمول کلیه مراحل سه گانه اصلاحات ارضی شده باشد و در عین حال مشمول مقررات منابع ملی نیز قرار گیرد.

۲- مستندات قید شده در فرم‌های مذکور به اسکن همان مستندات یا مدارک بایستی لینک شده و در صورت لزوم امکان بررسی و رویت کلیه اطلاعات مدارک مد نظر فراهم شود. توجه شود که اطلاعات کلی پلاک دقیقاً میبایست بر اساس جلد‌های چند گانه پرونده عیناً منطبق بر صفحه شمار اوراق پرونده تکمیل شود تا در صورت لزوم دسترسی و بازبینی اطلاعات سریعتر صورت گیرد. همچنین بایستی اوراق و مدارک و فرمهای فروش

موجود در سوابق که بر اساس آنها اسامی و مشخصات زارعین مشخص بوده و یا جهت تنظیم اسناد انتقال زارعین به دفاتر اسناد رسمی ارسال گردیده و نیز مدارک مربوط به مستندات مالکین مشمول قوانین و مقررات اصلاحات ارضی و کشت موقت و همچنین مدارک مرتبط با انواع اراضی دولتی اعم از خالصه، بایر و موات اصلاحات ارضی، بایر مجمع تشخیص مصلحت نظام و غیره مطالعه شده و ضمن استخراج اطلاعات آنها، وضعیت و موقعیت مدارک یاد شده در پرونده اجرایی مشخص و مستند گردد.

در تکمیل فرم‌های ضمیمه بخشنامه فوق الذکر با توجه به قوانین و مقررات اجرا شده در پلاک کارشناسان متخصص و آشنا به اجرای قوانین و مقررات بخش زمین اقدامات و مراحل مشروحه ذیل را معمول دارند:

۱- با توجه به بند ۲ قسمت (ج) فرم خود اظهاری شناسنامه قطعات کشاورزی، وضعیت مالکیت اراضی که توسط بهره‌بردار مشخص و اظهار شده است مورد توجه قرار گیرد.

۲- با توجه به فرم خود اظهاری موضوع بند یک فوق الذکر امکان دارد یک یا چند قانون در پلاک به مرحله اجرا درآمده باشد که با توجه به آن و نام قریه/مزرعه/پلاک، کارشناس ذیربط باید پرونده‌های اجرایی مربوطه را از مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان یا مدیریت امور اراضی استان اخذ نمایند.

نکته کاربردی: به منظور تسهیل و تسریع در امور تاکید می‌شود از نسخه اسکن شده پرونده‌ها جهت بررسی و جمع آوری اطلاعات استفاده شود و صرفاً در مواردی که اوراق اسکن شده قابل بررسی یا مطالعه نباشد از فیزیک پرونده‌های اجرایی استفاده شود.

۱-۲- مراحل اجرای قانون اصلاحات ارضی شامل: مراحل اول، دوم، سوم و باغات

مواد ۲۷ و ۲۸ آیین نامه اصلاحات ارضی .

۲-۲- اجرای قانون تقسیم و فروش خالصجات.

۳-۲- اجرای قانون کشت موقت.

۲-۴- واگذاری زمین (اراضی ملی و دولتی) به واحدهای مشاعی (هیئت ۷ نفره واگذاری زمین).

۲-۵- واگذاری زمین به طرح‌های کشاورزی توسط کمیسیون ماده ۳۱ آیین نامه اجرایی لایحه قانونی اصلاح لایحه قانون واگذاری واحیاء اراضی در حکومت جمهوری اسلامی مصوب ۱۳۵۹/۲/۲۶.

۲-۶- واگذاری زمین به طرح‌های کشاورزی توسط کمیسیون ماده ۳۲ آیین نامه اجرایی لایحه قانونی اصلاح لایحه قانون واگذاری واحیاء اراضی در حکومت جمهوری اسلامی مصوب ۱۳۵۹/۲/۲۶.

۲-۷- واگذاری زمین در قالب ماده ۷۵ قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین به طرح‌های اقتصادی

۲-۸- واگذاری زمین توسط ادارات کل منابع طبیعی استانها و سایر مراجع.

۲-۹- تعیین تکلیف متصرفین اراضی دولتی (خالصه، بایر باقیمانده مرحله اول و موات اصلاحات ارضی).

۳- در صورتیکه در فرم خود اظهاری درج شده مالکیت ناشی از اجرای قانون اصلاحات ارضی می‌باشد در اینصورت پس از اخذ پرونده اجرایی ملک از بایگانی و مطالعه اولیه آن وبا عنایت به سوابق مندرج در پرونده باید مرحله اجرای قانون اصلاحات ارضی مشخص شود .

۴- پس از مشخص شدن مرحله اجرای قانون (مرحله اول، مرحله دوم، مرحله سوم، باغات مواد ۲۷ و ۲۸ آیین نامه اجرایی اصلاحات ارضی) و مشاهده فرم‌های مربوطه به هریک از مراحل فرم مربوطه را از فرمهای ۱۵ برگه ضمیمه بخشنامه صدرالاشاره را انتخاب و ۲ برگ فرم مربوط به اجرای هریک از قوانین و مقررات با توجه به محتویات پرونده اجرایی تکمیل گردد.

۴-۱- یک برگ مربوط به خلاصه برگ‌های پرونده اجرای قانون اصلاحات ارضی

می‌باشد که پس از بررسی پرونده اجرایی چنانچه فرم مورد نظر دارای شماره و تاریخ باشد اطلاعات آن در مشخصات نامه در ستون مربوطه در فرم خلاصه برگ‌های پرونده درج و همچنین شماره صفحه‌ای که فرم‌های مربوط به اجرای قانون در آن درج شده‌اند نیز در فرم مذکور ثبت و درج گردد.

لازم به ذکر است در مراجعه به سوابق پرونده‌های اجرایی تاکید می‌شود به دلیل سهولت کار از سوابق اسکن شده استفاده شود و چنانچه در مواردی با مشکل مواجه شدید از پرونده اصلی استفاده و مورد بررسی قرار گیرد مضافاً اینکه اسکن سوابق اشاره شده در این خلاصه برگ نیز ضمیمه فرم تکمیل شده و در سوابق کاداستر نگهداری شود. ۲-۴- در قسمت پایین فرم خلاصه برگ‌های پرونده برای هر مرحله از مراحل سه گانه اصلاحات ارضی و باغات مواد ۲۷ و ۲۸ آیین نامه اصلاحات ارضی در جدولی وضعیت باقیمانده سهام مالکین پلاک پس از اجرای قانون پیش بینی شده است. در این قسمت علاوه بر مستثنیات مالکین مشمول میزان مالکیت مالکین خود کار یا میزان مالکیت باقیمانده برای هر یک از مالکین درج شود.

یک برگ مربوط به اطلاعات زارعین مشمول برای اجرای هر مرحله از قانون اصلاحات ارضی پیش بینی شده است که مشخصات زارعین مشمول با توجه به لیست زارعین صاحب نسق در هر مرحله پس از تبدیل مبذر در آن درج می‌شود.

تبصره: در این لیست میزان نسق زارعین اعم از اراضی آبی، دیم، بایر (مرحله سوم) و در شهرهای استانهای شمالی خصوصاً استان گیلان میزان نسق زارعین شامل شالی زار، مزرعه آباد، صیفی کاری، خانه محوطه و..... بصورت سرجمع آورده شود.

۳-۴- در تکمیل لیست زارعین مشمول مرحله اول (اجرای قانون اصلاحی قانون اصلاحات ارضی مصوب ۱۳۴۰/۱۰/۱۹) که در پرونده‌ها چند لیست تکمیل شده است، تنها لیستی در تکمیل این فرمها ملاک عمل می‌باشد که تحت عنوان اسامی زارعین که در نسق قریه شرکت دارند و طی نامه رسمی اداره اصلاحات ارضی شهرستان یا استان به

دفترخانه اسناد رسمی جهت تنظیم و صدور سند نسقی ارسال شده باشد.

۴-۴- در تکمیل لیست زارعین مشمول مرحله دوم (اجرای قانون مواد الحاقی به قانون اصلاحات ارضی مصوب ۱۳۴۱/۱۰/۲۷) نیز با توجه به اینکه در این مرحله مالکین ملزم به انتخاب یکی از شقوق اجاره، فروش با تراضی و یا تقسیم به نسبت بهره مالکانه در اراضی تحت مالکیت خود بوده‌اند در این مرحله در تکمیل فرم آمار زارعین الزاماً شق فروش با تراضی و یا تقسیم به نسبت بهره مالکانه که بصورت قطعی اجرا شده ملاک عمل قرار گیرد و دقت شود که اسناد نسقی زارعین در این مرحله در اجرای بندهای (ب) و (ج) قانون مواد الحاقی به قانون اصلاحات ارضی صادر شده باشد. چنانچه در این مرحله اقدامات قطعی و اجرایی نشده باشد، این شقوق نیز در مرحله سوم مشمول قانون تقسیم و فروش املاک مورد اجاره به زارعین مستاجر خواهد شد.

نکته کاربردی ۱: در تکمیل لیست زارعین در مرحله دوم از آمار یا لیست زارعینی که مالکین شق اجاره را انتخاب نموده‌اند خودداری شود و استفاده از این لیست در مراحل بعدی انجام خواهد شد.

نکته کاربردی ۲: در تکمیل لیست زارعین در مرحله دوم از آمار یا لیست زارعینی که در اجرای ماده ۱۷ آیین نامه اصلاحات مصوب ۱۳۴۵/۵/۱۳ نسبت به تشکیل شرکت سهامی زراعی اقدام نموده‌اند خودداری شود و استفاده از این لیست در مراحل بعدی انجام خواهد شد.

۴-۵- در تکمیل لیست زارعین مرحله سوم قانون اصلاحات ارضی (قانون تقسیم و فروش املاک مورد اجاره به زارعین مستاجر مصوب ۱۳۴۷/۱۰/۲۳) با توجه به اینکه در این مرحله هدف از اجرای قانون تعیین تکلیف قطعی وضعیت زارعین و مالکینی است که در مرحله دوم شق اجاره را انتخاب نموده اعم از اینکه در زمان اجرای مرحله دوم فرم ۲ اجاره و یا فرم ۳ اجاره نیز برای این زارعین تکمیل شده یا نشده باشد و یا شقوق فروش با تراضی و تقسیم به نسبت بهره مالکانه را انتخاب نموده بودند ولی در موعد مقرر قطعی

نشده و همچنین آندسته از زارعین و مالکینی که تشکیل شرکتهای سهامی زراعی موضوع ماده ۱۷ آیین نامه اصلاحات ارضی را انتخاب نموده‌اند، می‌بایست در اجرای این قانون (مرحله سوم)، شق تقسیم یا فروش را انتخاب نمایند.

نکته کاربردی ۱: آندسته از مالکین که شق تقسیم را در مرحله سوم اصلاحات ارضی انتخاب نموده و در موعد قانونی آمادگی خود را برای تقسیم ملک به نسبت بهره مالکانه با زارعین اعلام نموده‌اند (تا پایان وقت اداری روز سی و یکم شهریور ماه ۱۳۵۰ به استناد ماده یک قانون مواد الحاقی به قانون تقسیم و فروش املاک مورد اجاره بزارعین مستاجر) و صورتجلسه تقسیم و افراز ملک به نسبت بهره مالکانه اعم از اراضی دایر و بایر با حقایقه مربوطه که در آن سهم زارعین مشمول و مالکین مشمول در طبیعت افراز شده باشد را امضاء نموده باشند ملاک عمل می‌باشد ولیست زارعین و مالکین مشمول بر اساس صورتجلسه تقسیم ملاک عمل می‌باشد.

نکته کاربردی ۲: آندسته از مالکین و زارعینی که در موعد مقرر توافق ننموده باشند مشمول شق فروش این مرحله خواهند شد.

نکته کاربردی ۳: در تکمیل لیست زارعین در این مرحله لیستی مورد نظر می‌باشد که به انضمام فرم فروش به دفترخانه عامل ارسال شده اعم از اینکه سند نسقی بنام زارعین مشمول صادر شده یا نشده باشد ملاک عمل می‌باشد و فرم آمار زارعین براین اساس تکمیل شود.

نکته کاربردی ۴: در مواردی که لیست زارعین تنظیم نشده و به دفترخانه عامل نیز ارسال نشده در اجرای شق فروش مرحله سوم قانون لیست زارعین مستاجر (فرم ۲ اجاره یا فرم ۳ اجاره ملاک عمل می‌باشد) و با توجه به این فرمها (فرم ۲ و ۳ اجاره) لیست زارعین تکمیل شود.

۴-۶- در تکمیل لیست زارعین (غارسین) مشمول مواد ۲۷ و ۲۸، آیین نامه اصلاحات ارضی با توجه به سوابق مندرج در پرونده اجرایی ملک مشمول و آمارتهیه شده در زمان

اجرای قانون ورعایت قانون تقسیم عرصه واعیان باغات مشمول قوانین ومقررات اصلاحات ارضی بین مالکان وزارعان مربوط وآیین نامه آن اقدام شود.

نکته کاربردی ۱: با توجه به اینکه میزان اراضی نسقی زارعین مشمول در پرونده‌های اجرایی اکثراً براساس مبادر محلی می‌باشد قبل از شروع عملیات میدانی برای تطبیق میزان نسق با میزان تصرفات فعلی با استفاده از مستندات پرونده اجرایی ومحاسبات موجود در آن خصوصاً در دفترچه صورت وضعیت قریه وهمچنین انجام تحقیقات محلی ترجیحاً از زارعین صاحب نسقی که در قید حیات هستند وبراساس مصوبه ۲۰۴۶ شورای عالی اصلاحات ارضی کشور میزان مبذر تعیین شده در فرم آمار زارعین مشمول که به دفترخانه عامل ارسال شده به حسب واحد سطح سطح هکتا/متر مربع تبدیل و تعیین می‌گردد.

نکته کاربردی ۲: در پرونده خوانی پرونده‌های اجرایی مراحل سه گانه اصلاحات ارضی وباغات مواد ۲۷ و ۲۸ آیین نامه اصلاحات ارضی چنانچه زارعین مشمول تا کنون سند نسقی خودرا اخذ ننموده‌اند اعم از اینکه به دفترخانه عامل معرفی شده یا نشده باشند باید ابتدا مدیریت امور اراضی استان یا مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان نسبت به اجرای امور باقیمانده اصلاحات ارضی برای این قبیل زارعین صاحب نسق برابر ضوابط ومقررات اقدام نمایند وسند نسقی این قبیل زارعین بنام زارع مشمول ویا وراث قانونی حین الفوت آنان صادر شود. لازم به توضیح است مدیریتهای مذکور تکلیفی برای اجرای امور باقیمانده اصلاحات ارضی برای آندسته از اشخاصی که نسق زارعین را با قولنامه عادی ویا وکالتنامه‌های رسمی خریداری نموده‌اند را ندارند .

۵- قانون تقسیم وفروش خالصجات:

نحوه تکمیل فرم خلاصه برگ‌های پرونده‌های اجرای تقسیم وفروش خالصجات، پرونده املاک خلاصه ۲ دسته‌اند:

۱- آن دسته از خالصجاتی که در اجرای قانون تقسیم وفروش خالصجات وتحت قوانین

و مقررات خاص به زارعین در استانهای مشخص واگذار گردید که سوابق آن در پرونده‌های اجرایی مربوطه موجود است و با توجه به فرم خلاصه برگ‌های پرونده اجرای تقسیم و فروش خالصجات مدارک مربوط به پرونده به شرح مندرج در جدول مربوطه درج و ضبط می‌گردد و سوابق آن نیز با توجه به اینکه کلیه سوابق در پرونده‌های خلاصه اسکن شده و در آرشیو مدیریت امور اراضی استان نیز موجود است به عنوان ضمائم، ضمیمه فرم خلاصه برگ‌های پرونده اجرای قانون مذکور شود. ضمناً آخرین وضعیت ثبتی پلاک براساس استعلام بعمل آمده از اداره ثبت اسناد شهرستان مربوطه ملاک عمل خواهد بود. ضمناً فروش اراضی خلاصه در یکصد ساله اخیر (۱۳۹۰-۱۲۹۰ هـ.ش) از قرار ذیل می‌باشد:

* سال ۱۳۰۶- فروش قسمتی از املاک خلاصه در سیستان و بلوچستان و خوزستان.

* سال ۱۳۱۰- فروش خلاصه‌های انتقالی به اشخاص در اجرای قانون راجع به مستغلات انتقالی.

* سال ۱۳۱۱- فروش املاک واقع در اطراف پل ذهاب برای ده نشین کردن طوایف.

* مهرماه ۱۳۱۱- قانون اجازه واگذاری خالصجات واقع در لرستان برای ده نشین کردن افراد.

* دی ماه ۱۳۱۱- قانون اجازه واگذاری مراتع در اراضی دولتی در آذربایجان به خوانین و افراد شاهسون در اجرای سیاست اسکان عشایر.

* دی ماه ۱۳۱۲- قانون راجع به فروش خالصجات و قرضه‌های فلاحی و صنعتی به استثنای تهران دولت اجازه داشت در مناطقی که دولت صلاح بداند از خالصجات بفروش برساند.

* ماده واحده مصوب ۱۳۱۴ برای املاک خلاصه خوزستان.

* آبان ماه ۱۳۱۶ قانون اجازه فروش خالصجات اطراف تهران.

* سال ۱۳۲۰ پس از برکناری رضاه شاه ۲۰۰۰ ده از املاک رضاه شاه به دولت واگذار شده و با توجه به مصوبه مجلس جزو املاک خلاصه گردید.

* سال ۱۳۲۸ املاک انتقالی به دولت (مربوط به رضاه شاه) مجدداً به دستگاه سلطنت برگردانده شد.

* در سال ۱۳۲۸ طبق فرمان شاه این ۲۰۰۰ ده وقف سازمان خدمات اجتماعی گردید.
* در سال ۱۳۲۹ فرمان دیگری دایر بر تقسیم املاک سلطنتی انتشار یافت در واقع مقدمه‌ای بر اجرای اصلاحات ارضی بود.

* در سال ۱۳۳۴ (۱۳۳۴/۱۰/۶) لایحه فروش خالصجات به تصویب مجلسین سنا و شورای ملی رسید. (در اجرای ماده یک این قانون وزارت کشاورزی مکلف گردید بر طبق مقررات این قانون نسبت به فروش کلیه خالصجات اعم از قراء و مزارع و قنوات دایر و بایر و مستغلات وابنه که ملک قطعی دولت باشد اقدام نماید. به استثنای مراتع و جنگلهای طبیعی و همچنین خالصجات وابنه و مستغلاتی که مورد احتیاج دستگاه دولتی می‌باشد).

* آیین نامه اجرایی قانون فروش خالصجات که در تاریخ ۱۳۳۶/۸/۲۱ به تصویب کمیسیونهای دارایی و کشاورزی مجلسین رسید و به موجب آن فروش خالصجات قابل اجرا می‌باشد.

* مصوبه ۱۳۴۴/۲/۱۸ هیئت وزیران به منظور تعیین تکلیف زارعین و متصرفین اراضی سیستان (۱۴۷ پارچه آبادی) به استناد مصوبه ۱۳۱۲ و قانون تقسیم و فروش خالصجات.
* قانون انحلال بنگاه خالصجات مصوب ۱۳۴۶/۵/۱۱ و تفویض اختیار به سازمان اصلاحات ارضی.

* قانون تعیین تکلیف اراضی مزروعی و اعیان مستحدث از طرف اشخاص در دهات و مزارع خالصه مصوب ۱۳۵۴/۴/۲۹.

لذا با توجه به قوانین و مقررات مشروحه فوق فروش خالصجات در استانهای تهران، خوزستان، سیستان و بلوچستان، لرستان، کرمانشاه (پل ذهاب)، استان آذربایجان شرقی استان اردبیل مسبوق به سابقه می‌باشد و تعیین تکلیف سایر متصرفین اراضی خالصه بر اساس قانون تعیین تکلیف اراضی مزروعی و اعیان مستحدث از طرف اشخاص در

دهات و مزارع خالصه مصوب ۱۳۵۴/۴/۲۹ امکان پذیر خواهد بود.

۵-۱- نحوه تکمیل فرم خلاصه پرونده اجرای قانون تقسیم و فروش خالصجات

با توجه به قوانین بیان شده پرونده‌های خلاصه بررسی و اطلاعات مندرج در این فرم از پرونده استخراج و در آن درج می‌گردد و سوابق مربوطه نیز از سوابق آرشیو الکترونیک ضمیمه شود.

در ذیل فرم خلاصه پرونده اجرای قانون تقسیم و فروش خالصجات مشخصات سایر مالکین پلاک نیز باید درج گردد. (در صورتیکه در پلاک قسمتی از پلاک خلاصه و قسمتی از آن مربوط به سایر مالکین باشد با توجه به گواهی ثبت اسناد و املاک شهرستان این اطلاعات در فرم درج گردد.

۵-۲- نحوه تکمیل لیست زارعین و کشاورزان و دارندگان ورقه‌های واگذاری طبق سوابق و دفاتر خلاصه:

با توجه به مدارک و مستندات پرونده مربوطه لیست زارعین خلاصه با توجه به قوانین و مقررات صدرالذکر از پرونده‌های پلاک خلاصه استخراج و در فرم مذکور درج گردد. چنانچه میزان اراضی واگذاری به هریک از زارعین برحسب مبذره‌های محلی باشد باید به همان روشی که در بخش تکمیل فرم‌های زارعین مراحل اصلاحات ارضی بیان شد میزان اراضی آنان به واحد سطح متر مربع/هکتار محاسبه و در جدول مربوطه درج گردد.

نکته کاربردی ۱: برخی از پلاک‌های خلاصه در اجرای قوانین و مقررات مرحله اول اصلاحات ارضی به زارعینی که بر روی این اراضی مشغول به کشاورزی بوده‌اند واگذار شد. این پلاک‌ها همانند پلاک‌های سایر مالکین مشمول مرحله اول اصلاحات ارضی تلقی شده و تحت عنوان پرونده‌های مرحله اول اصلاحات ارضی فرم‌های مرحله اول اصلاحات ارضی برای آن تکمیل گردد.

نکته کاربردی ۲: آندسته از متصرفین اراضی خلاصه که اراضی خلاصه را در تصرف

دارند و تاکنون با آنان تعیین تکلیف نشده در اجرای قانون تعیین تکلیف اراضی مزروعی و اعیان مستحدث از طرف اشخاص در دهات و مزارع خالصه مصوب ۱۳۵۴/۴/۲۹ با متصرفین رفتار خواهد شد که در قسمت تعیین تکلیف متصرفین اراضی دولتی توضیح داده خواهد شد.

۶- تعیین تکلیف متصرفین اراضی دولتی (بایر باقیمانده مرحله اول و موات اصلاحات ارضی، و اراضی خالصه)

تصرفات اشخاص در اراضی دولتی فوق‌الاشاره هریک دارای ضوابط و مقررات خاص خود می‌باشد که عبارتند از:

۱-۶- اراضی بایر باقیمانده مرحله اول: آندسته از پلاک‌هایی که مشمول مرحله اول اصلاحات ارضی شده (اعم از شش‌دانگ یا قسمتی از پلاک) و اراضی توسط دولت در اجرای قانون اصلاحی قانون اصلاحات ارضی خریداری و اسناد مالکیت آن به دولت منتقل شده و سپس این اراضی به زارعین صاحب نسق منتقل شده است (صرفاً میزان اراضی که توسط زارع زیر کشت بوده است در اجرای تبصره ذیل ماده ۳ قانون اصلاحی قانون اصلاحات ارضی) باقیمانده اراضی خریداری شده در مالکیت دولت باقی مانده که بر اساس قوانین و مقررات مربوطه و با توجه به نوع بهره‌برداری متصرفین از این اراضی، با متصرفین بشرح ذیل تعیین تکلیف خواهد شد:

الف-) بهره‌برداری از عرصه بصورت اعیانی:

در صورتیکه در اراضی بایر باقیمانده مرحله اول توسط متصرفین و بهره‌برداران، اعیانی احداث شده باشد با این قبیل متصرفین در اجرای ماده ۵ قانون راجع به الحاق ۸ ماده به آیین نامه اصلاحات ارضی مصوب ۱۳۴۶/۳/۲۵ و ضوابطی که شورای عالی اصلاحات ارضی طی مصوبه ۲۰۱۱ مورخ ۱۳۸۶/۷/۳ به تصویب رسانده است نسبت به عرصه اعیانی تعیین تکلیف خواهد شد.

ب-) بهره‌برداری از عرصه بصورت مزروعی:

تعیین تکلیف با آندسته از متصرفین اراضی بایر باقیمانده مرحله اول که از اراضی بصورت مزروعی بهره‌برداری می‌نمایند بر اساس آیین نامه عمران اراضی بایر مصوبه شماره ۳۵۴۴۸ مورخ ۱۳۵۵/۶/۱ هیئت وزیران و مصوبه شماره ۸۲۷۳۷/ت/۴۰۱۱۴ ک مورخ ۱۳۸۹/۴/۱۴ هیئت دولت موضوع اصلاحیه مواد ۸ و ۱۱ آیین نامه صدرالذکر و همچنین مصوبه شماره ۱۷۸۷۹۶/ت/۴۶۱۶۱ همورخ ۱۳۹۰/۹/۱۲ هیئت وزیران در خصوص ضوابط تعیین تکلیف ونحوه تقویم اراضی وبهره مالکانه اراضی بایر وموات اصلاحات ارضی اقدام خواهد شد.

باتوجه به اراضی خریداری شده توسط دولت از مالکین در مرحله اول اصلاحات ارضی و انتقال نسق زارعین به آنان ودر نتیجه صدور اسناد نسقی بنام زارعین مشمول قبل از تعیین تکلیف با این قبیل متصرفین مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان یا مدیریت امور اراضی استان باید نسبت به اخذ گواهی مشعر بر مالکیت دولت در باقیمانده اراضی خریداری شده یا سند مالکیت در سهم باقیمانده دولت در این اراضی از ادارات ثبت اسناد واملاک شهرستان محل وقوع ملک اقدام نمایند.

نکته کاربردی: در برداشت نقشه تصرفات این قبیل افراد جهت اجرای کاداستر آندسته از متصرفینی که قبلاً اراضی به آنان توسط دولت منتقل شده، چنانچه این افراد اراضی را به غیر منتقل نموده‌اند باید تصویری از مدارک و مستندات مربوطه (تصویر سند انتقالی دولت به نام متصرف اولیه به همراه قولنامه عادی و تصویر صورتجلسه تقویم آن ارائه شودو در سوابق کاداستر ضبط ونگهداری شود. در خصوص سایر متصرفینی که تاکنون با آنان تعیین تکلیف نشده صرفاً نقشه قطعه تصرف شده برداشت ومشخصات متصرف اعم از بهره‌برداری اعیانی یا مزروعی در آن درج گردد. با توجه به ضوابط ومقررات متعددی که پس از اجرای قانون اصلاحی قانون اصلاحات ارضی برای این اراضی تعیین تکلیف گردیده وآخرین مصوبه‌ای که در حال حاضر موردعمل برای اراضی بایر که بصورت مزروعی بهره‌برداری می‌شودمصوبه ۱۳۵۵/۶/۱ هیئت دولت(آیین

نامه عمران اراضی بایر) می‌باشد که در سالهای ۸۸ الی ۹۰ اصلاحاتی توسط هیئت دولت بر آن اعمال گردید و ملاک عمل می‌باشد.

با توجه به اراضی خریداری شده توسط دولت و اسناد انتقالی به زارعین صاحب نسق گواهی باقیمانده مالکیت دولت در املاک خریداری مرحله اول از اداره ثبت اسناد و املاک شهرستان اخذ شود.

۲-۶- اراضی موات ماده ۱۷ قانون تقسیم و فروش املاک مورد اجاره به زارعین مستاجر (موات اصلاحات ارضی):

با توجه به سوابق واگذاریات انجام شده توسط ادارات اصلاحات ارضی (وزارت تعاون و امور روستائی) سند مالکیت یا گواهی ثبتی مبنی بر تایید مالکیت دولت از اداره ثبت اسناد و املاک شهرستان اخذ شود.

درخصوص نحوه تعیین تکلیف با متصرفین این قبیل اراضی نیز به شرح بند ۱-۶ فوق الذکر اقدام گردد. در اینخصوص تاکید می‌شود چون این اراضی همانند اراضی بایر مرحله اول توسط دولت خریداری نشده است و پلاکی است که وزارت تعاون و امور روستاهای وقت تحت عنوان پلاک اراضی موات در دفاتر ثبتی مقدمات ثبت آن درج شده لذا الزاماً باید سند مالکیت به نام دولت به نمایندگی وزارت جهاد کشاورزی تحت عنوان اراضی موات ماده ۱۷ صادر یا در مرحله صدور باشد.

۳-۶- تعیین تکلیف متصرفین اراضی خالصه:

در اجرای قانون تعیین تکلیف اراضی مزروعی و اعیان مستحدث از طرف اشخاص دردهات و مزارع خالصه مصوب تیرماه ۱۳۵۴ نیز پس از اخذ گواهی ثبتی مبنی بر تایید مالکیت اراضی تحت عنوان خالصه متصرفین این قبیل اراضی در طبیعت شناسایی و نقشه قطعات تحت تصرف آنان برداشت و تهیه می‌شود و سپس مدیریت امور اراضی استان یا مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان برابر ضوابط و مقررات و با توجه به نوع بهره‌برداری (اعیانی یا مزروعی) با متصرفین تعیین تکلیف خواهد نمود.

تکته کاربردی: در برداشت نقشه تصرفات این قبیل افراد جهت اجرای کاداستر آندسته از متصرفینی که قبلاً اراضی به آنان توسط دولت منتقل شده، چنانچه این افراد اراضی را به غیر منتقل نموده‌اند باید تصویری از مدارک و مستندات مربوطه (تصویر سند انتقالی دولت به نام متصرف اولیه به همراه قولنامه عادی و تصویر صورتجلسه تقویم آن ارائه شود و در سوابق کاداستر ضبط و نگهداری شود. در خصوص سایر متصرفینی که تاکنون با آنان تعیین تکلیف نشده صرفاً نقشه قطعه تصرف شده برداشت و مشخصات متصرف اعم از بهره‌برداری اعیانی یا مزروعی در آن درج گردد.

۷- اجرای قانون کشت موقت:

با توجه به پرونده اجرایی قانون کشت موقت (قانون واگذاری زمینهای دایر و بایر که بعد از انقلاب بصورت کشت موقت در اختیار کشاورزان قرار گرفته است دو برگ فرم مرتبط با اجرای این قانون بشرح:

الف) فرم خلاصه برگ‌های پرونده اجرای قانون کشت موقت با مشخصات پلاک و مواردی که در جدول آن درج شده از پرونده مربوطه استخراج و در ستون مربوطه درج گردد. مضافاً اینکه در پایین همین فرم وضعیت باقیمانده مالکین مشمول و سایر مالکین پلاک و همچنین میزان حد نصاب تبصره ۵ (سهم مالکین مشمول) نیز با توجه به مکاتبات و سوابق مندرج در پرونده استخراج و در فرم ثبت و درج شود. ضمناً سوابق کلیه موارد مندرج در این فرم از پرونده تصویر تهیه و ضمیمه سوابق نقشه کاداستر شود.

ب) فرم لیست کشاورزان واجد شرایط قانون کشت موقت نیز با توجه به بندهای ۳ و ۴ فرم خلاصه برگ‌های پرونده اجرای قانون کشت موقت تکمیل شود. در این پرونده‌ها میزان سهام هریک از زارعین بر حسب متر مربع/هکتار می‌باشد چنانچه در موارد استثنایی بر حسب سهم یا واحد محلی در سوابق درج شده باشد نسبت به تبدیل آن به واحد سطح با هماهنگی مرجع واگذار کننده اقدام شود.

۸- فرم واگذاری زمین اراضی ملی و دولتی به اشخاص حقیقی و حقوقی:

در اجرای قوانین و مقررات واگذاری پس از پیروزی انقلاب اسلامی، لایحه قانونی اصلاح لایحه قانون واگذاری واحیاء اراضی در حکومت جمهوری اسلامی مصوب ۱۳۵۹/۲/۲۶ و آیین نامه اجرایی لایحه قانونی مذکور مصوب ۱۳۵۹/۲/۳۱ شورای انقلاب نحوه واگذاری اراضی ملی و دولتی به افراد بی زمین و کم زمین و طرح‌های وابسته به کشاورزی و طرح‌های غیر کشاورزی مشخص و اجرا گردید و در این راستا واگذاری اراضی در سطح وسیعی به واحدهای مشاعی (واگذاری توسط هیئت هفت نفره واگذاری زمین)، طرح‌های کشاورزی (کمیسیون ماده ۳۱ آیین نامه فوق الذکر)، طرح‌های غیر کشاورزی (کمیسیون ماده ۳۲ آیین نامه فوق الذکر و طرح‌های اقتصادی) ماده ۷۵ قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین) و سایر قوانین و مقررات به اشخاص حقیقی و حقوقی صورت پذیرفت و قسمتی از این اراضی تعیین تکلیف قطعی شده و اسناد آن به ذینفعان منتقل و بخشی از آن نیز کماکان بلا تکلیف و یا بصورت اجاره در اختیار بهره‌برداران می‌باشد. لذا در تکمیل این فرم باید پرونده با دقت مطالعه و با توجه به لیست زارعین مربوط به هریک از قوانین و مقررات فرمی جداگانه تکمیل و لیست اشخاص حقیقی و حقوقی با توجه به مرجع واگذاری اراضی تنظیم شود. (از فرم مربوط به بند ۸ به تعداد مورد نیاز تکثیر و با توجه به هریک از قوانین در عنوان فرم درج گردد).

نکته کاربردی: در بررسی پرونده‌های واگذاری‌های بعد از انقلاب باید دقت شود در تهیه لیست زارعین صرفاً لیست زارعین قطعی شده که به دفترخانه معرفی شده‌اند درج گردد بدین منظور تاکید می‌شود زارعین جایگزین شده که برای جایگزینی آنان مرجع واگذاری اراضی مصوبه صادر نموده است ملاک عمل قرار گرفته و در لیست زارعین درج شوند.

۹- اجرای قوانین و مقررات موضوع مواد ۳۴ و ۶۴ و ۶۴ مکرر قانون حفاظت

و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع کشور:

در این خصوص نیز تاکید می‌شود پرونده‌های مربوطه (در زمان مواجهه با این موارد) از ادارات منابع طبیعی شهرستان یا استان مربوطه اخذ و اطلاعات حقوقی لازم و مرتبط با آن از پرونده استخراج و در قالب فرم بند ۸ صدرالذکر تهیه و تکمیل شود.

۱۰- تکمیل فرم استخراج اطلاعات سوابق اجرایی قوانین و مقررات در پلاک اجرای

کاداستر:

با توجه به اطلاعات مندرج در فرم خود اظهاری و مشخص شدن قوانین و مقررات اجرا شده در پلاک ابتدا به تناسب اجرای هریک از قوانین مورد عمل فرم‌های مربوطه بشرحی که در بندهای نه گانه فوق الذکر آمده است تهیه و تنظیم شود، سپس با توجه به آن فرم استخراج اطلاعات که وضعیت کلی پلاک را نشان می‌دهد (از نظر اجرای قوانین و مقررات و بهره برداران) تکمیل شود.

و دو نسخه فرم تکمیل شده استخراج اطلاعات کلی به انضمام فرم‌های تکمیل شده مربوط به هریک از قوانین و مقررات و اوراق، مدارک و مستندات مندرج در فرم اطلاعات هریک از اجرای قوانین در پلاک بعنوان ضmann اطلاعات توصیفی و حقوقی هر قطعه در پلاک ضمیمه نقشه کاداستر شود.

نتایج حاصله از اجرای کاداستر و اطلاعات توصیفی و حقوقی آن عبارتند از:

۱- تثبیت مالکیت اشخاص حقیقی و حقوقی و همچنین تثبیت مالکیت دولت در اراضی دولتی و اراضی ملی.

۲- مشخص شدن تصرفات اشخاص در اراضی دولتی (اراضی بایر باقیمانده مرحله اول اصلاحات ارضی، اراضی موات اصلاحات ارضی و اراضی خالصه).

۳- مشخص نمودن زارعین صاحب نسقی که تاکنون اسناد نسقی خود را دریافت ننموده‌اند. (برنامه ریزی جهت اجرای دقیق امور باقیمانده اصلاحات ارضی).

۴- مشخص نمود زارعین مشمول کشت موقت که تاکنون اسناد خود را دریافت ننموده‌اند. (برنامه ریزی جهت اجرای دقیق امور باقیمانده کشت موقت).

۵- مشخص نمودن کلیه بناهای غیر مجازی پس از تصویب قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغها مصوب ۱۳۷۴/۳/۳۱.

۶- مشخص شدن وضع موقوفات و تفکیک آن از اراضی اشخاص حقیقی و حقوقی و دولتی.

۷- زمینه سازی آمایش سرزمین در اراضی خارج از محدوده شهرها.

۸- کنترل تصرفات غیر قانونی در اراضی ملی و جلوگیری از تخریب اراضی ملی.

فصل سوم / بخشنامه‌های صادره از سازمان امور اراضی در خصوص رفع تداخلات
۲۰۱

شماره: ۵۳/۰۲۰/۳۱۲۵۰۵

تاریخ: ۱۳۹۶/۸/۶

پیوست: ندارد

بسمه تعالی

همه با هم حافظ زمین باشیم

جناب آقای سعید

معاون محترم سازمان ثبت اسناد و املاک کشور

سلام علیکم

با احترام، بازگشت به نامه‌های شماره ۹۵/۲۴۹۲۹۹ مورخ ۱۳۹۵/۱۲/۱۲ و ۹۶/۱۰۵۶۶۱ مورخ ۱۳۹۶/۵/۲۹ در خصوص ارسال لیست لایه‌های اطلاعاتی اراضی تحت اداره این سازمان در اجرای ماده ۹ قانون جامع حدنگار (کاداستر) کشور، بدینوسیله لایه‌های مورد نظر در اراضی غیر ملی جهت استحضار و بهره‌برداری ارسال می‌گردد.

لایه‌های اراضی غیرملی:

۱- املاک خالصه شامل: الف) واگذاری به اشخاص ب) اراضی خالصه باقیمانده در سهم دولت.

۲- املاک مشمول مرحله اول اصلاحات ارضی شامل: الف) واگذاری به اشخاص ب) اراضی باقیمانده در سهم دولت.

۳- املاک مشمول مرحله دوم اصلاحات ارضی شامل: الف) اجرای شق تقسیم به نسبت بهره مالکانه ب) فروش به تراضی.

۴- املاک مشمول مرحله سوم اصلاحات ارضی شامل: الف) اجرای شق تقسیم به نسبت بهره مالکانه ب) شق فروش.

۵- املاک مسلوب المنفعه.

۶- املاک موضوع ماده ۴۵ آیین نامه اصلاحات ارضی

۷- مستثنیات مالکین موضوع ماده ۳ قانون اصلاحات ارضی.

۸- اراضی مالکین خودکار

۹- قانون تقسیم و فروش باغات مشمول مواد ۲۷ و ۲۸ آیین نامه اصلاحات ارضی

۱۰- اراضی مشمول قانون واگذاری زمین‌های بایر و دایر که بعد از انقلاب اسلامی به

صورت کشت موقت در اختیار کشاورزان قرار گرفته است شامل: الف) واگذاری به زراعین ب) مستثنیات مالکین مشمول قانون کشت موقت ج) تبصره ۵ مالکین

۱۱- اراضی ملی و دولتی واگذار شده بعد از انقلاب اسلامی شامل: الف) واگذاری توسط هیئت‌های هفت نقره واگذاری زمین ب) اراضی واگذار شده در اجرای ماده ۳۱ آیین‌نامه اجرایی لایحه ... ج) اراضی واگذار شده در اجرای ماده ۳۲ آیین‌نامه اجرایی لایحه ...

۱۲- اراضی بایر موضوع مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام شامل: الف) اراضی بایر اعراضی ب) اراضی بایر غیر اعراضی

علیرضا اورنگی

رئیس سازمان امور اراضی کشور

رونوشت به:

جناب آقای امیر حیدری معاون محترم توسعه و ساماندهی اراضی
 جناب آقای صیدی نژاد معاون محترم حفظ کاربری و یکپارچگی اراضی کشاورزی
 جناب آقای خصرئی مدیر کل محترم دفتر حقوقی سازمان امور اراضی
 جناب آقای محقق بهشتی مشاور و مدیر کل محترم دفتر ریاست و امور استان‌ها
 جناب آقای نیازی مدیر کل محترم مهندسی و حدنگاری اراضی کشاورزی (کاداستر)
 جناب آقای پور تحویلدار مدیر کل محترم آمار و فناوری اطلاعات اراضی

شماره: ۵۳/۰۲۰/۳۱۲۵۰۷

تاریخ: ۱۳۹۶/۸/۶

پیوست: ندارد

بسمه تعالی

همه با هم حافظ زمین باشیم

رییس محترم سازمان جهاد کشاورزی استان ...

سلام علیکم

با احترام، به منظور تسریع در اجرای ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور و ایجاد وحدت رویه برای شرکت‌های مهندسی مشاور نقشه‌بردار که طرف قرارداد تهیه نقشه‌های رفع تداخلات مقررات موازی و کاداستر در آن می‌باشند و همچنین تهیه اطلاعات مناسب در راستای ماده ۹ قانون جامع حدنگار (کاداستر) کشور برای انعکاس به ادارات ثبت اسناد و املاک، موارد مشروحه ذیل جهت اجرا ابلاغ می‌گردد:

۱- پلاک‌هایی که بر اساس شیوه‌نامه اجرایی ماده ۸ آیین‌نامه اجرایی ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور در اولویت و دستور کار رسیدگی کارگروه رفع تداخلات شهرستان قرار دارد، لازم است ابتدا نقشه‌های مورد نیاز کارگروه‌های شهرستانی در پلاک مورد نظر شامل نقشه رفع تداخلات، عندالزوم اصلاح هندسی نقشه‌های اجرای مقررات منابع مالی، نقشه مقررات امور اراضی و نقشه تجمیعی، با تبعیت از حدود نقشه ثبتی توسط شرکت مشاور تهیه شود.

۲- شرکت‌های مهندسی مشاور نقشه‌بردار تحت نظارت مدیریت‌های جهاد کشاورزی نسبت به استخراج اطلاعات سوابق از پرونده‌های اجرایی قوانین و مقررات امور اراضی و تکمیل فرم‌های ۱۷ گانه ضمیمه بخشنامه شماره ۵۳/۰۲۰/۲۶۷۰۳۶ مورخ ۱۳۹۵/۳/۲۰ این سازمان، به تفکیک پلاک‌های مورد عمل اقدام نمایند.

۳- پس از طی مراحل قانونی رفع تداخلات در پلاک که محدوده اراضی ملی و غیر ملی بر اساس نقشه تأیید شده توسط کمیسیون رفع تداخلات استان تثبیت گردیده، یک شیت نقشه مورد تأیید توسط دبیرخانه کمیسیون رفع تداخلات در اجرای ماده ۹ قانون جامع حدنگاری کشاورزی به اداره ثبت اسناد و املاک شهرستان ارسال تا در سامانه کاداستر اداره مذکور جانمایی شود.

۴- شرکت مشاور نسبت به تهیه نقشه حدنگاری قطعات اراضی کشاورزی و جمع‌آوری اطلاعات توصیفی شامل شماره و کد قطعه و سایر اطلاعات (طبق فرم خوداظهاری) در محدوده پلاک برای هر یک از قطعات اراضی مورد بهره‌برداری اقدام نماید.

۵- شرکت‌های مهندسين مشاور نقشه‌بردار نسبت به تحویل نقشه‌ها و فرم‌های شناسنامه قطعات (خود اظهاری) به کارفرما (مدیریت امور اراضی استان) اقدام نمایند.

۶- پس از بررسی اطلاعات فرم‌های خود اظهاری و تطبیق آن با اطلاعات استخراج شده از سوابق اجرایی قوانین و مقررات (فرم‌های ۱۷ گانه) حالت‌های ذیل متصور می‌باشد:

الف) در محدوده نقشه مورد تأیید کمیسیون رفع تداخل پلاک مورد نظر، دولت مالکیتی ندارد.

ب) شش‌دانگ پلاک دولتی بوده و مقررات امور اراضی در آن اجرا شده است.

ج) شش‌دانگ پلاک موقوفه می‌باشد.

د) در شش‌دانگ پلاک، موقوفه و اشخاص به صورت مشاعی مالکیت دارند.

ه) در شش‌دانگ پلاک، مالکیت دولت و اشخاص به صورت مشاعی می‌باشد.

و) شش‌دانگ پلاک در مالکیت دولت، اشخاص و موقوفه به صورت مشاع می‌باشد.

ز) شش‌دانگ پلاک در مالکیت دولت و موقوفه می‌باشد.

۷- در رابطه با بندهای (الف)، (ج) و (د) از ردیف ۶ فوق‌الذکر، با توجه به اینکه در محدوده پلاک رفع تداخل شده دولت مالکیتی ندارد، مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان یک نسخه از نقشه حدنگار اراضی مورد نظر به همراه اطلاعات بهره‌برداران طبق فرم‌های توصیفی خوداظهاری و اطلاعات فرم‌های تکمیلی ۱۷ برگی مرتبط با استخراج اطلاعات قوانین و مقررات امور اراضی به واحدهای ثبتی ارسال می‌شود.

۸- در رابطه با بند (ب)، (ه)، (و)، (ز) از ردیف ۶ فوق‌الذکر که شش‌دانگ و یا کمتر از شش‌دانگ پلاک در مالکیت دولت قرار گرفته، (راضی بایر و موات پلاک‌های خریداری مرحله اول اصلاحات ارضی و یا پلاک‌های خالصه و ...) بدو نسبت به تعیین محدوده‌های اجرای مقررات امور اراضی و مشخص کردن مکان، موقعیت و میزان اراضی دولتی در پلاک طبق سوابق اجرائی اقدام و سپس نسبت به بررسی و تفسیر عکس‌های هوایی مقارن اجرای قوانین و مقررات امور اراضی و تطبیق وضعیت قطعات حدنگار بر اساس مکان و موقعیت اراضی دولتی اقدام و پس از تعیین تکلیف قطعات حدنگار از منظر اراضی دولتی و اخذ حق و حقوق دولت بر اساس ضوابط و مقررات مربوطه، مطابق بند ۷ فوق‌الذکر مراتب به واحدهای ثبتی

فصل سوم / بخشنامه‌های صادره از سازمان امور اراضی در خصوص رفع تداخلات
۲۰۵

منعکس گردد ولی چنانچه قطعات حدنگار بعنوان اراضی دولتی محسوب و متصرفین فاقد شرایط تعیین تکلیف تشخیص داده شوند مراتب جهت افراز سهم دولت و صدور سند تفکیکی به نام دولت به واحدهای ثبتی و اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان اعلام گردد.

۹- در خصوص بندهای (ه)، (و)، (ز) ردیف ۶ فوق‌الذکر با توجه به میزان مالکیت دولت، اشخاص و موقوفه از شش‌دانگ پلاک طبق سوابق اجرائی و مستندات موجود، بدو نسبت به تعیین محدوده‌های اجرای مقررات امور اراضی و مشخص کردن مکان، موقعیت و میزان اراضی اشخاص و موقوفه در پلاک طبق سوابق اجرائی و همچنین نسبت به بررسی وضعیت بهره‌برداران دولتی با توجه به قوانین و مقررات امور اراضی و تطبیق وضعیت قطعات حدنگار بر اساس مکان و موقعیت اراضی اشخاص و موقوفه اقدام و سپس طبق بند ۷ فوق‌الذکر مراتب به واحدهای ثبتی منعکس گردد.

بدیهی است در صورت ضرورت به اصلاح شرح خدمات مشاوران بر اساس این بخشنامه، با تأیید معاونت توسعه و ساماندهی اراضی و دفتر مهندسی، حدنگاری امکان‌پذیر می‌باشد.

علیرضا اورنگی

رئیس سازمان امور اراضی کشور

رونوشت به:

مدیر محترم امور اراضی استان ... جهت اطلاع و اقدام لازم

جناب آقای امیر حیدری معاون محترم توسعه و ساماندهی اراضی جهت اطلاع و پیگیری

جناب آقای محمدی معاون محترم برنامه‌ریزی و توسعه منابع سازمان امور اراضی جهت اطلاع

جناب آقای صیدی نژاد معاون محترم حفظ کاربری و یکپارچگی اراضی کشاورزی

جناب آقای خصرئی مدیر کل محترم دفتر حقوقی سازمان امور اراضی جهت اطلاع

جناب آقای محقق بهشتی مشاور و مدیر کل محترم دفتر ریاست و امور استان‌ها جهت اطلاع

جناب آقای نیازی مدیر کل محترم مهندسی و حدنگاری اراضی کشاورزی (کاداستر) جهت اطلاع

جناب آقای زهره‌ای مدیر محترم حراست جهت اطلاع

بسمه تعالی

اداره ثبت اسناد و املاک شهرستان

موضوع: صدور سند مالکیت در اجرای ماده ۹ قانون جامع حدنگار (کاداستر) کشور
سلام علیکم،

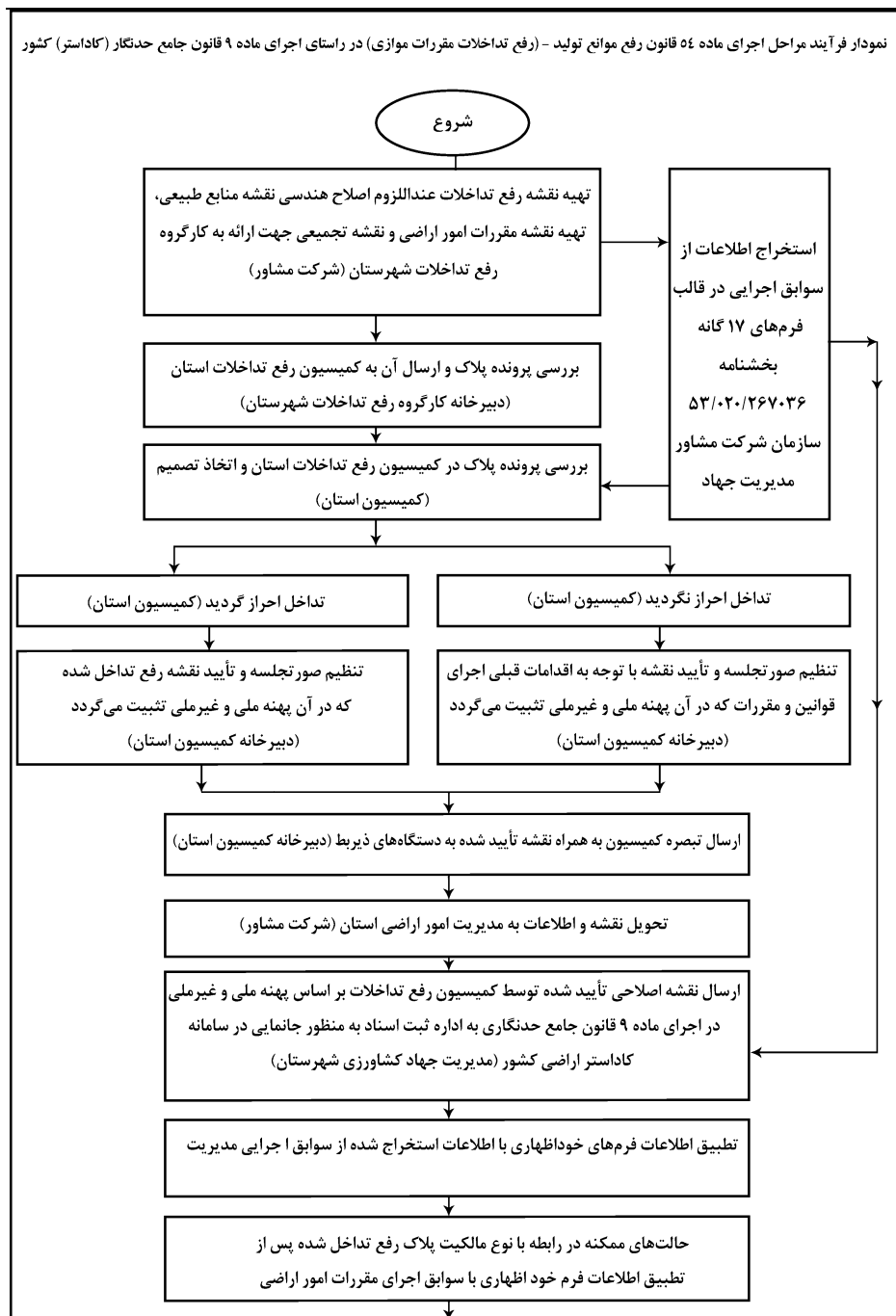
احتراماً در اجرای ماده ۹ قانون جامع حدنگار (کاداستر) کشور به پیوست یک شیت نقشه دارای مختصات جغرافیایی با مقیاس ۱:۲۰۰۰ به میزان متر مربع از اراضی روستای / قریه / مزرعه پلاک فرعی از پلاک اصلی بخش از توابع شهرستان که کاربری فعلی آن بوده و توسط آقای / خانم / شرکت مورد بهره‌برداری می‌باشد، به منظور صدور سند مالکیت کاداستری ارسال می‌گردد. خواهشمند است دستور فرمایید اقدامات لازم را معمول و نتیجه را برای انعکاس در سوابق به این مدیریت اعلام فرمایند.

مدیر جهاد کشاورزی شهرستان

رونوشت:

مدیر امور اراضی استان جهت استحضار

فصل سوم / بخشنامه‌های صادره از سازمان امور اراضی در خصوص رفع تداخلات ۲۰۷

فصل سوم / بخشنامه‌های صادره از سازمان امور اراضی در خصوص رفع تداخلات
۲۰۹

شماره: ۵۳/۰۲۰/۳۲۷۵۷۸

تاریخ: ۱۳۹۶/۱/۲۰

پیوست: ندارد

بسمه تعالی

همه با هم حافظ زمین باشیم

جناب آقای سعید

معاون محترم سازمان ثبت اسناد و املاک کشور

سلام علیکم

با احترام، پیرو نامه‌های شماره ۵۳/۰۲۰/۳۱۲۵۰۵ مورخ ۱۳۹۶/۸/۶ و ۵۳/۰۲۰/۳۱۵۸۷۷ مورخ ۱۳۹۶/۹/۱۴ در خصوص لایه‌های اطلاعات مکانی مربوط به اجرای قوانین و مقررات حوزه عمل این سازمان، با توجه به اطلاعات واصله از استان‌ها مبنی بر اینکه ادارات کل ثبت اسناد و املاک استان‌ها و واحدهای ثبتی، درخواست پیاده نمودن تمام ۲۱ لایه اطلاعات مکانی مندرج در نامه‌های پیروی صدرالذکر را در نقشه‌های ارسالی از مدیریت امور اراضی استان و مدیریت‌های جهاد کشاورزی شهرستان‌ها دارند. علی‌ایحال همانطور که استحضار دارند لایه‌های ارائه شده به شرح ۲۱ لایه مذکور شامل اجرای کلیه قوانین و مقررات مربوط به حوزه عمل این سازمان در یک پلاک ثبتی اصلی با فرعی در قالب روستا یا مزرعه می‌باشد و ممکن است در پلاک مورد عمل تعدادی و یا یک مورد و بعضاً نیز کل لایه‌ها کاربرد داشته باشد و این امر که الزاماً در نقشه مربوط به هر پلاک ثبتی باید اطلاعات تمام لایه‌های مذکور ثبت و درج شود، ضرورتی ندارد و فقط اطلاعات مربوط به قوانین و مقرراتی که در آن پلاک اجرا شده کفایت می‌نماید. خواهشمند است مراتب به واحدهای استانی شهرستانی آن سازمان ابلاغ تا به نحو مطلوب با واحدهای تابعه این سازمان همکاری لازم به عمل آورند.

علیرضا اورنگی

رئیس سازمان امور اراضی کشور

رونوشت به:

جناب آقای امیر حیدری معاون محترم توسعه و ساماندهی اراضی

جناب آقای نیازی مدیر کل محترم مهندسی و حدنگاری اراضی کشاورزی (کاداستر) بازگشت به نامه شماره ۳۲۶۳۶۱/۵۳/۰۳۴

مورخ ۱۳۹۶/۱۲/۲۳ جهت اطلاع

جناب آقای خصرئی مدیر کل محترم دفتر حقوقی سازمان امور اراضی جهت استحضار

شماره: ۵۳/۰۲۰/۳۳۱۴۵۹

تاریخ: ۱۳۹۶/۲/۳۰

پیوست: ندارد

بسمه تعالی

همه با هم حافظ زمین باشیم

جناب آقای سعید**معاون محترم سازمان ثبت اسناد و املاک کشور**

سلام علیکم

با احترام، با عنایت به مطالب مطروحه در گردهمایی رؤسای کاداستر ادارات کل ثبت اسناد و املاک استان‌ها و رؤسای ادارات مهندسی و حدنگاری مدیریت‌های امور اراضی سازمان‌های جهاد کشاورزی استان‌ها در تاریخ ۱۳۹۷/۲/۲۷ مبنی بر هماهنگی کامل در استانداردسازی نحوه تبادل داده‌ها و اطلاعات تولیدی در طرح حدنگاری (کاداستر) اراضی کشاورزی، همانگونه که استحضاردارید؛ لیست لایه‌های اطلاعاتی مکانی اراضی کشاورزی حسب انواع قوانین و مقررات اجرا شده (از جهت منشاء مالکیت) مورد نیاز این سازمان طی نامه شماره ۵۳/۰۲۰/۳۱۲۵۰۵ مورخ ۱۳۹۶/۸/۶ ارسال گردیده و اداره کل کاداستر آن سازمان محترم نسبت به جانمایی لایه‌های مذکور در سامانه مربوطه اقدام نموده است، با توجه به اینکه لایه‌های مذکور صرفاً به عنوان لایه‌های اطلاعاتی مکانی اجرای قوانین و مقررات این سازمان محسوب می‌شود و هنوز در خصوص اطلاعات توصیفی لایه‌های مذکور و مشخصات فایل‌ها و فیلدهای اطلاعاتی هیچگونه استاندارد دی تهیه و به واحدهای استانی ابلاغ نگردیده است لذا با توجه به اهمیت موضوع و مباحث مطرح شده در گردهمایی مذکور، خواهشمند است ترتیبی اتخاذ گردد تا با هماهنگی این سازمان نسبت به رفع مشکل و استانداردسازی اطلاعات توصیفی قابل تبادل با واحدهای ثبتی سراسر کشور اقدام و هماهنگی‌های لازم معمول گردد.

علیرضا اورنگی

رئیس سازمان امور اراضی کشور

رونوشت به:

جناب آقای گرامی مدیر کل محترم امور املاک سازمان ثبت اسناد و املاک کشور جهت استحضار

جناب آقای شیخ علیشاهی مدیر کل محترم کاداستر سازمان ثبت اسناد و املاک کشور جهت استحضار

جناب آقای امیر حیدری معاون محترم توسعه و ساماندهی اراضی

جناب آقای نیازی مدیر کل محترم مهندسی و حدنگاری اراضی کشاورزی (کاداستر)

فصل چهارم

پاره ای از قوانین و مقررات مرتبط با
رفع تداخلات

قانون اصلاحات ارضی مصوب چهارم خرداد ماه ۱۳۳۹

فصل اول- تعاریف

ماده اول: اصطلاحاتی که در این قانون به کار برده شده از نظر اجرای این قانون به شرح زیر تعریف می‌شود:

۱- کشاورزی: عبارت است از تولید محصول به وسیله عملیات زراعی و همچنین دامداری و تولید محصولات حیوانی

۲- کشاورز: کسی است که خود مالک زمین بوده و شخصاً به کشاورزی اشتغال دارد و منبع اصلی درآمد او از راه کشاورزی تامین می‌شود.

...

۸- اشخاص مندرج در این قانون اعم است از اشخاص حقیقی و اشخاص حقوقی

۹- منظور از زمین (ارض) در این قانون زمینی است که بتوان آن را برای یک یا چند نوع از امور کشاورزی مورد استفاده قرار داد.

الف: زمین بایر: زمینی است که در آن عملیات زارعی انجام نگرفته باشد.

ب- اراضی موات: زمین‌های بایری است که ملک اشخاص نمی‌باشد.

پ- مرتع: زمینی است اعم از کوه و دامنه یا زمین مسطح که به‌طور طبیعی حداقل هر هکتار آن بتواند یکصد کیلوگرم وزن دام زنده را در یک فصل چرا تعلیف نماید و با توجه به عرف محل هیئت اصلاحات ارضی استان مرتع بودن آن را تایید نماید.

ت- زمین آبی: زمین است که زراعت آن از آب دائمی رود یا استخر یا قنات یا چشمه یا چاه و امثال آن آبیاری می‌شود.

ث- زمین دیم: زمینی است که زراعت آن از آب باران یا سیلاب مشروب می‌شود.

ج- بیشه یا قلمستان: زمینی است که در آن درختان غیر مثمر به وسیله اشخاص غرس شده و تعداد درخت در هر هکتار آن از هزار اصله تجاوز نماید.

چ- باغ میوه: زمینی است که در آن درختان میوه یا مو به وسیله اشخاص غرس و یا پیوند شده باشد و تعداد درخت میوه یا مو در هر هکتار آن از یکصد اصله کمتر نباشد و در مورد درختان خرما و زیتون تعداد در هر هکتار از پنجاه اصله کمتر نباشد.

قانون اصلاحی قانون اصلاحات ارضی (مصوب ۱۳۴۰/۱۰/۱۹)

ماده اول- اصطلاحاتی که در این قانون به کار برده شده از نظر اجرای این قانون به شرح زیر تعریف می شود:

- ۱- زراعت: عبارت است از تولید محصول به وسیله عملیات زارعی و باغداری.
- ۲- زارع کسی است که مالک زمین نیست و با دارا بودن یک یا چند عامل زارعی شخصاً و یا به کمک افراد خانواده خود در زمین متعلق به مالک مستقیماً زراعت می کند و مقداری از محصول را به صورت نقدی یا جنسی به مالک می دهد.
- ۳- گاو بند: کسی است که مالک زمین نیست و با داشتن یک یا چند عامل زراعتی به وسیله برزگر یا کارگر کشاورزی در زمین مالک زراعت می کند و مقداری از محصول را به صورت نقدی یا جنسی به مالک می دهد.
- ۴- برزگر: کسی است که مالک زمین و عوامل دیگر زراعتی نیست و در مقابل انجام کار زراعتی برای مالک یا گاو بند سهمی از محصول را می برد.
- ۵- کارگر کشاورزی: کسی است که مالک زمین و عوامل دیگر زراعتی نیست و در مقابل انجام کار معین زراعتی مزد (نقدی یا جنسی) دریافت می کند.
- ۶- رئیس خانوار: کسی است که متکفل معاش خانوار است.
- ۷- خانوار: عبارت است از زن و فرزندی که تحت تکفل یا ولایت رئیس خانوار هستند و از نظر مقررات این قانون در حکم یک شخص محسوب می شوند.
- ۸- مالک: کسی است که دارای زمین باشد بدون آنکه شخصاً به کشاورزی اشتغال

داشته باشد.

- ۹- اشخاص مندرج در این قانون اعم است از اشخاص حقیقی و اشخاص حقوقی.
- ۱۰- ده یا قریه: عبارت است از یک مرکز جمعیت و محل سکونت و کار تعدادی خانوار که در اراضی آن ده به عملیات کشاورزی اشتغال داشته و درآمد اکثریت آنان از طریق کشاورزی حاصل گردد و عرفاً در محل ده یا قریه شناخته می‌شود.
- ۱۱- زمین: منظور از زمین در این قانون زمین زیر کشت یا آیش است که برای یک یا چند نوع از امور کشاورزی مورد استفاده قرار می‌گیرد.

الف- آیش: زمین زارعتی است که حداکثر مدت سه سال بدون کاشت بماند.

ب- مرتع: زمینی است اعم از کوه و دامنه یا زمین مسطح که در آن نباتات علوفه به طور طبیعی روئیده و در هر هکتار آن بتوان حداقل سه راس گوسفند یا معادل آن دام دیگر در یک فصل چرا تعلیف نمود.

ب- بیشه یا قلمستان: زمینی است که در آن درختان غیر مثمر به وسیله اشخاص غرس شده و تعداد درخت در هر هکتار آن از هزار اصله تجاوز نماید.

ت- باغ میوه: زمینی است که در آن درختان میوه یا مو به وسیله اشخاص غرس و تعداد درخت میوه یا مو در هر هکتار آن ۱۰۰ اصله کمتر نباشد و در مورد درختان خرما و زیتون تعداد در هر هکتار از ۵۰ اصله کمتر نباشد.

ماده دوم- حداکثر مالکیت کشاورزی هر شخص در تمام کشور یک ده شش‌دانگ خواهد بود.

مالکینی که دارای بیش از یک ده هستند می‌توانند به میل خود ده مورد نظر را از مجموع دهات متعلق به خود انتخاب نمایند و مازاد بر شش‌دانگ مزبور را طبق این قانون تقسیم خواهد شد.

تبصره ۱- اشخاصی که علاوه بر یک یا چند ده شش‌دانگ دارای املاک دانگی یا کمتر پراکنده باشند اگر مقدار مالکیت‌های پراکنده آنان معادل یا بیشتر از شش دانگ باشد،

مخیرند به جای نصاب مندرج در ماده ۲ سهم خود را معادل شش دانگ از مالکیت‌های پراکنده انتخاب نمایند.

تبصره ۲- در صورتی که شخصی املاک پراکنده بیش از شش دانگ داشته باشد می‌تواند حداکثر تا مقدار شش دانگ برای خود نگهداری نماید.

تبصره ۳- مالکینی که مشمول تبصره ۱ و ۲ هستند موظفند تا تاریخ اعلام وزارت کشاورزی دایر به تقسیم مازاد در منطقه مربوطه مازاد املاک دانگی پراکنده خود را به زارع یا زارعین ده مربوطه انتقال دهند و الا آنچه مازاد بر حد انصاب باشد بر طبق مقررات این قانون از طرف دولت خریداری و مطابق آیین‌نامه‌ای که به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید، تقسیم خواهد شد.

تبصره ۴- در مورد املاکی که تا تاریخ ۳۸/۹/۱۴ وقف خاص شده است برای هریک از موقوف علیهم تا میزان مقرر در این ماده کماکان به صورت وقف خاص باقی خواهد ماند و وجوه حاصل از فروش مازاد موقوفات مزبور با نظارت اداره اوقاف اختصاص به خرید مال دیگری داده می‌شود تا طبق ماده ۹۰ قانون مدنی مورد عمل قرار گیرد.

تبصره ۵- از تاریخ تصویب این قانون هر گونه اقدامی که برای فرار از اجرای مقرر این قانون به عمل آید و لو به عنوان نقل و انتقال و صلح و وقف و غیره نسبت به دهات ممنوع و در صورت انجام کان لم یکن خواهد بود.

تبصره ۶- در مورد موقوفات خاص وظایفی که طبق این قانون به عهده مالک گذارد شده است با متولیان و یا قائم مقام آنان می‌باشد.

ماده سوم- مستثنیات از ماده دوم به قرار زیر است:

۱- باغات میوه و باغات چای و قلمستان‌هایی که عرصه و اعیان آنها متعلق به مالک باشد با حقابه معموله به مالکیت مالک باقی خواهد ماند.

۲- کلیه اراضی که در تاریخ تصویب این قانون از طریق زراعت مکانیزه بدون شرکت زارع به وسیله کارگر کشاورزی مورد بهره‌برداری واقع شده باشد مادامی که به

این ترتیب مورد بهره‌برداری است از مقررات متن ماده ۲ و تبصره‌های ۱ و ۲ و ۳ مستثنی است چنانچه بهره‌برداری این قبیل اراضی از صورت مکانیزه و به وسیله کارگر کشاورزی خارج شود مشمول مقررات ماده ۲ و تبصره‌های ۱ و ۲ و ۳ خواهد بود. ماده ششم- زمین‌هایی که بنا به مقررات این قانون تقسیم و واگذار می‌شود عبارت است از:

الف- زمین‌های دهاتی که در اجرای مواد ۲ و ۳ این قانون مازاد بر حد نصاب باقی می‌ماند اعم از اینکه از طرف مالک یا مالکین نسبت به آن تقاضای ثبت شده یا نشده باشد.

ب- زمین‌های موات.

پ- زمین‌های بایر.

ماده هفتم- به منظور تعیین روش کلی و تهیه برنامه، آیین‌نامه‌های لازم و نظارت بر حسن اجرای وظایفی که در این قانون پیش‌بینی شده شورایی به نام شورای اصلاحات ارضی به ریاست وزیر کشاورزی و عضویت رئیس سازمان اصلاحات ارضی و چهار نفر از صاحب منصبان وزارت کشاورزی که حداقل سمت مدیر کلی یا مدیریت عامل بنگاهی را احراز نموده باشند تشکیل می‌گردد. آیین‌نامه‌های تهیه شده پس از تصویب هیئت وزیران به مورد اجرا گذارده خواهد شد.

تبصره ۱- اجرای مصوبات و تصمیمات شورا به تشکیلاتی به نام سازمان اصلاحات ارضی محول می‌شود. رئیس این سازمان به پیشنهاد وزیر کشاورزی و به فرمان ملوکانه منصوب خواهد شد. اختیارات رئیس سازمان و تشکیلات آن به موجب آیین‌نامه که به تصویب وزیر کشاورزی خواهد رسید معین می‌شود.

ماده دهم- در هر منطقه که دستور تقسیم املاک صادر شود اداره کشاورزی مکلف است پس از تعیین حد نصاب طبق مقررات این قانون نسبت به املاکی که باید تقسیم شود بر مبنای مالیات مزروعی با در نظر گرفتن ضریب معاملات املاک که با توجه به تاریخ ممیزی- نوع زارعت- طرز تقسیم محصول و حقوق مالکانه برای هر منطقه از

طرف وزارت کشاورزی تعیین خواهد شد قیمت ملک مورد تقسیم را معین و با رعایت ماده ۱۳ به مالک ابلاغ نماید.

ماده یازدهم- قیمت ارزیابی شده املاک طبق ماده ۱۰ به اقسط ۱۰ ساله از طرف دولت به وسیله بانک کشاورزی پرداخت خواهد شد.

ماده سیزدهم- سازمان اصلاحات ارضی پس از تعیین املاک مورد تقسیم خود و بهای تعیین شده املاک را به مالکین ذینفع به نشانی‌هایی که در اظهارنامه ذکر شده اطلاع می‌دهد و نسخه‌ای از تصمیم خود را به وسیله روزنامه‌های محلی و الصاق در نقاطی که لازم باشد نشر می‌دهد. مالکین مزبور چنانچه اعتراضی نسبت به املاک مورد تقسیم یا قیمت داشته باشند می‌توانند حداکثر ظرف ۱۰ روز از تاریخ آگهی اعتراض خود را به ادارات کشاورزی محل تسلیم نمایند. اعتراضات واصله به وسیله وزارت کشاورزی با مستندات قیمت‌گذاری به کمیسیونی مرکب از نخست وزیر و وزیر کشاورزی، دادگستری، دارایی و سه نفر از کارشناسان کشاورزی که برای هر منطقه به وسیله هیئت وزیران تعیین خواهند شد برای رسیدگی ارجاع و کمیسیون با حضور نماینده معترضین رسیدگی و با اکثریت رأی قاطع صادر خواهند نمود.

تبصره ۱- در صورتی که قیمت تعیین شده املاک مورد قبول سازمان اصلاحات ارضی واقع نشود سازمان نیز می‌تواند از قسمت اخیر ماده ۱۳ استفاده کند.

تبصره ۲- در هر مرحله از مراحل اجرای این قانون که مالک فوت کند یا ممنوع المداخله شود اقدامات بعدی با اطلاع دادستان شهرستان اجرا می‌شود مگر اینکه در این خلال وارث یا نماینده قانونی مالک معلوم شود.

ماده چهاردهم- پس از قطعیّت تصمیم مراجع مربوطه سازمان اصلاحات ارضی مالک را برای انتقال سند به نام دولت (وزارت کشاورزی) و دریافت بها (طبق مقررات این قانون) کتباً به وسیله آگهی در محل دعوت می‌نماید. چنانچه ظرف ۱۵ روز از تاریخ آگهی مالک یا نماینده قانونی او حاضر به انتقال و تنظیم سند نباشد نماینده سازمان

اصلاحات ارضی ظرف یک هفته با اطلاع دادستان شهرستان یا جانشین او به نمایندگی از طرف مالک سند انتقال را امضا خواهد نمود.

تبصره: در مورد انتقال املاک دولت هرگاه عملیات ثبتی خاتمه یافته ولی سند مالکیت صادر نشده باشد اداره ثبت پس از انجام تشریفات مقرر سند مالکیت به نام دولت (وزارت کشاورزی) صادر خواهد نمود.

فصل پنجم - مقررات مربوط به تقسیم و تحویل اراضی

ماده پانزدهم- وزارت کشاورزی موظف است املاک انتقالی را بلافاصله به کسانی که مشمول دریافت زمین هستند به بهای خریداری شده به اضافه حداکثر تا میزان ۱۰ درصد واگذار و بهای آن را در ظرف مدت ۱۵ سال به اقساط متساوی سالیانه به وسیله بانک کشاورزی دریافت نماید.

ماده شانزدهم- زمین‌هایی که بنا به مقررات این قانون تقسیم می‌شود به رئیس خانوار انتقال داده می‌شود و در واگذاری اراضی از لحاظ تقدم ترتیب زیر رعایت می‌شود:

الف- زارعین هر ده که در همان زمین به زراعت مشغولند و مقیم ده باشند.

ب- وارث زارعینی که حداکثر یک سال قبل از شروع تقسیم در آن منطقه فوت کرده باشند.

پ- برزگرانی که در آن ده به امور زراعت مشغول می‌باشند.

ت- کارگران کشاورزی مقیم منطقه تقسیم.

ث- افرادی که داوطلب کار کشاورزی باشند.

تبصره: به افرادی طبق مقررات این قانون زمین واگذار خواهد شد که قبلاً عضویت شرکت تعاونی همان ده را پذیرفته باشند.

ماده هفدهم- واگذاری زمین به افراد حائز شرایط در ماده پانزدهم به شرح زیر خواهد بود.

اراضی ده مورد تقسیم بر حسب نسق زارعتی موجود سهم بندی و مشاعاً به زارعین

واگذار خواهد گردید و در مواردی که سازمان اصلاحات ارضی لازم بداند، اراضی ده نقشه‌برداری گردیده و برحسب موقعیت و نوع زراعت قطعه‌بندی و به تناسب نسق زراعتی موجود مفروضاً به زارعین واگذار خواهد شد.

تبصره ۱- زمین‌های آبی طبق مقررات این قانون با حقا به مربوط از قنات یا رودخانه و غیره به زارعین منتقل خواهد شد. میزان حقا به هر زمین آبی از کل منبع آب مربوط با در نظر گرفتن آیش طبق معمول محل خواهد بود و در مورد قنات مالکیت مشاع آن نیز نسبت به سهم حقا به آن زمین به زارع تحویل گیرنده زمین انتقال خواهد یافت. زمین‌های آبی که از رودخانه مشروب می‌شود مالکیت مشاع مجاری و انهار حقا به نسب به زمین مربوط به زارع تحویل گیرنده زمین منتقل خواهد گردید و مراقبت و نگهداری و تعمیر و اصلاح کلیه این قبیل منابع به عهده شرکت تعاونی مربوطه خواهد بود.

ماده هیجدهم- آنچه که بنا به مقررات این قانون تقسیم و به اشخاص انتقال داده می‌شود به نام انتقال گیرنده سند صادر و به مالک جدید تحویل و مورد انتقال به‌عنوان وثیقه وصول اقساط در رهن وزارت کشاورزی گذارده خواهد شد.

ماده نوزدهم- هر گونه معاملاتی نسبت به اراضی واگذار شده که منجر به تجزیه آن اراضی به قطعات کوچک‌تر از حداقلی که از طرف وزارت کشاورزی برای هر منطقه تعیین می‌شود ممنوع و باطل است و چنانچه زارع فوت نماید و وارث نتواند برای اداره ملک توافق کنند می‌توانند سهم خود را با رعایت قسمت اول این ماده به زارع دیگری بفروشند. در این صورت پرداخت بقیه اقساط به عهده خریدار جدید است هر زارع می‌تواند تا دو برابر حداقل تعیین شده از اراضی آن ده خریداری نماید.

تبصره ۱- زارعینی که زمین به آنها واگذار می‌شود چنانچه نتوانند طبق برنامه شرکت تعاونی در امور تولیدی و عمرانی شرکت نموده و وظایف مربوطه را انجام دهند، به تشخیص شرکت تعاونی از عضویت شرکت اخراج و در مورد اراضی که به آنها واگذار شده طبق قسمت اخیر ماده ۲۸ این قانون رفتار خواهد شد.

تبصره ۲- هرگاه زمین‌های تقسیم شده مصرف دیگری غیر از زراعت پیدا نماید که درآمد آن بیش از کشاورزی باشد وزارت کشاورزی پس از رسیدگی اجازه تجزیه و فروش آن را خواهد داد.

ماده سی و سوم- رفع اختلاف بین مالک و زارع در امور مربوط به کشاورزی توسط هیئت حل اختلاف کشاورزی به عمل می‌آید. هیئت مزبور در هر بخشی مرکب خواهد بود از بخشدار رئیس دادگاه بخش مربوطه (یا نماینده وزارت دادگستری) یا نماینده وزارت کشاورزی (یا نماینده اداره کشاورزی مربوطه). رای این هیئت قطعی است و به وسیله اجرای دادگاه‌های دادگستری به موقع اجرا گذارده خواهد شد.

مواد الحاقی به قانون اصلاحات ارضی (مصوب ۱۳۴۱/۱۰/۲۷)

ماده ۱- در موارد دهات و مزارعی که طبق قانون اصلاحی قانون اصلاحات ارضی مشمول تقسیم نیست و در ملکیت اشخاصی باقی می‌ماند مالکین موظفند به یکی از سه صورت زیر عمل نمایند:

الف- مالکین ملک خود را براساس معدل عایدات سه سال اخیر ملک بدون در نظر گرفتن عوارض مطابق عرف محل به زارع همان ملک اجازه نقدی بدهند. سازمان اصلاحات ارضی موظف است بر این اساس ضریب اجازه منطقه را تعیین نماید. مدت اجازه فوق سی سال و از جهت قیمت (میزان مال‌الاجاره) هر پنج سال قابل تجدید نظر خواهد بود.

ب- مالکین می‌توانند از این تاریخ ملک مزروعی خود را با تراضی به زارعین بفروشند. محصول شتوی زیر خاک و محصول بهاره (برنج، چغندر، صیفی و غیره) که قبل از فروش زیر خاک خواهد رفت کمافی السابق و بر نسق قبلی بین زارعین و مالکین تقسیم خواهد شد.

ج- اراضی آبی و دیم هر یک به نسبت بهره مالکانه مرسوم در محل بین زارعین و

مالک و یا مالکین محل تقسیم و سهم مالک یا مالکین بدون زارع با حقابه مربوطه از اراضی آبی و دیم مجزا و سهم زارعین نیز با حقابه بین کلیه آنان طبق نسق زراعتی همان محل تقسیم گردد.

تبصره چهارم- اراضی مکانیزه که در همان ده واقع است مشمول این قانون نیست مشروط به اینکه از پانصد هکتار تجاوز نکند.

تبصره پنجم- استثنای موضوع تبصره چهار شامل اراضی می شود که از تاریخ تصویب قانون اصلاحات ارضی مصوب مجلسین به وسائل مکانیکی کشت می شده است. تبصره ششم- در مورد شالیزارها مالکین می توانند تا ۳۰ هکتار برای خود نگاهدارند تا بر طبق یکی از شقوق الف و ب رفتار نمایند. مازاد بر سی هکتار بین زارعین تقسیم خواهد شد. بهای هر هکتار شالیزار که به زارع فروخته می شود به مآخذ آخرین مالیات تا تاریخ دی ماه ۱۳۴۰ با ضریب اصلاحات ارضی تحت نظر سازمان اصلاحات ارضی تعیین خواهد شد.

ماده دو- املاک موقوفه عام با در نظر گرفتن منافع وقف با اجاره طویل المدت نود و نه سال به زارعین همان موقوفه اجاره نقدی داده می شود. اجاره بها هر پنج سال یک مرتبه قابل تجدید نظر است. اوقاف خاص در صورت اقتضا بر طبق قانون مدنی به منظور تبدیل به احسن از طرف دولت خریداری و بین زارعین تقسیم می شود. وجوه حاصله از فروش این گونه املاک به وسیله تولیت وقف اختصاص به خرید مال دیگری داده می شود تا طبق ماده ۹۰ قانونی مدنی مورد عمل قرار گیرد.

آیین نامه اجرایی قانون اصلاحات ارضی (مصوب ۱۳۴۳/۵/۱۳)

ماده ۱- در صورتی که مالک بخواهد از اختیار مندرج در بند الف ماده (۱) از مواد الحاقی به قانون اصلاحات ارضی استفاده نماید، مخیر است اسناد اجاره را با فرد فرد زارعین داخل نسق و یا با هر یک از آنها به ضمانت شخص دیگری تنظیم و امضا نماید. تبصره ۱- در صورتی که شرکت تعاونی روستایی در قریه تشکیل شده باشد و زارعین به شرکت مزبور برای اجاره و کالت داده باشند، قرارداد اجاره با شرکت تعاونی

منعقد خواهد شد و شرکت از کل رقم مال‌الاجاره وصولی دو درصد به‌عنوان کارمزد به نفع خود برداشت خواهد نمود.

تبصره ۲- شرایط کلی اجاره و نمونه اوراق و کالنامه و اجاره‌نامه از طرف سازمان اصلاحات ارضی تهیه می‌شود و سایر شرایط با توجه به مقررات مربوط به اصلاحات ارضی با تراضی طرفین تعیین می‌گردد. و کالنامه‌ها و اجاره‌نامه‌هایی که طبق این ماده تنظیم شود در حکم اسناد رسمی و لازم‌الاجرا خواهد بود.

ماده ۲- مال‌الاجاره به‌صورت نقدی تعیین می‌شود. طرفین می‌توانند با تراضی یکدیگر تمام یا قسمتی از مال‌الاجاره را به جنس تبدیل نمایند که از طرف مستأجر به مالک تحویل گردد.

ماده ۳- مدت اجاره سی سال و اجاره بها هر پنج سال یک مرتبه قابل تجدیدنظر است. تبصره: در صورتی که در مدت اجاره بین زارعین و مالکین برای خرید و فروش یا تقسیم ملک موضوع بندهای ب و ج ماده (۱) از مواد الحاقی به قانون اصلاحات ارضی توافق حاصل شود هنگام تنظیم سند اجاره فسخ خواهد شد.

ماده ۴- میزان اجاره بها براساس معدل عایدات خالص مالکانه سه سال اخیر (سال‌های ۱۳۴۰ و ۱۳۴۱ و ۱۳۴۲) مورد اجاره با توجه به عرف محل با تراضی زارعین و مالکین تعیین می‌شود. در صورت عدم تراضی معدل عایدات خالص مالکانه سه سال مزبور (ضریب) را سازمان اصلاحات ارضی تعیین خواهد کرد.

تبصره ۱- عایدات خالص عبارت از درآمد ملک پس از وضع عوارض و مستثنیات قانونی و هزینه‌هایی است که مطابق عرف و معمول محل اختصاصاً به عهده مالک می‌باشد.

تبصره ۲- ضریب اجاره صددرصد معدل عایدات خالص مالکانه سه سال مزبور است. تبصره ۳- نسبت به املاک و اراضی که در سال‌های اخیر آباد شده و بیش از یک الی دو دوره زارعی مورد بهره‌برداری واقع نشده باشند ضریب اجاره عایدات خالص

مالکانه یک ساله یا معدل عواید خالص مالکانه دو ساله خواهد بود.

ماده ۸- در مورد اجاره املاک موقوفه عام با رعایت سایر مقررات مربوط به اجاره به ترتیب زیر عمل خواهد شد:

الف- قرارداد اجاره با شرکت تعاونی روستایی محل به وکالت فرد زارعین داخل نسق موقوفه و یا فرد آنان به ضمانت شخص دیگری منعقد می گردد و اسناد اجاره در حکم اسناد رسمی و لازم الاجرا خواهد بود.

ب- نسق موجود در املاک موقوفه عام در صورتی به زارع داخل نسق اجاره داده خواهد شد که عضویت شرکت تعاونی همان ده را پذیرفته باشد.

ج- مدت اجاره ۹۹ سال و اجاره بها هر پنج سال یک مرتبه قابل تجدیدنظر است.
د- مطالبه و دریافت مال الاجاره از زارعین و پرداخت آن به متولی یا متصدی موقوفه به عهده شرکت های تعاونی مربوطه خواهد بود و در موارد لزوم متولی یا متصدی موقوفه می تواند با تقاضای صدور و تعقیب اجراییه نسبت به دریافت مال الاجاره اقدام نماید.
ه- شرکت تعاونی از کل رقم مال الاجاره ای که وصول نماید دو درصد به عنوان کارمزد به نفع شرکت برداشت خواهد کرد.

و- شرایط اختصاصی اجاره با در نظر گرفتن منافع وقف به تقاضای متولی یا متصدی موقوفه توسط هیئتی مرکب از متقاضی مزبور و رئیس سازمان اصلاحات ارضی محل و رئیس اوقاف محل یا نمایندگان آنها تعیین می گردد.

ز- اراضی بایر واقع در محدوده دهات موقوفه و همچنین اراضی و دهات موقوفه ای که در حال حاضر فاقد زارع می باشد با نظر سازمان اصلاحات ارضی در اختیار متولی یا متصدی موقوفه خواهد بود که نسبت به آبادی و عمران آن به طوری که صرفه و صلاح موقوفه باشد اقدام نماید.

تبصره: وظایف و اختیاراتی که در این فصل به عهده مالک محول گردیده است در مورد موقوفه به عهده متولی یا متصدی خواهد بود.

ماده ۹- خریداری موقوفات خاص موضوع قسمت اخیر ماده ۲ از مواد الحاقی به قانون اصلاحات ارضی موکول به رضایت و تقاضای زارعین موقوفه خواهد بود در صورتی که زارعین حاضر به خرید نباشند مقررات بند الف ماده (۱) از مواد الحاقی به قانون اصلاحات ارضی با رعایت این آیین‌نامه قابل اجرا خواهد بود.

ماده ۱۰- در صورتی که مالک بخواهد از اختیارات مندرج در بند «ب» ماده (۱) از مواد الحاقی به قانون اصلاحات ارضی استفاده نماید می‌تواند ملک مزروعی خود را با تراضی به زارعین داخل نسق بفروشد. اسناد انتقال پس از رسیدگی و تایید سازمان اصلاحات ارضی از نظر تشخیص زارعین واقعی تنظیم می‌گردد.

ماده ۱۵- در صورتی که مالک (مالک یک ده شش دانگ) و یا اکثریت مالکین (اکثریت برحسب میزان مالکیت) بخواهند از اختیار مندرج در بند «ج» ماده (۱) از مواد الحاقی به قانون اصلاحات ارضی استفاده نمایند و بین آنها و زارعین در مورد تقسیم اراضی تراضی حاصل نشود، باید پیشنهاد خود را به سازمان اصلاحات ارضی تسلیم نمایند. سازمان ملک را به نسبت بهره مالکانه با حقا به مربوط بین مالک یا مالکین مزبور از یک طرف و زارعین از طرف دیگر با توجه به اوضاع و احوال محل به نحوی که حتی الامکان به نسبت سهام آنها خواهد بود، سهم هریک از زارعین بر طبق نسق‌بندی جدیدی براساس و به نسبت نسق‌بندی قبلی تعیین و به هر یک از آنها انتقال داده می‌شود.

تبصره: تا زمانی که نقشه‌برداری به عمل نیامده، افراز و تقسیم بر مبنای مبذر یا واحد های محلی از قبیل جفت گاو، بند، جریب و امثال آن انجام خواهد شد.

ماده ۱۶- دو پنجم قیمت ملکی که در نتیجه تقسیم به زارعین واگذار می‌شود براساس بالاترین ضریب منطقه قیمت‌گذاری و به ترتیب زیر پرداخت خواهد شد:

معادل یک سوم قیمت مزبور با استفاده از تبصره‌های ۱ و ۲ ماده ۱۰ این آیین‌نامه به وسیله بانک اعتبارات کشاورزی و عمران روستایی تأدیه می‌شود و بقیه آن در مدت ده سال از طرف زارعین به اقساط متساوی با مالک یا مالکین پرداخت خواهد شد.

تبصره ۱- مواد ۱۲ و ۱۳ این آیین نامه در مورد تقسیم نیز لازم‌الرعايه است.

تبصره ۲- منظور از بالاترین ضریب منطقه بالاترین ضریب مناطق شهرستانی است که ملک در آن واقع و در اجرای قانون اصلاحات ارضی تعیین و اعلام شده است.

ماده ۱۷- در صورت توافق اکثریت زارعین و مالکین هر ده بهره‌برداری آن ده به صورت یک واحد سهامی زارعی توسط هیئت مدیره‌ای مرکب از سه نفر که یک نفر از طرف زارعین و نفر دوم از طرف مالکین و نفر سوم با توافق طرفین انتخاب می‌شود اداره خواهد شد. در صورت عدم توافق، نماینده سوم از طرف وزارت کشاورزی تعیین می‌شود.

تبصره ۱- سهام اشخاص اعم از زارع و مالک در این واحد زارعی عبارت از میزان حق‌السهمی است که نسبت به مجموعه عواید با توجه به مالکیت عوامل مختلف زارعی طبق عرف و معمول محل نصیب آنها می‌شود.

ماده ۱۹- اراضی مکانیزه تا پانصد هکتار در هر ده برای هر مالک مشمول مقررات ماده (۱) مواد الحاقی به قانون اصلاحات ارضی نخواهد بود. اراضی مکانیزه مازاد بر مقدار مذکور در هر ده در صورتی که با تاسیسات و وسائلی که مالک شخصاً و با سرمایه خود و یا به طرق دیگر ایجاد نموده مورد بهره‌برداری و زراعت باشد، مشمول مقررات عمران اراضی بایر بوده و مادام که به طریق مزبور مورد استفاده واقع شود در ملکیت مالک باقی خواهد ماند.

ماده ۲۰- زراعت‌هایی که توسط کارگر کشاورزی انجام و حداقل عملیات شخم به وسیله ماشین کشاورزی صورت گیرد زراعت مکانیزه شناخته می‌شود.

ماده ۲۳- مالکینی که طبق یکی از شقوق مقرر عمل می‌نمایند در استفاده از زمین‌های بایر و موات به منظور عمران طبق آیین‌نامه واگذاری اراضی بایر و موات که توسط وزارت کشاورزی تهیه و پس از تصویب هیئت دولت اجرا خواهد گردید حق تقدم خواهند داشت و بانک اعتبارات کشاورزی و عمران روستایی با اعطای وام به این مالکین

وسیله عمران زمینهای بایر و موات را فراهم خواهد نمود.

ماده ۲۴- در مورد املاکی که به ثبت نرسیده و یا مجهول‌المالک تلقی گردد، سازمان اصلاحات ارضی با اطلاع دادستان شهرستان مربوط وظایف مقرر در قانون اصلاحات ارضی و مواد الحاقی و سایر مقررات را به قائم‌مقامی مالک یا متصرف انجام می‌دهد و وجه و یا قبوض اقساطی و دستور پرداختهای این قبیل املاک در صندوق ثبت یا دادگستری تودیع خواهد شد تا پس از تعیین تکلیف قطعی از طرف مراجع قانونی به ذی حق پرداخت گردد.

ماده ۲۵- کلیه اماکن عمومی واقع در محدوده دهات مشمول تقسیم بنا به تشخیص سازمان اصلاحات ارضی به منظور استفاده اهالی ده بلاعوض به مالکیت شرکت تعاونی مربوط درمی‌آید. حفاظت و مراقبت این قبیل اماکن از هر جهت به عهده شرکت تعاونی می‌باشد. استفاده از مراتع واقع در محدوده دهات بر طبق معمول محل برابر آیین‌نامه‌ای خواهد بود که پس از تصویب هیئت وزیران به موقع اجرا گذارده خواهد شد.

ماده ۲۶- خانه‌هایی که زارعین در آن سکونت دارند کماکان در اختیار آنها باقی و به تبع ملک مزروعی به آنان واگذار می‌گردد.

ماده ۲۷- در مورد باغات و بیشه‌ها (اعم از باغ میوه، قلمستان‌ها، نخلستان‌ها، باغات مرکبات، چای، حنا و امثال آنها) و همچنین باغات غارسی که در محدوده دهات واقع شده و زارع با مالک در اعیانی شرکت دارد، مالک یا مالکین می‌توانند رضایت زارعین اعیانی و حقوق آنها را خریداری نموده یا به زارعین بفروشند و یا سهم خود را به حقا به مربوط مفروز نمایند.

ماده ۲۸- عرصه باغات و بیشه‌های واقع در محدود دهات که اعیانی آن کلاً متعلق به زارعین است و همچنین عرصه سایر اعیانی‌های آنان به استثنای خانه‌های مسکونی، به تراضی مالکین و زارعین ارزیابی و با استفاده از حقا به طبق معمول محل به زارعین فروخته خواهد شد. در صورت عدم تراضی مالک و زارع، رای سازمان اصلاحات ارضی

قاطع است.

تبصره: افرادی که خارج از ده محل وقوع باغ سکونت دارند و حقوق زارعین را خریده‌اند نمی‌توانند از مقررات مواد ۲۷ و ۲۸ این آیین‌نامه استفاده نمایند.

ماده ۲۹- کلیه عقود قانونی از قبیل اجاره معاملات با حق استرداد عمری رقبی- سکنی و نظائر آنها که مانع از اجرای مقررات اصلاحات ارضی باشد، موقع تنظیم سند موضوع مواد ۱ و ۲ از مواد الحاقی به قانون اصلاحات ارضی فسخ یا فک شده محسوب می‌گردد و طبق مقررات اصلاحات ارضی عمل خواهد شد و وجوه حاصل در صندوق ثبت یا دادگستری تودیع می‌گردد تا پس از تراضی طرفین یا صدور حکم از طرف مراجع قانونی به ذوی‌الحقوق پرداخت شود.

ماده ۳۰- املاک شخصی یا موقوفاتی که مشمول مواد ۱ و ۲ از مواد الحاقی به قانون اصلاحات ارضی بوده و در تاریخ تصویب این آیین‌نامه در اجاره می‌باشد، مستأجرین یا موجرین آنها می‌توانند پس از تصویب این آیین‌نامه اجاره را از ابتدای سال زراعی ۱۳۴۳-۱۳۴۴ فسخ نمایند. در این صورت هر گونه سند ثبتی، عادی، چک بانکی، سفته و امثال آن بابت مال‌الاجاره املاکی که اجاره آنها فسخ می‌شود و مربوط به بقیه مدت باشد باطل و از درجه اعتبار ساقط است.

ماده ۳۲- افراد صیفی‌کار که با ترتیب و قرار خاصی در زارعت صیفی شرکت می‌کنند زارع داخل نسق ده شناخته نمی‌شوند.

ماده ۳۳- در دهاتی که بند «ج» از مواد الحاقی به قانون اصلاحات ارضی به مورد اجرا گذارده می‌شود مالکین موظفند به نسبت اراضی آبی تقسیم شده بین خود و زارعین، آنان را در گردش آب و مالکیت منابع آب شرکت دهند. اداره امور این منابع به عهده اکثریت صاحبان آن یا شرکت تعاونی یا هیئت مدیره واحد سهامی زراعی است که به امانت از طرف عموم آن را اداره می‌نمایند ولی عموم مالکین اراضی مزروعی باید مخارج را به نسبت سهم مالکیت خود بپردازند. در صورت امتناع یک یا چند نفر از شرکا

از پرداخت هزینه مزبور، با نظر سازمان اصلاحات ارضی بقیه شرکا مخارج لازم را تأدیه و سهم شریک مستنکف هنگام برداشت محصول به اضافه یک درصد از هر ماه به عنوان زیان دیرکرد از سهم او وصول ایصال خواهد شد.

تبصره: وجوه حاصل از زیان دیرکرد به مصرف هزینه‌های عمرانی یا عمومی ده خواهد رسید.

ماده ۳۷ - در مواردی که مالکین به انتخاب یکی از شقوق مندرج در این آیین‌نامه و تسلیم اظهارنامه و امضای اسناد به وظایف مقرر اقدام نکنند، سازمان اصلاحات ارضی با تصویب شورای اصلاحات ارضی برای هر منطقه دو بار و به فاصله ده روز به وسیله یکی از روزنامه‌های محلی و یکی از روزنامه‌های کثیرالانتشار مرکز و یا سایر وسایل معمول و مناسب محل آگهی لازم منتشر خواهد کرد. پس از خاتمه یک ماه از تاریخ انتشار آخرین آگهی سازمان اصلاحات ارضی به قائم مقامی مستنکف و به نمایندگی او اقدام و یا اسناد مربوطه را امضا می نماید. نسبت به سایر مواد مذکور در این آیین‌نامه چنانچه زارعین مالکین توافق نمایند و یا زارعین استنکاف نموده و یا به وظایف مقرر عمل نکنند، سازمان اصلاحات ارضی هر محل با توجه به مقررات اصلاحات ارضی رأساً اقدام خواهد نمود.

ماده ۳۸ - در مواردی که شورای اصلاحات ارضی تشخیص دهد در اسنادی که در اجرای مقررات اصلاحات ارضی تنظیم شده اشتباهی رخ داده است، رای به اصلاح یا اقاله یا ابطال سند خواهد داد. رای مزبور برای دفاتر اسناد رسمی و دوایر ثبت اسناد و املاک لازم الاجرا خواهد بود و در صورتی که رای مزبور خللی به حق دیگری برساند، حسب تقاضای ذی نفع طبق قسمت اخیر ماده (۱) قانون مربوط به اشتباهات ثبتی و اسناد معارض مصوب ۱۳۳۳ عمل خواهد شد.

ماده ۳۹ - هر گونه معامله با اشخاص نسبت به املاک و رقباتی که در اجرای مقررات اصلاحات ارضی مصوب نوزدهم دی ماه ۱۳۴۰ مالکین مجاز به تملیک آن هستند و تا

تاریخ ۲۸ اردیبهشت ماه ۱۳۴۳ (تاریخ تسلیم آیین نامه به مجلس شورای ملی) انجام شده باشد معتبر است. معاملات قطعی با اشخاص از تاریخ مذکور تا اجرای مقررات قانون موضوع آگهی مندرج در ماده ۱۸ این آیین نامه در هر منطقه به شرطی معتبر خواهد بود که ملک یک جا و با یک نفر معامله شده باشد و پس از آن هرگونه معامله مجاز خواهد بود.

تبصره: مقررات این ماده شامل مستثنات قانونی نخواهد بود.

ماده ۴۰- املاک مسلوب المنفعه و بایر در اختیار مالکین آن گذارده می شود که حداکثر ظرف پنج سال برای آبادانی آن شخصاً یا بهر نحوه که مقتضی بدانند اقدام نمایند. چنانچه ظرف مدت فوق مالک یا مالکین به تعهدات خود عمل نکنند ملک از ید آنها خارج و بلاعوض در اختیار دولت قرار گرفته و مشمول مقررات عمران اراضی بایر خواهد شد.

ماده ۴۲- رفع اختلاف بین زارعین و مالکین در امور مربوط به کشاورزی به مأمورین اصلاحات ارضی محول است. در صورتی که نظر مامور اصلاحات ارضی مورد اعتراض قرار گیرد معترض می تواند ظرف مدت ۲۰ روز از تاریخ ابلاغ نظر مزبور اعتراض خود را به سازمان اصلاحات ارضی استان یا شهرستان تسلیم نماید. اعتراضات در کمیسیون های سه نفری مرکب از کارمندان وزارت کشاورزی برای رسیدگی به این گونه اعتراضات در ادارات کل کشاورزی یا ادارات کشاورزی تشکیل می شود مورد رسیدگی قرار خواهد گرفت. رای صادره از کمیسیون سه نفری قطعی بوده و دستور لازم به وسیله رئیس اصلاحات ارضی محل برای اجرای آن به ژاندارمری ابلاغ می گردد و مأمورین ژاندارمری مکلف به اجرای آرای صادره می باشند.

تبصره: اعضای کمیسیون های مندرج در این ماده به پیشنهاد رئیس اصلاحات ارضی استان و با تصویب وزارت کشاورزی تعیین می شوند.

ماده ۴۳- اراضی مزروعی و باغات واقع در محدوده شهرها مشمول مقررات اصلاحات ارضی نبوده، قطع و فصل دعاوی و اختلافات مربوط به این گونه اراضی و باغات و حفظ حقوق مالکین و زارعین مربوط در صلاحیت مراجع قضایی است.

ماده ۴۵- مالکینی که مساحت اراضی مزروعی آنان در مناطق مختلف کشور از میزان مساحت‌های مندرج در جدول زیر تجاوز نکند، می‌توانند طبق تبصره‌های ۱ و ۲ ماده ۲۲ قانون اصلاحات ارضی حقوق زارعین ملک خود را به ترازی خریداری و شخصاً مورد بهره‌برداری قرار دهند و یا به یکی از طریق قانونی دیگر عمل نمایند. در صورتی که اراضی مزروعی مالک از مساحت‌های مندرج در این ماده تجاوز نماید مالک می‌تواند تا مساحت‌های زیر به ترتیب مندرج در این ماده مورد عمل قرار دهد و نسبت به مازاد موظف است فقط بر طبق بندهای «الف» و «ب» ماده (۱) از مواد الحاقی به قانون اصلاحات ارضی عمل کند.

در صورت اختلاف بین مالکین و زارعین، رای سازمان اصلاحات ارضی قاطع خواهد بود:

۱- اراضی شالیزار استان‌های گیلان و مازندران ۲۰ هکتار

۲- حومه شهرهای تهران، ورامین، دماوند، شهرری، شمیران، کرج ۳۰ هکتار

۳- سایر اراضی و دهات تابع شهرستان‌های مذکور در بند ۲، ۷ هکتار

۴- حومه مراکز استان‌ها به استثنای کرمان، سنندج، زاهدان ۵۰ هکتار

۶- خوزستان، بلوچستان، سیستان ۱۵۰ هکتار

۷- سایر نقاط کشور ۱۰۰ هکتار

تبصره ۱- تازمانی که مساحی به عمل نیامده برابری مساحت‌های مذکور در فوق با مبذر یا واحدهای محلی از قبیل جفت گاو، بنه، جریب و امثال آن در هر منطقه بنا به گواهی اداره کشاورزی محل و موافقت سازمان اصلاحات ارضی مشخص می‌شود.

تبصره ۲- مالکین مشمول این ماده به شرطی می‌توانند از مقررات مندرج در فوق استفاده نمایند که زراعت مکانیزه آنان از میزان مساحت‌های بالا تجاوز نکند.

تبصره ۳- مالکین مشمول این ماده در صورت تمایل می‌توانند از سایر مقررات این آیین‌نامه نیز استفاده نمایند.

ماده ۴۶- زارعین و مالکینی که رعایت حقوق یکدیگر را طبق مقررات اصلاحات

ارضی نمایند با نظر شورای اصلاحات ارضی از حمایت و استفاده از مزایای مقررات مزبور محروم خواهند شد.

ماده ۴۷- وزارت کشاورزی مکلف است ظرف شش ماه از تاریخ تصویب این آیین نامه به منظور حسن اداره امور زراعتی و جلوگیری از ناکاشت ماندن اراضی و همچنین از خرد شدن آن و تنظیم روابط زارعین و حفظ حداقل واحد اقتصاد زراعی، آیین نامه های لازم را تهیه و پس از تصویب هیئت دولت به موقع اجرا بگذارد.

قانون مواد الحاقی به آیین نامه اصلاحات ارضی (مصوب ۱۳۴۰/۲/۱۸)

ماده ششم: اگر اختلافی در تشخیص اینکه کسی زارع ملکی است که در تصرف دارد یا آن را در تاریخ ۱۳۴۰/۱۰/۱۹ به عنوان زارع صاحب نسق در تصرف داشته و یا رابطه او با ملک براساس دیگری می باشد حادث شود، با توجه به تعاریف مذکور در مقررات اصلاحات ارضی مصوبه ۱۳۴۰/۱۰/۱۹ با سازمان اصلاحات ارضی است و رای سازمان در این خصوص قاطع خواهد بود.

دعای مطروحه در محاکم قضایی که هنوز منجر به صدور حکم قطعی نشده تابع مقررات این ماده می باشد.

اصلاح تصویب نامه مربوط به اصلاح قانون اصلاحات ارضی

هیئت وزیران در جلسه مورخه ۴۲/۴/۱۵ بنا به پیشنهاد شماره ۱۰۶۰۵/۳ وزارت کشاورزی تصویب نمودند:

۱- جمله زیر به عنوان تبصره ذیل بند ۱۰ ماده اول قانون اصلاحی قانون اصلاحات ارضی (مصوب ۴۰/۱۰/۱۹) اضافه شود.

تبصره: محل های مزروعی که منفرداً یا مجتمعاً مساحت آن از شصت هکتار متجاوز نباشد و لو اینکه هر یک از آنها قریه یا ده نامیده می شود و یا در اسناد مالکیت به نام قریه ذکر شده باشد از نظر این قانون در حکم یک ده شناخته می شود به شرط آنکه در حوزه

یک شهرستان واقع شده باشد.

قانون راجع به الحاق ۸ ماده به آیین‌نامه اصلاحات ارضی (مصوب ۱۳۴۶/۳/۲۵)

ماده (۱)- به سازمان اصلاحات ارضی کل کشور اجازه داده می‌شود در مورد املاکی که بند (ب) و (ج) از ماده یکم قانون مواد الحاقی به قانون اصلاحات ارضی در مورد آنها اجرا نشده است و مالکین آنها داوطلب واگذاری ملک به دولت باشند، آن املاک را طبق مقررات قانون اصلاحی مصوب ۴۰/۱۰/۱۹ خریداری و تقسیم نماید.

ماده ۵- سازمان اصلاحات ارضی کل کشور مکلف است عرصه اعیان اشخاص را در املاکی که طبق قوانین اصلاحات ارضی به دولت منتقل شده در صورتی که فاقد زارع بوده و در مقررات موجود برای آنها تعیین تکلیف نشده باشد، به نرخ عادلانه روز ارزیابی و به صاحبان اعیان طبق گواهی اداره ثبت محل بفروشد. وجوه حاصل از این محل به حساب اعتبارات خرید املاک در بانک کشاورزی ایران منظور و به وسیله سازمان اصلاحات ارضی به مصرف خرید املاک خواهد رسید. در انجام این معاملات مادام که بهای عرصه کالا کلاً پرداخت نشده باشد عرصه و اعیان در رهن بانک کشاورزی به نمایندگی از وزارت کشاورزی خواهد بود.

قانون تقسیم و فروش املاک مورد اجاره به زارعین مستاجر (مصوب ۱۳۴۷/۱۰/۲۹)

ماده ۱- در مورد دهات و مزارعی که طبق مقررات قانون مواد الحاقی به قانون اصلاحات ارضی مصوب ۴۱/۱۰/۲۷ و آیین‌نامه اصلاحات ارضی مصوب ۴۳/۵/۳ به اجاره داده شده است و یا براساس مقررات ماده ۱۷ آیین‌نامه مذکور در آنها واحد سهامی زراعی تشکیل شده مالکین و زارعین مکلفند براساس این قانون اقدام نمایند.

تبصره: دهات و مزارعی که مالکین آنها بند الف ماده یکم از مواد الحاقی به قانون اصلاحات ارضی مصوب ۴۱/۱۰/۲۷ را انتخاب نموده ولی سند اجاره تنظیم نشده باشد

نیز مشمول مقررات این قانون بوده و وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستایی مکلف است نسبت به تعیین مال الاجاره این قبیل املاک براساس آیین نامه اصلاحات ارضی مصوب ۴۳/۵/۳ اقدام نماید.

مالکین مشمول مرحله دوم اصلاحات ارضی که به عللی اظهارنامه تسلیم نکرده و یکی از شقوق مذکور در ماده یکم مواد الحاقی به قانون اصلاحات ارضی را انتخاب نموده اند مشمول مقررات این قانون خواهند بود.

ماده ۲- وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستایی اجرای این قانون را پس از تصویب آیین نامه اجرایی آن دو بار به فاصله ده روز به وسیله روزنامه های کثیرالانتشار مرکز و روزنامه های محلی و یا سایر وسایل معمول و مناسب محل در مناطق مختلف کشور آگهی خواهد کرد. مالکین موظفند ظرف دو ماه از تاریخ انتشار دومین آگهی آمادگی خود را برای انتقال ملک مورد اجاره (اعم از دایر و بایر) با حقا به مربوط به زارعین مستاجر و یا آمادگی خود را برای تقسیم ملک به نسبت بهره مالکانه براساس مقررات ماده ۱۱ این قانون اعلام دارند. در صورتی که مالکین مشمول این قانون ظرف مهلت فوق آمادگی خود را در مورد انتقال ملک به زارعین یا تقسیم ملک به زارعین درقبال اخذ رسید به ادارات اصلاحات ارضی محل اعلام نمایند، ملک آنان براساس مقررات این قانون به زارعین فروخته خواهد شد.

تبصره ۱- در صورتی که مالکین یا نمایندگان قانونی آنان که آمادگی خود را برای انتقال ملک مورد اجاره به زارعین مستاجر اعلام نموده اند ظرف مهلتی که وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستایی برای هر یک از مناطق اعلام خواهد نمود نسبت به امضای اسناد انتقال املاک مشمول این قانون اقدام نکنند، نماینده وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستایی به قائم مقامی آنان اسناد و دفاتر مربوط را امضا خواهد کرد. قبوض مربوط به این قبیل مالکین به صندوق ثبت محل سپرده می شود تا پس از مراجعه به آنان تسلیم گردد.

تبصره ۲- در صورتی که زارعین ظرف دو ماه پس از اعلام اداره اصلاحات ارضی و تعاون روستایی محل براساس مقررات آیین‌نامه اجرایی این قانون از امضا سند انتقال خودداری نمایند، ملک مورد اجاره آنها در درجه اول به زارعین داوطلب همان ده و در صورت نبودن زارع داوطلب به ترتیب مقرر در ماده شانزدهم قانون اصلاحی قانون اصلاحات ارضی مصوب ۴۰/۱۰/۱۹ به سایر اشخاص منتقل خواهد شد.

ماده ۳- بهای فروش نقدی ملک مورد اجاره معادل ۱۰ برابر مال‌الاجاره سالیانه تعیین شده و براساس ماده ۴ آیین‌نامه اصلاحات ارضی مصوب ۴۳/۵/۳ می‌باشد.

تبصره ۱- زارعین خریدار می‌توانند بهای ملک را دوازده ساله به اقساط متساوی سالانه بپردازند. در این صورت بهای ملک معادل دوازده برابر مال‌الاجاره سالانه آن خواهد بود و هرگاه زارعین خریدار در مدت کمتری بهای ملک را بپردازند به نسبت مدت از دو قسط اضافی کسر خواهد شد.

تبصره ۳- خریداران املاک مشمول این قانون قبل از پرداخت تمام اقساط بهای ملک حق انجام هیچ‌گونه معامله نسبت به عین یا منافع املاک مورد خریداری را ندارند.

ماده ۴- دفاتر اسناد رسمی مکلفند قبل از تنظیم سند انتقال املاک مشمول این قانون در مورد اسامی فروشندگان خریداران و بهای ملک و سهم مورد انتقال از اداره اصلاحات ارضی و تعاون روستایی محل کتباً استعلام نمایند. اسناد اجاره ملک از تاریخ امضای سند انتقال آن ملغی‌الاثراست.

ماده ۶- وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستایی نسبت به انتقال آن قسمت از ملک که مجهول‌المالک باشد و املاکی که نسبت به آنها تقاضای ثبت نشده و همچنین املاک مشمول ماده ۵ قانون مواد الحاقی به آیین‌نامه اصلاحات ارضی مصوب ۱۳۴۶/۲/۱۲ رأساً طبق مقررات این قانون اقدام و دفاتر و اسناد انتقال به زارعین را امضا می‌نماید. ثمن معامله یا قبوض اقساطی مربوط به این املاک به صندوق ثبت سپرده خواهد شد تا پس از تعیین تکلیف قطعی وسیله مراجع قانونی به ذی‌حق تسلیم گردد.

دعاوی اعتراض به ثبت مربوط به املاک مشمول قانون و مقررات اصلاحات ارضی در مراجع قضایی خارج از نوبت رسیدگی خواهد شد.

تبصره ۲- ادارات ثبت تمام یا قسمتی از قبوض و وجوه تودیع شده را در مورد املاک مجهول المالك و املاکی که تقاضای ثبت آنها نشده و همچنین املاک توقیف یا تامین شده با اخذ تامین کافی و درباره املاک مورد اعتراض به نسبت مورد اعتراض با معرفی ضامن شخصی به ذی نفع تسلیم خواهند کرد.

ماده ۷- از تاریخ تقدیم این قانون به مجلس شورای ملی هر نوع نقل و انتقال دهات و مزارع مورد اجاره مشمول این قانون جز براساس مقررات این قانون باطل و کان لم یکن تلقی می شود.

تبصره: دهات و مزارع و اراضی مورد احتیاج دولت و سازمان ها و شرکت های وابسته به آن و همچنین اراضی مشمول قانون تاسیس شرکت های بهره برداری از اراضی زیر سدها مصوب ۴۷/۳/۶ از شمول این ماده مستثنی است.

ماده ۸- دهات و مزارع موقوفه عام مشمول ماده ۲ قانون مواد الحاقی به قانون اصلاحات ارضی مصوب ۴۱/۱۰/۲۷ از مقررات این قانون مستثنی است ولی در مورد دهات و مزارع موقوفه خاص که براساس قوانین و مقررات اصلاحات ارضی به زارعین صاحب نسق اجاره داده شده طبق این قانون به منظور تبدیل به احسن براساس مقررات مربوط عمل خواهد شد.

کلیه وظایف و تکالیفی که در این قانون به عهده مالکین محول است در مورد موقوفات خاص به ترتیب به عهده متولی، ناظر و یا موقوف علیهم می باشد.

ماده ۹- املاک موضوع ماده یک قانون راجع به الحاق هشت ماده به آیین نامه اصلاحات ارضی مصوب ۴۶/۳/۲۲ در صورتی که تا تاریخ تقدیم این قانون به مجلس شورای ملی سند انتقال آنها به دولت به امضا طرفین معامله نرسیده باشد مشمول این قانون خواهد بود.

ماده ۱۰ - مالکین و زارعینی املاک مشمول ماده ۱۷ آیین‌نامه اصلاحات ارضی مصوب ۴۳/۵/۳ موظفند ظرف دو ماه از تاریخ انتشار دومین آگهی موضوع ماده ۲ این قانون آمادگی خود را برای انتقال ملک به زارعین و یا تقسیم ملک به نسبت بهره مالکانه براساس مقررات ماده ۱۱ این قانون اعلام نمایند. در مواردی که مالکین این قبیل املاک آمادگی خود را برای انتقال ملک به زارعین اعلام می‌نمایند، می‌توانند ظرف مهلت مقرر برای هر یک از مناطق مختلف کشور (موضوع تبصره یک ماده ۲ این قانون) نسبت به میزان قیمت ملک و ترتیب پرداخت آن توافق و با رعایت سایر مقررات مندرج در این قانون نسبت به تنظیم سند انتقال ملک اقدام نمایند.

در صورت عدم توافق در مهلت مقرر وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستایی طبق ماده ۴ آیین‌نامه مذکور مال‌الاجاره هر یک از زارعین و براساس آن قیمت این قبیل املاک را طبق مقررات این قانون تعیین و نسبت به انتقال ملک به زارعین اقدام خواهد کرد این قبیل مالکین نیز از تسهیلات مقرر در ماده ۵ این قانون برخوردار خواهند بود.

ماده ۱۱ - در دهات و مزارع مورد اجاره و مشمول ماده ۱۷ آیین‌نامه اصلاحات ارضی مصوب ۴۳/۵/۳ اکثریت مالکین هر ده یا مزرعه (اکثریت برحسب میزان مالکیت) می‌توانند در مهلت مقرر در ماده ۲ این قانون آمادگی خود را برای تقسیم ملک به نسبت بهره مالکانه با ادارات اصلاحات ارضی و تعاون روستایی شهرستان‌های مربوط کتباً در مقابل اخذ رسید رسمی اعلام و سپس ملک را (اعم از اراضی دایر و بایر) با حقایق مربوط به نسبت بهره مالکانه بین خود و زارعین تقسیم و افراز و صورتمجلس تقسیم و افراز را با ادارات اصلاحات ارضی محل تسلیم نمایند. افراز و تقسیم از طریق نقشه‌برداری و یا بر مبنای مبذر و واحدهای محلی از قبیل جفت گاو، بنه، جریب و امثال آن به نحوی که سهم زارعین طبق تقسیم‌بندی جدید و به نسبت نسق‌بندی قبلی یک‌جا و در یک طرف و سهم مالکین (بدون زارع) یک‌جا و در طرف دیگر تفکیک و تعیین و صورتمجلس لازم تهیه و به امضای طرفین خواهد رسید. هزینه افراز و نقشه‌برداری کلاً بر عهده مالک یا

مالکین خواهد بود.

سهم مالکین که به طریق فوق‌الذکر تفکیک و تعیین می‌گردد در صورتی که به صورت مکانیزه اداره شود مشمول مقررات بند ۳ ماده ۲ قانون تشکیل شرکت‌های سهامی زراعی خواهد بود در صورتی که ظرف یک سال از تاریخ انقضای مهلت مقرر در ماده ۲ این قانون زارعین و مالکین ذی‌ربط برای تقسیم و افراز ملک توافق ننموده و صورتمجلس لازم را برای امضا ننمایند، مالک یا هر یک از مالکین موظفند مراتب را با ذکر علت عدم توافق حداکثر ظرف پانزده روز از تاریخ انقضای مهلت فوق با ادارات اصلاحات ارضی و تعاون روستایی محل کتباً در مقابل اخذ رسید اعلام نمایند. در چنین صورتی هیئت سه نفری مرکب از نمایندگان وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستایی به قائم مقام طرفین و پس از انجام رسیدگی‌های لازم ملک را براساس مقررات این ماده بین مالکین و زارعین ذی‌ربط تقسیم و افراز می‌نمایند. مفاد صورتمجلس افرازی که به نحو فوق تنظیم شده باشد پس از تأیید ادارات اصلاحات ارضی و تعاون روستایی محل و با نظر نمایندگان وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستایی (در صورت عدم توافق طرفین برای تقسیم و افراز) جهت تنظیم اسناد انتقال و عملیات ثبتی ملاک عمل خواهد بود و دفاتر اسناد رسمی و ادارات ثبت مکلفند بر حسب مورد طبق مفاد این صورتمجلس و یا نظر نمایندگان وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستایی اقدام کنند.

تبصره ۱- زارعین مکلف به تبعیت از نظر مالک یا مالکین برای تقسیم ملک خواهند بود و در صورت خودداری زارعین یا مالکین از امضای اسناد انتقال نماینده وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستایی به قائم مقامی آن اقدام خواهد کرد. در صورتی که مالکین در مهلت مقرر در ماده ۲ این قانون آمادگی خود را برای تقسیم ملک اعلام ننمایند و یا در صورت عدم توافق با زارعین در امر تقسیم و افراز ملک مراتب را ظرف مهلت مقرر در این ماده با ذکر دلایل عدم توافق در مورد افراز کتباً در مقابل اخذ رسید رسمی به ادارات اصلاحات ارضی و تعاون روستایی محل اعلام ننمایند، با استفاده از

سایر مقررات پیش‌بینی شده در این قانون ملک آنان به زارعین منتقل خواهد شد.

تبصره ۲- بهای نقدی آن قسمت از ملک (اعم از اراضی دایر و بایر با حقایق مربوطه) که براساس ماده فوق در نتیجه تقسیم به زارعین واگذار می‌شود معادل دو پنجم از ده برابر مال‌الاجاره مربوطه پس از کسر ۱۵٪ تخفیف محاسبه خواهد شد و در صورتی که زارع بخواهد بهای ملک سهمی خود را به اقساط ۱۲ ساله پردازد بهای ملک دو پنجم از دوازده برابر مال‌الاجاره سالانه پس از کسر ۱۵٪ تخفیف خواهد بود که باید به اقساط مساوی ۱۲ گانه پرداخت شود و هرگاه زارعین خردار در مدت کمتری بهای ملک را پردازد به نسبت مدت از دو قسط اضافی کسر خواهد شد.

در مورد املاک مشمول ماده ۱۷ آیین‌نامه اصلاحات ارضی مصوب ۴۳/۵/۳ کمیسیون خاص مشترک مجلسین و وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستایی براساس ماده ۴ آیین‌نامه مذکور مال‌الاجاره هر یک از زارعین را تعیین و سپس برای تعیین وجهی که باید زارع پردازد براساس مقررات این تبصره عمل خواهد نمود.

تبصره ۳- در مورد شالیزارها که به اجاره داده شده است در صورتی که تقسیم آن بین زارع یا زارعین و مالکین یک جا و در یک طرف ده یا مزرعه تولید مشکل نماید و مراتب مورد تأیید وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستایی قرار گیرد تقاضای اکثریت مالکین برحسب مالکیت شرط نبوده و هر یک از مالکین می‌توانند به زارع یا زارعین خود برای تقسیم و تفکیک ملک مورد اجاره به تناسب بهره مالکانه توافق نمایند و صورت‌مجلس تقسیم و تفکیک را ظرف مهلت یک سال مذکور در این ماده به اداره اصلاحات ارضی و تعاون روستایی محل تسلیم کنند.

تبصره ۸- املاک مجهول‌المالک و تقاضای ثبت نشده و همچنین املاک مشمول ماده ۵ قانون مواد الحاقی به آیین‌نامه اصلاحات ارضی مصوب ۴۶/۲/۱۲ از شمول این ماده خارج است و در مورد این قبیل املاک مقررات ماده ۶ و تبصره‌های آن عمل خواهد شد لیکن موقوفات خاص براساس مقررات این ماده و تبصره‌های آن بین زارعین

و متولی و ناظر یا موقوف علیهم قابل تقسیم خواهد بود و جوه حاصل از بابت سهم زمین واگذاری به زارعین به منظور تبدیل به احسن وسیله متولی موقوفه اختصاص به خرید مال دیگری داده می‌شود تا طبق ماده ۹۰ قانون مدنی و مقررات مربوط مورد عمل قرار گیرد و نسبت به آن قسمت از اراضی که در سهم موقوفه باقی می‌ماند، متولی و ناظر یا موقوفه علیهم براساس وقف نامه و مقررات مربوط اقدام خواهند کرد.

تبصره ۹- مفاد این ماده و تبصره‌های آن در مواردی که اکثریت زارعین هر ده یا مزرعه در مهلت مقرر در این ماده نیز تقاضای تقسیم ملک مربوط را بنمایند لازم‌الاجرا خواهد بود و در صورت استتکاف مالکین وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستایی به قائم مقامی آنان اقدامات لازم را انجام خواهد داد.

ماده ۱۲- در مورد کلیه املاکی که در اجرای قوانین و مقررات اصلاحات ارضی واگذار و در قبال بدهی آنان در رهن و وثیقه می‌باشد و همچنین در مورد املاکی که به موجب این قانون به زارعین واگذار خواهد شد در صورتی که زارعین بدون عذر موجه به تشخیص وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستایی از پرداخت یک قسط از اقساط بدهی مربوط خودداری کنند، وزارت مذکور وسیله مامورین ژاندارمری از مستتکف خلع ید و ملک را به قیمت اقساط باقیمانده در درجه اول به زارعین داوطلب همان ده و در صورت نبودن زارع داوطلب با رعایت ترتیب مقرر در ماده شانزدهم قانون اصلاحی قانون اصلاحات ارضی مصوب ۴۰/۱۰/۱۹ به سایر اشخاص و در صورت عدم امکان به خود منتقل خواهد کرد. خریدار جدید موظف است قسط عقب افتاده و همچنین اقساط پرداخت نشده را در سر رسیدهای معین به ذینفع بپردازد. در هر حال و تحت هیچ عنوان این قبیل املاک به مالک یا مالکین اولیه و یا قائم مقام آنها منتقل نخواهد شد.

ماده ۱۶- در مورد املاکی که اکثریت مالکین شق تقسیم به نسبت بهره مالکانه را انتخاب کرده باشند و بقیه ملک به زارعین واگذار شده یا مشمول شقوق اجرایی پیش بینی شده در قانون مواد الحاقی به قانون اصلاحات ارضی و آیین نامه مصوب ۴۳/۵/۳

کمیسیون خاص مشترک مجلسین گردیده و یا از مستثنیات قانونی باشد، در صورتی که کلیه مالکین با افراز ملک توافق نکنند یا به علل دیگری توافق در افراز میسر نباشد، ادارات اصلاحات ارضی و تعاون روستایی شهرستان مربوط راساً و در صورت لزوم با جلب نظر کارشناس (اعم از رسمی یا غیر رسمی) سهم اکثریت را از بقیه ملک تفکیک می‌نماید و سهم تفکیک شده مزبور بین مالک یا مالکین و زارعین تقسیم می‌گردد. مقررات این ماده شامل املاک موضوع ماده ۱۱ این قانون نیز خواهد بود.

ماده ۱۷ - تشخیص اراضی موات خارج از محدوده شهرها طبق تعریف بند ۹ ماده اول قانون اصلاحات ارضی مصوب ۳۹/۲/۲۶ با وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستایی است. تشخیص و تصدی اراضی موات واقع در محدوده شهرها (طبق مصوبه وزارت کشور در مورد حدود هر شهر) و همچنین تا شعاع سی کیلومتر خارج از محدوده مذکور با وزارت آبادانی و مسکن می‌باشد.

آیین‌نامه اجرایی قانون تقسیم و فروش املاک مورد اجاره به زارعین مستاجر (مصوب شماره ۴۳۸۷۶ مورخ ۱۳۴۷/۱۲/۱۹ هیئت وزیران)

ماده (۱) - وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستایی آگهی اجرای قانون را در هر یک از استان‌ها یا شهرستان‌ها یا مناطق مختلف کشور در تاریخی که مقتضی بداند با تعیین مشخصات منطقه مورد عمل و اداره‌ای که مالکین باید تقاضای خود را به آن اداره تسلیم نمایند ضمن قید تاریخ انتشار اولین و دومین آگهی منتشر خواهد کرد.

تبصره ۱ - مالکین مشمول مرحله دوم اصلاحات ارضی که تا تاریخ تصویب قانون (بیست و سوم دی ماه ۱۳۴۷) به هر علت اظهارنامه تسلیم نکرده‌اند نیز موظفند ظرف دو ماه از تاریخ انتشار دومین آگهی مذکور در این ماده ضمن تکمیل اظهارنامه‌ای که از طرف اداره اصلاحات ارضی و تعاون روستایی محل در اختیارشان گذاشته می‌شود آمادگی خود را برای فروش یا تقسیم ملک براساس مفاد ماده ۲ قانون کتباً به اداره مذکور در قبال اخذ رسید اعلام دارند.

تبصره ۲- اکثریت زارعین هر قریه یا مزرعه که بخواهد از تبصره ۹ ماده ۱۱ قانون برای تقسیم ملک به نسبت بهره مالکانه استفاده کنند، موظفند ظرف دو ماه از تاریخ انتشار دومین آگهی مذکور در این ماده تقاضای خود را به ادارات اصلاحات ارضی و تعاون روستایی مربوطه در قبال اخذ رسید تسلیم نمایند. در این صورت ادارات مزبور تقاضای زارعین را به اطلاع مالکین مربوط رسانده و مالکین مکلفند طبق مقررات ماده ۱۱ قانون و تبصره‌های آن اقدام نمایند.

تبصره ۳- مالکین مشمول قانون ضمن اینکه با تسلیم اظهارنامه آمادگی خود را برای فروش یا تقسیم ملک ظرف مهلت قانونی با ادارات اصلاحات ارضی و تعاون روستایی اعلام می‌نمایند، موظفند شق انتخابی را طبق فرمی که در دو نسخه ادارات مذکور در اختیار آنان خواهند گذارد به اطلاع زارعین مربوط برسانند و یک نسخه امضا شده آن را در مهلت معین به ادارات فوق‌الذکر در قبال اخذ رسید اعاده دهند. در صورتی که زارعین از امضای فرم مزبور امتناع نمایند مالکین عین فرم را که وسیله شرکت تعاون روستایی یا انجمن ده مربوط و در صورت نبودن آنها توسط دهیان یا معتمدین محل گواهی شده باشد با ذکر تاریخ مراجعه به زارعین و استنکاف آنان اعاده خواهند داد.

ماده ۲- وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستایی پس از انقضای دو ماه از تاریخ انتشار دومین آگهی در هر استان یا شهرستان و یا منطقه مورد عمل مهلت لازم برای انتقال املاک که طبق ماده ۲ قانون تقاضای فروش آن تسلیم شده و یا مالکین آمادگی خود را اعلام نداشته‌اند معین و آگهی خواهد کرد و پس از انقضای آن مدت در صورتی که از طرف مالکین نسبت به امضای اسناد انتقال اقدام نشده باشد ادارات اصلاحات ارضی و تعاون روستایی با اعلام اسامی فروشندگان و خریداران و بهای ملک و سهم مورد انتقال به دفاتر اسناد رسمی و زارعین مربوط نسبت به امضای اسناد انتقال به قائم مقامی مالکین مستنکف اقدام خواهد کرد.

تبصره ۱- در هر مورد که زارعین از امضا اسناد انتقال خودداری نمایند مراتب را از

طرف اداره اصلاحات ارضی و تعاون روستایی مربوط وسیله شرکت تعاونی روستایی یا انجمن ده و در صورت نبودن آنها توسط دهبان قریه یا معتمدین محل کتباً به اطلاع زارعین خواهد رسید. در صورتی که این قبیل زارعین ظرف دو ماه از تاریخ اعلام فوق، دفاتر و قبوض و سند انتقال ملک را امضا ننمایند، ملک مورد اجاره آنان به سایر اشخاص مندرج در تبصره ۲ ماده ۲ قانون منتقل خواهد شد.

تبصره ۲- در مورد املاک مشمول ماده ۱۷ آیین‌نامه اصلاحات ارضی مصوب ۴۳/۵/۳ که مالکین آمادگی خود را برای انتقال ملک اعلام داشته‌اند مهلت توافق نسبت به قیمت ملک و تنظیم سند انتقال ضمن آگهی مندرج در ماده فوق معین و اعلام می‌شود پس از انقضای مهلت مذکور در صورت عدم توافق یا عدم تنظیم سند انتقال ادارات اصلاحات ارضی و تعاون روستایی طبق قسمت اخیر ماده ۱۰ قانون راساً اقدام خواهند کرد.

ماده ۳- در مورد املاکی که مالکین آن شق اجاره را انتخاب کرده‌اند ولی سند اجاره در دفاتر اسناد رسمی یا اصلاحات ارضی تنظیم نشده باشد مبالغ مندرج در فرمهای تنظیمی (موضوع مصوبات مورخه ۴/۲۸ و ۵/۳ و ۱۳۴۴/۵/۱۰ شورای اصلاحات ارضی) برای احتساب قیمت ملک، ملاک عمل خواهد بود.

تبصره ۱- در مورد املاک مالکین مشمول مرحله دوم که تا تاریخ تصویب قانون اظهارنامه تسلیم نکرده‌اند، طبق ماده ۴ آیین‌نامه مصوب ۴۳/۵/۳ و فرمهای مربوط نسبت به تعیین مال الاجاره اقدام و براساس آن قیمت فروش ملک تعیین خواهد شد.

تبصره ۲- در تعیین قیمت املاک مورد اجاره آن مقدار از مال الاجاره‌ها که در اسناد اجاره یا فرمهای مربوط به صورت جنسی نوشته شده و تا این تاریخ تسعیر نشده باشد ادارات اصلاحات ارضی موظفند مال الاجاره جنسی را با توجه به نرخ محصول در سالهای ۴۰ و ۴۱ و ۴۲ (طبق گواهی ادارات و مراجع صلاحیت‌دار محل) تسعیر نمایند.

ماده ۴- نسبت به املاک مذکور در تبصره ۱ ماده ۶ قانون در صورتی که متقاضی

ثبت از امضای اسناد مربوط خودداری نماید وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستایی به قائم مقامی مستنکف عمل خواهد کرد.

تبصره: در صورتی که تحدید حدود ملک مشمول قانون مورد اعتراض قرار گرفته باشد قبوض اقساطی مربوط به نسبت مورد اعتراض در صندوق ثبت تودیع خواهد شد.

ماده ۵- در تعیین مبلغ دو پنجم از ده برابر مال الاجاره مذکور در تبصره ۲ ماده ۱۱ قانون مال الاجاره مذکور در اسناد اجاره یا فرمهای تنظیمی از طرف اصلاحات ارضی (موضوع مصوبات مورخ ۴/۲۸ و ۵/۳ و ۱۳۴۴/۵/۱۰ شورای اصلاحات ارضی) ملاک عمل خواهد بود.

ماده ۶- در املاک شش دانگ حد نصاب مالکین مشمول مرحله دوم نسبت به شالیزارها طبق تبصره ششم موادالحاقی به قانون اصلاحات ارضی مصوب ۴۱/۱۰/۱۷ و مقررات قانون اقدام می شود و بقیه اراضی غیر شالیزار هم اعم از اینکه به زارعین اجاره داده شده یا نشده باشد، مشمول مقررات قانون خواهد بود. مساحت سی هکتار شالیزار مذکور در تبصره ششم فوق الذکر اعم از تحت کشت و آیش می باشد.

ماده ۸- منظور از اکثریت زارعین مندرج در تبصره ۹ ماده ۱۱ قانون، اکثریت بر حسب میزان نسق زراعتی طبق واحدهای محل از قبیل جفت گاو، مبذر، جریب و غیره می باشد.

ماده ۱۲- در قرائی که قسمتی از آن در اجرای مرحله اول قانون اصلاحات ارضی مصوب ۴۰/۱۰/۱۹ مشاعاً به دولت منتقل شده و اراضی مزروعی آن بین زارعین تقسیم گردیده است، بقیه ملک به استثنای مستثنیات قانونی مالکین مشمول مقررات این قانون خواهد بود. چنانچه اراضی بایر در ملکیت دولت باقی باشد به زارعین به نسبت نسق مجاناً واگذار خواهد شد.

ماده ۲۵- در تعیین محدوده شهرهای مذکور در ماده ۱۷ قانون از نظر تشخیص و تصدی اراضی موات محدوده ای ملاک عمل قرار خواهد گرفت که قبل از تاریخ

تصویب قانون به تصویب وزارت کشور رسیده باشد یا برسد.

ماده ۲۶- ادامه و انجام تشریفات ثبتی اراضی موات داخل محدوده ماده ۱۷ قانون (محدوده هر شهر تا شعاع سی کیلومتر) که قبلاً از اطراف وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستایی به نام دولت تقاضای ثبت شده است به عهده وزارت آبادانی و مسکن بوده و ادامه و انجام تشریفات ثبتی اراضی موات خارج از محدوده مذکور به عهده وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستایی می‌باشند.

ماده ۲۷- دفاتر ستادی رسمی مکلفند پس از وصول مشخصات فروشندگان و خریداران در صورتی که طرفین معامله ظرف مدت مقرر در ماده ۲ این آیین‌نامه اسناد و دفاتر مربوط به امضا نمایند مراتب را با ذکر مشخصات مستکفین اعم از مالک و زارع به اداره اصلاحات ارضی و تعاون روستایی مربوط اعلام نمایند.

ماده ۲۸- دفاتر اسناد رسمی موظفند کلیه نقل و انتقالات مربوط به املاک مشمول قانون را با اطلاع ادارات اصلاحات ارضی و تعاون روستایی محل انجام دهند.

ماده ۳۰- زارعینی که در اجرای قانون مالک نسق زراعتی خود می‌شوند از لحاظ تجزیه و فروش اراضی مشمول مقررات ماده ۱۹ قانون مصوب ۴۰/۱۰/۱۹ و تبصره ۲ آن می‌باشند.

اصلاح ماده ۱۲ آیین‌نامه اجرایی قانون تقسیم و فروش املاک مورد اجاره به زارعین مستاجر

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۴۸/۱۱/۲۵ بنا به پیشنهاد شماره ۳۰۶۱۸-۴۸/۱۰/۶ وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستایی ماده ۱۲ آیین‌نامه اجرایی قانون تقسیم و فروش املاک مورد اجاره به زارعین مستاجر مصوب ۴۷/۱۲/۱۷ را به شرح ذیل اصلاح و تصویب نمودند.

ماده ۱۲- در قرایی که قسمتی از آن در اجرای مرحله اول قانون اصلاحات ارضی مصوب ۴۰/۱۰/۱۹ مشاعاً به دولت منتقل شد و اراضی مزروعی آن بین زارعین تقسیم

گردیده است، بقیه ملک به استثنای مستثنیات قانونی مالکین مشمول مقررات این قانون خواهد بود. وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستایی در هر محل که مصلحت بداند می تواند اراضی بایری که در این قبیل دهات به ملکیت دولت باقی مانده است به میزانی که مورد استفاده زارعین قرار گیرد به زارعین همان دهات به نسبت نسق زارعین واگذار نماید. واگذاری این اراضی به سایر اشخاص داوطلب نیز طبق شرایطی که وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستایی تعیین خواهد نمود و با صدور تصویبه نامه هیئت وزیران امکان پذیر خواهد بود.

قانون تمدید مهلت و مواعد مختلف مقرر در قانون تقسیم و فروش املاک مورد اجاره به زارعین مستأجر در موارد خاص

ماده واحده: در هر مورد که به تشخیص وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستایی بنا به علل موجه تمدید مهلت و مواعد مقرر در قانون تقسیم و فروش املاک مورد اجاره به زارعین مستأجر ضرور باشد، مراتب در شورای اصلاحات ارضی (موضوع ماده ۷ قانون اصلاحی قانون اصلاحات ارضی مصوب ۴۰/۱۰/۱۹) مطرح و قرار لازم داده می شود مالکین و زارعین و دستگاهها و موسسات دولتی ذیربط مکلفند در هر مورد طبق نظر شورا اقدام کنند.

تبصره ۱- در مواردی که وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستایی برای انجام وظایف قانونی محول به خود و اجرای قوانین و مقررات اصلاحات ارضی با مشکلاتی مواجه شود که راه حل رفع مشکل در قوانین و مقررات مزبور صریحاً پیش بینی نشده باشد پیشنهاد لازم را جهت رفع مشکل به کمیسیون های اصلاحات ارضی و تعاون روستایی مجلسین تقدیم خواهد نمود. مصوبات کمیسیون ها مزبور از تاریخ تصویب لازم الاجرا خواهد بود.

تبصره ۲- تبصره ۲ ماده ۲ قانون تقسیم و فروش املاک مورد اجاره به زارعین مستأجر به شرح ذیل اصلاح می شود:

در صورتی که زارعین ظرف دو ماه از تاریخ انتشار این قانون عدم تمایل خود را

برای خرید ملک مورد اجاره به ادارات اصلاحات ارضی و تعاون روستایی شهرستان محل وقوع ملک کتباً اعلام نکنند ادارات مذکور اسناد فروش و قبوض و دفاتر انتقال ملک را به قائم مقامی زارعین مستکف امضا خواهند کرد و اگر زارعین ظرف مدت فوق عدم تمایل خود را به ادارات مزبور کتباً اعلام کنند ملک مورد اجاره آنان در درجه اول به زارعین داوطلب همان ده یا مزرعه و در صورت نبودن زارع داوطلب به ترتیب مقرر در ماده شانزدهم قانون اصلاحی قانون اصلاحات ارضی مصوب ۴۰/۱۰/۱۹ به سایر اشخاص منتقل خواهد شد.

قانون فوق مشتمل بر یک ماده و دو تبصره پس از تصویب مجلس سنا در تاریخ ۱۳۴۹/۲/۲۸ در جلسه روز یکشنبه هفدهم خرداد ماه یک هزار و سیصد و چهل و نه به تصویب به مجلس شورای ملی رسید.

آیین‌نامه اجرایی ماده ۲۵ آیین‌نامه اصلاحات ارضی مصوب کمیسیون خاص مشترک مجلسین راجع به استفاده از مراتع واقع در محدوده دهات

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۴۹/۹/۷ بنا به پیشنهاد شماره ۲۲۲۸۲ مورخ ۴۹/۷/۱۹ وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستایی آیین‌نامه اجرایی ماده ۲۵ آیین‌نامه اصلاحات ارضی مصوب کمیسیون خاص مشترک مجلسین راجع به استفاده از مراتع واقع در محدوده دهات را به شرح پیوست تصویب نمودند.

ماده ۱ - درباره مراتع واقع در محدوده دهاتی که در اجرای قوانین اصلاحات ارضی به ملکیت دولت در آمده به ترتیب زیر عمل می‌شود:

الف - مامورین سازمان مرکزی تعاون روستایی ایران باید صورت دامداران ساکن ده را با تعداد دام هر یک تهیه و در دفتر مخصوص ثبت و به تناسب آن مقدار مساحت مرتع را که برای استفاده دامهای اهالی ده لازم است در هر سه سال و در موقع مناسب با رعایت معمول محل تعیین کنند.

ب- مقدار مازاد از مساحت مذکور در بند (الف) در اختیار شرکتهای تعاون روستایی

مربوط قرار خواهند گرفت.

تبصره - حدود و مشخصات مراتع موضوع این ماده با توجه به مفاد ماده ۶۴ قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع در هر منطقه با همکاری مامورین وزارت منابع طبیعی معین خواهد شد.

ماده ۲- شرکتهای تعاونی روستایی و در صورت عدم تشکیل شرکت، ادارات اصلاحات ارضی و تعاون روستایی شهرستان مربوط مسئول حفاظت و احیای مراتع مذکور و جلوگیری از تجاوز به آن و یا تبدیل مرتع می‌باشد.

تبصره: افرادی که این مراتع را تبدیل و یا بدون اجازه مبادرت به احداث تاسیساتی در آنها نمایند به موجب اعلام شرکت تعاون روستایی و یا اداره اصلاحات ارضی و تعاون روستایی مربوط طبق مقررات از آنها خلع ید و تعقیب خواهند شد.

ماده ۳- در استفاده از مراتع بند (ب) ماده یک شرکتهای سهامی زراعی و دامداران دهات مجاور حق تقدم خواهند داشت.

ماده ۴- تعلیف دام در مراتع مذکور در شق الف و ب ماده یک با صدور پروانه از طرف سازمان مرکزی تعاون روستایی و یا ادارات اصلاحات ارضی و تعاون روستایی مربوط بلاعوض و مجانی است.

ماده ۵- در صورتی که از مراتع مشمول این آیین‌نامه موادی نظیر کتیرا و گز و غیره به دست آید، بهره‌برداری از آن طبق عرف محل برحسب مورد وسیله شرکت تعاون روستایی و یا شرکت سهامی زراعی مربوط به عمل خواهد آمد و عواید آن به مصرف حفظ و احیای مراتع همان منطقه خواهد رسید.

ماده ۶- درباره مراتع واقع در محدوده دهات مورد عمل شرکتهای سهامی زراعی کلیه وظایف مقرر در آیین‌نامه به عهده شرکت سهامی زراعی خواهد بود. ضمناً شرکتهای مذکور می‌توانند راساً از این مراتع بهره‌برداری نمایند.

ماده ۷- مامورین ادارات اصلاحات ارضی و تعاون روستایی و همچنین سازمان

مرکزی تعاون روستایی برحسب مورد با تشریک مساعی مامورین وزارت منابع طبیعی به منظور حفظ و احیای مراتع واقع در محدوده دهات موارد زیر را رعایت خواهند نمود:

الف- تناسب تعداد و انواع دام با ظرفیت مراتع

ب- تاریخ ورود و خروج دام

پ- فصل و مدت و محل چرا

ت- قرق تمام یا قسمتی از مرتع برای مدتی که مقتضی باشد.

ماده ۸- وظایف مذکور در این آیین‌نامه در دهاتی که شرکت‌های تعاون روستایی تشکیل نشده است به عهده ادارات اصلاحات ارضی و تعاون روستایی شهرستان مربوط می‌باشد.

ماده ۹- مراتع واقع در محدوده دهات در صورتی که به دولت منتقل نشده باشد طبق عرف معمول محل، مورد بهره‌برداری قرار خواهد گرفت.

قانون تمدید مهلت و مواعد مختلف مقرر در قانون تقسیم و فروش املاک مورد اجاره به زارعین مستأجر در موارد خاص

ماده واحده: در هر مورد که به تشخیص وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستایی بنا به علل موجه تمدید مهلت و مواعد مقرر در قانون تقسیم و فروش املاک مورد اجاره به زارعین مستأجر ضرور باشد، مراتب در شورای اصلاحات ارضی (موضوع ماده ۷ قانون اصلاحی قانون اصلاحات ارضی مصوب ۴۰/۱۰/۱۹) مطرح و قرار لازم داده می‌شود مالکین و زارعین و دستگاه‌ها و موسسات دولتی ذیربط مکلفند در هر مورد طبق نظر شورا اقدام کنند.

تبصره ۱- در مواردی که وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستایی برای انجام وظایف قانونی محول به خود و اجرای قوانین و مقررات اصلاحات ارضی با مشکلاتی مواجه شود که راه حل رفع مشکل در قوانین و مقررات مزبور صریحاً پیش‌بینی نشده باشد پیشنهاد لازم را جهت رفع مشکل به کمیسیون‌های اصلاحات ارضی و تعاون

روستایی مجلسین تقدیم خواهد نمود. مصوبات کمیسیون‌ها مزبور از تاریخ تصویب لازم الاجرا خواهد بود.

تبصره ۲- تبصره ۲ ماده ۲ قانون تقسیم و فروش املاک مورد اجاره به زارعین مستاجر به شرح ذیل اصلاح می‌شود:

در صورتی که زارعین ظرف دو ماه از تاریخ انتشار این قانون عدم تمایل خود را برای خرید ملک مورد اجاره به ادارات اصلاحات ارضی و تعاون روستایی شهرستان محل وقوع ملک کتباً اعلام نکنند، ادارات مذکور اسناد فروش و قبوض و دفاتر انتقال ملک را به قائم مقامی زارعین مستنکف امضا خواهند کرد و اگر زارعین ظرف مدت فوق عدم تمایل خود را به ادارات مزبور کتباً اعلام کنند، ملک مورد اجاره آنان در درجه اول به زارعین داوطلب همان ده یا مزرعه و در صورت نبودن زارع داوطلب به ترتیب مقرر در ماده شانزدهم قانون اصلاحی قانون اصلاحات ارضی مصوب ۴۰/۱۰/۱۹ به سایر اشخاص منتقل خواهد شد.

قانون فوق مشتمل بر یک ماده و دو تبصره پس از تصویب مجلس سنا در تاریخ ۱۳۴۹/۲/۲۸ در جلسه روز یکشنبه هفدهم خرداد ماه یک هزار و سیصد و چهل و نه به تصویب به مجلس شورای ملی رسید.

لایحه قانونی طریقه رفع مشکلات پیش‌بینی نشده در قوانین و مقررات اصلاحات ارضی (مصوب ۴۹/۱۰/۱۴)

ماده ۱ - املاک مشمول مرحله اول قانون اصلاحی قانون اصلاحات ارضی که از تاریخ تصویب قانون اجازه امضای اسناد فروش و قبوض مربوط به انتقال املاک مشمول مرحله اول قانون اصلاحات ارضی وسیله وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستایی به قائم مقامی زارعین مستنکف (مصوب ۱۳۴۸/۳/۱۲) به دولت منتقل شده یا بشود و زارعین از امضای اسناد انتقال خودداری نمایند مشمول مقررات قانون مذکور می‌باشد. در صورتی که زارعین ذیربط ظرف سه ماه از تاریخ اخطار کتبی اداره اصلاحات ارضی و

تعاون روستایی محل برای امضای اسناد و قبوض مربوط و یا اعلام عدم تمایل خویش در مورد خرید و نسق‌های زراعتی به ادارات فوق مراجعه و اقدام نکنند طبق مقررات قانون مذکور با آنان رفتار خواهد شد.

ماده ۲- در مواردی که وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستایی مکلف است در اجرای قوانین و مقررات اصلاحات ارضی اوراق اسناد و قبوض و دفاتر انتقال املاک را به قائم مقامی مستنکفین امضا کند، وزارت مزبور می‌تواند حق التحریر دفاتر اسناد رسمی را از محل اعتباراتی که در بودجه وزارتخانه و طرح کمک به اجرای قانون اصلاحات ارضی پیش‌بینی شده یا بشود پرداخت نماید. در این صورت وجوه پرداختی را در مورد مالکین مستنکف از محل قبوض اقساطی زارعین و در مورد زارعین مستنکف طبق قوانین و مقررات مربوط از آنان وصول و به درآمد دولت منظور کند.

ماده ۳- در مورد املاک مجهول‌المالک و یا املاکی که تقاضای ثبت نشده و به ثبت نرسیده است و بر طبق قوانین و مقررات اصلاحات ارضی خریداری و به زارعان منتقل شده یا بشود و همچنین املاکی که به استناد ماده (۶) قانون تقسیم فروش و املاک مورد اجاره به زارعان مستاجر فروخته می‌شود، در صورتی که منتقل‌الیه (زارعان خریدار) راساً درخواست ثبت ننمایند، ادارات ثبت مکلفند از مالکین اولیه‌ای که قبوض و وجوه و دستور پرداختهای این قبیل املاک به نام آنها تودیع شده است، طبق مقررات مربوط به منظور احراز مالکیت سابق آنان تقاضای ثبت را پذیرفته و تشریفات ثبتی را به نام زارعین انتقال گیرنده ملک ادامه دهند.

ماده ۴- در صورتی که تا تاریخ تقدیم این قانون زارعین املاک مشمول قوانین اصلاحات ارضی حق ریشه یا دسترنج زراعتی و سایر حقوق زارعه خود را با تنظیم سند رسمی در دفاتر اسناد رسمی به زارع دیگری منتقل کرده باشند، زارع انتقال گیرنده در اجرای قانون تقسیم و فروش املاک مورد اجاره به زارعین مستاجر قائم مقام قانونی زارع فروشنده خواهد بود و در مواردی نیز که زارعین با رعایت حد نصاب ماده ۴۵ آیین‌نامه

اصلاحات ارضی مصوب ۴۳/۵/۳ کمیسیون مشترک خاص مجلسین حقوق خود را به شرح فوق به مالکین مربوط منتقل کرده باشند اسناد مسلم این قبیل انتقالات ملاک عمل خواهد بود.

لایحه قانونی فوق مشتمل بر چهار ماده به استناد تبصره یک قانون تمدید مهلت و مواعد مختلف مقرر در قانون تقسیم و فروش املاک مورد اجازه به زارعین مستاجر در موارد خاص در جلسه روز یکشنبه ۴۹/۹/۲۹ به تصویب کمیسیون اصلاحات ارضی و تعاون روستایی مجلس شورای ملی و در جلسه روز دوشنبه چهاردهم دی ماه یک هزار و سیصد و چهل و نه شمسی به تصویب کمیسیون اصلاحات ارضی و تعاون روستایی مجلس سنا رسیده است.

قانون تقسیم عرصه و اعیان باغات مشمول قوانین و مقررات اصلاحات ارضی بین مالکان و زارعان مربوط

ماده واحده- به مالکان و زارعان باغات و بیشه‌های مشمول ماده ۲۷ و ۲۸ آیین‌نامه اصلاحات ارضی مصوب کمیسیون خاص مشترک مجلسین که زارع به مالک دراعیان باغ شرکت داشته و یا اعیان کلاً متعلق به زارعین است و تاکنون مقررات اصلاحات ارضی در آن باغات اجرا نشده، اجازه داده می‌شود تا پایان شهریور ۱۳۵۲ جهت تقسیم و افراز عرصه و اعیان باغات به نسبت حقوق مربوط و یا خرید و فروش حقوق یکدیگر به نحوی که مورد توافق و تراضی طرفین قرارگیرد، رأساً با تنظیم سند رسمی اقدام نموده و مراتب را با ارسال رونوشت سند تنظیمی به اداره تعاون و امور روستاها شهرستان مربوط در قبال اخذ رسید کتبی اعلام نمایند. چنانچه ظرف مدت مقرر فوق مالک یا مالکان با زارع و یا زارعان ذیربط در زمینه تقسیم باغ یا خرید و فروش حقوق یکدیگر توافق ننمایند وزارت تعاون و امور روستاها در هریک از مناطق کشور به تبعیت از ضوابط مذکور در آیین‌نامه‌ای که به تصویب کمیسیون‌های تعاون و امور روستاهای مجلسین خواهد رسید، حقوق قانونی مالک یا مالکان را تعیین و به زارع یا زارعین ذیربط منتقل

می‌نمایند. زارع یا زارعان مکلفند که نسبت به پرداخت ارزش حقوق قانونی مالک یا مالکان اقدام نمایند. در صورتی که زارع یا زارعان ظرف سه ماه از تاریخ سررسید اقساط از پرداخت وجوه اقساطی مربوط به بهای ملک خودداری نمایند، مالک یا مالکان می‌توانند مبلغ اسمی قبوض اقساطی خود از بابت بهای ملک را با پرداخت کارمزد وصول (طبق تعرفه عمومی معاملات بانک تعاون کشاورزی ایران) و ظهرونی قبوض و تسلیم آن به بانک مذکور نقداً از بانک تعاون کشاورزی ایران دریافت دارند.

قانون مواد الحاقی به قانون تقسیم و فروش املاک مورد اجاره به زارعین مستاجر (مصوب ۱۳۴۷/۱۰/۲۳)

ماده ۱- به مالکینی که در اجرای ماده ۱۱ قانون تقسیم و فروش املاک مورد اجاره به زارعین مستاجر در مهلت قانونی آمادگی خود را برای تقسیم ملک به نسبت بهره مالکانه با زارعین اعلام نموده ولی در مهلت مقرر موفق به تقسیم ملک با زارعین مربوط نشده و مراتب را به موقع کتباً به ادارات اصلاحات ارضی و تعاون روستایی محل وقوع ملک اعلام نموده‌اند اجازه داده می‌شود که تا پایان وقت اداری روز سی و یکم شهریور ماه سال ۱۳۵۰ راساً با زارعین مربوط جهت تقسیم ملک به هر نحو که مورد توافق طرفین قرار گیرد اقدام و صورتمجلس توافق را به ادارات اصلاحات ارضی و تعاون روستایی شهرستان مربوط تسلیم نمایند.

چنانچه این قبیل مالکین نتوانند ظرف مهلت مقرر با زارعین مربوط در افراز و تقسیم ملک توافق و صورتمجلسه توافق را به ادارات اصلاحات ارضی و تعاون روستایی محل تسلیم نمایند، ملک آنان از تاریخ اول مهر ماه سال ۱۳۵۰ براساس مقررات پیش‌بینی شده در قانون تقسیم و فروش املاک مورد اجاره به زارعین مستاجر قانوناً به زارعین مربوط منتقل شده تلقی می‌شود. مال‌الاجاره سال ۱۳۵۱ این قبیل مالکین از بابت اولین قسط بهای ملک آنان محسوب خواهد شد. زارعین این قبیل املاک مکلفند مال‌الاجاره سال ۱۳۵۰ را به مالکین مربوط طبق مقررات اسناد اجاره بپردازند.

وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستایی مکلف است به تدریج براساس مقررات پیش‌بینی شده در قانون تقسیم و فروش املاک مورد اجاره به زارعین مستاجر از نظر انجام تشریفات ثبتی و صدور سند مالکیت ملک به نام کشاورزان مربوط و صدور قبوض اقساطی مالکین از بابت بهای ملک آنان اقدام لازم را معمول دارد.

تبصره ۱- مفاد این ماده در مواردی که اکثریت زارعین صاحب نسق هر ده یا مزرعه به استناد تبصره ۹ ماده (۱۱) قانون تقسیم و فروش املاک مورد اجاره به زارعین مستاجر تقاضای تقسیم ملک را نموده باشند لازم‌الاجرا خواهد بود.

تبصره ۲- در مواردی که صورتجلسات توافق در افراز و تقسیم ملک طبق مقررات مربوط به امضای اکثریت زارعین (اکثریت برحسب نسق زراعتی) رسیده باشد بقیه زارعین به تبعیت اکثریت مکلف به قبول مفاد صورت جلسه توافق خواهند بود.

تبصره ۳- در صورتی که مالکین یا زارعین پس از اعلام توافق در زمینه تقسیم ملک از امضای اسناد واگذاری ملک که براساس صورتجلسات تقسیم و افراز تنظیم شده خودداری نمایند، وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستایی به قائم‌مقامی مستنکفین اسناد و قبوض و دفاتر انتقال را امضا خواهد کرد.

تبصره ۴- مستثنیات قانونی املاک مشمول ماده فوق از قبیل اراضی مکانیزه و باغات و بیشه‌ها اعم از باغ میوه، قلمستان‌ها، نخلستان‌ها، باغات مرکبات، چای، حنا، ساختمان‌ها و امثال آنها که عرصه و اعیان آن متعلق به مالک باشد با حقا به معمول کماکان به ملکیت مالک باقی خواهد ماند.

قانون ترتیب رسیدگی و ختم پرونده‌های اصلاحات ارضی (مصوب ۲۳ تیرماه ۱۳۵۴)

ماده واحده- کلیه پرونده‌هایی که تا تاریخ تصویب این قانون در اجرای مراحل مختلف اصلاحات ارضی منجر به تنظیم سند واگذاری یا ارسال صورتمجلس‌های تقسیم ملک و نمونه‌های مربوط به دفاتر اسناد رسمی شده و نسبت به آنها تا تاریخ تقدیم این

لایحه ۱۳۵۴/۲/۲۳ شکایت و اعتراض نرسیده باشد از نظر اجرای مقررات اصلاحات ارضی مختومه تلقی می‌گردد.

تبصره ۱- اعتراضات و شکایاتی که نسبت به پرونده‌های مزبور تا تاریخ تقدیم این لایحه به وزارت تعاون و امور روستاها رسیده و منجر به صدور رای قطعی نشده باشد، در سازمان اصلاحات ارضی طبق مقررات مربوط مورد رسیدگی قرار خواهد گرفت. در صورتی که به نظر آن سازمان در عملیات انجام شده اشتباه موثری رخ داده باشد، موضوع به شورای اصلاحات ارضی ارجاع خواهد شد تا براساس ماده ۳۸ آیین‌نامه اصلاحات ارضی مصوب ۱۳۴۳/۵/۳ بررسی و رای قطعی صادر شود.

تبصره ۲- نسبت به عملیات اجرایی پرونده‌هایی که اسناد آن بعد از تاریخ تقدیم این لایحه تنظیم گردد در صورتی که تا سه ماه از تاریخ تنظیم سند مورد اعتراض قرار گیرد، طبق تبصره فوق رسیدگی و اقدام خواهد شد و پس از انقضای این مهلت پرونده خاتمه یافته تلقی می‌گردد.

لایحه قانونی اضافه نمودن یک تبصره به ماده ۳۸ آیین‌نامه اصلاحات ارضی مصوب ۱۳۴۳/۵/۳ (مصوب ۵۸/۹/۱۷ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران)

ماده واحده- تبصره زیر به ماده ۳۸ آیین‌نامه اصلاحات ارضی مصوب ۴۳/۵/۳ کمیسیون خاص مشترک مجلسین اضافه می‌گردد.

تبصره: شورای اصلاحات ارضی می‌تواند در موارد مقتضی تمام و یا قسمتی از اختیارات قانونی خود را (اصلاح شماره شناسنامه، نام و مشخصات متعاملین، اشتباهات در مشخصات ملک مورد معامله و قید اصلاح وقوع و مقدار مستثنیات و مشخصات زارع از قلم افتاده و غیره) در هر استان به شورایی مرکب از ۵ نفر از کارمندان واجد صلاحیت ادارات کل کشاورزی و عمران روستایی استان مربوطه که احکام آنان به وسیله وزیر کشاورزی و عمران روستایی صادر می‌گردد تفویض نماید.

آیین نامه عمران اراضی بایر

وزارت تعاون و امور روستاها

هیات وزیران در جلسه مورخ ۱/۶/۲۵۳۵ به استناد تبصره ماده ۳ قانون اصلاحات ارضی مصوب ۱۹ دی ماه ۱۳۴۰ و بنا به پیشنهاد شماره ۳۴۰۴۱/۲/۱ مورخ ۱۳۵۴/۱۲/۱۸ وزارت تعاون و امور روستاها آیین نامه عمران اراضی بایر را به شرح زیر تصویب نمودند:

ماده ۱ - وزارت تعاون و امور روستاها در مناطقی که اجرای مقررات این آیین نامه وسیله کمیسیون متشکل از وزیر کشاورزی و منابع طبیعی، وزیر نیرو و وزیر مشاوره و رئیس سازمان برنامه و بودجه، وزیر تعاون و امور روستاها به تصویب برسد مراتب را در شهرستان و مرکز استان یا فرمانداری کل مربوط دو نوبت و به فاصله دو هفته در یکی از جراید کثیرالانتشار محل و یا مرکز استان یا فرمانداری کل یا سایر وسایل معمول و مناسب معمول و مناسب محل و عندالانقضا در مرکز (حسب مورد به تشخیص وزارت مزبور) آگهی می نمایند. در آگهی منتشره باید مرجع دریافت تقاضا ذکر گردد.

ماده ۲ - در مناطق آگهی شده داوطلبان خرید اراضی بایر به منظور امور زراعی و دامداری باید تقاضای خود را طبق نمونه ای که از طرف وزارت تعاون و امور روستاها در اختیار آنان گذارده خواهد شد همراه مدارک و اطلاعات مشروحه زیر به مراجعی که در آگهی تعیین شده تسلیم نمایند:

الف - درخواست کتبی متقاضی حاوی مشخصات کامل پیشنهاد دهنده و محل اقامت

او.

ب - در صورتیکه متقاضی شرکت باشد رونوشت اساسنامه و آخرین ترازنامه و همچنین گواهی ثبت شرکت اسامی اعضای هیات مدیره و نشانی مرکز شرکت از اداره ثبت شرکتها (در صورتیکه از شروع فعالیت یکسال مالی نگذشته باشد تسلیم ترازنامه ضروری نیست)

پ - در صورتی که برای عمران اراضی مورد تقاضا تاسیس شرکتی مورد نظر باشد، تقاضا باید متضمن مشخصات اشخاصی که برای انجام منظور قید تشکیل شرکت را دارند همراه با میزان سهام رونوشت شناسنامه و نشانی پستی آنان باشد.

ت - میزان سرمایه نقدی و اعتبار و وسایلی که متقاضی در نظر دارد برای عمران و آبادی مورد نظر اختصاص دهد.

ث - کروکی حدود و مشخصات و مساحت تقریبی و موقعیت زمین مورد تقاضا و در صورت امکان نقشه با ذکر وضع آن (از لحاظ کوهستانی، جلگه ای، دامنه ای بودن).

ج - طرح مقدماتی و ترتیباتی که برای عمران و آبادی زمین در نظر دارند انجام دهند.

چ - گواهی امکان تامین آب برای اجرای طرح مورد نظر از وزارت نیرو یا اداره مربوط.

ح - گواهی عدم شمول مقررات ملی شدن جنگلها و مراتع در زمین مورد نظر از وزارت کشاورزی و منابع طبیعی یا اداره مربوط.

تبصره - اراضی موات واقع در محدوده شهرها و همچنین تا شعاع ۳۰ کیلومتر خارج از محدوده مذکور (موضوع ماده ۱۷ قانون تقسیم و فروش اراضی مورد اجاره به زارعین مستاجر) از شمول مقررات این آیین نامه خارج می باشد.

ماده ۳ - به منظور بررسی تقاضاها کمیسیونی به ریاست رییس اداره تعاون و امور روستاهای شهرستان مربوط و با عضویت رییس اداره اسناد و املاک رییس اداره کشاورزی و منابع طبیعی تشکیل میگردد.

کمیسیون پس از وصول تقاضا مشخصات و مساحت و موقعیت زمین مورد تقاضای داوطلب را با اراضی بایر و موات موجود در منطقه تطبیق و در صورتیکه با رای اکثریت از این جهات واگذاری زمین بلا اشکال باشد مراتب را در صورت مجلس منعکس خواهند کرد.

اداره تعاون و امور روستاها نسخه ای از کلیه مدارک و مستندات متقاضی را به انضمام

نظر کمیسیون فوق به شعبه بانک تعاون کشاورزی ایران در محل خواهد فرستاد.

تبصره - به تقاضای واگذاری اراضی تا بیست هکتار وقتی ترتیب اثر داده میشود که مساحت قطعه زمین مورد تقاضا بیست هکتار یا کمتر از آن باشد در قطعات اراضی بیش از بیست هکتار باید قابل استفاده بودن باقیمانده اراضی مورد تایید کمیسیون مربوط قرار گیرد و به هر حال مساحت قطعه باقیمانده از بیست هکتار کمتر نباشد.

ماده ۴ - بانک پس از دریافت پرونده امور به متقاضی ابلاغ خواهد نمود که ظرف مدت معینی که در هر حال از شش ماه کمتر و از یک سال بیشتر نخواهد بود طرح تفصیلی عمرانی خود را تسلیم نماید.

تبصره - در صورتیکه طرح تفصیلی در پایان مدتی که تعیین شده است تسلیم نگردد تقاضا کان لم یکن تلقی خواهد گردید.

ماده ۵ - طرح‌های تفصیلی عمران اراضی که توسط متقاضیان تسلیم میشود در کمیسیونی مرکب از نمایندگان وزارت کشاورزی و منابع طبیعی از وزارت تعاون و امور روستاهای و بانک تعاون کشاورزی ایران بررسی و نسبت به صلاحیت فنی و اقتصادی طرحها تصمیم نهایی به عمل خواهد آمد.

تبصره ۱ - نمایندگان وزارت کشاورزی و منابع طبیعی، وزارت تعاون و امور روستاها وسیله وزرا مربوط و نماینده بانک تعاون و کشاورزی ایران وسیله مدیر کل بانک مزبور تعیین و معرفی می‌شوند.

تبصره ۲ - در صورتیکه برای زمین معینی بیش از یک نفر داوطلب وجود داشته باشد، داوطلب واجد شرایط با در نظر گرفتن صلاحیت فنی، میزان سرمایه و وسایل کار و اقتصادی بودن طرح پیشنهادی و سایر جهات ارجحیت، بوسیله کمیسیون مقرر در ماده ۵ این آیین نامه تعیین خواهد شد. در شرایط مساوی به ترتیب شرکتهای سهامی زراعی و شرکتهای تعاونی تولید روستایی و وزارت کشاورزی و منابع طبیعی به منظور اجرای طرح‌های مربوط به آن وزارت و شرکتهای و موسسات کشاورزی و متخصصین و

کارشناسان امور مربوط به کشاورزان و دامداری و سایر اشخاص حقیقی و حقوقی حق تقدم خواهند داشت.

تبصره ۳- در مورد طرح‌هاییکه اجرای آنها به تصویب رسیده است مراتب وسیله بانک طی نامه سفارشی به متقاضی ابلاغ خواهد شد که در ضرب الاجل معینی که از دو ماه کمتر خواهد بود برای پرداخت مبلغ مذکور در ماده ۶ اقدام و جهت عقد قرارداد و امضا اسناد مربوط ببانک مراجعه نماید در صورتیکه متقاضی بهر علت در ضرب الاجل معین مراجعه نکند بانک مکلف است متقاضی ذیصلاح دیگری را طبق مقررات این آیین نامه برای عقد قرارداد دعوت کند و در صورتیکه متقاضی دیگر نباشد مراتب را به وزارت تعاون و امور روستاها جهت اتخاذ تصمیم در زمینه تمدید مدت یا انتشار آگهی مجدد اعلام دارد.

ماده ۶- هزینه مطالعه طرح و نظارت بر اجرای آن به ماخذ یک درصد هزینه طرح اجرائی از طرف بانک دریافت خواهد شد.

تبصره - متقاضیانی که طرح عمرانی آنها به تصویب رسیده و ابلاغ شده است در صورتیکه در ضرب الاجل جهت عقد قرارداد و امضا اسناد مندرج در تبصره ۳ ماده ۵ مراجعه ننمایند و جوهی که بابت بررسی طرح عمرانی از آنان دریافت گردیده است مسترد نخواهد شد.

ماده ۷- متقاضی باید در قرارداد منعقدہ تعهد نماید که کلیه اقدامات مذکور در طرح را در تاریخ‌هایی که در متن طرح معین شده به نظارت بانک انجام دهد.

ماده ۸- ارزش اراضی بایر و موات هر منطقه بوسیله کارشناس بانک تعاون کشاورزی ایران قبل از عمران و آبادی اراضی تعیین و در قرارداد واگذاری موقت ذکر خواهد شد. تبصره - هزینه ارزیابی از محل فروش اراضی مشمول این آیین نامه ببانک پرداخت خواهد شد.

ماده ۹- در صورتیکه طرح عمران و آبادی در مدت مقرر به تشخیص بانک انجام

شده باشد، اراضی آباد شده از طرف وزارت تعاون و امور روستاها به قیمتی که بر اساس ماده ۸ تعیین گردیده به آباد کننده منتقل و بهای آن از تاریخ انتقال در ده قسط مساوی سالانه وصول خواهد شد.

تبصره - در صورتیکه قسمتی از طرح مورد عمل در مدت مذکور در طرح انجام نشود و عدم انجام کار به تشخیص بانک به علل موجه نباشد آن قسمت از اراضی که اقدامات مندرج در طرح انجام شده مسترد خواهد شد مگر آنکه وزارت تعاون و امور روستاها با تمدید مدت طرح موافقت نماید.

ماده ۱۰ - پس از اجرای طرح از لحاظ عمران و آبادی سند انتقال قطعی ملک از طرف وزارت تعاون و امور روستاها به متقاضی داده خواهد شد. تمام اراضی و مستحدثات در آن تا پرداخت تمام اقساط بهای زمین واگذاری در وثیقه وزارت مزبور خواهد بود و خریدار به هیچ عنوان حق انجام معاملات قطعی یا شرطی یا اجازه و صلح حقوق و وکالت را نسبت به مورد معامله ندارد، مگر با اجازه وزارت تعاون و امور روستاها.

تبصره ۱ - در سند انتقال باید شرط شود که خریدار پس از پرداخت تمام بدهی‌ها وفک رهن مورد وثیقه تا مدت ۱۰ سال حق ندارد در اراضی واگذاری جز اجرای طرح قبلی اقدامی بعمل آورد و در صورت تخلف از این شرط متعهد پرداخت بهای اراضی بنرخ روز پس از کسر بهای پرداختی قبلی خواهد بود.

در صورتیکه برای تغییر یا تکمیل طرح احتیاج به تغییراتی در طرح قبلی پیدا نشود و طرح جدید مورد تایید کمیسیون مندرج در ماده ۵ قرار گیرد وزارت تعاون و امور روستاها می‌تواند اجازه لازم صادر نماید.

تبصره ۲ - در مواردیکه اراضی واگذاری در محدوده قطبهای کشاورزی قرار دارند تغییر طرح که متضمن تبدیل نوع استفاده از زمین باشد موکول به رعایت مقررات قانون گسترش کشاورزی در قطبهای کشاورزی خواهد بود.

ماده ۱۱ - در صورتیکه طبق تشخیص کمیسیون سه نفری منتخب وزارت تعاون و امور

روستاها تا تاریخ تصویب این آیین نامه اراضی بایر واقع در دهات منتقله به دولت از طرف زارعان یا ساکنان آن دهات عمران و تحت کشت آبی درآمده و بهره مالکانه از زمان تصرف را پردازد اراضی مزبور طبق ارزیابی مقرر در ماده ۸ به متصرف فروخته خواهد شد.

تبصره - در صورتیکه متصرفان اراضی مذکور، در ماده فوق ظرف یکسال از تاریخ اخطار اداره تعاون و امور روستاهای شهرستان مربوط با مراجعه به دفترخانه که در اخطار تعیین شده است، اسناد و قبوض خرید ملک را امضا نمایند با رعایت مقررات مربوط نسبت به خلع ید از اراضی مزبور اقدام خواهد شد.

ماده ۱۲ - از تاریخ تصویب این آیین نامه، آیین نامه عمران اراضی بایر و موات شماره ۳۵۳۰۲ مورخ ۲۵۳۲/۱۰/۱۶ و مواد الحاقی به آن (موضوع مصوبات شماره ۲۲۶۷/۴ مورخ ۲۵۲۵/۶/۲۰ و ۱۵۵۳/۴ مورخ ۲۵۲۶/۵/۲۲ و ۲۷۸۴ مورخ ۲۵۲۶/۶/۸ مورخ ۲۵۲۸/۱۱/۲۹ هیات وزیران) ملغی است.

مواد ۸ و ۱۱ آیین نامه عمران اراضی بایر مصوب ۵۵/۶/۱ با استناد تبصره ماده ۳ قانون اصلاحی قانون اصلاحات ارضی

ماده ۸- ارزش اراضی بایر و موات هر منطقه به وسیله کارشناس بانک تعاون کشاورزی ایران قبل از عمران و آبادی اراضی تعیین و در قرارداد واگذاری موقت ذکر خواهد شد.

ماده ۱۱- در صورتی که طبق تشخیص کمیسیون سه نفری منتخب وزارت تعاون و امور روستاها تا تاریخ تصویب این آیین نامه اراضی بایر واقع در دهات منتقله به دولت از طرف زارعان یا ساکنان آن دهات عمران و تحت کشت آبی درآمده و بهره مالکانه از زمان تصرف را پردازند اراضی مزبور طبق ارزیابی مقرر در ماده ۸ به متصرف فروخته خواهد شد.

تبصره: در صورتی که متصرفان اراضی مذکور، در ماده فوق ظرف یک سال از

تاریخ اخطار اداره تعاون و امور روستاها شهرستان مربوط با مراجعه به دفترخانه‌ای که در اخطار تعیین شده است، اسناد و قبوض خرید ملک را امضا نمایند با رعایت مقررات مربوط نسبت به خلع ید از اراضی مزبور اقدام خواهد شد.

ضوابط تعیین تکلیف و نحوه تقویم اراضی و بهره مالکانه اراضی بایر و موات اصلاحات ارضی

شماره ۱۷۸۷۹۶/ت ۴۶۱۶۱ هـ ۱۳۹۰/۹/۱۲

ضوابط تعیین تکلیف و نحوه تقویم اراضی و بهره مالکانه اراضی بایر و موات اصلاحات ارضی

وزارت جهاد کشاورزی

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۹۰/۷/۲۴ بنا به پیشنهاد شماره ۰۲۰/۴۲۱۹۵ مورخ ۱۳۸۹/۱۰/۱۸ وزارت جهاد کشاورزی و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران ضوابط تعیین تکلیف و نحوه تقویم اراضی و بهره مالکانه اراضی بایر و موات اصلاحات ارضی را به شرح زیر تصویب نمود:

ضوابط تعیین تکلیف و نحوه تقویم اراضی و بهره مالکانه اراضی بایر و موات اصلاحات ارضی

ماده ۱- در این تصویب نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط بکار می‌روند:

الف - آیین نامه: آیین نامه عمران اراضی بایر موضوع تصویب نامه شماره ۳۵۴۴۸ مورخ ۱۳۵۵/۶/۱.

ب - اصلاحیه آیین نامه: اصلاحیه مواد (۸) و (۱۱) آیین نامه، موضوع تصویب نامه شماره ۸۲۷۳۷/ت ۴۰۱۱۴ ک مورخ ۱۳۸۹/۴/۱۴.

پ - مرحله اول قانون: اولین مرحله از مراحل سه گانه اصلاحات ارضی که همان اجرای قانون اصلاحی قانون اصلاحات ارضی - مصوب ۱۳۴۰ - می‌باشد.

ت - املاک مشمول مرحله اول قانون اصلاحات ارضی: دهات و مزارعی که طبق

ماده (۲) قانون اصلاحی قانون اصلاحات ارضی - مصوب ۱۳۴۰ - مازاد بر حدنصاب مالکین بوده و مطابق ماده (۱۴) قانون یادشده به نمایندگی وزارت جهاد کشاورزی به دولت انتقال یافته است.

ث - اراضی بایر: اراضی که در آن عملیات زراعی انجام نگرفته باشد.

ج - اراضی بایر مرحله اول اصلاحات ارضی: آن قسمت از اراضی که در اجرای مرحله اول قانون اصلاحات ارضی در محدوده دهات مورد تقسیم، به زارعین صاحب نسق منتقل نشده است به استثنای اراضی زیر کشت و آیش و عرصه ساختمانها و حریم قنوات و انهار و معابر و مراتع.

چ - اراضی موات: اراضی بایری که ملک اشخاص حقیقی یا حقوقی غیردولتی نمی‌باشد.

ح - عمران: عملیات و اقدامات اشخاص بر روی آن قسمت از اراضی بایر و موات که منجر به زیر کشت آبی یا دیم اعم از زراعت یا باغ قرار گرفتن آن می‌شود.

خ - متصرف: زارعان یا ساکنان دهات مشمول مرحله اول اصلاحات ارضی که اراضی بایر و موات را تا تاریخ ۱۳۵۵/۶/۱ تصرف و تاکنون به امر کشت آبی یا دیم اشتغال دارند.

د - بهره مالکانه: نسبت مشخصی از معادل پولی محصول زراعی که دولت از متصرف به طور سالانه دریافت می‌نماید.

ذ - کمیسیون تشخیص: کمیسیون مقرر در ماده (۱۱) اصلاحیه آیین نامه به منظور تشخیص عمران و زیر کشت آبی یا دیم درآمدن اراضی و احراز زمان تصرف و تشخیص متصرف تا تاریخ تصویب آیین نامه.

ر - کمیسیون تقویم: کمیسیون مقرر در ماده (۸) اصلاحیه آیین نامه به منظور تقویم بهره مالکانه سنوات تصرف و همچنین ارزش روز اراضی بایر و موات بدون لحاظ ارزش افزوده ناشی از سرمایه گذاری.

ز- سنوات تصرف اراضی: از تاریخ تصرف به تأیید کمیسیون تشخیص تا زمان تعیین تکلیف متصرف.

ماده ۲- مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان موظف است قبل از هرگونه اقدامی در جهت تعیین تکلیف با متصرفین، به منظور احراز مالکیت دولت بر عرصه، مراتب را از اداره ثبت اسناد و املاک محل وقوع ملک استعلام نماید.

تبصره - در خصوص املاک مشمول مرحله اول اصلاحات ارضی (شامل املاک خریداری شده توسط دولت یا سایر املاک که به نحوی به دولت منتقل شده است)، گواهی اداره ثبت اسناد و املاک محل وقوع ملک مبنی بر تأیید مالکیت دولت که در آن میزان سهم مالکیت دولت در باقیمانده پلاک مشخص شده باشد، کفایت می‌نماید.

ماده ۳- ضوابط موضوع این تصویب نامه، ناظر بر آن قسم از اراضی تصرفی است که توسط متصرف عمران شده باشد. در صورتی که اراضی تصرفی به اشخاص ثالث منتقل شده باشد اعمال مقررات این تصویب نامه مشروط به احراز تصرفات متصرف اولیه قبل از تاریخ ۱۳۵۵/۶/۱ خواهد بود.

تبصره - احداث هرگونه اعیانی و تاسیسات نظیر سکونت گاه و سوله و انبار توسط اشخاص بر روی اراضی مورد بحث از شمول این تصویب نامه خارج بوده و در اجرای مقررات ماده (۵) قانون راجع به الحاق (۸) ماده به آیین نامه اصلاحات ارضی مصوب کمیسیون خاص مشترک مجلسین - مصوب ۱۳۴۶ - مطابق مصوبه شماره ۲۰۱۱ مورخ ۱۳۸۶/۷/۳ شورای اصلاحات ارضی عمل خواهد شد.

ماده ۴- مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان موظف است از زمان ابلاغ این تصویب نامه نسبت به شناسایی اراضی و متصرفین اینگونه اراضی که تا تاریخ ۱۳۵۵/۶/۱ اراضی فوق را تصرف نموده و زیر کشت آبی و یا دیمی درآورده‌اند اقدام نموده و موضوع را به نحو مقتضی از طریق انتشار اطلاعیه و آگهی در جراید و ابلاغ به شورای اسلامی محل به اطلاع متصرفین برساند.

تبصره ۱- تقاضای تعیین تکلیف اراضی تصرفی کشت آبی منوط به ارائه گواهی از سوی شرکت سهامی آب منطقه‌ای (استان) و شرکت سهامی سازمان آب و برق خوزستان مبنی بر امکان تامین آب لازم جهت کشت مذکور و در مورد اراضی تصرفی دیمی منوط به وجود میانگین بارندگی لازم سالیانه در یک دوره ۳۰ ساله (که حداقل آن سالیانه ۲۵۰ میلیمتر می‌باشد) به تشخیص مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان و تأیید اداره هواشناسی می‌باشد.

تبصره ۲- سطح اراضی مورد درخواست نباید از حدنصابهای موضوع ماده (۴۵) آیین نامه اصلاحات اراضی - مصوب ۱۳۴۳- تجاوز نماید.

ماده ۵- درخواست خرید و انتقال اراضی تصرفی با ارائه نقشه دقیق اراضی یادشده برابر فرم شماره (۱) که به مهر «دفتر هیئت دولت» تأیید شده است، انجام می‌شود. مدیریت جهاد کشاورزی پس از بررسی، سوابق اجرایی مربوط آنها را به اداره منابع طبیعی برای صدور گواهی بلامعارض بودن اراضی از حیث منابع ملی، اداره امور آب به منظور صدور گواهی تامین آب و اداره هواشناسی برای تعیین میزان میانگین بارندگی باتوجه به نقشه اراضی تصرفی ارسال می‌نماید.

ماده ۶- مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان موظف است به منظور تشخیص شمول اراضی و سابقه و میزان تصرف، موضوع را به کمیسیون تشخیص ارجاع نماید. نظر کمیسیون تشخیص در خصوص تعیین سابقه تصرف و احراز سایر شرایط مذکور در این تصویب نامه ملاک عمل می‌باشد.

ماده ۷- مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان پس از اخذ نظر کمیسیون تشخیص مبنی بر شمول اراضی و احراز شرایط متصرف، موظف است تقویم بهره مالکانه ایام تصرف و ارزش روز اراضی تصرفی را براساس نرخ کارشناسی روز بدون لحاظ ارزش افزوده ناشی از سرمایه گذاری انجام شده توسط متصرف به کمیسیون تقویم ارجاع نماید. کمیسیون تقویم ظرف دو ماه پس از وصول نظریه کمیسیون تشخیص نسبت به ارزیابی

اقدام می‌نماید. مدیریت جهاد کشاورزی نظریه کمیسیون تقویم را ظرف پانزده روز به متصرف ابلاغ می‌نماید.

ماده ۸- پرداخت هزینه کارشناسی رسمی دادگستری عضو کمیسیون‌های تشخیص و تقویم، موضوع مواد (۶) و (۷) این تصویب‌نامه به عهده متصرف می‌باشد و در صورت اعتراض به نظریه کارشناسی ابلاغ شده (کمیسیون‌های تشخیص و تقویم) پرداخت هزینه کارشناسی به عهده معترض (اعم از مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان و متصرف) می‌باشد.

تبصره ۱- متصرف موظف است قبل از انجام کارشناسی ظرف (۲۰) روز از تاریخ ابلاغ توسط مدیریت جهاد کشاورزی نسبت به واریز دستمزد کارشناس اقدام نماید.

تبصره ۲- در تعیین قیمت اراضی عواملی مانند میزان مرغوبیت اراضی قبل از سرمایه گذاری و عمران، موقعیت اراضی از لحاظ دوری و نزدیکی به شهرها و فاصله آن از جاده اصلی و شرایط تامین آب مصرفی و نوع محصول یا محصولات مورد کشت و با توجه به قیمت منطقه‌ای اراضی (به عنوان یکی از عوامل تصمیم‌گیری) لحاظ خواهد شد.

تبصره ۳- بهره مالکانه ایام تصرف اراضی مشمول این تصویب‌نامه از زمان تصرف (قبل از ۱۳۵۵/۶/۱) تا زمان تعیین تکلیف اراضی براساس نظریه کمیسیون تقویم محاسبه و به حساب درآمد عمومی نزد خزانه داری کل واریز می‌شود.

تبصره ۴- اعتبار مدت تقویم (ارزیابی بها) اراضی تصرفی پس از ابلاغ به متصرف حداکثر به مدت شش ماه تعیین می‌گردد و در صورت انقضای مدت مذکور و یا عدم واریز مبلغ ارزیابی در مدت مقرر، با درخواست مجدد متصرف، مدیریت جهاد کشاورزی مکلف است برای یک بار مجدداً نسبت به ارزیابی اراضی با هزینه وی و ابلاغ به متصرف اقدام نماید.

تبصره ۵- در صورت عدم اقدام متصرف ظرف مهلت مقرر، مدیریت جهاد کشاورزی

شهرستان موظف است پرونده متصرف را جهت اقدامات قانونی به اداره کل منابع طبیعی استان تحویل نماید.

ماده ۹- مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان ضمن تکمیل فرم‌های شماره (۱) و (۲) که به مهر «دفتر هیئت دولت» تأیید شده است پرونده متشکله را به همراه مدارک زیر به مدیریت امور اراضی استان ارسال می‌نماید تا پس از بررسی و تأیید آن نسبت به امضاء سند توسط رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان اقدام شود.

الف - گواهی تامین آب که به تأیید اداره امور آب شهرستان محل وقوع ملک رسیده باشد، یا گواهی اداره هواشناسی محل مبنی بر تأیید میانگین بارندگی موضوع تبصره «۱» ماده (۵) این تصویب نامه و تأییدیه مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان مبنی بر کشت مرسوم دیم در منطقه.

ب - نقشه اراضی با مقیاس (۱:۱۰/۰۰۰) تحت تصرف مورد تأیید کارشناس نقشه برداری مدیریت امور اراضی استان.

پ - نظریه کمیسیون‌های تشخیص و تقویم شامل سابقه تصرف، مساحت اراضی و نیز تعیین بهره مالکانه ایام تصرف و ارزش روز اراضی.

ت - فیش واریزی بهره مالکانه ایام تصرف.

ماده ۱۰- بهای اراضی از سوی متصرف به حساب مربوط واریز و پس از ارایه فیش واریز وجه، متصرف جهت تنظیم سند به دفترخانه عامل معرفی می‌شود.

تبصره - صدور سند به نام متصرفین با رعایت حدنصابهای مقرر در قانون جلوگیری از خردشدن اراضی کشاورزی و ایجاد قطعات مناسب فنی و اقتصادی است و در غیر این صورت اسناد مربوط به صورت مشاعی صادر می‌شود.

معاون اول رئیس جمهور - محمدرضا رحیمی

لایحه قانون فروش خالصجات مصوب ۱۳۳۴

ماده ۱- وزارت کشاورزی مکلف است بر طبق مقررات این قانون نسبت به فروش

کلیه خالصجات اعم از قراء و مزارع و اراضی و قنوات دائر و بایر و مستغلات و ابنیه که ملک قطعی دولت باشد اقدام نماید. (به استثنای مراتع و جنگل‌های طبیعی و همچنین خالصجات و ابنیه و مستغلاتی که مورد احتیاج موسسات دولتی می‌باشد و فهرست آن به اطلاع کمیسیون‌های مربوطه مجلسین خواهد رسید).

تبصره ۱- نسبت به آنچه از املاک و اراضی خالصه خوزستان که تا تاریخ تصویب این قانون آباد شده طبق ماده واحده مصوب ۱۶ فروردین ماه ۱۳۱۴ و ماده ۵ قانون مصوب ۲۰ آبان ماه ۱۳۱۶ اقدام و بعداً هر گونه واگذاری و همچنین نسبت به آنچه از املاک و واگذاری سابق در خوزستان که تعهدات و شرایط انجام نشده باشد مطابق مقررات این قانون عمل می‌شود.

ماده ۲- خالصجات غیر مزروعی داخل شهرها و قصبات اراضی متصل به شهرها و قصبات و باغات و مستغلات دولتی و قنوات بایر که عمران آنها به وسیله دولت مقرون به صرفه نباشد و قنوات دایر و حقا به‌ای که دهات خالصه را مشروب نماید و فقط آب آن فروخته می‌شود و همچنین اراضی بایر خالصه واقع در نزدیکی شهرها و مراکز بخش‌ها باتوجه به مقدار آب و خاک و استعداد و موقعیت هر رقبه و معمول هر محل ارزیابی و از طریق مزایده به فروش خواهد رسید.

آیین‌نامه اجرایی قانون فروش خالصجات

آیین‌نامه اجرایی قانون فروش خالصجات که در تاریخ ۲۱ آبان ماه ۱۳۳۶ به تصویب کمیسیون‌های دارای و کشاورزی مجلسین رسیده و به موجب ماده ۱۲ قانون فروش خالصجات قابل اجرا می‌باشد ذیلاً ابلاغ می‌گردد:

ماده ۱- وزارتخانه‌ها و موسسات دولتی و شهرداری‌ها و موسسات مشمول تبصره‌های ۱-۳-۷ ماده ۳ قانون مکلفند ظرف مدت چهار ماه از تاریخ تصویب این آیین‌نامه، صورت احتیاجات قطعی و ضروری خود را با توضیحات کامل به وزارت کشاورزی ارسال دارند. وزارت کشاورزی فهرست خالصجات و ابنیه و مستغلاتی [را] که مورد

احتیاج دولت و موسسات فوق است ظرف پنج ماه از تاریخ تصویب این آیین‌نامه به کمیسیون مجلسین خواهد داد.

ماده ۲- خالصجات و اراضی مشمول ماده ۲ قانون به وسیله کمیسیون در هر محل مرکب از دو نفر به انتخاب وزارت کشاورزی و یکی از کارشناسان رسمی به انتخاب رئیس دادگستری (در مراکز استان رئیس دادگاه و در شهرستان‌ها رئیس دادگاه شهرستان) ارزیابی خواهد شد.

اراضی مشمول تبصره ۲ ماده ۲ به وسیله کارشناسان رسمی که وزارت کشاورزی انتخاب می‌نماید، ارزیابی و تشریفات مزایده طبق مقررات معاملات دولتی انجام می‌گیرد.

هر گاه در اراضی مذکور اشخاصی شخم یا کود موجود یا ریشه داشته باشند با در نظر گرفتن مخارجی که به عمل آمده و ارزشی که به جهت آنها در زمین منظور شده به تشخیص کمیسیون مذکور از وجهی که خریدار در مزایده می‌پردازد به اشخاص مزبور پرداخت خواهد شد. صاحبان این قسم حقوق در صورت تساوی شرایط در جلسه مزایده حق تقدم خواهند داشت. نسبت به اراضی مزروعی خالصه که مورد احتیاج دولت است و اشخاص حق ریشه و یا شخم داشته باشند به طریق مذکور در همین ماده حق آنها تعیین و از محل ۲۵٪ فروش خالصجات به صاحبان آنها پرداخت خواهد شد.

ماده ۶- نقشه دهات به منظور تقسیم اراضی مزروعی با توجه به حدود مندرجه در سند مالکیت و صورتمجلس تحدید حدود براساس نقشه ثبتی (اگر داشته باشد) با راهنمایی یک نفر مهندس یا کارشناس کشاورزی طوری تهیه خواهد شد که اراضی دایر و بایر و مراتع خصوصی ده و باغات ساختمانها و مجاری میاه و قنوات و سایر منضمات و ملحقات و اراضی مرغوب و نامرغوب را دقیقاً نشان دهد. در نقشه ترسیمی اراضی لازم برای ساختمانهای رعیتی و مستحدثات ضروری از قبیل حمام، درمانگاه، مسجد، غسلخانه، خیابان و میدان و پیشکار و حریم قنات و انهار با تعلیمات مهندس یا کارشناس

کشاورزی منظور و منعکس خواهد شد تا از فروش مستثنی گردد و همچنین جهت جریان آب و آیش اراضی در نقشه نشان داده خواهد شد. نقشه دهات در صورت امکان به وسیله مهندسين ادارات و سازمانهای وابسته به دولت و آلا به وسیله بنگاههای مقاطعه کاری فنی یا مهندسين نقشه بردار ذی صلاحیت با نظارت مهندس ناظر وزارت کشاورزی و نماینده یا مهندسين ثبت تهیه خواهد شد.

خالصجات مشمول ماده ۳ قانون پس از نقشه برداری به وسیله دو نفر نماینده وزارت کشاورزی و یک نفر ارزیاب رسمی به معرفی شورای بخش یا شهرستان ارزیابی خواهد شد.

در صورت مجالس ارزیابی بهای اراضی مرغوب و نامرغوب با در نظر گرفتن آب از قنات یا رودخانه و همچنین مستغلات ابنیه و باغات دولتی و اراضی بایر و مراتع خصوصی ده به طور جداگانه تعیین خواهد شد.

پس از نقشه برداری و ارزیابی کمیسیون در هر بخش یا شهرستان به نام کمیسیون (تقسیم و فروش محلی) مرکب از نماینده وزارت کشاورزی به عنوان نماینده کمیسیون و دو نفر معتمد محل منتخب زارعین هر ده (برای همان ده) تشکیل و وظایف زیر از انجام خواهد داد:

۱- رسیدگی دقیق به آمار قریه که قبلاً از طرف بنگاه خالصجات تهیه شده

۲- تهیه صورت اسامی ساکنین ده به شرح زیر:

الف- کشاورزانی که شخصاً و مستقیماً زراعت می نمایند با ذکر تعداد عائله تحت الکفاله آنها

ب- اولاد ذکور کشاورزان مذکور در قسمت الف که شایستگی انجام امور کشاورزی را دارند

ج- خوش نشین ها کسانی که در ده ساکن بوده و شخصاً حاضر برای کشاورزی باشند

۳- تعیین این که یک نفر کشاورز به طور معمول و متوسط در مدت یک سال چه

مقدار زمین در آن ده زراعت شتوی و صیفی می‌نمایند.

۴- تعیین تعداد آیش

مراتب فوق ضمن تنظیم صورتمجلس به مرکز استان گزارش خواهد شد. در گزارش مزبور بایستی نظر کمیسیون مبنی بر مقدار زمینی که نتیجتاً برای هر زارع در نظر گرفته می‌شود صریحاً قید گردد.

در مرکز استان‌ها کمیسیون منتخب از طرف وزارت کشاورزی که به نام کمیسیون «تقسیم و فروش استان» نامیده می‌شود پس از وصول گزارش کمیسیون تقسیم و فروش محلی با توجه به تعداد کشاورزان و مساحت اراضی دائر مزروعی و آب مورد و موقعیت ملک و حداقل و مقدار زمینی که اعاشه یک خانواده را تامین کند، مقدار زمینی که در هر آیش برای زراعت صیفی و شتوی باید به هر کشاورز فروخته شود تصویب و ارزش هر سهم را با توجه به صورتمجلس ارزیابی معین خواهد نمود. مصوبات کمیسیون مزبور پس از تایید وزارت کشاورزی اجرامی‌شود.

در صورتی که زمین و آب برای تقسیم بین ساکنین ده کافی نباشد به حدی که سهم هر کشاورز برای اعاشه یک عائله پنج نفری تامین شود، زارعین مقدم بر فرزندان زارعین و فرزندان مقدم بر ساکنین ده هستند.

حداکثر زمینی که به هر کشاورز واگذار می‌شود در آبی ۱۰ هکتار و در دیم ۱۵ هکتار است که به اقساط ۲۰ ساله فروخته خواهد شد.

اراضی مزروعی منظور در تبصره ۶ ماده ۳ قانون به ترتیب مندرج در این ماده فروخته خواهد شد. چنانچه قناتی متعلق به خود کشاورزان باشد از اراضی آبگیر به آن اندازه و سهمیه خارج از قرعه کشی به آنها فروخته می‌شود.

چنانچه صاحبان قنات متعدد باشند بین آنها نیز از اراضی مذکور قرعه کشی خواهد شد.

نقشه ده براساس سهمیه که برای هر خانواده کشاورز به تصویب کمیسیون تقسیم و

فروش استان رسیده، قطعه‌بندی و شماره گذاری خواهد شد تا بعداً قرعه کشی شود. شماره قطعاتی که در هر قرعه نوشته می‌شود حتی‌المقدور به وسیله کارشناس کشاورزی که در نقشه‌برداری حضور داشته تعیین خواهد شد و شماره‌ها طوری تعیین می‌گردد که با رعایت آیش‌بندی و اصول آبیاری سهم هر کشاورز از حیث قطعات مرغوب و نامرغوب و سرآب و بناب به‌طور تساوی باشد.

قرعه کشی به وسیله کمیسیون تقسیم و فروش محلی با حضور کشاورزان ذینفع به عمل خواهد آمد. نتیجه استقراع در صورت‌مجلس حاوی اسامی کشاورزان و شماره‌های اصابت شده منعکس و به مرکز فرستاده خواهد شد. قرعه کشی اصابت شده به هر زارع از طرف اعضای کمیسیون محلی گواهی و امضا شده و به زارع ذینفع داده خواهد شد تا موقع تنظیم سند انتقال نزد او باقی بماند.

در سند انتقال باید قید شود که فروش و واگذاری حق بهره‌برداری به‌صورت اجاره یا مزارعه یا هر طریق دیگری تا ده سال ممنوع و موجب فسخ سند واگذاری خالصه خواهد بود.

چنانچه زارعی در زمین مورد کشت شخم و یا کود موجود و یا ریشه و تاسیساتی داشته باشد و آن زمین به حکم قرعه به زارع یا زارعین دیگر اصابت نماید، میزان تفاوت با تراضی طرفین و در صورت عدم توافق با نظر کمیسیون تقسیم و فروش محلی تعیین خواهد شد.

ماده ۷- به کشاورزانی که به موجب ماده ۳ و رعایت تبصره ماده ۹ قانون در دهات خالصه دارای آب و زمین می‌شوند، مطلقاً در دهات دیگر خالصه سهمی داده نخواهد شد.

ماده ۸- به کسانی که دارای ملک مزورعی بیش از ۳۰ هکتار باشند از املاک خالصه مزورعی سهم داده نخواهد شد.

ماده ۹- خالصجات مشاع پس از افراز و تعیین سهم دولت طبق مقررات قانون و آیین

نامه به کشاورزان خالصه فروخته خواهد شد و چنانچه زارعین خالصه مشخص نباشند بین کشاورزانی که حین تصویب قانون حداقل سه سال در همان قریه مشغول زراعت بوده‌اند به قید قرعه تقسیم خواهد شد.

تصویب‌نامه تعیین تکلیف زارعین و متصرفین اراضی سیستان به استناد قانون مصوب ۱۳۱۲ و قانون تقسیم خالصجات و قانون اصلاحات ارضی و ملحقات آن

هیئت وزیران در جلسه مورخه ۴۴/۲/۱۸ بنا بر پیشنهاد شماره ۱۸۳/م-۴۴/۲/۱۶ وزارت کشاورزی به منظور حل مشکلات مربوط به تقسیم اراضی خالصه سیستان که تا این تاریخ قطعاً به ذوی‌الحقوق منتقل نشده است تعیین تکلیف زارعین و متصرفین با استناد قانون مصوب ۱۳۱۲ و قانون تقسیم و فروش خالصجات و قانون اصلاحات ارضی و ملحقات آن مقررات ذیل را تصویب نمودند.

ماده ۱- اراضی مزروعی متصرفی اشخاص در صورتی که معارضی نداشته باشد تا میزان چهار سهم به قیمت هر سهم ۴۰۰ ریال و مازاد آن به وسیله هیئت مذکور در ماده هفتم این تصویب‌نامه ارزیابی و به شخص متصرف حداکثر با اقساط ده ساله واگذار می‌شود:

تبصره ۱- واگذاری اراضی به ترتیب مذکور در این ماده مانع از اجرای قانون اصلاحات ارضی مصوب ۴۰/۱۰/۱۹ و مواد الحاقی به قانون اصلاحات ارضی در آن قسمت از اراضی که زارع یا زارعینی دارد، نخواهد بود. هیئت، تعداد و میزان نسق این قبیل زارعین را تعیین می‌نماید و بلافاصله پس از واگذاری زمین متصرف مکلف است به اختلاف مورد بر طبق مرحله اول یا دوم قانون اصلاحات ارضی اقدام نماید.

تبصره ۲- مساحت سهامی که بر طبق این تصویب‌نامه واگذار می‌شود هر سهم چهل هزار متر مربع می‌باشد.

ماده ۲- اراضی متصرفی زارعین مقیم محل که در این تاریخ شخصاً و مستقیماً در آن

زراعت می‌نمایند در صورتی که معارضی نداشته باشد حداکثر تا ۴ سهم مجاناً به خود آنها واگذار می‌شود. در واگذاری مجانی اراضی مازاد بر چهار سهم افراد کبیر مذکور خانواده زارع که تعهد به اشتغال زراعت نمایند حق تقدم خواهند داشت و به هر حال به هر شخصی زائد بر چهار سهم داده نخواهد شد.

تبصره: در صورتی که از طرف این قبیل زارعین تا این تاریخ وجهی بابت زمین متصرفی به صندوق دولت پرداخت شده باشد مسترد نخواهد شد.

ماده ۳- نسبت به اراضی که به عنوان مزرعه در اختیار اشخاص گذارده شده است چنانچه اراضی مذکور در این تاریخ به طور مکانیزه و به وسیله کارگر روزمزد کشاورزی زراعت می‌شود، توسط هیئت مذکور در ماده ۷ ارزیابی و به اقساط متناسب که در هر حال از ده سال تجاوز ننماید، به مزارعه کار واگذار می‌شود.

تبصره ۱- گواهی هیئت در تشخیص زراعت مکانیزه قطعی است.

تبصره ۲- چنانچه مزارعه کار شرایط قرارداد را در مورد عمران و آبادی زمین به طور کامل عملی کرده باشد نسبت به آن مقدار زمین که تعهد خود را انجام نداده، حقی نخواهد داشت ولی نسبت به قسمت آباد شده طبق ماده ۳ عمل خواهد شد.

تبصره ۳- در واگذاری اراضی که به طور مکانیزه کشت می‌شود شرایط مندرج در قسمت اخیر بند ۲ ماده ۳ قانون اصلاحات ارضی و همچنین سایر موارد مذکور در قانون و آیین‌نامه اصلاحات ارضی مربوط به اراضی مکانیزه لازم‌الرعايه است.

تبصره ۴- هیئت می‌تواند مقررات مذکور در این تصویب‌نامه را در مورد سایر اشخاص هم که بدون اجازه یا قرارداد در اراضی خالصه سیستان در حال حاضر به طور مکانیزه زراعت می‌کنند با دریافت بهره مالکانه متناسب اجرا نماید.

ماده ۴- کلیه اراضی مزروعی باقیمانده خالصجات و همچنین اراضی مازاد بر موارد مندرج در مواد بالا با رعایت ترتیب مقرر در ماده ۱۶ قانون اصلاحات ارضی و ماده ۲ این تصویب‌نامه به هر نفر حداکثر چهار سهم واگذار خواهد شد.

ماده ۵- عرصه ساختمان‌های مسکونی دهات با فضای مناسب و به تشخیص هیئت مذکور در ماده ۷ و همچنین عرصه باغات و سایر اعیانی‌ها بلاعوض به صاحبان آن و متصرفین آنها مشروط بر اینکه در همان ده شخصاً ساکن باشند واگذار خواهد شد. عرصه باغات و اعیانی سایر اشخاص به وسیله هیئت ارزیابی و به اقساط ۵ ساله به صاحبان آن فروخته می‌شود.

ماده ۶- اراضی بایر خالصه سیستان برای عمران و آبادی طبق شرایطی که از طرف وزارت کشاورزی تعیین خواهد شد به متقاضیان واگذار می‌شود.

ماده ۷- اجرای مقررات مذکور در این تصویب‌نامه به هیئتی مرکب از سه نفر که با پیشنهاد رئیس سازمان اصلاحات ارضی کل کشور و مدیر عامل بنگاه خالصجات و تصویب جناب آقای وزیر کشاورزی انتخاب می‌شود، محول می‌گردد که یکی از آنان ریاست هیئت را به عهده خواهد داشت. هیئت مذکور با توجه به کلیه سوابق واگذاری قبوض و اوراق و دفاتر جز و جمع و ملاحظه وضع محل تصمیمات لازم را با اکثریت آرا اتخاذ و عنداللزوم با مساحی و نقشه‌برداری با تعیین مبذر کلیه موارد مذکور در این تصویب‌نامه را اجرا خواهد کرد.

تبصره ۱- هیئت در مورد ارزیابی‌های مندرج در این تصویب‌نامه در صورتی که لازم بداند از نظر کارشناسان یا افراد ذیصلاح استفاده خواهد کرد.

قانون انحلال بنگاه خالصجات

ماده ۱- از تاریخ تصویب این قانون بنگاه خالصجات منحل می‌گردد و نسبت به حقوق و دارایی و وظایف محوله طبق مقررات این قانون عمل خواهد شد.

ماده ۲- کلیه دهات و باغ‌ها و مزارع و اراضی مزروعی و مسلوب‌المنفعه و بایر و کویری و باتلاقی متعلق به خالصه و همچنین عرصه اعیان احداثی اشخاص در املاک خالصه واقع در خارج از محدوده شهرها با کلیه حقوق و دعاوی بنگاه خالصجات به سازمان اصلاحات ارضی کل کشور واگذار می‌شود.

ماده ۳- سازمان اصلاحات ارضی کل کشور مکلف است در مورد دهات و مزارع خالصه طبق مقررات و قوانین اصلاحات ارضی عمل نموده و نسبت به عرصه اعیان اشخاص که در قوانین اصلاحات ارضی حکم خاصی برای آن نباشد توسط کمیسیون سه نفری مخصوص ارزیابی و به صاحب اعیان به اقساط ده ساله بفروشد. در صورتی که صاحبان اعیان پس از سه ماه از تاریخ ابلاغ ارزیابی عرصه را خریداری نکنند در سال اول ۴٪ و از سال دوم به بعد ۸٪ مبلغ ارزیابی را به عنوان حق الارض بایدپردازند و در صورتی که تا یک ماه پس از انقضای هر سال تمام حق الارض پرداخت نشود از طرف سازمان اصلاحات ارضی به طریق مقرر در آیین نامه اجرایی وصول مالیات ها، کلیه بدهی وصول خواهد شد.

تبصره ۳- سازمان اصلاحات ارضی مکلف است املاک خالصه متصرفی بنگاه خالصجات را اعم از اینکه تقاضای ثبت شده و به علت دعوی و اعتراض اشخاص تا کنون منتهی به صدور سند مالکیت نشده و یا اساساً تقاضای ثبت نشده باشد طبق مقررات این ماده تقسیم و بفروشد. در صورتی که دعوی منجر به صدور حکم قطعی به نفع اشخاص بشود، محکوم له منحصراً مستحق دریافت بهای دریافت شده از خریدار خواهد بود.

در صورت بروز اختلاف در تصرف موضوع در کمیسیون ماده ۹ این قانون مطرح و نظر کمیسیون مزبور در مورد تصرف قطعی می باشد و هر گاه از املاک و اراضی مذکور به موسسات دولتی و شهرداری و خیریه و بهداشتی و ورزشی مجاناً واگذار شده یا بشود محکوم له منحصراً بهای اراضی مزبور را به میزان قیمت روز واگذاری که از طرف محکمه ذی صلاحیت تعیین خواهد شد از موسسات متصرف دریافت خواهد کرد.

تبصره ۴- نسبت به دهات و املاک مزروعی خالصه که تا تاریخ تصویب این قانون وسیله وزارت کشاورزی در اختیار موسسات دولتی و وزارتخانه ها گذاشته شده است طبق مقررات آیین نامه اصلاحات ارضی مصوب کمیسیون خاصی مشترک مجلسین عمل

خواهد شد.

تبصره ۵- رفع اشتباهات اسنادی که در اجرای قانون تقسیم و فروش خالصجات و اصلاحی آن تنظیم شده براساس قوانین و مقررات مربوط به شورای اصلاحات ارضی خواهد بود.

ماده ۴- سازمان اصلاحات ارضی مکلف است اراضی مزروعی خالصه را که دارای زارع است طبق مقررات اصلاحات ارضی و رعایت ترتیب مقرر در ماده ۱۶ قانون اصلاحات ارضی تقسیم و واگذار نماید. آن قسمت از اراضی مزروعی خالصه که توسط اشخاص کشت و زرع می‌شود در صورتی که زارع نداشته باشد حداکثر تا میزان حد نصاب مذکور در ماده ۴۵ آیین‌نامه اصلاحات ارضی به اشخاص متصرف منتقل و بهای آن را طبق ارزیابی کمیسیون سه نفری مخصوص نقداً یا به اقساط حداکثر ده ساله وصول نماید.

تبصره ۱- در مورد آن قسمت از املاک و اراضی خالصه خوزستان که تا تاریخ تصویب قانون فروش خالصجات مورخ ۳۴/۹/۲۹ آباد شده باشد سازمان اصلاحات ارضی کل کشور برابر قوانین و مقررات مربوطه اقدام لازم را به عمل خواهد آورد.

تبصره ۳- در اراضی خالصه‌ای که طبق اسناد رسمی به مزارعه کار واگذار شده است در صورتی که تا تاریخ تصویب این قانون از طرف مزارعه کار احداث اعیانی شده باشد اعیان مستحدثه متعلق به احداث کننده است و عرصه به صاحب اعیان فروخته خواهد شد.

ماده ۵- سازمان اصلاحات ارضی نسبت به املاک خالصه اعم از مسلوب‌المنفعه و اراضی بایر و کویری و باتلاقی طبق آیین‌نامه تبصره ماده ۳ قانون اصلاحات ارضی اقدام می‌نماید تا زمانی که مقررات آیین‌نامه مذکور در مناطق به موقع اجرا گذارده نشده است طبق مفاد تبصره ۳۷ قانون بودجه سال ۱۳۴۴ عمل خواهد شد.

ماده ۶- رقبات خالصه واقع در خارج از محدوده شهرها از قبیل باغات و مستغلات طبق مقررات آیین‌نامه معاملات دولتی از طریق مزایده و با رعایت حق تقدم برای زارعین

ساکن محل در شرایط متساوی فروخته خواهد شد و در مورد قنواتی که مورد استفاده زارعین است به بهای ارزیابی شده بنا به توصیه سازمان مرکزی تعاون روستایی ایران به شرکت تعاونی مربوط یا اتحادیه تعاونی منطقه فروخته خواهد شد.

ماده ۷- اراضی غیرمزروعی و عرصه اعیان احداثی از طرف اشخاص در اراضی خالصه و باغات و مستغلات خالصه و منابع آب واقع در محدوده شهرها و یا متصل به شهرها تا شعاع معینی که برای هر شهر از طرف کمیسیون متشکل از نمایندگان وزارت کشور، آبادانی و مسکن و سازمان اصلاحات ارضی کل کشور تعیین خواهد شد با کلیه حقوق و دعاوی مربوط به سازمان مسکن واکگذار می شود تا به ترتیب ذیل عمل نماید:

الف - اعیانی که تا تاریخ تصویب این قانون احداث شده و عرصه آنها قطعاً واکگذار نشده باشد عرصه ارزیابی و به اقساط ده ساله بصاحبان اعیانی فروخته شود.

به کسانی که بهای مذکور را نقداً بپردازند سی درصد نسبت به کل مبلغ تخفیف داده می شود. در مناطق مرزی و عشایری و نقاطی که دولت مصلحت بداند عرصه اعیانی واقع در محدوده شهر تا پانصد متر مربع مجاناً واکگذار می گردد. در صورتی که صاحبان اعیانی پس از سه ماه از تاریخ ابلاغ ارزیابی حاضر به خرید عرصه نشوند در سال اول چهار درصد و از سال دوم به بعد سالیانه هشت درصد ارزیابی را به عنوان حق الارض باید بپردازند و در صورتی که تا یک ماه پس از انقضای هر سال تمام حق الارض پرداخت نشود از طرف سازمان مسکن به طریق مقرر در آیین نامه اجرایی وصول مالیاتها کلیه بدهی وصول خواهد شد.

قانون تعیین تکلیف اراضی مزروعی و اعیان مستحدث از طرف اشخاص در دهات و مزارع خالصه (مصوب ۲۹ تیرماه ۱۳۵۴)

ماده ۱- در مورد متصرفان اراضی خالصه و همچنین صاحبان اعیانی احداثی در املاک خالصه موضوع قسمت اخیر مواد ۳ و ۴ و تبصره یک ماده ۴ قانون انحلال بنگاه خالصجات به ترتیب زیر اقدام خواهد شد.

الف- از اراضی مورد تصرف اشخاص تا تاریخ ۱۳۴۶/۴/۲۰ با رعایت ۷۵ درصد لیتر آب منظم در ثانیه برای هر دو هکتار زمین (یک هکتار تحت کشت یک هکتار آیش) و به شرط آنکه میزان سطح کل در هر منطقه از حد نصاب مذکور در ماده ۴۵ آیین‌نامه اصلاحات ارضی و به شرح زیر تجاوز ننماید، به متصرف فروخته خواهد شد:

- ۱- اراضی شالیزار استان‌های گیلان و مازندران، بیست هکتار
- ۲- حومه شهرهای تهران، ورامین، دماوند، شهر ری، شمیران، کرج، سی هکتار
- ۳- سایر اراضی و دهات تابع شهرستان‌های مذکور در بند ۲، هفتاد هکتار
- ۴- حومه مراکز استان‌ها به استثنای کرمان، سنندج، زاهدان، پنجاه هکتار
- ۵- شهرستان‌های گرگان، گنبد، اراضی دشت مغان و اراضی غیر شالیزار استان‌های گیلان و مازندران، چهل هکتار
- ۶- خوزستان، بلوچستان، سیستان، یکصد و پنجاه هکتار
- ۷- سایر نقاط صد هکتار

به هر حال مجموع مساحت اراضی که طی یک قرارداد مزارعه کاری واگذار شود با رعایت محدودیت حد نصاب فوق برای هر نفر نمی‌تواند از پانصد هکتار تجاوز نماید.

ب- بهای اراضی که مساحت آن به ترتیب بالا برای واگذاری تعیین می‌شود و همچنین بهای عرصه اعیانی‌هایی که تا تاریخ ۱۳۴۶/۴/۲۰ وسیله اشخاص به هر مقدار احداث گردیده باشد توسط هیئت مذکور در ماده ۳ این قانون تعیین می‌گردد. حداکثر عرصه اعیان در مورد ساختمان معادل ده برابر زیر بنای آن خواهد بود.

ج- متصرفان اراضی آبی و همچنین صاحبان اعیانی مذکور در ماده بالا مکلفند ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ نتیجه ارزیابی برای خرید اراضی مزروعی داخل در حد نصاب و عرصه اعیانی احداثی سند انتقال را امضا کنند.

تبصره ۱- نحوه پرداخت بها با توافق وزارت تعاون و امور روستاها تعیین می‌گردد و به هر صورت مدت اقساط نمی‌تواند از پنج سال تجاوز نماید.

تبصره ۲- در صورتی که متصرفان اراضی خالصه یا صاحبان اعیانی ظرف مهلت مقرر برای انتقال ملک اقدام نمایند وزارت تعاون و امور روستاها حقوق متصرفین اراضی و ارزش اعیان احداثی آنان را براساس مفاد ماده ۳ این قانون ارزیابی و ضمن خلع ید از ملک و انتقال آن به دولت ارزش حقوق و اعیان مذکور در بالا را به صاحب حق نقداً پرداخت و یا به نام او در صندوق ثبت تودیع خواهد کرد.

تبصره ۳- از اراضی خالصه مازاد بر حد نصاب ماده مذکور در بالا طبق تشخیص و اعلام ادارات تعاون و امور روستاهای محلی وسیله مامورین ژاندارمری خلع ید می گردد تا نسبت به آنها طبق مقررات ماده ۲ این قانون عمل شود.

تبصره ۴- اراضی خالصه خوزستان موضوع تبصره یک ماده ۴ قانون انحلال بنگاه خالصجات که تا تاریخ تصویب این قانون به متصرفین واگذار نشده است بدون رعایت نصاب مذکور در بالا مشمول مقررات این ماده خواهد بود.

ماده ۲- به وزارت تعاون و امور روستاها اجازه داده می شود برای بهره برداری از املاکی که در نتیجه اجرای این قانون به تملک دولت درمی آید با حق اولویت به ترتیب و به شرح زیر اقدام نماید:

۱- برای ایجاد مزارع آزمایشی یا نمایشی و یا تهیه بذر و نهال به وزارت کشاورزی و منابع طبیعی و یا به منظور عمران و بهره برداری به شرکت های کشت و صنعت دولتی مجاناً منتقل کند.

۲- طبق مقررات ماده ۳ قانون تشکیل شرکتهای سهامی زراعی و ماده ۳ قانون «تعاونی نمودن تولید و یکپارچه شدن اراضی در حوزه عمل شرکتهای تعاونی روستایی» به شرکتهای سهامی زراعی و تعاونیهای تولید روستایی واگذار نماید.

۳- به شرکتهای کشت و صنعت خصوصی با مال الاجاره ای که به توافق طرفین می رسد به اجاره واگذار کند.

۴- جهت بهره برداری در اختیار شرکتهای تعاونی روستایی گذاشته و عواید حاصل را

پس از وضع هزینه بهره‌برداری براساس آیین‌نامه مصوب وزارت تعاون و امور روستاها به منظور اجرای برنامه‌های آموزشی تعاونی در اختیار سازمان مرکزی تعاون روستایی ایران قرار دهد.

۵- به وزارتخانه‌ها و موسسات دولتی طبق مقررات مربوط واگذار نماید.

۶- زمین را به صورت اجاره بلند مدت و براساس شرایطی که به تصویب هیئت وزیران می‌رسد در اختیار اشخاص داوطلب واجد شرایط بگذارد.

تبصره: در صورت اجرای قانون تعاونی نمودن تولید و یکپارچه شدن اراضی در حوزه عمل شرکت‌های تعاونی روستایی در این قبیل شرکت‌ها نسبت به املاک موضوع بند ۴ طبق مقررات بند ۲ این ماده عمل خواهد شد.

ماده ۳- ارزیابی اعیان و سایر حقوق متصرفین اراضی مذکور در بالا همچنین تعیین قیمت اراضی بدون رعایت اثر سرمایه‌گذاری در زمین به وسیله هیئتی مرکب از وزیر تعاون و امور روستاها، وزیر کشاورزی و منابع طبیعی، وزیر نیرو، دادستان کل، رئیس سازمان ثبت اسناد و املاک کشور یا نمایندگان آنان و با نظر کارشناسان منتخب این هیئت تعیین خواهد شد و رای این هیئت قطعی است.

ماده ۴- متصرفین اراضی خالصه و صاحبان اعیان موظفند بهره مالکانه اراضی مزروعی و حق‌الارض را طبق مقررات مربوط تا تاریخ تنظیم سند انتقال ملک به وزارت تعاون و امور روستاها که با رعایت تبصره یک ماده یک تعیین می‌شود پرداخت نمایند.

ماده ۵- در صورتی که متصرفین اراضی و صاحبان اعیان ظرف مدت سه ماه از تاریخ ابلاغ از طرف ادارات تعاون و امور روستاهای مربوط دفاتر و اسناد واگذاری حقوق متعلق به خود را امضا نمایند، نماینده وزارت و تعاون و امور روستاها و دفاتر و اسناد مذکور را به قائم‌مقامی مستنکف امضا می‌نماید. در این صورت ثمن معامله پس از کسر بدهی اشخاص فوق بابت حق‌الارض و بهره مالکانه مورد معامله به صندوق ثبت جهت پرداخت به ذیحق تودیع می‌گردد.

تبصره: در مواردی که در اجرای این قانون املاکی با تنظیم سند رسمی به ملکیت دولت در می‌آید هر گاه متصرفین نسبت به تخلیه و تحویل ملک اقدام نکنند مامورین ژاندارمری مکلفند با اعلام ادارات تعاون و امور روستاها از متصرفین خلع ید و ملک را به نماینده معرفی شده تحویل دهند.

ماده ۶- اراضی و املاک خالصه مشمول این قانون که در محدوده مناطق طرح و قطبهای کشاورزی واقع و تا تاریخ تصویب این قانون به صورت قطعی واگذار نشده است مشمول مقررات فروش مقرر در این قانون نیست.

تبصره ۱- بهای اعیانی و ارزش حقوق متصرفین اراضی در صورت امکان با تراضی طرفین و در صورت عدم تراضی به وسیله هیئت مذکور در ماده ۳ تعیین و تشخیص و به وسیله وزارت کشاورزی و منابع طبیعی به صاحب اعیانی پرداخت می‌شود و یا به صندوق ثبت تودیع می‌گردد و با تودیع وجه در صندوق ثبت کلیه روابط حقوقی بین متصرف و صاحب اعیانی و اراضی خودبه‌خود قطع می‌شود و ادامه تصرف از این تاریخ تجاوز محسوب می‌شود.

تبصره ۲- وزارت کشاورزی و منابع طبیعی مجاز است در مورد امضای اسناد فسخ و خلع ید از مقررات ماده ۵ و تبصره آن استفاده نماید.

ماده ۷- دولت اعتبار لازم برای اجرای این قانون را در بودجه کل کشور تامین خواهد کرد.

ماده ۸- در اجرای مقررات این قانون، وزارت تعاون و امور روستاها از پرداخت هزینه‌های ثبتی و سایر وجوهی که با انجام این قبیل معاملات عاید خزانه دولت خواهد شد معاف است.

ماده ۹- به منظور کمک و مساعدت به آن عده از بدهکاران خالصجات سابق که نتوانسته‌اند در موعد مقرر از قانون تقسیط بدهی بدهکاران خالصجات مصوب هفتم تیر ماه ۱۳۵۱ استفاده و بدهی خود را تقسیط نمایند، از تاریخ تصویب این قانون به مدت

یک سال به آنها مهلت داده می‌شود که برای تقسیط بدهی و استفاده از مزایای قانون مزبور به مراجع مربوط مراجعه و اقدام نمایند. به بدهکارانی که براساس قانون فوق بدهی خود را تقسیط کرده و اقساط مربوط را در موعد مقرر نپرداخته‌اند از تاریخ تصویب این قانون شش ماه مهلت داده می‌شود که کلیه اقساط معوقه را یکجا بپردازد. در صورت انقضای این مدت بدهی آنان حال شده و موظف به پرداخت اصل و زیان دیرکرد متعلق خواهند بود.

قانون ملی شدن جنگل‌های کشور مصوب مورخ ۱۳۴۱/۱۰/۲۷

ماده ۱- از تاریخ تصویب این تصویب‌نامه قانونی عرصه و اعیانی کلیه جنگل‌ها و مراتع و بیشه‌های طبیعی و اراضی جنگلی کشور، جزء اموال عمومی محسوب و متعلق به دولت است و لو اینکه قبل از این تاریخ افراد آن را متصرف شده و سند مالکیت گرفته باشند.

ماده ۲- حفظ و احیاء و توسعه منابع فوق و بهره‌برداری از منافع فوق را راساً عهده‌دار و یا به انعقاد قراردادهای لازم به عهده اشخاص واگذار کند.

تبصره ۱: توده‌های جنگلی مجاز است بهره‌برداری از منابع فوق را راساً عهده‌دار و یا به انعقاد قراردادهای لازم به عهده اشخاص واگذار کند.

تبصره ۲: توده‌های جنگلی محاط در زمین‌های زراعی که در اراضی جنگلی جلگه‌های شمال کشور و در محدوده اسناد مالکیت رسمی اشخاص واقع شده باشند مشمول ماده (۱) از تصویب‌نامه قانونی نیستند ولی بهره‌برداری از آنها تابع مقررات عمومی قانون جنگل‌ها و مراتع است.

تبصره ۳: عرصه و محاط تأسیسات و خانه‌های روستایی و همچنین زمین‌های زراعی و باغات واقعه در محدوده اسناد مالکیت جنگل‌ها و مراتع که تا تاریخ تصویب این قانون احداث شده‌اند مشمول ماده یک این قانون نخواهند بود. ادارات ثبت مجازند با تشخیص و گواهی سازمان جنگلبانی ایران اسناد مالکیت عرصه و اعیانی جداگانه برای مالکین آنها

صادر نماید.

ماده ۳ - به اشخاصی که دارای سند ملکیت به نام جنگل هستند و یا از مراجع قضایی حکم قطعی دال بر مالکیت آنها به نام جنگل صادر شده و یا دارای حکم قطعی از هیئت های رسیدگی املاک و اگذاری به نام جنگل باشند وجوه زیر پرداخت می شود:

الف: در مورد جنگل های شمال که از حوزه آستارا شروع و به حوزه کلیداغی ختم می شود برای هر هکتار پانصد ریال

ب: در مورد سایر جنگل ها و بیشه های کشور برای هر هکتار یکصد ریال

ج: به اشخاصی که جنگل در محدوده اسناد مالکیت آنها یا در محدوده املاکی که به موجب احکام قطعی قضایی یا هیئت های رسیدگی املاک و اگذاری به آنها تعلق گرفته قرار دارد برای هر هکتار یکصد ریال.

ماده ۴ - در مورد مراتع مشجر و غیر مشجر به نحو زیر رفتار می شود:

۱ - به اشخاصی که مراتع مشجر در محدوده اسناد مالکیت آنها قرار گرفته یا به نام مرتع مشجر در محدوده اسناد مالکیت آنها قرار گرفته یا به نام مشجر دارای سند مالکیت رسمی جداگانه بوده و یا از مراجع قضایی حکم قطعی دال بر مالکیت آنها صادر شده و یا دارای حکم قطعی از هیئت های رسیدگی املاک و اگذاری باشند در مناطق شمال (از حوزه آستارا تا حوزه کلیداغی) برای هر هکتار ۱۰۰ ریال و در سایر مناطق ایران برای هر هکتار ۵۰ ریال پرداخت می شود.

۲ - در مورد مراتع غیر مشجر به نحو زیر رفتار می شود:

الف: نسبت به مراتع غیر مشجر که به نام مرتع دارای اسناد مالکیت هستند چنانچه با توجه به قانون اصلاحات ارضی مصوب سال ۱۳۴۰ مراتع مزبور ضمن املاک زائد بر حد نصاب به دولت انتقال یافته و یا در آتیه انتقال یابد، مرتع در اختیار سازمان اصلاحات ارضی باقی می ماند که طبق آیین نامه مربوطه آن در اختیار سازمان اصلاحات ارضی باقی می ماند که طبق آیین نامه مربوطه در اختیار کشاورزان یا شرکتهای تعاونی محلی یا

اتحادیه‌های شرکت‌های تعاونی بگذارد. قیمت مراتع غیرمشجری که به موجب این بند در آتیه به دولت منتقل می‌شود که در تصویب نامه شماره ۱۰ برابر عایدی علف چر یک ساله آن که در تصویب نامه شماره ۱۲/۲۴۳۳ مورخه ۲۹/۹/۱۳ مبلغ آن تعیین شده، پرداخت می‌شود.

ب: مراتع غیرمشجری که با توجه به قانون اصلاحات ارضی مصوب سال ۴۰ در سهم اشخاص قرار گرفته و همچنین مراتع غیرمشجری که در تاریخ تصویب این قانون یا بعداً به موجب اسناد مالکیت با آرای قطعی محاکم قضایی یا هیئت‌های رسیدگی باملاک واگذاری در محدوده املاک مزروعی قرار رفته یا بگیرند، مشمول مقررات این قانون نخواهد بود.

تبصره ۱: سازمان جنگلبانی می‌تواند به هر خانواده جنگل نشین تا چهار سر دام بزرگ یا معادل آن دام کوچک بدون دریافت حق التعلیف با توجه به ظرفیت چرا به مدت و در نقاط و طبق شرایطی که مقتضی بداند، در مراتع اجازه چرا بدهد. هر دام بزرگ معادل سه دام کوچک محسوب می‌شود.

قانون تعیین تکلیف اراضی اختلافی موضوع اجرای ماده ۵۶ قانون جنگل ها و مراتع

ماده واحده - زارعین صاحب اراضی نسقی و مالکین و صاحبان باغات و تاسیسات در خارج از محدوده قانونی شهرها و حریم روستاها، سازمانها و موسسات دولتی که به اجرای ماده ۵۶ قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل ها و مراتع کشور مصوب ۱۳۴۶ و اصلاحیه‌های بعدی آن اعتراض داشته باشند می‌توانند به هیئتی مرکب از:

- ۱ - مسئول اداره کشاورزی
- ۲ - مسئول اداره جنگلداری
- ۳ - عضو جهاد سازندگی
- ۴ - عضو هیئت واگذاری زمین

۵ - یک نفر قاضی دادگستری

۶ - بر حسب مورد دو نفر از اعضای شورای اسلامی روستا یا عشایر محل مربوطه مراجعه نمایند.

این هیئت در هر شهرستان زیر نظر وزارت کشاورزی و با حضور حداقل ۵ نفر از ۷ نفر رسمیت یافته و پس از اعلام نظر کارشناسی هیئت رای قاضی لازم الاجرا خواهد بود مگر در مواد سه گانه شرعی مذکور در مواد ۲۸۴ و ۲۸۴ مکرر (آیین دادرسی کیفری). تبصره ۱- ادارات ثبت اسناد شهرستانها مکلفند که اسناد مربوطه را مطابق رای نهایی صادره اصلاح نمایند.

تبصره ۲ - دیوان عدالت اداری مکلف است کلیه پرونده‌های موجود در مورد ماده ۵۶ قانون جنگل‌ها و مراتع کشور و اصلاحیه‌های بعدی آن را که مختومه نشده است به کمیسیون موضوع این قانون ارجاع نماید.

تبصره ۳ - چنانچه سازمانها و موسسات دولتی به اجرای ماده ۵۶ معترض بوده و این اعتراض از سوی هیئت مذکور در ماده واحد به جا تشخیص داده شود با توجه به موقعیت و شرایط زمین نسبت به خلع ید از متصرفین اقدام به عمل می‌آید.

تبصره ۴ - دولت موظف است توسط دستگاههای ذیربط نسبت به خلع ید از اراضی متصرفی بعد از اعلام مورخ ۱۳۶۵/۱۲/۱۶ دولت جمهوری اسلامی اقدام لازم را به عمل آورد.

تبصره ۵ - از تاریخ تصویب این ماده واحده کلیه قوانین و مقررات و آیین‌نامه‌های مغایر با این قانون لغو و تنها مرجع رسیدگی به شکایات مربوط به اجرای ماده ۵۶ قانون جنگل‌ها و مراتع و اصلاحیه‌های آن هیئت موضوع این قانون خواهد بود.

تبصره ۶ - وزارت کشاورزی مکلف است آیین‌نامه اجرایی این قانون را حداکثر ظرف دو ماه تهیه و تصویب و جهت اجرا ابلاغ نماید.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و شش تبصره در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ

بیست و دوم شهریور ماه یک هزار و سیصد و شصت و هفت مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۶۷/۶/۲۹ به تایید شورای نگهبان رسیده است.

رئیس مجلس شورای اسلامی - اکبر هاشمی

آیین‌نامه اصلاحی آیین‌نامه اجرایی قانون تعیین تکلیف اراضی اختلافی موضوع اجرای ماده ۵۶ قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع کشور

ماده ۱- تعاریف و اصطلاحاتی که در این آیین‌نامه به کار برده می‌شود از لحاظ اجرای قانون تعیین تکلیف اراضی اختلافی موضوع اجرای ماده ۵۶ قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع کشور به شرح زیر می‌باشد:

۱- زارعین صاحب اراضی نسقی: زارعین صاحب اراضی نسقی به افرادی اطلاق می‌گردد که براساس مراحل سه گانه قوانین و مقررات اصلاحات ارضی نسق زراعی به آنها واگذار گردیده و یا در آمارهای مربوط به عنوان زارع صاحب نسق زراعی قید شده باشد.

۲- مالکین و صاحبان باغات و تأسیسات: به اشخاص حقیقی یا حقوقی اطلاق می‌گردد که مطابق مراحل سه گانه قوانین و مقررات اصلاحات ارضی، قانون خالصجات، قانون کشت موقت یا گواهی اداره ثبت اسناد و املاک مشعر بر مالکیت، قوانین ثبتی، آیین دادرسی مدنی و یا احکام قطعی قضایی به عنوان مالک شناخته شده باشند.

۳- باغ: مطابق تعاریف مندرج در قانون اصلاحات ارضی و قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع می‌باشد.

۴- قانون: عبارت است از قانون تعیین تکلیف اراضی اختلافی موضوع اجرای ماده ۵۶ قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع (مصوب ۱۳۶۷/۶/۲۲ مجلس شورای اسلامی).

۵- هیئت‌های تعیین تکلیف اراضی اختلافی: که در این آیین‌نامه به اختصار هیئت نامیده می‌شوند مرکب از: ۱- مدیر جهاد کشاورزی ۲- رئیس اداره منابع طبیعی و

آبخیزداری ۳- عضو جهاد کشاورزی (کارشناس جنگل و مرتع) با پیشنهاد مدیر کل منابع طبیعی و آبخیزداری و تأیید و ابلاغ رئیس سازمان جهاد کشاورزی ۴- عضو هیئت واگذاری زمین با معرفی مدیر امور اراضی استان (هیئت واگذاری زمین) ۵- قاضی با معرفی رئیس کل دادگستری استان ۶- برحسب مورد دو نفر از اعضای شورای اسلامی و یا عشایر محل مربوطه (با معرفی دستگاه ذیربط).

۶- شعب ویژه: شعبی که در اجرای تبصره ۱ ماده ۹ قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی با تعیین و ابلاغ رئیس قوه قضاییه در مرکز تشکیل می‌گردد.

ماده ۲- هیئت در اداره منابع طبیعی و آبخیزداری و یا واحد جایگزین در هر شهرستان تشکیل می‌شود و مسئولیت اداره جلسات هیئت به عهده رئیس اداره منابع طبیعی و آبخیزداری شهرستان می‌باشد.

تبصره ۱- دبیرخانه هیئت مذکور زیر نظر رئیس اداره منابع طبیعی و آبخیزداری شهرستان در محل اداره منابع طبیعی و آبخیزداری یا واحد جایگزین تشکیل می‌گردد. کلیه امور دبیرخانه تحت نظر رئیس اداره منابع طبیعی و آبخیزداری انجام خواهد شد.

تبصره ۲- به منظور ایجاد هماهنگی بین دبیرخانه هیئت‌های شهرستان‌ها و پیگیری امور مربوطه، دبیرخانه‌ای در اداره ممیزی اراضی اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان تشکیل و مدیر کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان موظف است نظارت لازم را بر حسن اجرای قانون و آیین‌نامه معمول نماید.

ماده ۳- در اجرای قانون، ادارات کل منابع طبیعی و آبخیزداری مکلف می‌باشند در شهرستانهایی که تاکنون هیئت‌های موضوع این آیین‌نامه تشکیل نشده نسبت به تشکیل و استقرار هیئت‌های مذکور اقدام و رؤسای دادگستری و جهاد کشاورزی استان‌ها حداکثر ظرف مدت یک ماه پس از ابلاغ این آیین‌نامه نمایندگان قانونی خود را به دبیرخانه هیئت در هر شهرستان معرفی نمایند. ادارات کل منابع طبیعی و آبخیزداری مکلفند موضوع را پیگیری نمایند.

تبصره ۱- دبیرخانه هیئت موظف است از تمامی ۷ نفر عضو هیئت برای شرکت در جلسات دعوت به عمل آورد. بدیهی است جلسات هیئت با حضور حداقل ۵ نفر از ۷ نفر اعضا رسمیت می‌یابد.

تبصره ۲- هیئت می‌تواند از خبرگان محلی غیررسمی به عنوان کارشناس و نیز از معترض یا نماینده قانونی وی برای ادای توضیحات دعوت نماید.

ماده ۴- هر هیئت بعد از استقرار در هر شهرستان موظف است با صدور یک نوبت آگهی موجودیت خود را با تعیین حوزه عمل و محل استقرار در روزنامه محلی و کثیرالانتشار و ابلاغ به شوراهای اسلامی روستاهای آن حوزه اعلان نماید.

ماده ۵ - رسیدگی به اعتراضات اشخاص نسبت به اجرای مقررات قانون ملی شدن جنگل‌های کشور، ماده ۵۶ قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع کشور و ماده ۲ قانون حفظ و حمایت از منابع طبیعی و ذخایر جنگلی در صلاحیت هیئت می‌باشد.

ماده ۶ - معترض یا معترضین به تشخیص منابع ملی شده یا نمایندگان قانونی آنها اعتراضیه خود را در فرمهای مخصوص تنظیم و همراه با مدارک و مستندات لازم به دبیرخانه هیئت مستقر در اداره منابع طبیعی و آبخیزداری شهرستان مربوطه تسلیم و شماره و تاریخ ثبت آن را دریافت می‌نماید. معترض یا معترضین موظفند نشانی دقیق جهت ابلاغ اوراق و دعوت‌نامه و سایر مکاتبات را در فرم اعتراضیه قید و در صورت تغییر نیز نشانی جدید خود را کتباً به دبیرخانه مذکور اطلاع دهند.

تبصره ۱- دبیرخانه هیئت مکلف است حداکثر ظرف یک هفته پس از وصول اعتراض مدارک را بررسی و در صورتی که اعتراض‌نامه و یا مدارک ارائه شده به لحاظ شکلی دارای نواقصی باشد بلافاصله اخطار رفع نقص از سوی مسئول دبیرخانه به معترض ابلاغ و در صورتی که معترض ظرف مهلت ۱۰ روز از تاریخ ابلاغ نسبت به تکمیل مدارک و رفع نقص اقدام ننماید، مسئول دبیرخانه هیئت مکلف است در اولین جلسه مراتب اخطار و عدم رفع نقص مدارک را کتباً به هیئت گزارش و تصمیم قاضی هیئت را

به معترض ابلاغ نماید و مسئول دبیرخانه در صورت تکمیل بودن مدارک براساس تاریخ ثبت اعتراض (به جز مواردی که به تشخیص مدیر کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان خارج از نوبت رسیدگی می شود)، نوبت رسیدگی را تعیین می نماید.

تبصره ۲- در صورتی که در یک پلاک بیش از یک اعتراض واصل شده باشد در زمان رسیدگی به اولین اعتراض سایر اعتراضات مربوط به آن پلاک خارج از نوبت، مورد رسیدگی قرار می گیرد.

تبصره ۳- سازمان جنگل ها، مراتع و آبخیزداری کشور و ادارات کل منابع طبیعی و آبخیزداری نیز می توانند به منظور اعاده منابع طبیعی ناشی از نحوه اجرای قانون ملی شدن جنگل ها و ماده ۵۶ قانون حفاظت و بهره برداری از جنگل ها و مراتع و اصلاحات بعدی آن و ماده ۲ قانون حفظ و حمایت از منابع طبیعی و ذخایر جنگلی که به موجب آن منابع ملی به عنوان مستثنیات قانونی تشخیص داده شده باشد اعتراض خود را به دبیرخانه هیئت جهت اقدامات لازم تسلیم نمایند.

تبصره ۴- سازمان جنگل ها، مراتع و آبخیزداری کشور موظف است دفتر ثبت اعتراض و آرا و همچنین فرمهای مورد نیاز از جمله فرم اعتراض و فرمهای نظریه کارشناسی را به تعداد کافی تهیه نموده و از طریق ادارات منابع طبیعی و آبخیزداری در اختیار هیئت ها قرار دهد.

تبصره ۵- اعتراضات وارده در دفتر ثبت اعتراض نامه ثبت می شود این دفتر مجلد، نخ کشی و پلمپ و صفحات آن شماره شده و مجموع صفحات در صفحه اول و آخر با تمام حروف قید و توسط مسئول دبیرخانه هیئت، امضا و مهر می شود.

تبصره ۶- مدارک مورد نیاز جهت رسیدگی هیئت عبارت است از:

۱- تکمیل و ارائه فرم مربوط به اعتراض به وسیله معترض یا معترضین

۲- ارائه دلیل سمت (اصیل، وکیل، قائم مقام یا نماینده قانونی) به وسیله معترض یا

معترضین

۳- ارائه مدارک و دلایل مثبت مالکیت موضوع ماده یک این آیین‌نامه به وسیله معترض یا معترضین

۴- ارائه نقشه دارای مختصات UTM از محل مورد اعتراض با مقیاس مناسب مورد نیاز به وسیله معترض یا معترضین

۵- پاسخ استعلامات و سایر مدارک مورد نیاز به تشخیص هیئت بدیهی است دبیرخانه موظف است قبل از رسیدگی هیئت از طریق اداره منابع طبیعی و آبخیزداری با تطبیق مدارک ارائه شده از ملی بودن عرصه مورد اعتراض اطمینان حاصل نماید و در هر صورت نتیجه را به همراه سایر مدارک جهت رسیدگی به هیئت ارائه نماید.

تبصره ۷- در خصوص تطبیق مشخصات نسق زراعی معترض از جمله شماره و مشخصات پلاک، نام و میزان سهم زارع با محل مورد اعتراض، گواهی مدیریت امور اراضی استان که حسب مورد براساس تصمیم شورای اصلاحات ارضی صادر شده باشد ملاک اقدام برای هیئت تعیین تکلیف اراضی اختلافی می‌باشد.

تبصره ۸- در خصوص اعتراضات واصله نسبت به پلاک‌هایی که قبلاً به صورت کلی و نسبت به کل پلاک اعلام نظر شده باشد، دبیرخانه هیئت با اخذ مدارک مربوطه و تشکیل پرونده مراتب را به هیئت گزارش نموده، تا هیئت و قاضی با بررسی مدارک معترض جدید و نیز با عنایت به رأی صادره قبلی هیئت، اتخاذ تصمیم نمایند.

ماده ۷- در صورتی که عرصه مورد اعتراض در اراضی واقع که نمایندگی دولت از سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری به سازمان مسکن و شهرسازی یا بنیاد مسکن انقلاب اسلامی منتقل شده باشد، هیئت مکلف است حسب مورد از نمایندگان ارگانهای مذکور به عنوان مطلع دعوت به عمل آورد و نظر کارشناسی آنان را اخذ و در پرونده درج نماید.

تبصره - آرای صادره از هیئت در خصوص اراضی موضوع این ماده از طریق دبیرخانه

هیئت جهت اقدامات بعدی (اعم از اعتراض، اجرا و...) حسب مورد به ارگانهای مذکور در این ماده و نیز اداره ثبت اسناد و املاک ارسال می گردد.

ماده ۸- هیئت به اعتراضات واصله طبق ضوابط و مقررات مرتبط با موضوع از جمله قانون ملی شدن جنگل ها، (مصوب ۱۳۴۱/۱۰/۲۷) و قانون حفاظت و بهره برداری از جنگل ها و مراتع کشور (مصوب سال ۱۳۴۶) و اصلاحات بعدی آن و قانون تعیین تکلیف اراضی اختلافی موضوع اجرای ماده ۵۶ قانون حفاظت و بهره برداری (مصوب سال ۱۳۶۷) و اصلاحات بعدی آن و نیز قانون حفظ و حمایت از منابع طبیعی و ذخایر جنگلی (مصوب سال ۱۳۷۱) و آیین نامه های مربوطه حسب مورد رسیدگی می نماید.

ماده ۹- هیئت با بررسی کلیه مدارک ارائه شده از سوی معترض یا معترضین با اخذ سوابق و مدارک موجود در اداره منابع طبیعی و آبخیزداری، مدیریت جهاد کشاورزی، اداره ثبت اسناد و املاک و سایر مراجع ذیربط، معاینه محل و عنداللزوم تحقیق از مطلعین و معتمدین و ریش سفیدان محلی و ملاحظه نقشه ها و عکسهای هوایی تفسیر شده، به موضوع رسیدگی و گردشکار پرونده اجرایی و نظر کارشناسی را با مشخصات معترض و موارد اعتراض بدون اجمال و ابهام به همراه فرمهای اظهارنظر کارشناسی در صورتجلسه نوشته به نحوی که گردشکار پرونده اجرای مقررات ملی شدن و نیز رسیدگی مقدماتی و نظریه کارشناسی اعضای هیئت در فرمهای مربوطه مندرج و منعکس باشد را تنظیم و جهت صدور رأی در اختیار قاضی عضو هیئت قرار می دهد.

تبصره ۱- هیئت صرفاً نسبت به تشخیص ملی یا مستثنیات بودن عرصه مورد اعتراض رسیدگی و اتخاذ تصمیم می نماید و از آنجایی که آرای صادره قاضی هیئت الزاماً به معنای تعیین مالک مستثنیات اعلامی نمی باشد، در صورت صدور رأی نهایی و قطعی مبنی بر مستثنیات بودن چنانچه اشخاص اعم از حقیقی یا حقوقی علیه یکدیگر مدعی داشتن حقی باشند مرجع رسیدگی به احقاق حق مراجع ذیصلاح قضایی و اداری ذیربط

خواهد بود.

تبصره ۲- در صورتی که محل مورد اعتراض براساس ماده ۹ قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی و یا اصلاح نقشه و سوابق برابر مقررات و همچنین تطبیق محل مورد اعتراض با نقشه اجرای مقررات، برابر گواهی اداره منابع طبیعی و آبخیزداری به عنوان مستثنیات مشخص شده پرونده اعتراضیه مربوطه مختمه، و دبیرخانه هیئت مکلف است مراتب را در اسرع وقت به معترض ابلاغ نماید.

ماده ۱۰- قاضی عضو هیئت با استماع و دریافت نظرات کارشناسی اعضای هیئت و خبرگان محلی غیررسمی (در صورت استفاده) و بررسی پرونده رأی خود را مبنی بر ملی یا مستثنیات بودن عرصه مورد اعتراض اعلام می‌نماید. رأی قاضی هیئت پس از ابلاغ قابل اعتراض در مراجع قضایی ذیصلاح می‌باشد.

تبصره - نقشه ممهور شده به مهر دبیرخانه و امضای اعضا و قاضی هیئت جزء لاینفک رأی می‌باشد و کلیه مراحل رسیدگی به اعتراضات در مراجع بعدی نیز باید براساس رأی و موقعیت این نقشه صورت پذیرد.

ماده ۱۱- دبیرخانه هیئت مکلف است رأی قاضی هیئت را بلافاصله با رعایت مقررات قانونی آیین دادرسی مدنی به طرفین ابلاغ نماید.

ماده ۱۲- به منظور نظارت بر حسن اجرای قانون و این آیین‌نامه دبیرخانه مرکزی در دفتر ممیزی اراضی سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور تشکیل خواهد شد. این دبیرخانه موظف است هر سه ماه یکبار گزارشات مربوط به چگونگی اجرای قانون و این آیین‌نامه را به معاون وزیر جهاد کشاورزی و رئیس سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور ارائه نماید.

تبصره - شرح وظایف دبیرخانه مرکزی و نیز دبیرخانه‌های استان و شهرستان توسط معاون وزیر و رئیس سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور تدوین و ابلاغ خواهد شد.

ماده ۱۳- ادارات ثبت اسناد و املاک در اجرای قانون، همکاری‌های لازم را با هیئت به عمل آورده و به استعلامات آنان در اسرع وقت پاسخ خواهند داد و پس از صدور رأی قطعی نهایی ضمن رعایت تشریفات و مقررات ثبتی و براساس نقشه مورد استناد رأی، نسبت به اصلاح و یا صدور اسناد جدید اقدام می‌نمایند.

ماده ۱۴- هر یک از اعضای هیئت در صورت وجود مواد مصرح در ماده ۹۱ آیین دادرسی مدنی از اظهار نظر و رسیدگی امتناع نموده و هیئت براساس نظرات سایر اعضا رسیدگی و اتخاذ تصمیم می‌نماید.

ماده ۱۵- مأمورین و کسانی که مأمور اجرای مقررات قانون و این آیین‌نامه می‌باشند هرگاه در اجرای وظایف مقرر مرتکب جرم یا تخلفات اداری شوند به مجازاتی که برای آن تخلف یا جرم در قوانین مقرر شده است محکوم خواهند شد.

ماده ۱۶- معاونت برنامه‌ریزی و اقتصادی وزارت جهاد کشاورزی بنا به پیشنهاد سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور اعتبارات و امکانات لازم را جهت اجرای این قانون پیش‌بینی و هر ساله برای منظور کردن در بودجه کل کشور به معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری ارایه می‌نماید.

ماده ۱۷- سازمانهای جهاد کشاورزی و ادارات کل منابع طبیعی و آبخیزداری موظفند از عرصه‌هایی که در اجرای رأی نهایی و قطعی هیئت به عنوان اراضی منابع ملی تشخیص داده می‌شود به وسیله مأمورین انتظامی یا یگان حفاظت محل نسبت به رفع تجاوز اقدام نمایند.

ماده ۱۸- به هر یک از اعضای هیئت و کارکنانی که علاوه بر وظایف خود در اجرای قانون و آیین‌نامه همکاری می‌نمایند. متناسب با پیشرفت کار بر طبق دستورالعملی که توسط رئیس سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور تهیه و ابلاغ می‌گردد با رعایت سایر قوانین مربوطه حق الزحمه پرداخت خواهد شد.

ماده ۱۹- با عنایت به تبصره ۱ ماده ۹ قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع

طبیعی دبیرخانه هیئت صرفاً تا تاریخ ۱۳۹۰/۶/۱۱ مکلف به پذیرش اعتراض می‌باشد و پس از این تاریخ شعب ویژه، مرجع پذیرش اعتراض می‌باشند.

ماده ۲۰- اصلاحات لازم در این آیین‌نامه توسط سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور پیشنهاد و پس از تصویب وزارت جهاد کشاورزی جهت اجرا ابلاغ می‌گردد.

ماده ۲۱- این آیین‌نامه اصلاحی در ۲۱ ماده و ۱۷ تبصره در تاریخ... به تصویب وزارت جهاد کشاورزی رسیده و جایگزین آیین‌نامه مصوب ۱۳۷۳/۷/۱۶ وزارت جهاد کشاورزی سابق گردیده، از تاریخ ابلاغ لازم‌الاجرا می‌باشد.

آیین‌نامه اجرایی قانون ملی شدن جنگل‌ها

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۴۲/۶/۶ بنا به پیشنهاد شماره ۳۷۶۱/س ج ک.رح ۴۲/۴/۲۶ وزارت کشاورزی در اجرای ماده دوازدهم قانون ملی شدن جنگل‌ها مصوب ۴۱/۱۰/۲۷ آیین‌نامه اجرایی زیر را تصویب نمودند:

ماده ۲۰ - تشخیص منابع ملی مندرج در ماده یک قانون ملی شدن جنگل‌ها با رعایت تعاریفی که در این آیین‌نامه شده با جنگلدار مربوطه است و هرگاه نظر مزبور مورد اعتراض سازمان جنگلبانی یا شخص ذینفع واقع شود اعتراض مزبور در کمیسیونی مرکب از رئیس کل کشاورزی استان، سرجنگلدار و بازرس سرجنگلدار مطروح و مورد رسیدگی قرار خواهد گرفت و نظر اکثریت این هیئت قطعی و لازم‌الاجرا است.

موادی از قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع (۱۳۴۶/۰۵/۲۵)

ماده ۵۵ - هر کس به قصد تصرف به منابع ملی مذکور در ماده (۱) قانون ملی شدن جنگل‌های کشور تجاوز کند به یک سال تا سه سال حبس تأدیبی محکوم خواهد شد.

تبصره - وزارت منابع طبیعی مکلف است به وسیله گارد جنگل و ماموران خود به محض اطلاع رفع تجاوز کند و مراتب را برای رسیدگی به موضوع و تعقیب کیفری کتباً به دادسرای محل اعلام دارد. اعیانی که در عرصه مورد تجاوز احداث شود به حکم

دادگاه به نفع دولت ضبط خواهد شد.

ماده ۵۶ - تشخیص منابع ملی شده و مستثنیات ماده ۲ قانون ملی شدن جنگل‌ها و مراتع با رعایت تعاریف مذکور در این قانون با وزارت منابع طبیعی است. ظرف یک ماه پس از اخطار کتبی یا آگهی وزارت منابع طبیعی وسیله یکی از روزنامه‌های کثیرالانتشار مرکز و یکی از روزنامه‌های محلی و سایر وسایل معمول و مناسب محل اشخاص ذینفع می‌توانند به نظر وزارت مزبور اعتراض کرده و اعتراضات خود را با ذکر دلیل و مستندات به مرجع صادرکننده آگهی یا محل صدور اخطار تسلیم دارند. برای رسیدگی به اعتراضات وارده کمیسیونی مرکب از فرماندار و رئیس دادگاه شهرستان و سرپرست منابع طبیعی محل یا نمایندگان آنها (نماینده دادگستری یکی از قضات خواهد بود) تشکیل می‌شود کمیسیون مکلف است حداکثر ظرف سه ماه به اعتراضات واصل رسیدگی و اتخاذ تصمیم کند.

تصمیم اکثریت اعضای کمیسیون قطعی است و چنانچه تصمیم کمیسیون مبنی بر ملی بودن محل بوده و محل در تصرف غیر باشد، کمیسیون مکلف است به درخواست وزارت منابع طبیعی دستور رفع تصرف کند به نحوی که منبع مذکور از هر جهت در اختیار وزارت منابع طبیعی قرار گیرد.

مامورین انتظامی مکلف به اجرای دستور کمیسیون هستند.

ماده ۶۴ - مساحت مراتع مذکور در بند ب ماده ۴ قانون ملی شدن جنگل‌ها حداکثر تا دو برابر مساحت اراضی مزروعی و آیش و باغات و قلمستان خواهد بود. تبصره - دامداران دهات و مزارع مربوط مجاور موضوع ماده فوق در استفاده از مراتع مازاد با رعایت مقررات و قوانین حق تقدم خواهند داشت.

ماده ۶۴ مکرر - وزارت منابع طبیعی مجاز است به منظور اجرای برنامه‌های حفاظت خاک و جنگلکاری و ایجاد پارکهای عمومی یا هر نوع عملیاتی که مربوط به وظایف آن وزارت باشد مستثنیات مذکور در قانون ملی شدن جنگل‌ها واقع در منابع ملی را در برابر

واگذاری عوض تملک و تصرف نماید. وزارت منابع طبیعی موظف است معادل بهای مستثنیات تملک شده را از مراتع غیر مشجر نزدیکترین محل و یا سایر نقاط کشور و یا با توافق طرفین از اراضی جنگلی جلگه‌ای و یا مراتع غیر مشجر شمال به مالک انتقال دهد. بهای عوض و معوض توسط کمیسیون موضوع ماده ۵۶ با جلب نظر کارشناس تعیین می‌شود و اگر مالک مستثنیات مایل به اجرای هیچ کدام از شقوق فوق نباشد وزارت منابع طبیعی مستثنیات فوق را طبق نظر کارشناس رسمی وزارت دادگستری از محل درآمد موضوع ماده ۳۵ این قانون خریداری خواهد کرد.

قانون اصلاح فصل پنجم و پاره‌ای از مواد قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع (مصوب سال ۱۳۴۶)

ماده ۳۹- گواهی سازمان جنگل‌ها و مراتع کشور که پس از اجرای کامل مقررات تشخیص منابع ملی موضوع قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع صادر شده یا می‌شود و نقشه‌های منضم به گواهی مذکور از لحاظ ثبتی و صدور سند مالکیت منابع ملی ملاک عمل ادارات ثبت خواهد بود. ادارات مذکور مکلفند اسناد مالکیت منابع ملی را با رعایت قوانین و مقررات مربوط به ثبت املاک براساس گواهی‌های مزبور و نقشه‌های مربوط صادر نمایند.

تبصره ۵ - به منظور ایجاد و توسعه مراکز جهانگردی در کرانه‌های بحر خزر بنا به پیشنهاد مشترک وزارت کشاورزی و منابع طبیعی و وزارت اطلاعات و جهانگردی و تصویب هیئت وزیران اجازه تفکیک اراضی جنگلی جلگه‌ای واگذار شده منحصراً به میزانی که برای این منظور اختصاص خواهد یافت صادر خواهد شد.

قانون اصلاح تبصره ماده ۵۵ اصلاحی قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع

ماده واحده - تبصره ماده ۵۵ اصلاحی قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع اصلاح و یک تبصره به عنوان تبصره ۲ به آن اضافه می‌شود.

تبصره ۱ - وزارت کشاورزی و منابع طبیعی مکلف است به وسیله گارد جنگل و ماموران خود به محض اطلاع رفع تجاوز کند و در صورتی که تشخیص وزارت کشاورزی و منابع طبیعی نسبت به منابع ملی مذکور در این ماده اخطار یا آگهی شده باشد مراتب را به دادسرای محل اعلام دارد. دادسرا متهم را مورد تعقیب کیفری قرار می دهد، مگر این که نسبت به تشخیص وزارت کشاورزی و منابع طبیعی در مهلت مقرر در اخطار یا آگهی اعتراض شده باشد که در این صورت تعقیب کیفری متوقف و ادامه آن موکول به حصول نتیجه اجرای کامل مقررات ماده ۵۶ خواهد بود. مرور زمان تعقیب کیفری در این گونه موارد از تاریخ صدور حکم کمیسیون موضوع ماده ۵۶ قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع شروع می‌شود. اعیانی که در عرصه مورد تجاوز احداث شده یا بشود به حکم دادگاه به نفع دولت ضبط می‌شود.

تبصره ۲ - از تاریخ تصویب این قانون مراتعی که در اجرای ماده ۶۴ قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع کشور جز مستثنیات مالکین شناخته می‌شود باید فقط برای تعلیف دام و مورد استفاده قرار بگیرد.

تبدیل این قبیل مراتع به منظور استفاده دیگر منحصراً براساس طرحی که به تصویب وزارت کشاورزی و منابع طبیعی می‌رسد مجاز خواهد بود.

در صورتی که این قبیل مراتع به تشخیص هیئت نظارت مذکور در بند ۳ قانون اصلاح فصل پنجم و پاره‌ای از مواد قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع مصوب خرداد ماه ۱۳۵۴ کلاً یا جزاً تبدیل شود، مراتع مورد بحث به دولت تعلق خواهد گرفت و طبق نظریه هیئت نظارت فوق سند مالکیت صادر قبلی باطل می‌گردد.

قانون حفظ و حمایت از منابع طبیعی و ذخائر جنگلی کشور (مصوب ۱۳۷۱/۰۷/۰۵)

ماده ۲ - تشخیص منابع ملی و مستثنیات ماده ۲ قانون ملی شدن جنگل‌ها و مراتع با رعایت تعاریف مذکور در قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع با وزارت

جهاد سازندگی است که شش ماه پس از اخطار کتبی یا آگهی به وسیله روزنامه‌های کثیرالانتشار مرکز و یکی از روزنامه‌های محلی و سایر وسایل معمول و مناسب محلی، ادارات ثبت موظفند از انقضای مهلت مقرر در صورت نبودن معترض حسب اعلام وزارت جهاد سازندگی نسبت به صدور سند مالکیت به نام دولت جمهوری اسلامی ایران اقدام نمایند.

تبصره ۱ - معترضین می‌توانند پس از اخطار یا آگهی وزارت جهاد سازندگی اعتراضات خود را با ارائه ادله مثبتة جهت رسیدگی به هیئت مذکور در قانون تعیین تکلیف اراضی اختلافی موضوع اجرای ماده ۵۶ قانون جنگل‌ها و مراتع مصوب ۱۳۶۷/۶/۲۲ مجلس شورای اسلامی تسلیم نمایند. صدور سند مالکیت به نام دولت جمهوری اسلامی ایران مانع مراجعه معترض به هیئت مذکور نخواهد بود.

تبصره ۲ - عبارت وزارت کشاورزی در ذیل ماده واحده قانون تعیین تکلیف اراضی اختلافی موضوع اجرای ماده ۵۶ قانون جنگل‌ها و مراتع مصوب ۱۳۶۷/۶/۲۲ و تبصره ۶ ذیل آن به وزارت جهاد سازندگی تغییر یافته و کمیسیون موضوع ماده واحده همچنان به اعتراضات رسیده به اجرای ماده ۵۶ قانون جنگل‌ها و مراتع رسیدگی می‌نماید.

آیین‌نامه اجرایی ماده (۲) قانون حفظ و حمایت از منابع طبیعی و ذخایر جنگلی کشور به شماره ۴۴۵۰/ت/۵۶۱ - ۱۳۷۲/۳/۱۸ هیئت وزیران

ماده ۱ - تشخیص منابع ملی شده و مستثنیات ماده (۲) قانون ملی شدن جنگل‌ها براساس تعریف مصرح در فصل اول قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع به عهده وزارت جهاد سازندگی است که از طریق سازمان جنگل‌ها و مراتع کشور اقدام می‌نماید.

در برگ تشخیص، خصوصیات منابع ملی از حیث وضع طبیعی و تعریف قانونی همچنین مشخصات ثبتی، نسق زراعی، محل وقوع، حدود و مساحت منطقه مورد بازدید و مستثنیات موضوع ماده (۲) قانون ملی شدن جنگل‌ها با استعلام از مراجع ذیربط ذکر می‌

شود و هر گاه در مرز منطقه مورد بازدید کوه یا رودخانه یا بزرگراه یا جاده عمومی وجود داشته باشد، شرح داده می شود تا محل منابع و مستثنیات آن از هر حیث مشخص باشد.

ادارات ثبت اسناد و کشاورزی و سایر مراجع موظفند اطلاعات لازم را در اختیار مامورین جنگل ها و مراتع کشور قرار دهند.

ماده ۳- مامور بازدید کننده منطقه باید از منطقه مورد بازدید نقشه تهیه نماید و در صورت عدم امکان، کروکی تهیه نموده و تحقیقات لازم را به وسایل مقتضی نسبت به وضعیت منطقه مورد بازدید و مستثنیات قانونی آن بنماید و اگر احراز کند که مستحداث بعد از تصویب قانون ملی شدن جنگل ها احداث شده تاریخ احداث و دلایل آن را در برگ بازدید بنویسد و با اظهار نظر به واحدی که او را مامور رسیدگی نموده تسلیم کند. تبصره ۱- آگهی موضوع ماده (۲) قانون حفظ و حمایت از منابع طبیعی و ذخایر جنگلی، علاوه بر روزنامه کثیرالانتشار و روزنامه محلی باید جداگانه تکثیر شود و به وسیله ماموران انتظامی برای اطلاع اهالی در معابر و اماکن عمومی محل وقوع رقبه الصاق گردد. در آگهی باید محل قبول اعتراضات و نتیجه عدم اعتراض قید شود. ماموران انتظامی موظفند ظرف یک هفته آگهی را الصاق کرده و مراتب را به صورت کتبی به مرجع ارسال کننده آگهی اعلام کنند.

تبصره ۲- در آگهی باید نام و موقعیت رقبه و در صورت داشتن مشخصات ثبتی شماره پلاکهای اصلی و فرعی بخش ثبتی، حدود و مساحت کل محدوده مورد تشخیص با تعیین مساحت مستثنیات و منابع ملی قید شود.

تبصره ۳- نسبت به هر منطقه نزدیکترین محلی که روزنامه در آنجا منتشر می شود روزنامه محلی محسوب می شود.

ماده ۴- چنانچه ظرف شش ماه از تاریخ اخطار به وسیله انتشار آگهی با الصاق آن در معابر عمومی اعتراض نرسیده باشد، مرجع ذیربط در سازمان جنگل ها و مراتع کشور

موظف است مراتب را به اداره ثبت اسناد و املاک محل اعلام نماید تا مطابق ماده (۲) قانون حفظ و حمایت از منابع طبیعی و ذخایر جنگلی کشور و ماده (۳۹) قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع و ماده (۱۳) آیین‌نامه قانون ملی شدن جنگل‌ها نسبت به منابع ملی مورد تشخیص، سند مالکیت تحت عنوان منابع ملی به نام دولت جمهوری اسلامی ایران (با نمایندگی وزارت جهاد سازندگی) صادر گردد.

تبصره ۱- مبدأ مهلت قانونی اعتراض، تاریخ انتشار آگهی در روزنامه کثیرالانتشار خواهد بود. هر گاه آخرین روز مهلت قانونی مصادف با روز تعطیل باشد اولین روز بعد از تعطیل آخرین روز محسوب می‌شود.

تبصره ۲- سازمان جنگل‌ها و مراتع کشور مطابق ماده (۲۹) قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع کشور در انجام مقررات ثبتی و صدور سند مالکیت جهت منابع ملی مورد تشخیص به جز حقوقی که به سردفتران اسناد رسمی تعلق می‌گیرد از پرداخت کلیه هزینه‌های ثبتی اعم از حق‌الثبت و هزینه مقدماتی و غیره معاف می‌باشد.

ماده ۵- اعتراض نسبت به تشخیص منابع ملی و مستثنیات ماده (۲) قانون ملی شدن جنگل‌ها براساس مقررات قانونی تعیین تکلیف اراضی اختلافی موضوع ماده (۵۶) قانون جنگل‌ها و مراتع مصوب ۱۳۶۷ مورد رسیدگی قرار می‌گیرد.

ماده ۶- ترتیب وصول و ثبت اعتراضات تشکیل جلسات و نحوه رسیدگی هیئت‌ها و پرداخت حق‌الزحمه اعضا و همکاران هیئت که علاوه بر وظایف محول شده، خارج از وقت اداری همکاری می‌نمایند و نحوه وصول و تامین هزینه‌های مربوط مطابق آیین‌نامه ای است که به استناد تبصره (۶) قانون تعیین و تکلیف اراضی اختلافی به تصویب وزارت جهاد سازندگی می‌رسد.

ماده ۷- تامین و تدارک امکانات تجهیزات و لوازم و ابزار کار مورد نیاز هیئت‌های مقرر در قانون تعیین تکلیف اراضی اختلافی موضوع ماده (۵۶) قانون جنگل‌ها و مراتع به عهده سازمان جنگل‌ها و مراتع کشور می‌باشد.

ماده ۸- در مواردی که تشخیص منابع ملی شده و مستثنیات ماده (۲) قانون ملی شدن جنگل‌ها براساس مقررات مربوط و ماده (۵۶) اصلاحی قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع کشور انجام شده باشد حسب مورد به ترتیب ذیل رفتار می‌گردد:

الف- در صورتی که به اجرای مقررات ماده (۵۶) قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع اعتراض شده باشد و موضوع در کمیسیون مقرر در ماه (۵۶) مورد رسیدگی واقع نشده باشد، اعتراضات رسیده برای رسیدگی به هیئت مقرر در ماده واحد قانون تعیین و تکلیف اراضی اختلافی موضوع اجرای ماده (۵۶) قانون جنگل‌ها و مراتع انجام می‌شود.

ب- چنانچه به اجرای مقررات ماده (۵۶) اعتراض نشده باشد پس از انقضای مهلت مقرر در ماده (۵۶) قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع حسب تقاضای سازمان جنگل‌ها و مراتع کشور ادارات ثبت موظف به صدور سند مالکیت به نام دولت جمهوری اسلامی خواهند بود.

ماده ۹ - پس از صدور رای هیئت ماده واحد قانون تعیین و تکلیف اراضی اختلافی موضوع اجرای ماده (۵۶) قانون جنگل‌ها و مراتع چنانچه در محل منابع ملی شده تصرفات غیرمجاز وجود داشته باشد با اعلام واحد ذیربط در سازمان جنگل‌ها و مراتع کشور قوای انتظامی به اسناد تبصره (۴) قانون تعیین و تکلیف اراضی اختلاف موضوع اجرای ماده (۵۶) قانون جنگل‌ها و مراتع مکلف به خلع ید از تصرفات مذکور خواهد بود.

تبصره ۵- در مورد خلع ید از تصرفات غیرمجاز در منابع ملی قطعیت یافته قبل از تاریخ ۱۳۶۵/۱۲/۱۶ از طریق مراجع قضایی اقدام می‌شود.

ماده ۱۰- در اجرای این آیین‌نامه وزارت دادگستری، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، وزارت کشاورزی و سایر مراجع ذیربط مکلف به انجام همکاریهای لازم با وزارت جهاد سازندگی (سازمان جنگل‌ها و مراتع کشور) می‌باشند.

ماده ۱۱- سازمان برنامه و بودجه مکلف است بنا بر پیشنهاد وزارت جهاد سازندگی

هزینه اجرای این ماده قانون اعم از خرید ماشین آلات، تجهیزات و امکانات و تامین نیروی انسانی مورد نیاز، هر ساله تامین و در بودجه عمومی کشور منظور نمایند.

فصل پنجم
مصوبات شورای عالی اصلاحات
ارضی

**مصوبه ۲۰۳۱ شورای عالی اصلاحات ارضی موضوع دستورالعمل
اجرایی قانون تعیین تکلیف اراضی مزروعی و اعیان مستحدث از طرف
اشخاص در دهات و مزارع خالصه**

- ماده (۱): اصطلاحات زیر در این دستورالعمل در معانی مشروحه به کار می‌رود:
- ۱- قانون: منظور قانون تعیین تکلیف اراضی مزروعی و اعیان مستحدث از طرف اشخاص در دهات و مزارع خالصه مصوب ۵۴/۴/۲۹ می‌باشد.
 - ۲- ایام تصرف: عبارت است از طول سنوات تصرف قبل از تاریخ ۴۶/۴/۲۰ تا زمان انتقال سند اراضی به نام متصرف.
 - ۳- بهره مالکانه: عبارت است از اجرت‌المثل ایام تصرف اراضی مزروعی خالصه.
 - ۴- حق الارض: منظور اجرت‌المثل ایام تصرف برای اعیانی‌ها و مستحدثات ایجاد شده توسط اشخاص بر روی اراضی خالصه می‌باشد.
 - ۵- کمیسیون: عبارت است از کمیسیون مقرر در ماده ۳ قانون تعیین تکلیف اراضی مزروعی و اعیان مستحدث از طرف اشخاص در دهات و مزارع خالصه مصوب ۵۴/۴/۲۹.
 - ۶- متصرف: منظور از متصرفین اشخاصی هستند که قبل از ۴۶/۴/۲۰ اراضی خالصه دولتی را تحت تصرف و بهره‌برداری قرار داده‌اند.
- ماده (۲) مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان مکلف است قبل از هر گونه اقدامی در جهت تعیین تکلیف اراضی مزروعی و اعیان مستحدث از طرف اشخاص در دهات و مزارع خالصه، وضعیت مالکیت و یا سند مالکیت دولت بر عرصه تصرفی را از اداره ثبت اسناد و املاک محل وقوع ملک استعلام نماید.
- ماده (۳) متقاضی مکلف به تقدیم درخواست تعیین تکلیف اراضی تصرفی خود در اجرای این دستورالعمل به انضمام نقشه اراضی به مدیریت جهاد کشاورزی یا مدیریت امور اراضی استان برابر فرم شماره ۱ پیوست می‌باشد.

ماده ۴) رسیدگی به تقاضای اشخاص مبنی بر تعیین تکلیف اراضی صرفاً ناظر بر آن دسته از اراضی زراعی و اعیانی‌ها است که سابقه تصرف و قدمت آن به قبل از تاریخ ۴۶/۴/۲۰ (مستنداً به قسمت (الف) از ذیل ماده یک قانون) باشد و اعیانی‌های احداثی و سایر اراضی مزروعی تصرفی بعد از تاریخ ۴۶/۴/۲۰ خارج از شمول این دستورالعمل بوده و براساس بند ۲-۲ بخشنامه شماره ۵۳/۰۲۰/۵۲۷۸۷ مورخ ۸۵/۷/۹ پرونده متصرف جهت اقدامات قانونی عیناً به اداره کل منابع طبیعی استان تحویل می‌گردد.

ماده ۵) مدیریت جهاد کشاورزی مکلف به اخذ گواهی از اداره امور آب مبنی بر وجود منابع آبی برای اراضی تصرفی مزروعی مورد درخواست متقاضی به همراه نقشه تأیید شده آن به میزان ۷۵٪ لیتر آب منظم برای هر دو هکتار زمین (یک هکتار کشت و یک هکتار آیش) می‌باشد.

ماده ۶) مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان مکلف است از جهت تعیین قدمت ومساحت اعیانیهای موجود در قطعه مورد تقاضا موضوع را به کارشناس رسمی دادگستری ارجاع نماید.

تبصره ۱- پرداخت هزینه ناشی از اجرای این ماده بر عهده متقاضی می‌باشد و مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان مکلف است مبلغ کارشناسی را کتباً به متقاضی اعلام نماید.

تبصره ۲- متقاضی مکلف است بعد از اعلام مبلغ کارشناسی توسط مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان ظرف مدت ده روز نسبت به وازیر دستمزد کارشناسی رسمی دادگستری اقدام نماید. بدیهی است در صورت عدم پرداخت هزینه کارشناسی مدیریت امور اراضی اظهارنامه‌ای (فرم شماره ۲) از طریق دادگستری محل برای متقاضی ارسال خواهد نمود.

تبصره ۳- در صورت عدم اقدام از سوی متصرف ظرف مهلت مقرر در اظهارنامه ابلاغی، مدیریت امور اراضی استان مکلف است مطابق قسمت اخیر ماده ۴ این دستورالعمل پرونده متصرف را به منظور خلع ید از طریق مراجع قضایی به اداره کل منابع

طبیعی استان تحویل نماید.

ماده ۷) اراضی خالصه تحت تصرف متصرفین که به صورت دیم بهره‌برداری می‌شود براساس این دستورالعمل قابل تعیین تکلیف نمی‌باشد.

ماده ۸) مدیریت جهاد کشاورزی مکلف است پس از تنظیم و تکمیل پرونده مراتب را در جهت تشخیص شمولیت قانون بر قطعه مورد تقاضا و طرح موضوع در کمیسیون ماده ۳ قانون و نیز ارزیابی اعیانی و سایر حقوق متصرفین اراضی موضوع این دستورالعمل، به مدیریت امور اراضی استان اعلام نماید.

تبصره: مرجع تشخیص اراضی مشمول این دستورالعمل به استناد تبصره ۱ ذیل ماده یک قانون انحلال بنگاه خالصجات و با توجه به بخشنامه شماره ۵۳/۰۲۰/۴۰۵۰۵ مورخ ۱۳۸۵/۲/۲۵ سازمان امور اراضی، روسای سازمان‌های جهاد کشاورزی استان‌ها و در صورت تفویض اختیار از سوی ایشان، مدیر امور اراضی استان بوده و کمیسیون موضوع ماده ۳ قانون مذکور وظیفه‌ای در این زمینه نداشته و صرفاً پس از ارجاع موضوع از سوی مدیریت امور اراضی استان وظیفه دارد که نسبت به تقویم و ارزیابی و قیمت‌گذاری اقدام نماید.

ماده ۹) مدیریت جهاد کشاورزی مکلف است به منظور تعیین بهره مالکانه اراضی مزروعی یا حق‌الارض اعیانی‌های حادثی از تاریخ تصرف تا زمان انتقال سند، موضوع را از طریق کانون کارشناسان به کارشناس رسمی دادگستری ارجاع تا براساس نوع بهره برداری سالهای تصرف نسبت به تعیین بهره مالکانه اراضی یا حق‌الارض اقدام نماید.

تبصره ۱- پرداخت کلیه هزینه‌های ارزیابی در اجرای این ماده از طرف مدیریت امور اراضی قابل پرداخت می‌باشد.

تبصره ۲- بهره مالکانه یا حق‌الارض ایام تصرف اراضی موضوع این دستورالعمل از زمان تصرف تا زمان تنظیم سند انتقال ملک محاسبه و توسط متقاضی پرداخت می‌گردد.

تبصره ۳- در صورتی که مبلغ ارزیابی بهره مالکانه یا حق‌الارض تعیین شده توسط

کارشناس رسمی دادگستری مورد اعتراض قرار گیرد پرونده امر به هیئت سه نفره از کارشناسان رسمی دادگستری از سوی مدیریت امور اراضی استان ارجاع می‌گردد و پرداخت هزینه کارشناسی مذکور بر عهده معترض می‌باشد.

تبصره ۴- متقاضی مکلف است قبل از پرداخت بهای اراضی مورد درخواست، بهره مالکانه یا حق‌الارض ایام تصرف را براساس نظریه کارشناسی به حساب مورد تعرفه از سوی مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان واریز نماید.

ماده ۱۰) مدیریت امور اراضی مکلف است پس از دریافت بهره مالکانه اراضی مزروعی و حق‌الارض اعیانی احداثی، پرونده را در جهت تعیین قیمت اراضی بدون در نظر گرفتن اثر سرمایه‌گذاری در زمین و با رعایت بند (الف) و (ب) ذیل ماده یک قانون و برابر (فرم شماره ۳) در کمیسیون ماده ۳ موضوع قانون یاد شده مطرح نماید.

ماده ۱۱) مدیریت امور اراضی مکلف است قیمت ارزیابی شده از سوی اعضای کمیسیون مقرر در ماده ۳ قانون را که قطعی و غیرقابل تجدید نظر می‌باشد کتباً به متقاضی اعلام نماید.

تبصره ۱- اعتبار مدت ارزیابی حاصل از اجرای این ماده پس از ابلاغ به متقاضی حداکثر به مدت شش ماه تعیین می‌گردد در صورت انقضای مدت یادشده مراتب با درخواست مدیریت امور اراضی مجدداً از سوی اعضای کمیسیون مقرر در ماده ۳ قانون مورد ارزیابی قرار می‌گیرد.

تبصره ۲- مدت پرداخت بهای اراضی در وهله اول با توافق طرفین معامله (جهاد کشاورزی و متقاضی) بوده و در صورت تقسیط مدت پرداخت اقساط بیش از ۵ سال نخواهد بود.

ماده ۱۲) به استناد ماده ۱۰ قانون زمین شهری مصوب ۶۶/۶/۲۲ آن دسته از اراضی دولتی (خالصه) که در داخل محدوده و حریم شهر واقع شده از شمول این دستورالعمل خارج می‌باشد.

ماده ۱۳) مدیریت امور اراضی استان ضمن تکمیل (فرم شماره ۴) پرونده متشکله را به انضمام مدارک ذیل به سازمان جهاد کشاورزی استان ارسال تا پس از بررسی و در صورت تأیید احراز شرایط توسط رئیس سازمان جهاد کشاورزی مجوز امضای سند صادر گردد.

(۱) تصویر کامل سند مالکیت یا گواهی مالکیت دولت بر عرصه که مستلزم ذکر دقیق میزان مساحت یا سهام مورد مالکیت باشد

(۲) گزارش کارشناس رسمی دادگستری به انضمام نقشه ارائه شده از سوی متقاضی

(۳) تصویر اصل فیش واریزی بابت بهره مالکانه اراضی یا حق الارض به همراه نسخه اصلی نظریه کارشناس رسمی

(۴) صورتجلسه تعیین قیمت موضوع کمیسیون ماده ۳ قانون

(۵) گواهی اداره امور آب موضوع ماده ۴ این دستورالعمل

تبصره: اسناد متصرفین موضوع قانون بدون رعایت حد نصابهای مقرر در قانون حفظ کاربری زراعی و باغها و قانون جلوگیری از خرد شدن اراضی کشاورزی و ایجاد قطعات مناسب فنی و اقتصادی صادر می گردد و ذینفع می تواند نسبت به اخذ سند تفکیکی برای تصرفات تعیین تکلیف شده از طریق اداره ثبت اسناد و املاک اقدام نماید. بدیهی است پس از صدور اسناد، سایر ضوابط و مقررات موضوع قوانین اخیرالذکر در خصوص این قبیل اراضی مجری می باشد.

ماده ۱۴) در صورتی که اختیارات قانونی تعیین تکلیف اراضی دولتی در اجرای قوانین و مقررات مربوطه به مدیر امور اراضی تفویض شده باشد، احراز شرایط این دستورالعمل توسط مدیر امور اراضی خواهد بود.

ماده ۱۵) این دستورالعمل در ۱۵ ماده و ۱۲ تبصره تنظیم شده و با ابلاغ آن کلیه بخشنامه های مغایر با آن از درجه اعتبار ساقط و لغو می گردد.

تعیین تکلیف متصرفین عرصه اعیانهای موضوع ماده ۵ قانون الحاق ۸ ماده به آیین‌نامه اصلاحات ارضی بایر باقیمانده مرحله اول (صورتحاصله ۲۰۱۱ شورای اصلاحات ارضی مرکز)

رای شورا:

از آنجایی که مدیریت‌های امور اراضی مناطق در خصوص نحوه عمل پیرامون تعیین تکلیف و ارزیابی تصرفات اشخاص در اراضی دولتی دچار ابهاماتی می‌باشند، لذا شورا در جهت تهیه و تدوین مقدمات لازم برای تثبیت مالکیت‌های شرعی و قانونی اشخاص، با رعایت حقوق متقابل مردم و دولت و نیز اجرای صحیح امور باقیمانده قوانین و مقررات اصلاحات ارضی اقدام به تهیه این دستورالعمل نموده است.

در خصوص عرصه اعیانهای احداثی اشخاص در محدوده املاک مشمول مرحله اول قانون اصلاحات ارضی که به دولت منتقل شده و فاقد زارع می‌باشد با توجه به اینکه طبق مقررات عرصه این گونه اعیانی‌ها متعلق به دولت است، ارزیابی و فروش عرصه‌های مذکور می‌بایست براساس مقررات ماده ۵ قانون راجع به الحاق هشت ماده به آیین‌نامه اصلاحات ارضی مصوب ۴۶/۳/۲۵ به شرح زیر انجام گردد:

ماده ۱ - مدیریت جهاد کشاورزی استان مکلف است قبل از هر گونه اقدامی در جهت فروش ملک به متصرفین، گواهی مالکیت و یا سند مالکیت دولت بر عرصه تصرفی که قبلاً وفق قوانین و مقررات به دولت منتقل گردیده و عملاً در حاکمیت دولت مستقر باشد را از اداره ثبت اسناد محل وقوع ملک اخذ نماید.

ماده ۲ - مدیریت جهاد کشاورزی استان مکلف است اقدامات لازم در جهت شناسایی متصرفین این قبیل عرصه‌ها را از طریق بررسی سوابق اجرایی و معاینات محلی و... معمول داشته و موضوع را به نحو مقتضی و از طریق آگهی در جراید، انتشار اطلاعیه، ابلاغ به شورای اسلامی محل و... به اطلاع متصرفین برساند.

ماده ۳ - متقاضی مکلف به تقدیم درخواست خرید و انتقال عرصه اعیانی اراضی تحت تصرف خود (برابر فرم شماره ۱ پیوست) و ارائه نقشه دقیق آن جهت تطبیق و

معاینه محلی اراضی به مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان می‌باشد.

ماده ۴- مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان مکلف است از جهت تعیین قدمت و مساحت اعیانیهای موجود در سطح قطعه مورد تقاضا، موضوع را به کارشناس رسمی دادگستری ارجاع نماید.

تبصره ۱- پرداخت هزینه ناشی از اجرای بند فوق برعهده متقاضی می‌باشد و مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان مکلف است مبلغ کارشناسی را کتباً به متقاضی اعلام نماید.

تبصره ۲- متقاضی مکلف است قبل از انجام کارشناسی ظرف مدت ۱۰ روز نسبت به واریز دستمزد کارشناسی به حساب کارشناس اقدام نماید. بدیهی است در صورت عدم پرداخت هزینه کارشناسی مدیریت امور اراضی اظهارنامه‌ای به شرح پیوست از طریق دادگستری محل برای متقاضی ارسال خواهند نمود.

تبصره ۳- در صورت عدم اقدام ظرف مهلت مقرر در اظهارنامه ابلاغی مدیریت امور اراضی استان مکلف است نسبت به خلع ید از طریق مراجع قضایی با ارسال مستندات مذکور از جمله اظهارنامه اقدام نماید.

ماده ۵- این دستورالعمل ناظر بر آن دسته از اعیانیهایی است که قدمت آن به قبل از ۴۶/۳/۲۵ باشد (به عبارتی زمان تصویب قانون الحاق هشت ماده به آیین‌نامه اصلاحات ارضی مصوب ۴۶/۳/۲۵) و اعیانیهای احدائی و سایر اراضی تصرفی بعد از تاریخ ۴۶/۳/۲۵ خارج از شمول این دستورالعمل و مشمول مقررات مربوطه می‌باشد و باید نسبت به خلع ید آن اقدام گردد.

ماده ۶- مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان مکلف است پس از احراز شرایط قانونی موضوع ماده ۵ این دستورالعمل حدود مورد نظر از جهت محل وقوع اعیانیهای ایجاد شده بر روی نقشه ابرازی از سوی متقاضی مشخص و نهایتاً به منظور تایید نقشه و صدور گواهی اعیان موضوع ماده ۵ قانون راجع به الحاق هشت ماده به آیین‌نامه اصلاحات ارضی مصوب ۱۳۴۶ مراتب را به اداره ثبت اسناد محل وقوع ملک اعلام نماید.

ماده ۷- تعیین نوع اعیانیهای ایجاد شده در سطح قطعه مورد تقاضا مشتمل بر خانه مسکونی، باغ، کارخانه، تاسیسات و مرغداری و غیره صرفاً حسب گواهی اداره ثبت و اسناد و تایید نقشه اراضی موضوع ماده ۶ قابل پذیرش و مورد عمل می‌باشد.

ماده ۸- ارزیابی عرصه‌های اعیانی و اجرت‌المثل ایام تصرف موضوع این دستورالعمل منوط به تایید مراتب فوق توسط مدیر امور اراضی استان سپس ارجاع پرونده به کارشناس رسمی دادگستری به منظور تقویم اجرت‌المثل ایام تصرف و قیمت واقعی عرصه اعیانیهای ایجاد شده براساس نرخ عادلانه روز می‌باشد.

تبصره ۱- کلیه هزینه‌های ارزیابی در اجرای این ماده از طرف مدیریت امور اراضی قابل پرداخت می‌باشد.

تبصره ۲- اجرت‌المثل ایام تصرف عرصه اعیان مورد تعیین تکلیف موضوع این دستورالعمل از زمان تصرف عرصه اعیان تا زمان تعیین تکلیف اراضی محاسبه و توسط متقاضی پرداخت می‌گردد.

تبصره ۳- در صورتی که قیمت تعیین شده از سوی کارشناس رسمی دادگستری مورد اعتراض قرار گیرد، پرونده فوق به هیئت سه نفره از کارشناسان رسمی دادگستری از سوی مدیریت امور اراضی استان ارجاع می‌گردد که پرداخت هزینه کارشناسی مذکور بر عهده معترض (متقاضی یا مدیریت امور اراضی) می‌باشد.

تبصره ۴- اعتبار مدت ارزیابی بهای عرصه مورد اعیانی پس از ابلاغ نظریه کارشناسی به متقاضی حداکثر به مدت شش ماه تعیین می‌گردد و در صورت انقضای مدت مذکور و عدم واریز مبلغ موضوع کارشناسی، مراتب در جهت اجرای این ماده و ارزیابی مجدد به کارشناس رسمی دادگستری ارجاع می‌گردد.

تبصره ۵- متقاضی مکلف است قبل از پرداخت بهای عرصه اراضی مورد درخواست، اجرت‌المثل ایام تصرف را براساس نظریه کارشناسی به حساب مورد تعرفه از سوی مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان واریز نماید.

ماده ۹- مدیریت امور اراضی استان ضمن تکمیل فرم شماره ۲ پیوستی به این دستورالعمل پرونده متشکله را به انضمام مدارک زیر به سازمان جهاد کشاورزی استان ارسال تا پس از بررسی و در صورت تایید احراز شرایط، توسط رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان یا مقامات مجاز از سوی ایشان امضای اسناد صورت پذیرد.

۱- گواهی احداث اعیانی و نقشه مربوطه که به تایید اداره ثبت اسناد رسیده باشد.

۲- نظریه کارشناس رسمی دادگستری اعم از تعیین قدمت و مساحت اعیانی و نیز تقویم اجرت‌المثل ایام تصرف و بهای عرصه.

۳- فیش واریزی اجرت‌المثل ایام تصرف براساس نظریه کارشناس.

ماده ۱۰- پس از اعلام موافقت رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان با انتقال سند به نام متقاضی، بهای عرصه از سوی متقاضی به حساب مربوطه واریز و پس از ارائه فیش واریز وجه، متقاضی جهت تنظیم سند به دفترخانه عامل معرفی می‌شود.

ماده ۱۱- با ابلاغ این دستورالعمل کلیه بخشنامه‌های مغایر با آن از درجه اعتبار ساقط و لغو می‌گردد.

در خاتمه یادآوری می‌گردد نظارت بر حسن اجرای قانون و دستورالعمل فوق کماکان در دستور کار سازمان امور اراضی قرار داشته و مذاقه لازم در خصوص چگونگی و نحوه اجرای صحیح مقررات مذکور به عمل خواهد آمد.

بسمه تعالی

فرم شماره ۱

نمونه فرم تقاضای خرید و انتقال اراضی تصرفی زارعین صاحب نسق وسایر اشخاص موضوع اراضی بایر واقع در املاک مرحله اول قانون اصلاحات ارضی و اراضی موضوع ماده ۱۷ قانون تقسیم و فروش در املاک مورد اجاره به زارعین مستاجر مصوب ۱۳۴۷ که از اراضی به صورت مزروعی بهره‌برداری می‌نمایند.

مدیریت محترم جهاد کشاورزی شهرستان

با سلام،

احتراماً نظر به مدارک پیوست اینجانب..... فرزند.....
 کدملی..... ساکن..... متصرف اراضی بایر
 باقیمانده مرحله اول/ماده ۱۷ قانون تقسیم و فروش در املاک مورد اجاره به زارعین
 مستاجر، قطعه زمین به مساحت مترمربع واقع در روستای از
 پلاک فرعی از اصلی بخش ثبت
 شهرستان که قبلاً براساس قوانین و مقررات اصلاحات ارضی به وزارت
 جهاد کشاورزی منتقل گردیده است می‌باشم، بدینوسیله درخواست خرید و انتقال عرصه
 اراضی مورد تصرف خود را مینمایم.

آدرس:

نام و مشخصات

امضاء

صورتجلسه شماره ۲۰۴۶ شورای عالی اصلاحات ارضی

دو هزار و چهل و ششمین جلسه شورای عالی اصلاحات ارضی طبق دعوت نامه شماره ۵۳/۰۲۸/۱۸۸۴۳۷ مورخ ۱۳۹۱/۹/۱۲ در ساعت ۷/۳۰ الی ۹/۳۰ روز یکشنبه مورخ ۱۳۹۱/۹/۱۹ با حضور کلیه اعضا در محل سالن جلسات سازمان امور اراضی کشور تشکیل شد. نظر به اینکه مطابق بخشنامه شماره ۵۳/۰۲۰/۸۰۵۳۱ مورخ ۱۳۸۶/۶/۱۷ سازمان امور اراضی، مقرر شده است تا سازمان های جهاد کشاورزی استان ها از تبدیل مبدل های زراعی مشمول قوانین و مقررات اصلاحات ارضی به واحد سطح (مترمربع/هکتار) خودداری کرده و مبادر مستخرجه از پرونده های اصلاحات ارضی عیناً به مراجع ذی ربط اعلام شود و از طرفی با توجه به بخشنامه شماره ۹۰/۱/۴۸۰۷۲ مورخ ۹۰/۹/۵ معاون وزیر و رئیس سازمان جنگل ها، مراتع و آبخیزداری کشور موضوع ارسال کاربرگ ها و مراحل انجام کار موضوع دستورالعمل شماره ۰۲۰/۴۵۹۵۷ مورخ ۸۹/۱۱/۱۱ مقام عالی وزارت درباره نحوه رفع تداخل پلاک های دارای مقررات موازی و به منظور تسریع و تسهیل در اجرای دستورالعمل یادشده در مواردی که نیاز به تبدیل و اعلام مبدل های زارعان مشمول قوانین و مقررات اصلاحات ارضی به واحد سطح (مترمربع یا هکتار) است، موضوع به منظور رفع مشکلات مربوطه و ایجاد رویه واحد در مواردی که اراضی نسقی زارعان مشمول قوانین و مقررات اصلاحات ارضی با اجرای قوانین و مقررات مربوط به ملی شدن و موات موضوع قانون مرجع تشخیص اراضی موات و ابطال اسناد آن مصوب ۱۳۶۵/۹/۳۰ باعث ایجاد تداخل شده است، همچنین با توجه به مشاعی بودن اراضی زارعان مشمول اصلاحات ارضی و عدم وجود نقشه اراضی نسقی زارعان در سایر مواردی که براساس استعلامات مراجع قانونی ذی صلاح نیز نیاز به تبدیل مبادر مذکور به واحد سطح باشد، مراتب در جلسه شورا مطرح و پس از بحث و بررسی و تبادل نظر به شرح زیر تصمیمات لازم اتخاذ شد:

رای شورا:

- مرحله اول اصلاحات ارضی

اگر زارع از زارعان مشمول مرحله اول اصلاحات ارضی بوده اعم از اینکه سند نسقی دریافت داشته و یا مشمول امور باقیمانده اصلاحات ارضی باشد و در حال حاضر با اجرای قوانین و مقررات ملی یا موات موضوع قانون مرجع تشخیص اراضی موات و ابطال اسناد آن مصوب ۱۳۶۵/۹/۳۰، نسق آنان در محدوده اراضی موضوع اجرای قانون ملی یا موات اخیرالذکر قرار گرفته باشد و همچنین در سایر مواردی که تبدیل مبادر مذکور به واحد سطح ضرورت داشته باشد به شرح ذیل اقدام گردد:

الف) نسق بر حسب واحد مبذر محلی در لیست‌های آماری پرونده اجرایی قید شده است:

۱) میزان سهام نسق زارعان بر حسب واحد مبذر محلی در پرونده اجرایی قید شده است پس از معاینه محل و تطبیق میزان تصرفات زارعان با میزان سهام نسق مندرج در فرم های آماری، چنانچه تصرفات زارعان با آمار پرونده اجرایی منطبق باشد، مبذر محلی نسق زارع به واحد سطح (مترمربع یا هکتار) تبدیل و ملاک عمل قرار می‌گیرد.

۲) تصرفات زارعان بیش از میزان سهام نسق آنان باشد، لازم به ذکر است فرم‌های آماری نهایی شده و لیست زارعان مشمول در محاسبات و تبدیل مبذر مدنظر و ملاک عمل قرار گرفته و به شرح ذیل اقدام می‌شود:

۱-۲) تصرفات مازاد بر نسق زارعان با آیین‌نامه عمران اراضی بایر و اصلاحیه مواد هشت و ۱۱ موضوع تصویب‌نامه شماره ۸۲۷۳۷/ت/۴۰۱۱۴ک مورخ ۱۳۸۹/۴/۱۴ و ضوابط تعیین تکلیف و نحوه تقدیم اراضی و بهره مالکانه اراضی بایر و موات اصلاحات ارضی موضوع تصویب‌نامه شماره ۱۷۸۷۹۶/ت/۴۶۱۶۱هـ مورخ ۱۳۹۰/۹/۱۲ هیئت وزیران ضمیمه بخشنامه شماره ۱۷۷۴۷۱/۲۰/۵۳ مورخ ۱۳۹۰/۱۰/۱۷ منطبق است که در این صورت نیز دو حالت به شرح ذیل متصور است:

(الف) متصرفینی که براساس قوانین و مقررات مربوط به تعیین تکلیف اراضی بایر قبل از اجرای دستورالعمل شماره ۴۵۹۵۷/۲۰ مورخ ۸۹/۱۱/۱۱ تعیین تکلیف شده و متصرف حقوق دولت را پرداخت کرده و منجر به صدور سند به نام وی شده است. در این صورت به میزان مجموع مساحت اراضی نسقی و اسناد صادره در اراضی بایر، گواهی صادر می‌شود.

(ب) متصرفینی که تاکنون سند اراضی بایر تصرفی به نام آنان منتقل نشده است پس از تأیید کمیسیون تشخیص موضوع اصلاحیه مواد هشت و ۱۱ آیین‌نامه عمران اراضی بایر و اعلام مراتب به هیئت ماده سه دستورالعمل شماره ۴۵۹۵۷/۲۰ مورخ ۸۹/۱۱/۱۱ و گواهی لازم به میزان مجموع نسق زراعی زارع مشمول و تصرفات مازاد بر نسق وی صادر و ملاک عمل قرار خواهد گرفت.

(۲-۲) تصرفات زارعان از اراضی مازاد بر نسق با آیین‌نامه عمران اراضی بایر و اصلاحیه مواد هشت و یازده موضوع تصویب‌نامه‌های فوق‌الذکر منطبق نیست، در این صورت صرفاً میزان سهام نسق آنان تأیید و نسبت به تبدیل مبذری واحد سطح (مترمربع / هکتار) اقدام و ملاک عمل قرار می‌گیرد.

(ب) نسق بر حسب واحد سطح (مترمربع / هکتار) در پرونده اجرایی قید شده است:
۱- نسق زارعان بر حسب واحد سطح (مترمربع / هکتار) در پرونده اجرایی قید شده است و تصرفات زارعان با میزان سهام نسق آنان مطابقت دارد گواهی لازم طبق پرونده صادر و ملاک عمل قرار می‌گیرد.

۲- تصرفات زارعان بیش از میزان سهام نسق آنان باشد در این صورت درباره تعیین تکلیف تصرفات مازاد بر نسق زارعان طبق بندهای (۱-۲) و (۲-۲) از قسمت (الف) فوق الاشعار اقدام می‌شود.

- مرحله دوم اصلاحات ارضی

زارعانی که در اجرای مرحله دوم قانون اصلاحی قانون اصلاحات ارضی در اجرای

بند ب (شق و فروش به ترازی) و بند ج (شق تقسیم به نسبت بهره مالکانه) ماده یک از مواد الحاقی به قانون اصلاحات ارضی مصوب ۱۳۴۱/۱۰/۲۷ اراضی نسق به آنان واگذار شده است، اعم از اینکه سند نسقی دریافت داشته‌اند و یا مشمول امور باقیمانده اصلاحات ارضی باشند و در حال حاضر با اجرای قوانین و مقررات ملی یا موات مرجع تشخیص اراضی موات و ابطال اسناد آن مصوب ۱۳۶۵/۹/۳۰، اراضی نسقی آنان در محدوده اراضی موضوع اجرای قانون ملی یا موات اخیرالذکر قرار گرفته باشد، به شرح ذیل اقدام شود:

۱- فروش با ترازی:

الف) تصرفات زارعان با مبذر مندرج در لیست‌های آماری پرونده مطابقت دارد گواهی لازم با توجه به موارد ذیل صادر می‌شود: میزان سهام نسق زارعان بر حسب واحد مبذر محلی در پرونده اجرایی قید شده است پس از معاینه محل و تطبیق میزان تصرفات زارعان با میزان سهام نسق آنان مندرج در فرم‌های آماری، تصرفات زارعان با آمار پرونده اجرایی منطبق است، مبذر محلی نسق زارعان به واحد سطح (مترمربع یا هکتار) تبدیل و ملاک عمل قرار گیرد و به همان میزان گواهی لازم صادر می‌شود.

ب) تصرفات زارعان بیش از میزان سهام نسق آنان مندرج در سوابق پرونده اجرایی است در این صورت به شرح ذیل اقدام شود:

۱- ب) قسمتی از ملک، مشمول مرحله اول اصلاحات ارضی بوده و زارعان مشمول مرحله دوم (شق فروش به ترازی) بخشی از اراضی بایر باقیمانده مرحله اول را تصرف کرده که براساس نحوه تعیین تکلیف متصرفان اراضی بایر باقیمانده مرحله اول با آنان تعیین تکلیف می‌شود. لازم به ذکر است چنانچه تصرفات زارعان بیش از میزان سهام نسق آنان باشد در این صورت درباره تعیین تکلیف تصرفات مازاد بر نسق طبق بندهای (۲-۱) و (۲-۲) از قسمت (الف) فوق‌الاشعار اقدام می‌شود.

۲- ب) تصرفات زارعان بیش از میزان سند صادره بوده و از اراضی دایر مرحله دوم

است و در این حالت موضوع دقیقاً بررسی شود چنانچه قوانین و مقررات ملی در این اراضی اجرا شده باشد، براساس میزان سهم فروخته شده مالک یا مالکان به زارعان صاحب نسق و با توجه به میزان نسق زارع در پرونده اجرایی، تبدیل مبذر صورت گرفته و گواهی لازم صادر می شود.

توجه: چنانچه تصرفات مازاد زارع مرحله دوم بیش از میزان سهام ثبتی مالک انتقال دهنده از مقسم ۹۶ سهم پلاک (یعنی شامل مستثنیات، ملی و موات) نباشد این میزان تصرف به عنوان اراضی نسقی محسوب می شود، اما چنانچه بیش از سهم سهام انتقالی باشد، عیناً میزان نسق زارع گواهی می شود.

۲- تقسیم به نسبت بهره مالکانه:

الف) میزان اراضی نسقی زارعان با مساحت سند تنظیمی و حدود اراضی در طبیعت مطابقت دارد، پس از تبدیل مبذر به واحد سطح گواهی لازم صادر می شود.

ب) میزان اراضی نسقی زارعان با مساحت سند تنظیمی و حدود اراضی در طبیعت مغایرت دارد؛ در این صورت با تهیه نقشه منطبق بر حدود اجرایی در شق تقسیم، چنانچه مساحی فعلی بدون عدول از حدود مندرج در سوابق بیشتر باشد، نقشه فعلی به عنوان سند ملاک عمل بوده و گواهی لازم صادر می شود.

- مرحله سوم اصلاحات ارضی

۱- فروش

آن دسته از اراضی که در اجرای قانون تقسیم و فروش املاک مورد اجاره به زارعان مستأجر مصوب ۱۳۴۷/۱۰/۲۳، مشمول شق تقسیم یا فروش قانون مزبور شده است براساس ماده دو همان قانون، فروش و تقسیم ملک اعم از اراضی دایر و بایر بوده و در اجرای تبصره یک ماده سه دستورالعمل شماره ۴۵۹۵۷/۲۰ مورخ ۸۹/۱۱/۱۱ باید در جانمایی نقشه ها مورد توجه قرار گرفته و براساس موارد ذیل اقدام شود:

الف) میزان تصرفات زارعان با مبذر پرونده مطابقت دارد. گواهی لازم به شرح ذیل

صادر می‌شود:

میزان سهام نسق زارعان بر حسب واحد مبذر محلی در پرونده اجرایی قید شده است. پس از معاینه محل و تطبیق میزان تصرفات زارعان با میزان سهام نسق آنان مندرج در فرم های آماری، تصرفات زارعان با آمار پرونده اجرایی منطبق است، مبذر محلی نسق زارعان به واحد سطح (مترمربع یا هکتار) تبدیل و ملاک عمل قرار گرفته و به همان میزان گواهی لازم صادر می‌شود.

ب) تصرفات زارعان بیش از میزان سهام نسق آنان مندرج در سوابق پرونده اجرایی است:

در صورتی که میزان تصرفات بیش از نسق مندرج در سوابق اجرایی است، از آنجایی که در این مرحله اراضی دایر و بایر با هم به زارعان مشمول منتقل شده، چنانچه تصرفات زارع با توجه به توضیح مندرج در شق فروش مرحله دوم قانون اصلاحات ارضی مطابقت داشته باشد، تأیید می‌شود، اما چنانچه مازاد بر نسبت سهام مالک از کل پلاک باشد، صرفاً میزان تصرفات به نسبت سهام از مالکیت مالک به کل پلاک تأیید می‌شود.

۲- تقسیم به نسبت بهره مالکانه:

درباره شق تقسیم این مرحله، مشابه تقسیم مرحله دوم قانون اصلاحات ارضی عمل شود با این تفاوت که اراضی بایر موضوع ماده دو قانون تقسیم و فروش املاک مورد اجاره به زارعان مستأجر مدنظر قرار می‌گیرد.

صورتجلسه دوهزار و پنجاه و سه (۲۰۵۳) شورای عالی اصلاحات ارضی

دستورالعمل نحوه تشخیص افراد واجد شرایط، تعیین بهره مالکانه با حق الارض و تقویم

اراضی بایر و موات اصلاحات ارضی و خالصه

الف) اراضی دولتی بایر و موات اصلاحات ارضی (بهره برداری کشاورزی، زراعت یا باغ)

به استناد مصوبات شماره ۸۳۷۳۷/ت ۴۰۱۱۴ ک مورخ ۱۳۸۹/۴/۱۴ کمیسیون امور زیربنایی، صنعت و محیط زیست دولت و شماره ت/۴۶۱۴۱ هـ مورخ ۱۳۹۰/۹/۱۲ هیأت محترم وزیران در این زمینه ۲ کمیسیون تحت عنوان تشخیص و تقویم به ترتیب زیر می باشد:

۱- کمیسیون نحوه تشخیص متصرفین واجد شرایط اراضی بایر و موات اصلاحات ارضی

۱- کمیسیون نحوه تشخیص متصرفین واجد شرایط اراضی بایر و موات اصلاحات ارضی در هر یک از شهرستانها با حضور مدیر امور اراضی استان، مدیر جهاد کشاورزی شهرستان و یک نفر کارشناس رسمی دادگستری (صاحب صلاحیت با توجه به نوع بهره برداری از اراضی دولتی زراعی و باغی) با معرفی رئیس دادگستری شهرستان در مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان تشکیل می شود. جلسات با حضور کلیه اعضاء رسمیت یافته و رأی اکثریت اعضاء معتبر و لازم الاجرا خواهد بود. تبصره ۱- مدیر جهاد کشاورزی شهرستان موظف است نسبت به تشکیل دبیرخانه اقدام و کلیه مستندات و سوابق مرتبط با موضوع را ثبت و نگهداری نماید. تبصره ۲- رئیس اداره امور اراضی یا کارشناس مسئول امور اراضی شهرستان به عنوان دبیر کمیسیون تعیین می گردد.

تبصره ۳- حضور اعضاء کمیسیون قائم به شخص بوده و حق تعویض و تعیین جانشین یا نماینده را نخواهند داشت.

۲-۱ مطابق ماده ۱۱ اصلاحی آیین نامه عمران اراضی بایر و به منظور تشخیص عمران اراضی بایر و موات، کمیسیون تشخیص مکلف است یا اعلام مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان پس از احراز مالکیت دولت و بازدید اراضی، نسبت به بررسی پرونده حداکثر ظرف مدت دو ماه با رعایت شرایط ذیل اتخاذ تصمیم می نماید:

ردیف	شرایط تشخیص	ملاک تشخیص
۱	مهلت زمانی عمران	احراز عمران (احیاء) اراضی بایر و موات تا تاریخ ۱۳۵۵/۶/۱ و استمرار بهره برداری کشاورزی
۲	اقدامات عمرانی	تا تاریخ ۱۳۵۵/۶/۱ اراضی تحت کشت آبی یا دیم در آمده و تبدیل به زراعت یا باغ شده باشد.
۳	تأمین آب	ارائه گواهی تأمین آب از سوی مراجع ذیربط برای کشت های آبی

۴	متصرفین مشمول	زارعان و ساکنان دهات منطقه به دولت که اراضی را عمران نموده‌اند و یا آبادی بعدی آنان با ارائه مدرک مثبت
۵	میزان بارندگی	بارندگی سالیانه با میانگین حداقل ۲۵۰ میلی متر در یک دوره ۳۰ ساله برای کشت‌های دیم به تأیید اداره هواشناسی شهرستان
۶	حد نصاب اراضی قابل فروش به متصرفین	با رعایت حد نصابهای مقرر در ماده ۴۵ آیین‌نامه اصلاحات ارضی

تبصره: نظر کمیسیون تشخیص در خصوص سابقه تصرف و احراز سایر شرایط ملاک عمل می‌باشد.

۲- کمیسیون تقویم:

کمیسیون تقویم بر اساس ماده ۸ اصلاحی آیین‌نامه عمران اراضی بایر موضوع تصویب نامه شماره ۸۲۷۳۷/ت/۳۰۱۱۴ ک مورخ ۱۳۸۹/۴/۱۴ کمیسیون امور زیربنایی، صنعت و محیط زیست دولت در هر یک از شهرستان‌ها تشکیل می‌گردد.

۳- نحوه محاسبه بهره مالکانه:

میزان بهره مالکانه اراضی بایر و موات اصلاحات ارضی مورد بهره‌برداری کشاورزان به صورت زراعت یا باغ، بر اساس یک دهم متوسط درآمد ناخالص سالیانه (یک دهم متوسط عملکرد سالیانه از محصول مورد کشت) محاسبه و بر مبنای سنوات تصرف (از زمان تصرف تا زمان تعیین و انتقال سند اراضی) محاسبه و از متصرف اخذ و به حساب خزانه دولت واریز می‌شود.

$$\text{قیمت واحد سال} \times \text{عملکرد متوسط نوع محصول در واحد سطح} = \text{بهره مالکانه سالیانه}$$

۱۰

۱- توسط عملکرد محصول کاشته شده در زمین منظور شود.

۲- قیمت سالیانه محصولات کشاورزی استراتژیک در نظر گرفته شود.

۳- در اراضی که چندین نوبت در طول سال زراعتی کشت می‌شود متوسط عملکرد کلیه محصولات مورد کشت محاسبه و مبنای عملکرد قرار می‌گیرد.

۴- نحوه تقویم و ارزیابی اراضی بایر و موات اصلاحات ارضی:

۴-۱- عوامل مؤثر در قیمت گذاری:

۱- میزان مرغوبیت اراضی قبل از سرمایه‌گذاری و عمران

۲- موقعیت اراضی از لحاظ دوری و نزدیکی به شهرها و فاصله آن از جاده اصلی

۳- شرایط تأمین آب مصرفی و نوع محصول یا محصولات مورد کشت

۴- قیمت منطقه‌ای اراضی

۴-۲- نحوه تعیین قیمت خرید و فروش روز اراضی دایر:

مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان پس از اخذ نظر کمیسیون تشخیص مبنی بر شمول اراضی و احراز شرایط متصرف، موظف است تقویم بهره مالکانه ایام تصرف و ارزش روز اراضی تصرفی بر اساس نرخ کارشناسی روز بدون لحاظ ارزش افزوده ناشی از سرمایه‌گذاری انجام شده و توسط متصرف را به کمیسیون تقویم ارجاع نماید.

۳-۴- نحوه تقویم و ارزیابی ارزش روز اراضی (قیمت فروش اراضی دولتی به متصرفین)

کمیسیون تقویم موظف است با توجه به شرایط مندرج در جدول زیر و بر اساس فرمول مربوطه نسبت به تقویم ارزش روز اراضی بدون اثر سرمایه‌گذاری اقدام نماید:

ضریب اثر سرمایه‌گذاری $\times$ قیمت خرید و فروش = ارزش روز اراضی بایر و موات

ردیف	نوع بهره‌برداری	ضریب اثر سرمایه‌گذاری
۱	آبی - مکانیزه	تا ۴۰٪ قیمت خرید و فروش روز اراضی دایر - ارزش روز اراضی
۲	آبی - سنتی	تا ۴۵٪ قیمت خرید و فروش روز اراضی دایر - ارزش روز اراضی
۳	دیم - مکانیزه	تا ۵۰٪ قیمت خرید و فروش روز اراضی دایر - ارزش روز اراضی
۴	دیم - سنتی	تا ۵۵٪ قیمت خرید و فروش روز اراضی دایر - ارزش روز اراضی

تبصره ۱: حداقل قیمت تعیین شده اراضی دولتی مورد نظر نباید کمتر از یک پنجم قیمت خرید و فروش روز اراضی دایر در نزدیکترین فاصله عرفی محل وقوع اراضی دولتی مذکور باشد.

تبصره ۲: در مواردیکه عملیات زیربنائی با اعتبارات دولتی (بلاعوض)، در اراضی مورد بهره‌برداری اجرا شده است مبنای محاسبه با لحاظ عملیات مذکور صورت می‌پذیرد.

تبصره ۳: در صورت اعتراض به نظر کمیسیون تقویم پرونده به هیأت سه نفره کارشناسان رسمی دادگستری با معرفی رئیس دادگستری شهرستان ارجاع خواهد شد (هزینه کارشناسی به عهده معترض خواهد بود).

ب) عرصه اعیان‌های احدثی اشخاص در اراضی دولتی بایر و موات اصلاحات ارضی:

۱- با عنایت به مصوبه ۳۰۱۱ شورای عالی اصلاحات ارضی و دستورالعمل اجرایی ماده ۵ الحاق ۸ به ماده آیین نامه اصلاحات ارضی در خصوص عرصه اعیانیهای احدثی اشخاص در محدوده املاک مشمول مرحله اول قانون اصلاحات ارضی و اراضی موات اصلاحات ارضی با توجه به اینکه طبق مقررات عرصه این گونه اعیانی‌ها متعلق به دولت است ارزیابی و فروش عرصه‌های مذکور می‌بایست بر اساس مقررات ماده ۵ قانون راجع به الحاق هشت ماده به آیین‌نامه اصلاحات ارضی مصوب ۴۶/۳/۲۵ صورت پذیرد.

۲- مدیریت امور اراضی استان و مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان مکلفند نسبت به احراز شرایط متصرفین به شرح موارد مندرج در جدول زیر اقدام نمایند:

ردیف	مدارک و شرایط لازم	ملاک‌های تشخیص
۱	ارائه درخواست خرید توسط متصرف با نقشه و مدارک	متصرف مکلف به ارائه درخواست خرید و انتقال عرصه اعیانی اراضی تحت تصرف خود و ارائه نقشه دقیق عرصه با مختصات UTM می‌باشد.
۲	تنظیم و تکمیل گزارش کارشناسی	تعیین قدمت و مساحت اعیان‌های موجب در سطح نقشه مورد تقاضا توسط کارشناسی رسمی دادگستری
۳	صورتحلیسه بازدید محلی توسط مدیریت جهاد کشاورزی	تطبیق حدود و موقعیت عرصه با نقشه متقاضی
۴	احراز تاریخ تصرفات	احراز قسمت اعیانی احداثی متصرفین به قبل از تاریخ ۱۳۴۶/۳/۲۵
۵	صدور گواهی اعیانی توسط اداره ثبت اسناد و املاک	تعیین نوع اعیانی شامل خانه مسکونی باغ، کارخانه تأسیسات و ... حسب گواهی اداره ثبت اسناد و املاک محل و تأیید نقشه مربوطه
۶	تأیید مراتب به شرح ذیل توسط مدیر امور اراضی استان	بررسی و تأیید پرونده مبنی بر احراز شرایط و امکان تعیین تکلیف و فروش عرصه به متصرفین توسط مدیر امور اراضی استان

۳- کمیسیون تقویم در هر یک از شهرستان‌ها با حضور مدیر امور اراضی استان، مدیر جهاد کشاورزی شهرستان و یک نفر کارشناس رسمی دادگستری با معرفی رئیس دادگستری شهرستان (صاحب صلاحیت در تقویم اراضی دولتی بایر و موات) در مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان تشکیل و نرخ عادلانه عرصه اعیانی در اراضی بایر و موات اصلاحات ارضی را تقویم و ارزیابی می‌نماید. جلسات با حضور کلیه اعضاء رسمیت یافته و رأی اکثریت اعضاء معتبر و لازم الاجرا خواهد بود.

تبصره ۱: نرخ تعیین شده توسط کمیسیون تقویم در هر صورت بایستی کمتر از ۵۰ درصد قیمت روز اراضی با کاربری مشابه در محل وقوع ملک باشد.

تبصره ۲: مدیر جهاد کشاورزی شهرستان موظف است نسبت به تشکیل دبیرخانه اقدام و کلیه مستندات و سوابق مرتبط با موضوع را ثبت و نگهداری نماید.

ج) اراضی دولتی خالصه:

۱- نحوه محاسبه بهره مالکانه یا حق الارض:

میزان بهره مالکانه اراضی خالصه دولتی مورد بهره برداری کشاورزی اعم از زراعت یا باغ) بر اساس یک دهم متوسط درآمد ناخالص سالانه (یک دهم متوسط عملکرد سالیانه) و یا یک پنجم متوسط درآمد خالص سالیانه (سود خالص) توسط کارشناس رسمی دادگستری محاسبه و بر مبنای سنوات تصرف از زمان تصرف تا زمان تعیین تکلیف و انتقال سند به نام متصرف) محاسبه و از منصرف اخذ و به حساب خزانه دولت واریز می‌شود. در خصوص حق الارض عرصه اعیانی‌های احداثی در اراضی خالصه، کارشناس رسمی دادگستری مکلف است بر اساس عرف محل نسبت به

تعیین حق الارض اقدام نماید.

۲- نحوه تقویم اراضی خالصه توسط هیأت ماده ۳:

در اجرای ماده ۳ قانون تعیین تکلیف اراضی مزروعی و اعیان مستحدث از طرف اشخاص در دهات و مزارع خالصه مصوب ۱۳۵۴/۴/۲۹ تعیین قیمت اراضی بدون اثر سرمایه گذاری در زمین بوسیله هیئت ماده ۲ قانون مذکور انجام می شود:

۲-۱- ترکیب و نحوه تشکیل هیئت تقویم (کمیسیون تقویم):

هیأت ماده ۲ خالصه در هر یک از استان ها با حضور رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان (رئیس هیأت و نماینده وزیر جهاد کشاورزی) و مدیر امور اراضی استان، (دبیر هیأت و نماینده وزیر جهاد کشاورزی) و نمایندگان وزیر و دادستان کل کشور و رئیس سازمان ثبت اسناد و املاک کشور در مدیریت امور اراضی استان تشکیل می شود، جلسات با حضور کلیه اعضا رسمیت یافته و رأی اکثریت اعضا معتبر و لازم الاجرا خواهد بود.

تبصره ۱- حضور اعضا هیأت قائم به شخص بوده و حق تفویض و تعیین جانشین یا نماینده را نخواهند داشت.

تبصره ۲- هیأت ماده ۳ خالصه موظف است حداکثر ظرف دو ماده پس از درخواست مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان، نسبت به تقویم و ارزیابی اراضی اقدام نماید.

تبصره ۳- مدیر امور اراضی استان موظف است نسبت به تشکیل دبیرخانه اقدام و کلیه مستندات و سوابق مرتبط با موضوع را ثبت و نگهداری نماید.

۲-۲- نحوه تقویم و ارزیابی اراضی خالصه:

در تقویم و ارزیابی اراضی خالصه هیأت ماده ۳ قانون مذکور مکلف است با توجه به قیمت روز عرصه اراضی خالصه و بر اساس جدول زیر نسبت به ارزیابی و تقویم اراضی خالصه اقدام نماید.

ردیف	نوع بهره برداری	ضریب اثر سرمایه گذاری
۱	آبی - مکانیزه	تا ۴۰٪ قیمت خرید و فروش روز اراضی دایر = ارزش روز اراضی
۲	آبی - سنتی	تا ۴۵٪ قیمت خرید و فروش روز اراضی دایر = ارزش روز اراضی
۳	عرصه اعیانی	تا ۵۰٪ قیمت خرید و فروش روز اراضی دایر = ارزش روز اراضی

تبصره: حداقل قیمت تعیین شده نسبت به اراضی مورد نظر نباید کمتر از یک پنجم قیمت خرید و فروش روز اراضی دایر باشد.

د) نحوه ایجاد وحدت رویه و نظارت:

۱- به منظور حسن اجرای این دستورالعمل و عملکرد کمیسیون های تقویم شهرستانی و استانی، سازمان جهاد کشاورزی استان موظف است نسبت به پیگیری معرفی کارشناسان رسمی

دادگستری، نمایندگان وزارتخانه و سازمان‌های مسئول و تشکیل به موقع جلسات کمیسیون‌ها و هیأت‌ها اقدام نماید.

۲- تصمیم کمیسیون تقویم اراضی بایر و موات اصلاحات ارضی و هیأت ماده ۳ خالصه از زمان اعلام به منصرف به مدت ۶ ماه اعتبار خواهد داشت و در صورت پایان مدت مذکور و یا عدم واریز مبلغ در مدت مقرر، قیمت ملک مجدداً توسط کمیسیون تقویم تعیین و اعلام خواهد شد و در این صورت قیمت جدید نباید از مبلغ قبلی کمتر باشد، (در خصوص اراضی بایر و موات اصلاحات ارضی صرفاً یکبار قیمت گذاری تجدید می‌شود).

۳- در مهلت اعتبار تقویم کمیسیون تقویم اراضی بایر و موات اصلاحات ارضی و هیأت ماده ۳ خالصه پس از اعلام نظریه کارشناسی خویش، حق تجدید نظر در قیمت تقویم شده را ندارد.

۴- مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان یا دبیرخانه کمیسیون تقویم اراضی بایر و موات اصلاحات ارضی و هیأت ماده ۲ خالصه مجاز به قبول درخواست تخفیف و یا تقسیط در خصوص مبلغ تقویم شده اراضی بایر و موات اصلاحات ارضی نبوده و در خصوص اراضی خالصه صرفاً درخواست تقسیط حداکثر تا ۵ قسط و پرداخت آن تا پایان سال مالی بعد مجاز می‌باشد.

۵- موارد مغایر با این مصوبه در مصوبات ۳۰۶۱ و ۳۰۳۶ شورای عالی اصلاحات ارضی لغو می‌گردد.

۶- سازمان جهاد کشاورزی و مدیریت اراضی استان موظف است در هر مورد پس از تعیین قیمت اراضی توسط کمیسیون تقویم مراتب را به دفتر ساماندهی و تعیین تکلیف اراضی سازمان امور اراضی کشور اعلام تا پس از بررسی و تأیید آن اقدامات بعدی را معمول نماید.

۷- مدیریت امور اراضی استان موظف است هر سه ماه یکبار گزارش واریز وجوه بهره مالکانه سالیانه و مبلغ ارزیابی کمیسیون‌های تقویم به حساب خزانه دفتری کل کشور را به دفتر ساماندهی و تعیین تکلیف اراضی اعلام نماید.

۸- مفاد این دستورالعمل در جلسه مورخ ۱۳۹۲/۳/۶ به اتفاق آراء به تصویب شورای عالی اصلاحات ارضی رسید و پس از ابلاغ توسط دبیر شورا لازم الاجرا خواهد شد.

شماره: ۰۳/۰۳۰/۲۹۱۰۴۹

تاریخ: ۱۳۹۵/۱۱/۰۴

پیوست: ندارد

بسمه تعالی

همه با هم حافظ زمین باشیم

صورتجلسه دو هزار و هفتاد و سومین (۲۰۷۳) جلسه شورای عالی اصلاحات ارضی

دو هزار و هفتاد و سومین جلسه شورای عالی اصلاحات ارضی صبح روز سه شنبه به تاریخ ۱۳۹۵/۱۱/۱۲ با حضور کلیه اعضاء شورا و به ریاست آقای مهندس اورنگی رئیس محترم سازمان امور اراضی کشور و با حضور جناب آقای سعید معاون محترم املاک سازمان ثبت اسناد و املاک کشور در خصوص اصلاح بند ۹ قسمت د مصوبه ۲۰۵۳ مورخ ۱۳۹۳/۰۳/۰۹ شورای عالی اصلاحات ارضی با عنایت به درخواست شماره ۵۳/۰۳۶/۲۸۸۴۱۷ به تاریخ ۱۳۹۵/۱۱/۱۰ مدیر کل دفتر ساماندهی و تعیین تکلیف اراضی تشکیل گردید و پس از بررسی زوایای مختلف موضوع و استماع گزارش آقای امیر حیدری معاون محترم توسعه و ساماندهی اراضی سازمان به شرح ذیل اتخاذ تصمیم گردید.

گردش کار پرونده:

مدیر کل دفتر ساماندهی و تعیین تکلیف اراضی به موجب نامه شماره ۵۳/۰۳۶/۲۸۸۴۱۷ به تاریخ ۱۳۹۵/۱۱/۱۰ و بنا به ضرورت درخواست اصلاح بند ۶ قسمت د مصوبه ۲۰۵۳ مورخ ۱۳۹۳/۰۳/۰۹ شورای عالی اصلاحات ارضی موضوع ابلاغیه شماره ۵۳/۰۳۶/۲۳۴۹۱۶ مورخ ۱۳۹۴/۰۴/۰۷ عضو دبیر شورای اصلاحات ارضی به سازمان جهاد کشاورزی استان‌ها که مقرر می‌دارد: «سازمان جهاد کشاورزی و مدیریت امور اراضی استان موظف است در هر مورد پس از تعیین قیمت اراضی توسط کمیسیون تقویم، مراتب را به دفتر ساماندهی و تعیین تکلیف اراضی سازمان امور اراضی کشور اعلام تا پس از بررسی او تأیید آن اقدامات بعدی را معمول نماید.» لذا با توجه به درخواست‌های مکرر مدیران امور اراضی استان‌ها در گردهمایی اخیر مناطق سه گانه و حسب دستور ریاست محترم سازمان امور اراضی کشور موضوع در جلسه مورد بحث و تبادل نظر قرار گرفت.

رأی شورای عالی:

با توجه به رویکرد جدید سازمان مبنی بر تمرکز زدایی و تفویض امور به استان‌ها، بند ۶ قسمت دال مصوبه ۲۰۵۳ شورای عالی اصلاحات ارضی موضوع ابلاغیه شماره ۵۳/۰۳۶/۲۳۴۹۱۶ مورخ

۱۳۹۴/۰۴/۰۷ عضو دبیر شورای اصلاحات ارضی به سازمان جهاد کشاورزی استان‌ها به شرح ذیل اصلاح می‌شود.

«مدیریت امور اراضی استان مکلف است پس از تأیید ریاست سازمان جهاد کشاورزی استان در خصوص تشخیص شمول و تأیید قیمت گذاری، اقدامات بعدی را اعمال نماید.

اعضای شورای عالی اصلاحات ارضی

ردیف	نام و نام خانوادگی عضو	سمت	امضاء
۱	علیرضا اورنگی	رئیس شورا	
۲	حسین امیر حیدری	عضو شورا	
۳	عباسعلی پورسیدی	عضو شورا	
۴	عادل خصرئی	دبیر و عضو شورا	
۵	عبدالعلی کریمی	عضو شورا	

شماره: ۵۳/۰۲۰/۳۵۸۲۲۸

تاریخ: ۱۳۹۷/۱۲/۰۱

پیوست: ندارد

بسمه تعالی

همه با هم حافظ زمین باشیم

صورتجلسه دو هزار و هشتاد (۲۰۸۰) جلسه شورای عالی اصلاحات ارضی

دو هزار و هشتادمین جلسه شورای عالی اصلاحات ارضی (۲۰۸۰) در ساعت ۱۴ روز شنبه به تاریخ ۱۳۹۷/۱۱/۱۳ با حضور کلیه اعضاء شورا و با حضور مدیران محترم امور اراضی استان های خوزستان، قم، (رؤسای مناطق یک و دو) پیرامون بررسی و بازنگری مصوبه های (۲۰۵۳) و (۲۰۷۳) موضوع دستورالعمل نحوه تشخیص افراد واجد شرایط، تعیین بهره مالکانه یا حق الارض و تقویم اراضی بایر و موات اصلاحات اراضی و خالصه تشکیل گردید.

گرددشکار:

مدیر امور اراضی استان خراسان رضوی به موجب نامه شماره ۱۴۹۱۴/ص/۱۱ مورخ ۱۳۹۶/۱۲/۰۸ در خصوص نحوه تقویم و ارزیابی ارزش روز اراضی دولتی به متصرفین با توجه به بند ۳-۴ مصوبه ۲۰۵۳ شورای عالی اصلاحات ارضی که بر طبق نظر هیأت بازرسی کل کشور مستقر در سازمان جهاد کشاورزی استان مذکور دارای ایراد تشخیص و هفت سؤال را در خصوص آن استعلام می نماید. بر این اساس معاون محترم ساماندهی و توسعه اراضی سازمان طی نامه شماره ۱۳۹۷/۰۵/۲۰ به تاریخ ۵۳/۰۳۵/۳۳۹۶۱۳ ضمن گزارشی اعلام می نماید تقویم اراضی خالصه دارای مقررات خاص بوده و تعیین روش ارزیابی برای اراضی موصوف مطابق صورت جلسه ۲۰۵۳ شورای عالی اصلاحات ارضی دارای اشکال بوده و حذف بند ۲-۲ و ملاک عمل قرار گرفتن مصوبه ۲۰۳۱ شورای عالی و بازنگری مصوبه ۲۰۵۳ شورای عالی را پیشنهاد نموده است. با توجه به پیشنهادات واصله در خصوص بازنگری مصوبه ۲۰۵۳ شورای عالی اصلاحات ارضی، مدیر کل دفتر امور حقوقی سازمان به موجب نامه شماره ۵۳/۰۲۶/۳۴۲۴۸۷ مورخ ۱۳۹۷/۰۶/۲۰ موضوع مذکور را از رؤسای سه منطقه مدیریت های امور اراضی کشور استعلام می نماید. مدیران محترم امور اراضی استان های بوشهر، خوزستان و قم به موجب نامه های شماره های ۲۱۹/۱۰۰۹۷ مورخ ۱۳۹۷/۰۷/۲۱ و ۲۲۰/۱۳/۷۱۰۹۷ مورخ ۱۳۹۷/۰۷/۱۰ و ۹۷/۲۴۷۰۲ مورخ ۱۳۹۷/۰۷/۱۱ نقطه نظرات مدیریت های امور اراضی هر منطقه را اخذ و جمع بندی و در جلسه شورای عالی مطرح و مورد بحث و بررسی قرار گرفت و سپس شورای عالی با توجه به نقطه نظرات استان ها و بررسی های بعمل آمده بشرح ذیل انشاء رأی نمود:

رأی شورای عالی:

در راستای اختیارات حاصله از ماده ۷ قانون اصلاح قانون اصلاحات اراضی مصوب ۱۳۴۰/۱۰/۱۹ و با توجه به اجرای ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوبه‌های ۲۰۵۳ و ۲۰۷۳ شورای عالی بشرح ذیل اصلاح و از تاریخ تصوب این مصوبه متصرفین اراضی دولتی (خالصه - بایر باقیمانده مرحله اول اصلاحات اراضی و موات اصلاحات اراضی) بر این اساس تعیین تکلیف می‌شوند.

الف) اراضی دولتی (خالصه - بایر باقیمانده مرحله اول اصلاحات اراضی و موات اصلاحات اراضی) که در پلاک‌های دارای تداخل واقع شده است:

پس از تصمیم کمیسیون رفع تداخل استان و ابلاغ آن به اداره ثبت اسناد و املاک و اصلاح اسناد و سوابق مالکیت دولت توسط ادارات ثبت اسناد و تثبیت مالکیت دولت تحت عناوین فوق‌الذکر بنام وزارت جهاد کشاورزی به نمایندگی دولت جمهوری اسلامی و یا صدور گواهی مالکیت دولت در اراضی توسط اداره ثبت اسناد و املاک شهرستان محل وقوع ملک مدیریت امور اراضی استان یا مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان با توجه به ضوابط و مقررات مربوطه شرایط تعیین تکلیف را احراز نمایند، در اینصورت تعیین تکلیف متصرفین قانونی غیردولتی در اجرای بند ۲ از ماده ۹ آیین نامه اجرایی ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید و ارتقای نظام مالی کشور معادل ۱۰۰ درصد قیمت کارشناسی روز خواهد بود. و بر اساس بند (ب) و تبصره ذیل آن از ماده ۳ شیوه‌نامه اراضی رفع تداخل شده که طی بخشنامه شماره ۰۲۰/۱۲۲۳۳ مورخ ۱۳۹۵/۰۵/۰۶ وزیر محترم جهاد کشاورزی ابلاغ شده بررسی و اقدام خواهد شد.

ب) اراضی دولتی (خالصه - بایر باقیمانده مرحله اول اصلاحات اراضی و موات اصلاحات اراضی) در پلاک‌های فاقد تداخل واقع شده است:

در پلاک‌هایی که فاقد تداخل اجرای مقررات موازی می‌باشد متصرفین اراضی دولتی (خالصه - بایر باقیمانده مرحله اول اصلاحات اراضی و موات اصلاحات اراضی) ابتدا نسبت به تثبیت مالکیت دولت در اراضی دولتی مبنی بر اخذ سند مالکیت بنام وزارت جهاد کشاورزی به نمایندگی از دولت جمهوری اسلامی و یا صدور گواهی مالکیت دولت در اراضی توسط اداره ثبت اسناد و املاک شهرستان محل وقوع ملک اقدام و سپس توسط مدیریت امور اراضی استان یا مدیریت جهاد کشاورزی با توجه به نوعیت اراضی و با توجه به قوانین و مقررات خاص هر یک از اراضی متصرفین واجد شرایط جهت تعیین تکلیف شناسایی می‌شوند و با توجه به قوانین و مقررات مشروحه ذیل با متصرفین تعیین تکلیف خواهد شد.

۱- متصرفین اراضی خالصه (کاربرد مزروعی و اعیانی) در اجرای قانون تعیین تکلیف اراضی مزروعی و اعیان مستحدث از طرف اشخاص در دهات و مزارع خالصه مصوب ۱۳۵۴/۴/۲۹ و مصوبه

۲۰۳۱ مورخ ۱۳۸۷/۲/۳۱ شورای عالی اصلاحات ارضی تعیین تکلیف شوند.

۲- در خصوص اراضی بایر باقیمانده مرحله اول و موات اصلاحات ارضی (بهره‌برداری مزروعی) بر اساس آیین‌نامه عمران اراضی بایر مصوب ۱۳۵۵/۶/۱ و اصلاحیه مواد (۸) و (۱۱) آن موضوع مصوبه ۸۲۷۳۷/ت/۴۰۱۱۴/ک مورخ ۱۳۸۹/۴/۱۴ هیئت محترم وزیران و ضوابط تعیین تکلیف و نحوه تقویم اراضی و بهره مالکانه اراضی بایر و موات اصلاحات ارضی موضوع مصوبه ۱۷۸۷۹۴/ت/۴۶۱۶۱ هـ مورخ ۱۳۹۰/۹/۱۲ هیئت محترم وزیران اقدام شود.

۳- در رابطه با اراضی بایر باقیمانده مرحله اول اصلاحات ارضی (بهره‌برداری اعیانی) بر اساس ماده ۵ قانون راجع به الحاق ۸ ماده به آیین‌نامه اصلاحات ارضی مصوب ۱۳۴۶/۳/۲۵ و با توجه به مصوبه ۲۰۱۱ مورخ ۱۳۸۶/۷/۳ شورای عالی اصلاحات ارضی اقدام شود. تبصره: پرونده درخواست تعیین تکلیف اراضی دولتی اشخاصی که به مرحله صدور سند نرسیده‌اند، بر اساس مصوبه تعیین تکلیف خواهند شد.

اعضای شورای عالی اصلاحات ارضی

ردیف	نام و نام خانوادگی عضو	سمت	امضاء
۱	علیرضا اورنگی	رئیس شورا	
۲	مسعود منصور	عضو شورا	
۳	حسین امیر حیدری	عضو شورا	
۴	محمد محمدنیا احمدی	عضو شورا	
۵	عادل خصرئی	عضو و دبیر شورا	

فصل ششم

فهرست موضوعي مصوبات کارگروه مرکزي

ردیف	عنوان مصوبه	شماره صفحه	ردیف	عنوان مصوبه	شماره صفحه
۱	نحوه تعیین تکلیف اراضی مازاد بر ششدانگ در مرحله اول	۶۳	۱۰	نحوه تعیین تکلیف اراضی دولتی پس از ابلاغ رأی کمیسیون	۷۰
۲	نحوه اقدام درخصوص اراضی زراعی داخل در محدوده قانونی شهرها	۶۴	۱۱	نحوه اقدام کمیسیون در خصوص پلاک‌هایی که در آن اجرای مقررات اصلاحات ارضی صورت نگرفته	۷۳
۳	نحوه اقدام درخصوص اراضی مصادره‌ای	۶۴	۱۲	چگونگی اخذ قیمت اراضی رفع تداخل شده از خرده مالکین، خودکار و ...	۷۳
۴	درخواست اعلام نظر فنی از اداره کل منابع طبیعی	۶۵	۱۳	مرجع تفسیر عکس‌های هوایی	۷۶
۵	امحاء سوابق ثبتی در مناطق جنگ زده	۶۷	۱۴	نحوه تبدیل مبذر	۷۹
۶	عکس‌های هوایی مورد نیاز برای تشکیل پرونده	۶۷	۱۵	درج عبارت مناسب به جای مستثنیات در مصوبات کمیسیون	۷۹
۷	نحوه رسیدگی درخصوص پرونده و یا پلاک‌هایی که صرفاً دارای رأی ماده واحده می‌باشند	۷۰	۱۶	نحوه اقدام در خصوص اراضی کشت موقت	۸۰
۸	نحوه اصلاح سوابق و دفاتر اسناد مالکیت پس از تصمیم کمیسیون	۷۰	۱۷	نحوه اقدام درخصوص پرونده‌هایی که در اجرای بخشنامه ۸۹/۱۱/۱۱ رسیدگی شده‌اند	۹۵
۹	پلاک‌های قابل طرح در کمیسیون رفع تداخل	۷۰	۱۸	اصلاح ماده ۲ شیوه نامه اصلاحی	۹۶

ردیف	عنوان مصوبه	شماره صفحه	ردیف	عنوان مصوبه	شماره صفحه
۱۹	نحوه اقدام درخصوص پلاکهایی که اجرای مقررات منابع طبیعی بصورت بلوکی صورت پذیرفته است	۸۲	۲۸	اجرای کاداستر سرپل ذهاب	۱۰۵
۲۰	تعیین تکلیف پلاک تکماراستان خراسان رضوی	۹۱	۲۹	مرجع تفسیر عکس هوایی	۱۱۰
۲۱	تعیین تکلیف اراضی زیر اشکوب در کمیسیون های رفع تداخل	۸۵	۳۰	جایگزینی معاون اداره منابع طبیعی در کارگروه شهرستان	۱۱۱
۲۲	نحوه تعیین تکلیف پرونده های دارای رأی از محاکم قضایی و کمیسیون ماده واحده	۸۹	۳۱	اصلاح قسمت ب بند ۳ ماده ۷ شیوه نامه اصلاحی رفع تداخل	۱۱۱
۲۳	تفسیر عکس هوایی محدوده دارای تداخل	۱۰۴	۳۲	نحوه اقدام در خصوص پلاکهای داخل در محدوده و حریم شهر	۱۱۱
۲۴	عدم نیاز به اخذ استعلام محدوده ثبتی در پلاکهای دارای نقشه کاداستر منابع طبیعی	۱۰۴	۳۳	استفاده از عکس های هوایی دهه ۷۰	۱۱۲
۲۵	جانمایی واگذاری ها و آراء ماده واحده و انتقال قطعی صرفاً در محدوده تداخل	۱۰۴	۳۴	ارائه نقشه های منابع طبیعی به کارگروه شهرستان	۱۱۲
۲۶	عدم وجود عکس های هوایی در مناطق جنگی	۱۰۵	۳۵	نحوه اقدام ادارات ثبت اسناد در خصوص اصلاح سوابق بعد از ابلاغ مصوبه کمیسیون	۱۱۲
۲۷	نحوه اصلاح هندسی پلاک مطروحه در کمیسیون رفع تداخل	۱۰۵	۳۶	طرح مجدد پرونده در کمیسیون پس از ابلاغ مصوبه و نقشه ...	۱۱۳

۳۷	عدم لغو شیوه نامه سابق ماده ۸ با ابلاغ شیوه نامه اصلاحی	۱۱۳	۴۹	نحوه اقدام درخصوص پلاکهایی که در حدود پلاک اختلاف دارند	۱۲۴
۳۸	جانمایی واگذاری های ماده ۳ در نقشه های منابع طبیعی	۱۱۴	۵۰	عدم امکان حضور اعضاء جانشین در کمیسیون های استانی رفع تداخل	۱۲۵
۳۹	نحوه اقدام در پلاک هایی که اجرای مقررات منابع طبیعی بصورت بلوک انجام شده است	۱۱۴	۵۱	نحوه پرداخت حق الزحمه اعضاء کارگروه های شهرستان و کمیسیونهای استان	۱۲۵
۴۰	قریه بوسان جار	۱۱۹	۵۲	امضاء نقشه تجمیعی در کار گروه شهرستان	۱۳۰
۴۱	بندر گز	۱۱۶	۵۳	تحويل نقشه های منابع طبیعی به دبیرخانه کارگروه شهرستان	۱۳۱
۴۲	نحوه اقدام درخصوص پلاک های دارای تداخل واقع در محدوده حریم شهرها و طرح هادی روستاها	۱۲۳	۵۴	عدم نیاز به طرح موضوع کاهش یا افزایش مساحت پلاک پس از اصلاح هندسی در هیأت نظارت ثبت	۱۲۹
۴۳	نحوه اقدام درخصوص احکام مراجع قضایی در کمیسیون های رفع تداخل	۱۲۳	۵۵	عدم نیاز به ذکر واژه بایر در پرونده ه های اصلاحات ارضی برای تعیین اراضی بایر در نقشه امور اراضی	۱۳۰
۴۴	نحوه تشخیص آراء شکلی و ماهیتی صادره از محاکم قضایی	۱۲۳	۵۶	عدم الزام ورود اطلاعات اراضی ملی در سامانه سادا	۱۳۰
۴۵	نحوه اقدام درخصوص واگذاری های اراضی ملی و دولتی در محدوده تداخل	۱۲۳	۵۷	اراضی واگذاری در چه قسمت از نقشه اصلاحی باید جانمایی گردد	۱۳۱
۴۶	نحوه اقدام درخصوص اراضی که سابقه صدور سند در اجرای مواد ۱۴۷ و ۱۴۸ دارد	۱۲۳	۵۸	ابلاغ مصوبه کمیسیون به ذینفعان و کشاورزان	۱۳۵
۴۷	نحوه اقدام در پلاکهایی که نقشه اجرای منابع طبیعی وجود ندارد	۱۲۴	۵۹	حضور رئیس اداره کل ثبت اسناد و املاک در جلسات	۱۳۸
۴۸	نحوه برخورد با زارعینی که بیش از میزان نسق اراضی در اختیار دارند	۱۲۴	۶۰	نحوه تعیین تکلیف اراضی ساحلی و مستحدث در حریم و محدوده شهرها	۱۳۸

۶۱	وقوع چندین پلاک در برگ تشخیص اراضی ملی	۱۳۹	۶۵	پلاک‌هایی واقع در حوزه جغرافیایی دو شهرستان	۱۵۰
۶۲	اعتراض به نقشه اصلاحی	۱۴۵	۶۶	نحوه تعیین تکلیف املاک مسلوب المنفعه در کمیسیون رفع تداخلات استان	۱۵۱
۶۳	نحوه تسریع در جانمایی اراضی و واگذاری ها	۱۴۶	۶۷	وقوع اراضی ملی که در حال واگذاری است در محدوده تداخلات	۱۵۱
۶۴	نحوه اقدام در خصوص اراضی حریم و محدوده	۱۴۹			